

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳՐԻ ԼՐԱՑՈՒՄ

«ԷՎՈԿԱԲԱՆԿ» Փակ բաժնետիրական ընկերություն

Թողարկողի ֆիրմային անվանումը և կազմակերպչական ձևը

ՀՀ, 0010, ք. Երևան, Հանրապետության փողոց 44/2

Հեռ.՝ (+37410) 60 55 55, Ֆաքս՝ (+37410) 56-03-32

Էլ. փոստ՝ hello@evocabank.am, կայք՝ www.evocabank.am

«ԷՎՈԿԱԲԱՆԿ» Փակ բաժնետիրական ընկերություն

Տեղաբաշխողի ֆիրմային անվանումը և կազմակերպչական ձևը

ՀՀ, 0010, ք. Երևան, Հանրապետության փողոց 44/2

Հեռ.՝ (+37410) 60 55 55, Ֆաքս՝ (+37410) 56-03-32

Էլ. փոստ՝ hello@evocabank.am, կայք՝ www.evocabank.am

ՀՀ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ ԿՈՂՄԻՑ ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳՐԻ ԳՐԱՆՑՈՒՄԸ ՁԻ ՀԱՎԱՍՏՈՒՄ ՆԵՐԴՐՄԱՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹՅՈՒՆԸ, ՆԵՐԿԱՅԱՑՎԱԾ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՃՇՏՈՒԹՅՈՒՆԸ ԿԱՄ ԻՍԿՈՒԹՅՈՒՆԸ:

Արժեթղթերի տեսակը	անվանական, արժեկտրոնային պարտատոմս	
Արժեթղթերի ձևը	ոչ փաստաթղթային	
Արժեթղթերի քանակը	100,000 հատ	100,000 հատ
Արժեթղթերի թողարկման ծավալը	1,000,000,000 (մեկ միլիարդ) ՀՀ դրամ	10,000,000 (տասը միլիոն) ԱՄՆ դոլար
Արժեթղթերի անվանական արժեքը	10,000 (տասը հազար) ՀՀ դրամ	100 (մեկ հարյուր) ԱՄՆ դոլար
Արժեկտրոնը	Ենթակա է որոշման Բանկի Վարչության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ	
Շրջանառության ժամկետը	Ենթակա է որոշման Բանկի Վարչության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ	

Երևան 2021

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ԲԱԺԻՆ 1. ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԱՆՁԻՆՔ		3
ԲԱԺԻՆ 2. ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹ		5
2.1	Բանկի և Բանկի գործունեության վերաբերյալ համառոտ տեղեկատվություն	5
2.2	Թողարկողին և պարտատոմսերին առնչվող ռիսկերի համառոտ նկարագիրը	11
2.3	Բանկի զարգացման միտումները	13
2.4	Համառոտ տեղեկություններ Բանկի աուդիտն իրականացնող անձանց մասին	14
2.5	Բանկի բաժնետերերը և ղեկավարությունը	14
2.6	Առաջարկվող պարտատոմսերի հիմնական տվյալները	16
2.7	Վերջնական պայմանների հրապարակման ձևը	17
2.8	Ամփոփ ֆինանսական տվյալներ	17
ԲԱԺԻՆ 3. ԹՈՂԱՐԿՎՈՂ ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ		20
3.3	Պարտատոմսերի վերաբերյալ տեղեկատվություն	20
ԲԱԺԻՆ 4. ԲԱՆԿԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ		22
4.5	Բանկի կառուցվածքը	22
4.8	Բանկի կառավարման մարմինները և կառավարման մարմինների անդամները	22
4.9	Հսկող անձինք	23
	Հավելվածներ	24

ԲԱԺԻՆ 1 ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԱՆՁԻՔ

Մենք՝ ստորագրող անձիք, հավաստիացնում ենք, որ գործադրել ենք բոլոր ողջամիտ ջանքերը, որպեսզի պարզենք ազդագրում ներառված տեղեկությունների ճշգրիտ և լիարժեք լինելը: Ըստ այդմ՝ մենք հավաստիացնում ենք, որ մեր լավագույն տեղեկատվության համաձայն ազդագրում ներառված տեղեկությունները ճշգրիտ և լիարժեք են, չեն պարունակում բացթողումներ, որոնք կարող են խեղաթյուրել ազդագրի բովանդակությունը:

Ստորագրող անձիք՝

Վազգեն Գևորգյան	Խորհրդի նախագահ		25.01.2021թ.
(անուն, ազգանուն)	(պաշտոն)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)
Գեղամ Գևորգյան	Խորհրդի նախագահի տեղակալ		25.01.2021թ.
(անուն, ազգանուն)	(պաշտոն)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)
Ֆելիքս Դիլանյան	Խորհրդի անդամ		25.01.2021թ.
(անուն, ազգանուն)	(պաշտոն)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)
Վարազդատ Ներսիսյան	Խորհրդի անդամ		25.01.2021թ.
(անուն, ազգանուն)	(պաշտոն)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)
Արմեն Մանուկյան	Խորհրդի անդամ		25.01.2021թ.
(անուն, ազգանուն)	(պաշտոն)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)
Կարեն Եղիազարյան	Վարչության նախագահ		25.01.2021թ.
(անուն, ազգանուն)	(պաշտոն)	(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)

Արմեն Հակոբյան (անուն, ազգանուն)	Վարչության նախագահի առաջին տեղակալ (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	25.01.2021թ. (ամսաթիվ)
Տաթևիկ Խաչատրյան (անուն, ազգանուն)	Վարչության նախագահի տեղակալ (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	25.01.2021թ. (ամսաթիվ)
Հայկ Պետրոսյան (անուն, ազգանուն)	Վարչության նախագահի տեղակալ (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	25.01.2021թ. (ամսաթիվ)
Լիլիթ Գաբոյան (անուն, ազգանուն)	Վարչության նախագահի տեղակալ ֆինանսական գծով (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	25.01.2021թ. (ամսաթիվ)
Էմմա Զանինյան (անուն, ազգանուն)	Գլխավոր հաշվապահ (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	25.01.2021թ. (ամսաթիվ)
Էմիլ Սիմոնյան (անուն, ազգանուն)	Վարչության անդամ, ՏՏ բաժնի պետ (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	25.01.2021թ. (ամսաթիվ)
Մհեր Սահակյան (անուն, ազգանուն)	Վարչության անդամ, Ծրագրավորման և գործառնական համակարգերի վարչության պետ (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	25.01.2021թ. (ամսաթիվ)
Տաթևիկ Զանոյան (անուն, ազգանուն)	Վարչության անդամ, ՄՌԿ բաժնի պետ (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	25.01.2021թ. (ամսաթիվ)

ԲԱԺԻՆ 2. ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹ

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ ՆԵՐԴՐՈՂԻՆ

ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹԸ ՊԵՏՔ Է ԴԻՏՎԻ ՈՐՊԵՍ ԱԶԴԱԳՐԻ ՆԵՐԱԾԱԿԱՆ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ:

ԱՌԱՋԱՐԿՎՈՂ ԱՐԺԵԹՂԹԵՐՈՒՄ ՆԵՐԴՐՈՒՄ ԱՆԵԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՆԵՐԴՐՈՂԻ ՈՐՈՇՈՒՄԸ ՊԵՏՔ Է ՀԻՄՆՎԱԾ

ԼԻՆԻ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳՐԻ ՎՐԱ:

Ամփոփաթերթում պարունակվող տեղեկատվության ոչ ամբողջական կամ ապակողմնորոշիչ լինելու դեպքում (այդ թվում նաև թարգմանությանը վերաբերող մասով) ամփոփաթերթի կազմման համար պատասխանատու անձինք կրում են քաղաքացիական պատասխանատվություն, եթե այն ոչ ամբողջական կամ ապակողմնորոշիչ է ազդագրի մյուս մասերի հետ դիտարկելու դեպքում:

Ներդրողը կարող է ձեռք բերել սույն փաստաթուղթը և դրան կից փաստաթղթերը թղթային տարբերակով՝ Բանկի Գլխավոր գրասենյակում, իսկ էլեկտրոնային տարբերակով՝ Բանկի ինտերնետային կայքում՝ www.evocabank.am:

2.1 Բանկի և Բանկի գործունեության վերաբերյալ համառոտ տեղեկատվություն

2.1.1. Թողարկողի տվյալները և կապի միջոցները

Բանկի լրիվ ֆիրմային անվանումը՝

հայերեն՝ «ԷՎՈԿԱԲԱՆԿ» ՓԱԿ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

ռուսերեն՝ ЗАКРЫТОЕ АКЦИОНЕРНОЕ ОБЩЕСТВО “ЭВОКАБАНК”

անգլերեն՝ “EVOCABANK” CLOSED JOINT STOCK COMPANY

Բանկի կրճատ ֆիրմային անվանումը՝

հայերեն՝ «ԷՎՈԿԱԲԱՆԿ» ՓԲԸ

ռուսերեն՝ ЗАО “ЭВОКАБАНК”

անգլերեն՝ “EVOCABANK” CJSC

Բանկի պետական գրանցման վայրը՝

Հայաստանի Հանրապետություն, 0010, ք. Երևան, Հանրապետության փողոց 44/2

Բանկի գտնվելու վայրը՝

Հայաստանի Հանրապետություն, 0010, ք. Երևան, Հանրապետության փողոց 44/2

Բանկի պետական գրանցման համարը՝ 27

Կապի միջոցները՝

Հեռ.՝ (+37410) 60 55 55

Ֆաքս՝ (+37410) 56 03 32

Էլ. փոստ՝ hello@evocabank.am

Էլ. հասցե՝ www.evocabank.am

Պարտատոմսերում ներդրումների հետ կապված հարցերի դեպքում ներդրողները կարող են կապ հաստատել Բանկի Ներդրումային գործառնությունների բաժնի որևէ աշխատակցի հետ հետևյալ հեռախոսահամարով՝ (+374 10) 60 55 55 (15-03, 15-11, 15-12):

2.1.2. Թողարկողի համառոտ պատմությունը

«ԷՎՈԿԱԲԱՆԿ» ՓԲԸ-ն 1990թ. հունիսի 1-ին ՀՀ օրենսդրության համաձայն հիմնադրվել է որպես «Պրոմեթևս» Առևտրային Բանկ և գործում է բանկային գործունեություն իրականացնելու լիցենզիայի հիման վրա:

Ստորև ներկայացված է համառոտ պատմական ակնարկ Բանկի հիմնադրման և զարգացման մասին.

- 1990թ. Բանկը հիմնադրվել է որպես «Պրոմեթևս» առևտրային բանկ:
- 1991թ. հոկտեմբերի 2-ին լիցենզավորվել է ՀՀ ԿԲ-ի կողմից՝ թիվ 27 ընդհանուր արտոնագրով:
- 1996թ. Վերանվանվել է՝ «Պրոմեթևս Բանկ» ՍՊԸ:
- 2001թ. Վերանվանվել է «Պրոմեթեյ Բանկ» ՍՊԸ:
- 2007թ. Բանկի կանոնադրական կապիտալը համալրվել է 3.5 մլրդ ՀՀ դրամով՝ կազմելով 7.2 մլրդ ՀՀ դրամ:
- 2011թ. Բանկի կանոնադրական կապիտալը համալրվել է ևս 7.2 մլրդ ՀՀ դրամով, կազմելով՝ 14.4 մլրդ ՀՀ դրամ:
- 2016թ.
 - տեղի է ունեցել Բանկի կազմակերպարական ձևի փոփոխություն՝ վերակազմավորվելով ՍՊԸ-ից ՓԲԸ-ի
 - արտոնյալ բաժնետոմսերի թողարկման միջոցով իրականացվել է կանոնադրական կապիտալի համալրում ևս 3.550 մլրդ ՀՀ դրամով, ինչի արդյունքում Բանկի կանոնադրական կապիտալը կազմել է 17.950 մլրդ. ՀՀ դրամ:
- 2017թ. Բանկը վերանվանվել է «ԷՎՈԿԱԲԱՆԿ» ՓԲԸ-ի՝ փոխելով իր ռազմավարությունը և բիզնես մոդելը՝ անցնելով mobile-first ֆորմատի:
- 2020թ. մայիսի 29-ին բաժնետերերի տարեկան ընդհանուր ժողովում կայացված որոշմամբ՝ Բանկի կանոնադրական կապիտալը համալրվել է ևս 2.050 մլրդ ՀՀ դրամով՝ կազմելով 20 մլրդ ՀՀ դրամ:

2.1.3. Բանկի կանոնադրական կապիտալը

Բանկի փաստացի համալրված կանոնադրական կապիտալը կազմում է 20 մլրդ ՀՀ դրամ, որը բաժանված է թվով 150,000 (մեկ հարյուր հիսուն հազար) հատ թողարկված և տեղաբաշխված հասարակ բաժնետոմսերի, յուրաքանչյուրը՝ 100,000 (մեկ հարյուր հազար) ՀՀ դրամ անվանական արժեքով և 50 000 (հիսուն հազար) հատ թողարկված և տեղաբաշխված արտոնյալ տեսակի բաժնետոմսերի, յուրաքանչյուրը՝ 100,000 (մեկ հարյուր հազար) ՀՀ դրամ անվանական արժեքով, ընդ որում՝ արտոնյալ տեսակի բաժնետոմսերը բաժանված են 35,500 (երեսունհինգ հազար հինգ հարյուր) հատ 07.10.2016թ. թողարկման և 14,500 (տասնչորս հազար հինգ հարյուր) հատ 29.05.2020թ. թողարկման արտոնյալ տեսակի բաժնետոմսերի:

Բանկի կանոնադրական կապիտալն ամբողջությամբ համալրված է ՀՀ դրամով:

Բանկի կանոնադրական հիմնադրամի մեծացումն իրականացվում է Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովի որոշմամբ՝ ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

2.1.4. Բանկի մասնաճյուղերը

Բանկն իր գործունեությունը իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետությունում գործող Գլխամասային գրասենյակում և թվով 13 մասնաճյուղերում:

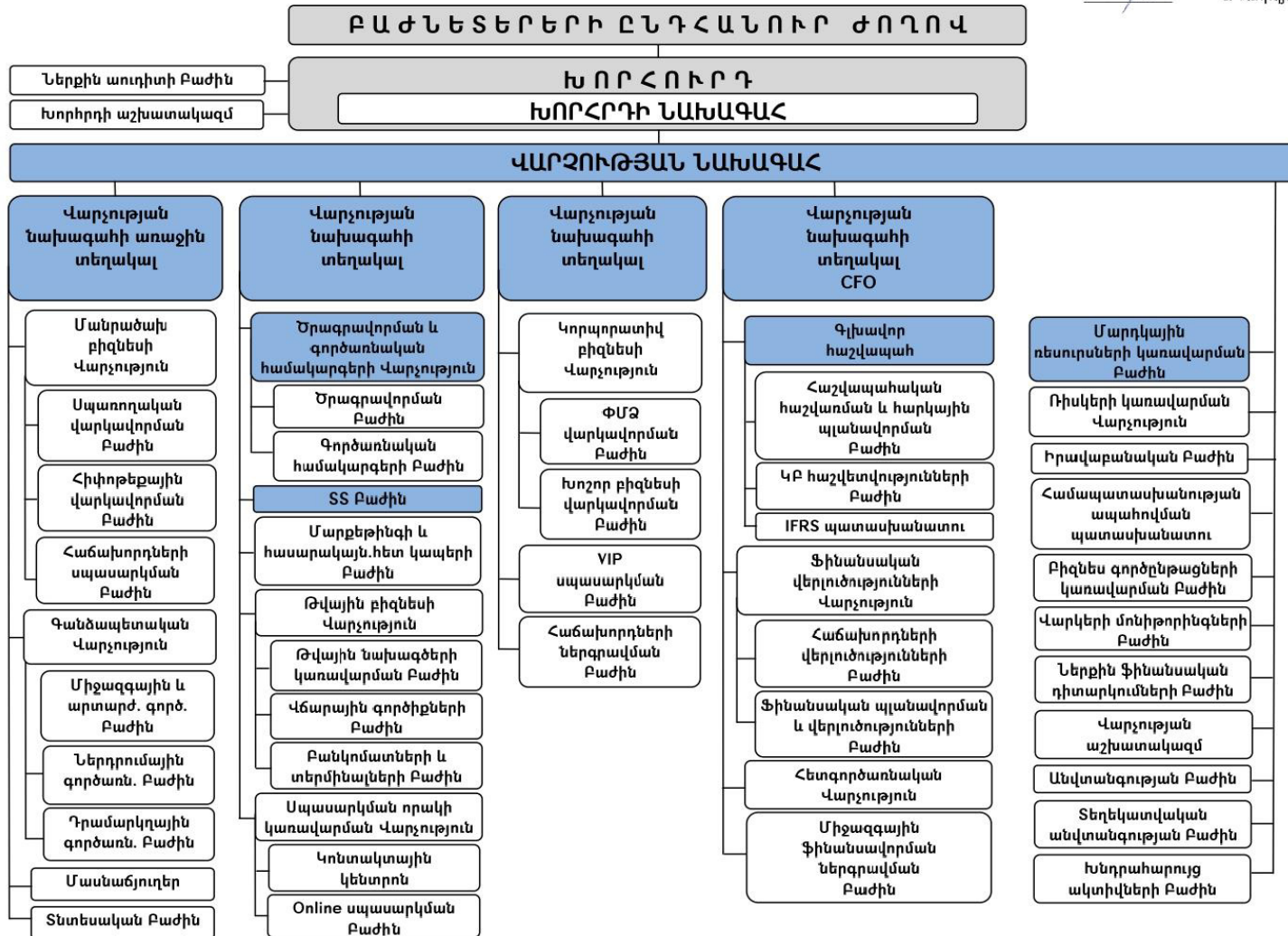
Բանկի մասնաճյուղերի ցանկն ու հասցեները ներկայացված են ստորև բերված աղյուսակում.

Անվանում	Հասցե
Գլխամասային գրասենյակ	ՀՀ, ք. Երևան, Հանրապետության 44/2
Պարոնյան	ՀՀ, ք. Երևան, Պարոնյան 15/3
Կասյան	ՀՀ, ք. Երևան, Կասյան 5
Թումանյան	ՀՀ, ք. Երևան, Թումանյան 15
Ազատություն	ՀՀ, ք. Երևան, Ազատության 12
Գարեգին Նժդեհ	ՀՀ, ք. Երևան, Գարեգին Նժդեհ 9
Էրեբունի	ՀՀ, ք. Երևան, Գաջեգործների 76
Դավթաշեն	ՀՀ, ք. Երևան, Տիգրան Պետրոսյան 32/8
Կիկյան	ՀՀ, ք. Երևան, Կիկյան 2
Մալաթիա	ՀՀ, ք. Երևան, Անդրանիկի 134/8
Նոր-Նորք	ՀՀ, ք. Երևան, Գալի պողոտա 14/9
Գյումրի	ՀՀ, ք. Գյումրի, Ռուսթավելի 63/1
Կոտայք	ՀՀ, ք. Աբովյան, Օգոստոսի 23 1/2
Վանաձոր	ՀՀ, ք. Վանաձոր, Գր. Լուսավորիչի 34

2.1.5. Բանկի կառավարման կազմակերպական կառուցվածքը

Բանկի գործող կառավարման կազմակերպական կառուցվածքը հետևյալն է.

Վ. Գևորգյան

2.1.6. Բանկի համառոտ բիզնես նկարագիրը

«ԷՎՈԿԱԲԱՆԿ» ՓԲԸ-ն բանկային գործունեության լիցենզիայի հիման վրա մատուցում է ունիվերսալ բանկային ծառայություններ ինչպես ֆիզիկական անձանց, այնպես էլ կորպորատիվ հաճախորդներին:

Բանկի հիմնական գործունեությունն է. ավանդների ներգրավումը, հաճախորդների հաշիվների սպասարկումը, վարկերի ու երաշխիքների տրամադրումը, վճարահաշվարկային գործառնությունների իրականացումը, ինչպես նաև արժեթղթերով ու արտարժույթով գործարքների իրականացումը:

Բանկը հաճախորդների սպասարկումն իրականացնում է Գլխամասային գրասենյակի և 12 մասնաճյուղերի, ինչպես նաև հեռահար սպասարկման՝ EvocaOnline համակարգի և EvocaTouch բջջային հավելվածի միջոցով:

Բանկը հանդիսանում է SWIFT միջազգային վճարային համակարգի, մի շարք միջազգային դրամական փոխանցումների համակարգերի, Visa միջազգային վճարային համակարգի անդամ, ArCa վճարային համակարգի լիիրավ անդամ և բաժնետեր, MasterCard միջազգային վճարային համակարգի աֆիլացված անդամ, Հայաստանի Ֆոնդային Բորսայի և Հայաստանի Կենտրոնական Դեպոզիտարիայի արժեթղթերի հաշվառման և հաշվարկային միասնական համակարգի անդամ:

Հաշվի առնելով տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ակտիվ կիրառությունն ու օր օրի զարգացող տեմպերը ամբողջ աշխարհում, քայլելով ժամանակի պահանջներին համահունչ և լինելով նորարար բանկ՝ հաճախորդներին բանկային ծառայությունների մատուցումը պարզ, արագ և հարմարավետ դարձնելու նպատակով Բանկն աշխատում է mobile-first ձևաչափով:

Բանկը հանդիսանում է ՀՀ ավանդների երաշխավորման համակարգի անդամ, իսկ գործունեությունը կարգավորվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից:

2.1.7. Բանկի տեսլականը, առաքելությունը, արժեքներն ու սկզբունքները

Բանկի տեսլականը. Լինել ամենանորարար և առաջադեմ բանկային ծառայություններ մատուցող ֆինանսական հաստատությունը Հայաստանում, որի բոլոր ծառայություններից հնարավոր կլինի օգտվել առանց բանկ այցելելու:

Բանկի առաքելությունը. Նորագույն տեխնոլոգիաների ակտիվ կիրառմամբ մատուցել ֆինանսական ծառայությունները պարզ, արագ, և հարմարավետ եղանակով՝ գործելով mobile-first ձևաչափով:

Բանկի արժեքներն ու սկզբունքները.

Արժեքներ	Սկզբունքներ
Ազնվություն	Մենք ազնիվ ենք գործում բոլոր հարաբերություններում:
Նորարարություն	Մենք շարունակաբար ներդնում և կիրառում ենք նորարարություններ՝ առաջարկելով հաճախորդներին նորագույն տեխնոլոգիաների լավագույն լուծումները:
Հուսալիություն	Մենք կայուն ենք և հուսալի թե՛ հաճախորդների, և թե՛ գործընկերների համար:
Թափանցիկություն	Մենք բաց ենք և թափանցիկ հանրության առջև, միաժամանակ փակ՝ հաճախորդի բանկային և առևտրային գաղտնիքի պահպանման հարցում:
Հաճախորդների վստահություն	Հաճախորդները մեր գործունեության կենտրոնում են. մենք գնահատում և ամուր ենք պահում հաճախորդների վստահությունը:
Հարմարավետություն	Մենք ձգտում ենք բարելավել հաճախորդների կենսակերպը՝ դարձնելով այն առավել հարմարավետ
Գործարար հեղինակություն	Բարի համբավը մեր ամենաթանկ և անփոխարինելի ակտիվն է:
Թիմային ոգի	Մենք համախմբել ենք լավագույն թիմը՝ մեր հաճախորդներին լավագույն սպասարկում ապահովելու համար:

2.1.8. Բանկի ակտիվների համարժեքությունը, որակը և իրացվելիությունը.

Ակտիվների համարժեքություն

2020թ. արդյունքներով Բանկի զուտ շահույթը կազմել է 762 մլն. ՀՀ դրամ, իսկ կապիտալի շահութաբերությունը (զուտ շահույթի հարաբերությունը կապիտալի միջին մեծությանը)՝ 2.3%: Լևերիջի գործակիցը (ընդհանուր կապիտալի միջին մեծության հարաբերակցությունն ընդհանուր ակտիվների միջին մեծությանը) կազմել է 17.6%, իսկ կապիտալի համարժեքությունը (նորմատիվային կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցությունը) 19.78%:

Ակտիվների որակ

2020թ. վերջի դրությամբ Բանկի համախառն վարկային պորտֆելը կազմել է 115.8 մլրդ ՀՀ դրամ, իսկ չաշխատող վարկերի տեսակարար կշիռը վարկային պորտֆելում՝ 3.3% (փոլ 3-ում գտնվող վարկեր): Բանկի եկամուտ գեներացնող ակտիվները կազմում են ընդհանուր ակտիվների 75%:

Ակտիվների իրացվելիություն

Բանկը պահում է բարձր իրացվելի և ապակենտրոնացված ակտիվների պորտֆել, որը կարող է հեշտությամբ կանխիկացվել դրամական միջոցների հոսքերի չկանխատեսված ընդատման դեպքում: 2020թ. վերջին Բանկի ընդհանուր իրացվելիության նորմատիվը կազմել է 26.0%, ինչը գերազանցում է ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանված թույլատրելի մեծությունը 11 տոկոսով:

Նորմատիվներ	ՀՀ ԿԲ-ի սահմանված թույլատրելի մեծությունը	Փաստացի մեծություն 2020	Փաստացի մեծություն 2019	Փաստացի մեծություն 2018	Փաստացի մեծություն 2017	Փաստացի մեծություն 2016
Ն ^{1*}	15%	26.00%	21.85%	22.93%	29.25%	32.41%
Ն ^{2**}	60%	152.21%	142.64%	139.67%	183.19%	196%

* Բանկի բարձր իրացվելի ակտիվների և ընդհանուր ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցություն:

** Բանկի բարձր իրացվելի ակտիվների և ցայահանջ պարտավորությունների միջև նվազագույն հարաբերակցություն:

2.2. Թողարկողին և պարտատոմսերին առնչվող ռիսկերի համառոտ նկարագիրը

Ներդրողը պետք է գիտակցի, որ որոշակի ռիսկային գործոնների ի հայտ գալու դեպքում (որոնք բացասական ազդեցություն կունենան Բանկի ֆինանսական ցուցանիշների, համբավի, մրցակցային դիրքի վրա) դրանք ուղղակիորեն կանդրադառնան նաև պարտատոմսերի գնի և իրացվելիության վրա: Ստորև ներկայացված են պարտատոմսերում ներդրումների հետ կապված թողարկողին և պարտատոմսերին առնչվող հնարավոր ռիսկերի հիմնական տեսակները.

2.2.1. Թողարկողին առնչվող ռիսկեր

Բանկն, ինչպես և ցանկացած տնտեսվարող սուբյեկտ, իր գործունեության ընթացքում բախվում է տարբեր ռիսկային գործոնների հետ, որոնցից հատկապես կարևոր են ռիսկերի հետևյալ տեսակները.

- **Վարկային ռիսկ:** Վարկային ռիսկը ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է, երբ փոխառուն կամ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմն ի վիճակի չէ կատարել իր պայմանագրային պարտականությունները Բանկի նկատմամբ:
- **Շուկայական ռիսկ:** Շուկայական ռիսկը առաջանում է շուկայում տոկոսադրույքների, գների, փոխարժեքների ոչ բարենպաստ փոփոխությունների արդյունքում: Շուկայական ռիսկն իրենից ներկայացնում է արտարժույթի, տոկոսադրույքի, գների փոփոխության հետ կապված ռիսկերի հանրագումար: Բանկը առանձնահատուկ ուշադրություն է դարձնում արտարժույթի և տոկոսադրույքի ռիսկերի կառավարմանը, որոնց անբարենպաստ փոփոխությունը կարող է բացասական հետևանք ունենալ բանկի կապիտալի և/կամ շահույթի վրա և իրական վտանգ հանդիսանալ բանկային գործունեության ընթացքում:

- **Իրացվելիության ռիսկ:** Ռիսկի այս տեսակը կապված է ֆինանսական պարտավորությունները՝ նորմալ և սթրեսային իրավիճակներում, ժամանակին մարելու կարողության հետ: Իրացվելիության ռիսկն առաջանում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության անհամապատասխանության դեպքում:
- **Տնտեսական ռիսկեր:** ՀՀ մակրոտնտեսական իրավիճակի վատթարացումը կարող է բացասաբար անդրադառնալ բանկային համակարգի գործունեության վրա:
- **Օրենսդրական և նորմատիվային ռիսկեր:** Լինելով ՀՀ տնտեսության ամենավերահսկվող հատվածներից մեկը՝ իրականացվող օրենսդրական և նորմատիվային փոփոխությունները հնարավոր է թե դրական և թե բացասական ազդեցություն ունենան բանկերի գործունեության և ֆինանսական արդյունքների վրա:
- **Գործառնական ռիսկեր:** Բանկի գործունեության հետևանքով առաջացող հնարավոր կորուստների ռիսկն է:

Բոլոր ռիսկային գործոնները անընդմեջ գտնվում են Բանկի Ռիսկերի կառավարման վարչությունը ուշադրության կենտրոնում և մշտապես մշակվում և ներդրվում են այդ հնարավոր ռիսկերի՝ ժամանակին բացահայտման, կառավարման, սահմանափակման և նվազեցման արդյունավետ մեխանիզմներ:

2.2.2. Պարտատոմսերին առնչվող ռիսկեր

- **Տոկոսադրույքի ռիսկ:** Շուկայում տոկոսադրույքների տատանումները կարող են էական ազդեցություն ունենալ պարտատոմսերի գների վրա: Մասնավորապես, տոկոսադրույքների բարձրացումը ենթադրում է պարտատոմսի գնի նվազում, ինչը ենթադրում է, որ ներդրողը այդ պարտատոմսերի վաճառքի դեպքում կարող է չստանալ նախատեսվող շահույթը կամ նույնիսկ՝ կրել վնասներ:
Սակայն ներդրողը չի առնչվի նման ռիսկի հետ, եթե չի նախատեսում պարտատոմսերը վաճառել մինչև դրանց մարումը:
- **Իրացվելիության ռիսկ:** Չնայած նրան, որ Թողարկողը մշտապես իրականացնում է մի շարք միջոցառումներ իր կողմից թողարկված պարտատոմսերի իրացվելիությունը բարձրացնելու համար, այնուամենայնիվ չի կարող երաշխավորել, որ իր կողմից թողարկված պարտատոմսերը ներդրողները կարող են ցանկացած պահի իրացնել կամ ձեռք բերել իրենց համար շահավետ գներով:
- **Վարկային/դեֆոլտի ռիսկ:** Ներդրողները ցանկացած թողարկողի կորպորատիվ պարտատոմսեր ձեռք բերելիս իրենց վրա են վերցնում թողարկողի վարկային ռիսկը, որը կապված է ապագայում թողարկողի հնարավոր ֆինանսական վիճակի վատթարացման, արժեկտրոնային վճարումներ իրականացման կամ պարտատոմսերն իրենց անվանական արժեքով մարման անհնարինության և հավանական սնանկացման հետ:
- **Արտարժույթային ռիսկ:** Երբ թողարկվող պարտատոմսերը արտարժույթային են, ներդրողը կարող է կորուստներ կրել փոխարժեքի տատանումներից: Սույն ռիսկը հատկապես առնչվում է այն ներդրողներին, որոնք պարտատոմսերի ձեռք բերման և

մարման դիմաց ստացված գումարները փոխանակելու են մեկ արժույթից մեկ այլ արժույթի:

2.3. Բանկի զարգացման միտումները

Բանկի հեռանկարային զարգացումը մշտապես գտնվել և շարունակում է գտնվել Բանկի ղեկավարության ուշադրության կենտրոնում: Այդ նպատակով Բանկում մշտապես հետևում են շուկայում անընդհատ տեղի ունեցող փոփոխություններին և զարգացումներին՝ ձգտելով մշտապես համապատասխանել շուկայի նոր պահանջներին և միտումներին:

Այդ մասին են վկայում Բանկում իրականացված հիմնարար փոփոխությունները, որոնք սկսնհայտ կերպով դրսևորվեցին վերջին երեք տարիների ընթացքում:

Բանկը ներկայացավ ոչ միայն նոր բրենդով, այլև՝ նոր գաղափարախոսությամբ, նոր մշակույթով և նոր տեսլականով:

Գործելով տեղեկատվական տեխնոլոգիաների օր օրի զարգացող ժամանակաշրջանում, կարևորելով թվային տեխնոլոգիաների ընձեռած լայն հնարավորությունները և ունենալով երկար տարիների փորձ բանկային համակարգում՝ տեղեկատվական տեխնոլոգիաների հիման վրա Բանկը ներդրեց հաճախորդների սպասարկման նոր մշակույթը: Հաճախորդների սպասարկումը պարզ, արագ և հարմարավետ դառննելու նպատակով, Բանկը սահուն անցում կատարեց mobile-first ֆորմատի:

Նոր ձևաչափում Բանկի գործունեության հաջողությունների մասին է վկայում այն փաստը, որ չորրորդ տարին անընդմեջ Global Finance հեղինակավոր ամսագրի կողմից Բանկը ճանաչվում է «Լավագույն սպառողական թվային բանկը Հայաստանում»՝ Best Consumer Digital Bank of Armenia:

Չնայած նոր ձևաչափում արդեն իսկ գրանցած հաջողություններին՝ ունենալով իր առջև դրված բարձր նշանդներ՝ Բանկը շարունակում և շարունակելու է պահպանել և ավելի ամրապնդել իր դիրքերը որպես լավագույն թվային սպառողական բանկ՝ մշտապես իր ուշադրության կենտրոնում պահելով թվային, տեղեկատվական տեխնոլոգիաների և ծրագրավորման բլոկների զարգացումը:

Ինչ վերաբերում է արժեթղթերի շուկայում Բանկի ունեցած դիրքին և առաջիկա զարգացմանը, կարող ենք ասել, որ Բանկը մշտապես եղել է և շարունակում է մնալ արժեթղթերի շուկայի ակտիվ մասնակիցներից մեկը:

Դեռևս 2008թ.՝ առաջին անգամ Հայաստանում, Բանկը թողարկել և Շվեյցարական առաջատար բանկերից մեկին է վաճառել սեփական ոչ փաստաթղթային, առանց ապահովվածության պարտատոմսեր:

Իսկ ՀՀ Ֆինանսների Նախարարության կողմից 2016թ. 4-րդ եռամսյակից ի վեր հրապարակվող շուկայի մասնակիցների վարքագծի գնահատման ցուցանիշների համաձայն, Բանկը եղել և շարունակում է մնալ ՀՀ պետական պարտատոմսերի շուկայում Գործակալ չհանդիսացող մասնակիցներից ամենաբարձր ակտիվություն, հետևաբար նաև Գործակալ դառնալու առաջնահերթություն ունեցող մասնակիցներից մեկը:

2.4. Համառոտ տեղեկություններ Բանկի աուդիտն իրականացնող անձանց մասին

2014-2019թթ. Բանկի ֆինանսական գործունեության աուդիտն իրականացվել է «Գրանթ Թորնթոն» ՓԲԸ-ի կողմից:

«Գրանթ Թորնթոն» ՓԲԸ. Գրանթ Թորնթոն Ինթերնեշնլի անդամ: ՀՀ-ում շուրջ 20 տարի զբաղվում է աուդիտորական և խորհրդատվական գործունեությամբ:

Հասցե. ՀՀ, ք. Երևան, 0012, Վաղարշյան 8/1

Հեռ. +374 (0)10 26 09 64

Վեբ-հասցե. www.grantthornton.am

2.5. Բանկի բաժնետերերը և ղեկավարությունը

Համաձայն Բանկի կանոնադրության, Բանկի կառավարման մարմիններն են.

- Բաժնետերերի ընդհանուր ժողովը, որը Բանկի կառավարման բարձրագույն մարմինն է,
- Բանկի Խորհուրդը, որն ընտրվում է Բաժնետերերի ընդհանուր ժողովում,
- Բանկի Վարչության նախագահը,
- Բանկի Վարչությունը:

2.5.1. Բանկի բաժնետերերը

Բանկի ուղղակի նշանակալից մասնակիցը Մարետա Ռուդիկի Գևորկյանն է, ում պատկանում են Բանկի հասարակ անվանական բաժնետոմսերի 95.15%-ը, ինչպես նաև Բանկի՝ 2016թ. թողարկման արտոնյալ բաժնետոմսերի 100%-ը և 2020թ. թողարկման արտոնյալ բաժնետոմսերի 99.21%-ը:

Բանկի Հասարակ անվանական բաժնետոմսերի 4.85%-ը պատկանում է թվով 15 ֆիզիկական անձանց:

2.5.2. Բանկի Խորհուրդը

Բանկի Խորհուրդն իրականացնում է բանկի գործունեության ընդհանուր ղեկավարումը՝ օրենքով Խորհրդի իրավասությանը վերապահված հարցերի սահմաններում:

Խորհրդի անդամ կարող է լինել ՀՀ քաղաքացի կամ օտարերկրյա քաղաքացի հանդիսացող գործունակ անձը, որը համապատասխանում է ՀՀ գործող օրենքների և ՀՀ ԿԲ իրավական ակտերի չափանիշներին: Խորհրդի անդամները ընտրվում են բանկի տարեկան ընդհանուր ժողովում, բանկի ներկա մասնակիցների կողմից:

Սույն Ազդագիրը կազմելու պահին Բանկի Խորհուրդը բաղկացած է 5 անդամներից.

Պաշտոն	Անուն, Ազգանուն	Փորձառություն
Խորհրդի նախագահ	Վազգեն Գևորգյան	29 տարի
Խորհրդի նախագահի տեղակալ	Գեղամ Գևորգյան	40 տարի
Խորհրդի անդամ	Ֆելիքս Դիլանյան	23 տարի
Խորհրդի անդամ	Վարազդատ Ներսիսյան	7 տարի
Խորհրդի անդամ	Արմեն Մանուկյան	23 տարի

2.5.3. Բանկի Վարչության նախագահը և Բանկի Վարչությունը

Բանկի ընթացիկ գործունեության ղեկավարումն իրականացնում է բանկի Վարչության Նախագահը, իսկ որոշ հարցերի կարգավորումը, համաձայն Բանկի Կանոնադրության, իրականացնում է Բանկի Վարչությունը, որը բաղկացած է Վարչության նախագահից և Վարչության 8 անդամներից:

Պաշտոն	Անուն, Ազգանուն	Փորձառություն
Վարչության նախագահ	Կարեն Եղիազարյան	20 տարի
Վարչության նախագահի առաջին տեղակալ	Արմեն Հակոբյան	28 տարի
Վարչության նախագահի տեղակալ	Տաթևիկ Խաչատրյան	9 տարի
Վարչության նախագահի տեղակալ	Հայկ Պետրոսյան	29 տարի
Վարչության նախագահի տեղակալ	Լիլիթ Գաբոյան	12 տարի
Գլխավոր հաշվապահ	Էմմա Զանինյան	9 տարի

SS բաժնի պետ	Էմիլ Սիմոնյան	21 տարի
Մարդկային ռեսուրսների կառավարման բաժնի պետ	Տաթևիկ Զանոյան	13 տարի
Ծրագրավորման և գործառնական համակարգերի վարչության պետ	Մհեր Սահակյան	17 տարի

2020թ. 4-րդ եռամսյակի դրությամբ Բանկի աշխատակիցների ընդհանուր թվաքանակը կազմել է 354 աշխատակից:

2.6. Առաջարկվող պարտատոմսերի հիմնական տվյալները

Թողարկվող պարտատոմսերն անվանական, արժեկտրոնային, ոչ փաստաթղթային, անբաժանելի և ոչ փոխարկելի պարտատոմսեր են:

Բնութագրիչի անվանումը	Հիմնական տվյալները	
Արժույթը	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար
Թողարկման ընդհանուր ծավալը	1,000,000,000 (մեկ միլիարդ) ՀՀ դրամ	10,000,000 (տասը միլիոն) ԱՄՆ դոլար
Մեկ պարտատոմսի անվանական արժեքը	10,000 (տասը հազար) ՀՀ դրամ	100 (մեկ հարյուր) ԱՄՆ դոլար
Տեղաբաշխվող պարտատոմսերի ընդհանուր քանակը	100,000 հատ	100,000 հատ
Արժեկտրոնի վճարման պարբերականությունը	Եռամսյակային	
Տարեկան արժեկտրոնի մեծությունը	Ենթակա է որոշման Բանկի Վարչության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ	
Շրջանառության ժամկետը	Ենթակա է որոշման Բանկի Վարչության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ	
Մարման օրը	Ենթակա է որոշման Բանկի Վարչության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ	
Շրջանառության ձևը	Ազատ շրջանառության իրավունքով	
Պարտատոմսերի ապահովվածությունը	Առանց ապահովվածության	
Պարտատոմսերի ձեռքբերման	Ենթակա է որոշման Բանկի Վարչության կողմից	

գործընթացի մանրամասները և վաճառքի պայմանները

պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ

Պարտատոմսերի դիմաց արժեկտրոնային վճարումները կատարվում են՝ ՀՀ դրամով թողարկված պարտատոմսերի համար ՀՀ դրամով, իսկ ԱՄՆ դոլարով թողարկված պարտատոմսերի համար ԱՄՆ դոլարով:

Պարտատոմսերի տեղաբաշխումը սկսելու և ավարտելու օրը, ինչպես նաև Պարտատոմսերի ձեռքբերման գործընթացի մանրամասները, վաճառքի պայմանները ենթակա են հաստատման Բանկի Վարչության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:

2.7. Վերջնական պայմանների հրապարակման ձևը

Պարտատոմսերի թողարկման, տեղաբաշխման, շրջանառության ու մարման վերջնական պայմանները ենթակա են որոշման Բանկի Վարչության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:

Արժեթղթերի յուրաքանչյուր թողարկման համար կազմվող թողարկման վերջնական պայմանները ՀՀ ԿԲ են ներկայացվում և հրապարակվում հրապարակային առաջարկի վերաբերյալ հայտարարության հրապարակումից առնվազն 3 (երեք) օր առաջ:

Արժեթղթերի յուրաքանչյուր թողարկման վերջնական պայմանները Թողարկողը պարտավորվում է հրապարակել իր ինտերնետային կայքում:

2.8 Ամփոփ ֆինանսական տվյալներ

Ցուցանիշի անվանում (հազ. ՀՀ դրամ)	2020 (աուդիտ չանցած)	2019 (աուդիտ անցած)	2018 (աուդիտ անցած)
Զուտ շահույթ շահութահարկի ծախսի նվազեցումից հետո	761,954	1,738,650	1,093,411
Սեփական կապիտալի միջին մեծություն	32,428,797	29,531,488	29,315,491
Սեփական կապիտալի շահութաբերություն (ROE)*	2.35%	5.89%	3.73%
Զուտ շահույթ շահութահարկի ծախսի նվազեցումից հետո	761,954	1,738,650	1,093,411
Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն	183,283,168	145,765,964	116,858,909
Ակտիվների շահութաբերություն (ROA)*	0.42%	1.19%	0.94%
Զուտ շահույթ շահութահարկի ծախսի նվազեցումից հետո	761,954	1,738,650	1,093,411

Գործառնական եկամուտ	8,971,810	8,407,133	5,525,732
Զուտ շահույթի մարժա (NPM)	8.49%	20.68%	19.79%
Գործառնական եկամուտ	8,971,810	8,407,133	5,525,732
Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն	183,283,168	145,765,964	116,858,909
Ակտիվների օգտագործման գործակից (AU)*	4.90%	5.77%	4.73%
Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն	183,283,168	145,765,964	116,858,909
Սեփական կապիտալի միջին մեծություն	32,428,797	29,531,488	29,315,491
Սեփական կապիտալի մուլտիպլիկատոր (EM)	5.652	4.936	3.986
Զուտ տոկոսային եկամուտ	7,651,582	6,083,716	4,596,065
Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն	144,510,456	117,166,876	97,326,302
Զուտ տոկոսային մարժա (NIM)*	5.29%	5.19%	4.72%
Տոկոսային եկամուտ	15,052,441	11,967,016	8,887,293
Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն	144,510,456	117,166,876	97,326,302
Եկամտաբեր ակտիվների եկամտաբերություն*	10.42%	10.21%	9.13%
Տոկոսային ծախսեր	7,400,859	5,883,300	4,291,228
Պարտավորություններ, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր	148,445,694	124,270,758	95,004,587
Տոկոսային ծախս առաջացնող պարտավորությունների ծախսատարություն*	4.99%	4.73%	4.52%
Սպրեդ*	5.43%	5.48%	4.61%
Զուտ շահույթ շահութահարկի ծախսի և արտոնյալ բաժնետոմսերի գծով կուտակված շահաբաժինների նվազեցումից հետո	280,111	1,312,650	667,411
Հասարակ բաժնետոմսերի միջին կշռված քանակ	146,400	144,000	144,000
Զուտ շահույթ մեկ հասարակ բաժնետոմսի հաշվով (EPS)*	1.91	9.12	4.63

*Աղյուսակում ներկայացված միջին մեծությունները հաշվարկված են աուդիտ չանցած ցուցանիշների վրա

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ ՆԵՐԴՐՈՂԻՆ

ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹԸ ՊԵՏՔ Է ԴԻՏՎԻ ՈՐՊԵՍ ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳՐԻ ՆԵՐԱԾԱԿԱՆ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ:

ԱՌԱՋԱՐԿՎՈՂ ԱՐԺԵԹՂԹԵՐՈՒՄ ՆԵՐԴՐՈՒՄ ԱՆԵԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՆԵՐԴՐՈՂԻ ՈՐՈՇՈՒՄԸ ՊԵՏՔ Է ՀԻՄՆՎԱԾ ԼԻՆԻ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳՐԻ ՎՐԱ:

ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹԻ ԿԱԶՄՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԱՆՁՆ ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹՈՒՄ ՊԱՐՈՒՆԱԿՎՈՂ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՈՉ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԿԱՄ ԱՊԱԿՈՂՄՆՈՐՈՇԻՉ ԼԻՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ (ԱՅԴ ԹՎՈՒՄ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹՅԱՆԸ ՎԵՐԱԲԵՐՈՂ ՄԱՍՈՎ) ԿՐՈՒՄ Է ՔԱՂԱՔԱՅԻԱԿԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ, ԵԹԵ ԱՅՆ ՈՉ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԿԱՄ ԱՊԱԿՈՂՄՆՈՐՈՇԻՉ Է ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳՐԻ ՄՅՈՒՍ ՄԱՍԵՐԻ ՀԵՏ ԴԻՏԱՐԿԵԼՈՒ ԴԵՊՔՈՒՄ:

ԲԱԺԻՆ 3. ԹՈՂԱՐԿՎՈՂ ՊԱՐՏԱՏՈՄՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

3.3.6 Տեղեկատվություն պարտատոմսերի դասակարգման վերաբերյալ

Համաձայն «Բանկերի, վարկային կազմակերպությունների, ներդրումային ընկերությունների, ներդրումային ֆոնդի կառավարիչների և ապահովագրական ընկերությունների սնանկության մասին» ՀՀ օրենքի՝ Բանկի լուծարման դեպքում նրա պարտատերերի պահանջները բավարարվում են հետևյալ հերթականությամբ.

- *առաջին՝* ադմինիստրացիայի, լուծարային կառավարչի կողմից օրենքով սահմանված լիազորությունների իրականացման համար անհրաժեշտ և հիմնավորված ծախսերը, այդ թվում՝ աշխատավարձը՝ ՀՀ ԿԲ-ի խորհրդի կողմից հաստատված նախահաշվի շրջանակներում,

- *երկրորդ՝* այն պարտատերերի պահանջները, որոնք Բանկին վարկ, փոխառություն են տրամադրել կամ Բանկում ավանդ են ներդրել կամ բանկային հաշվին դրամական միջոցներ են մուտքագրել Բանկում ադմինիստրացիա նշանակվելուց հետո, բացառությամբ պարտատիրոջ և ՀՀ ԿԲ-ի միջև կնքված պայմանագրով սահմանված դեպքերի,

- *երրորդ՝* ՀՀ և օտարերկրյա քաղաքացիների, ինչպես նաև քաղաքացիություն չունեցող անձանց ՀՀ դրամով բանկային ավանդները և բանկային հաշիվներին առկա մնացորդները՝ մինչև 16 միլիոն դրամի չափով, իսկ արտարժույթային ավանդների (հաշիվների) դեպքում՝ մինչև 7 միլիոն դրամին համարժեք չափով: Ընդ որում՝ Բանկի նկատմամբ ունեցած պահանջի գումարը 16 միլիոն դրամը (պահանջն արտարժույթով արտահայտված լինելու դեպքում՝ 7 միլիոն դրամին համարժեք չափը) գերազանցելու դեպքում՝ տվյալ անձի՝ մինչև 16 միլիոն դրամի չափով (պահանջն արտարժույթով արտահայտված լինելու դեպքում՝ 7 միլիոն դրամին համարժեք չափով) պահանջը բավարարվում է երրորդ հերթով, իսկ այդ գումարը գերազանցող մասը՝ չորրորդ հերթով:

- *չորրորդ՝* բանկի այլ պարտավորությունները, ներառյալ՝ ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամի կողմից հատուցման կազմակերպման հետ կապված ծախսերը, բացառությամբ երկրորդ հերթում ընդգրկված բանկային ավանդների և բանկային հաշիվների մնացորդների,

- *հինգերորդ՝* պետական բյուջեի և համայնքների բյուջեների նկատմամբ բանկի պարտավորությունները ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված այլ պարտադիր վճարումները,

- *վեցերորդ՝* ստորադաս փոխառություններից բխող պահանջները,

- *յոթերորդ՝* բանկի մասնակիցների պահանջները:

Յուրաքանչյուր հերթի պարտատերերի պահանջները բավարարվում են նախորդ հերթի պահանջները լրիվ բավարարվելուց հետո:

Բանկի սնանկ ճանաչվելու դեպքում պարտատերերին վճարումները կատարվում են «Բանկերի, վարկային կազմակերպությունների, ներդրումային ընկերությունների, ներդրումային ֆոնդի կառավարիչների և ապահովագրական ընկերությունների սնանկության մասին» ՀՀ օրենքի 31-րդ հոդվածով սահմանված հերթականությամբ, որի համաձայն Բանկի կողմից առաջարկվող պարտատոմսերի սեփականատերերի պահանջները բավարարվում են չորրորդ հերթով՝ բացառությամբ «Ֆիզիկական անձանց բանկային ավանդների հատուցումը

երաշխավորելու մասին» ՀՀ օրենքի իմաստով ավանդ հանդիսացող ներդրումներից, որոնք հատուցվում են երրորդ հերթով: Ընդ որում, յուրաքանչյուր հերթի պահանջները բավարարվում են նախորդ հերթի պահանջները լրիվ բավարարելուց հետո: Պարտատոմսերի սեփականատերերը կարող են օգտվել օրենքով և իրավական ակտերով սահմանված այլ իրավունքներից:

Ֆիզիկական անձանց բանկային ավանդների հատուցումը երաշխավորելու մասին ՀՀ օրենքի և նույն օրենքի հիման վրա ընդունված իրավական այլ ակտերի իմաստով Բանկի թողարկած անվանական արժեթղթերով, տվյալ դեպքում՝ պարտատոմսերով, ֆիզիկական անձանցից (այդ թվում՝ անհատ ձեռնարկատերերից) ներգրավված դրամական միջոցները համարվում են բանկային ավանդ, որոնց հատուցումը երաշխավորված է նույն օրենքով սահմանված կարգով և պայմաններով, հետևյալ չափերով.

ա) եթե ներդրողն անվճարունակ բանկում ունի միայն դրամային բանկային ավանդ, ապա երաշխավորված ավանդի չափը տասնվեց միլիոն ՀՀ դրամ է.

բ) եթե ներդրողն անվճարունակ բանկում ունի միայն արտարժութային բանկային ավանդ, ապա երաշխավորված ավանդի չափը յոթ միլիոն ՀՀ դրամ է,

գ) եթե ներդրողն անվճարունակ բանկում ունի դրամային և արտարժութային բանկային ավանդներ և դրամային բանկային ավանդի գումարը յոթ միլիոն ՀՀ դրամից ավել է, ապա երաշխավորվում է միայն դրամային ավանդը՝ մինչև տասնվեց միլիոն ՀՀ դրամի չափով,

դ) եթե ներդրողն անվճարունակ բանկում ունի դրամային և արտարժութային բանկային ավանդներ, և նրա դրամային բանկային ավանդի գումարը պակաս է յոթ միլիոն ՀՀ դրամից, ապա երաշխավորվում է դրամային բանկային ավանդն ամբողջությամբ և արտարժութային բանկային ավանդը՝ յոթ միլիոն ՀՀ դրամի և հատուցված դրամային բանկային ավանդի տարբերության չափով:

ԲԱԺԻՆ 4. ԲԱՆԿԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

4.5 Բանկի կառուցվածքը

Բանկը որևէ խմբի անդամ չի հանդիսանում:

Բանկի հասարակ բաժնետոմսերի 95.15%-ին տիրապետում է Մարետա Ռուդիկի Գևորգյանը:

Բանկի հասարակ անվանական բաժնետոմսերի 4.85%-ին տիրապետում են թվով 15 ֆիզիկական անձինք:

4.8.2.2 Բանկի խորհուրդը

Բանկի խորհրդի անդամներն են՝

Անուն Ազգանուն, պաշտոն	Տեղեկատվություն
Վազգեն Գևորգյան, խորհրդի նախագահ	Ռուսաստանցի գործարար: Ծնվել է 1971թ. Արագածոտնի մարզի Օշական գյուղում: 1988թ. ավարտել է Երեւանի Գայի անվան № 129 դպրոցը: Բարձրագույն կրթությունը ստացել է Երեւանի պետական համալսարանի Երկրաբանական ֆակուլտետում: 1993թ. ընդունվել է ՌԴ կառավարությանն առընթեր Ժողովրդական տնտեսության ակադեմիա՝ 1998թ. ավարտելով այն «Կորպորատիվ կառավարման ժամանակից մեթոդները» մասնագիտությամբ: 2003թ. ավարտել է նույն ակադեմիայի ասպիրանտուրան, պաշտպանել թեկնածուականատենախոսությունը՝ ստանալով տնտեսագիտական գիտությունների թեկնածուի գիտական աստիճան: 2008թ. ստացել է MBA որակավորում: Աշխատանքային գործունեությունը սկսել է 20 տարեկանում՝ «Պրոմթեյ» ԲԲԸ-ում (Երեւան)՝ սանտեխնիկայի եւ կենցաղային էլեկտրատեխնիկայի արտադրման գործարանի վարպետի պաշտոնից: 1994թ. տեղափոխվել է «ԶՆԳՍ-Պրոմթեյ» ԲԲԸ մոսկովյան ներկայացուցչություն՝ որպես արտասահմանյան ընկերությունների հետ աշխատող մասնագետ: 10 տարվա ընթացքում զբաղեցրել է տարբեր ղեկավար պաշտոններ, իսկ 2001թ. նշանակվել ընկերության խորհրդի նախագահի տեղակալ: 2003թ. ստանձնել է «Զակնեֆտեգազստրոյ Պրոմթեյ» ՍՊԸ-ի (Մոսկվա) գլխավոր տնօրենի պաշտոնը: 2004թ.-ից մինչև 2009թ. եղել է «Զակնեֆտեգազստրոյ Պրոմթեյ» ՍՊԸ-ի Տնօրենների խորհրդի նախագահ, իսկ 2009թ.-ից մինչև 2018թ.՝ Գլխավոր տնօրենի առաջին խորհրդական: 2018թ.-ից «Պրոմթեյ Սիթի» ՍՊԸ (Մոսկվա) Գլխավոր տնօրենի

	առաջին խորհրդականն է: Հանդիսանում է «Պրոմեթեյ-Սիթի» ՍՊԸ-ի 100 % բաժնետեր: 2019թ. հուլիսից մինչ 2019թ. սեպտեմբեր եղել է «Էվոկաբանկ» ՓԲԸ Խորհրդի անդամ: 2019թ. սեպտեմբերից մինչ օրս «Էվոկաբանկ» ՓԲԸ-ի Խորհրդի նախագահն է: Ամուսնացած է, ունի երկու երեխա:
--	--

4.9 Հսկող անձինք

	Անուն ազգանուն	Հսկողության տեսակ	Մեկնաբանություն	Նույնականացման տվյալներ
1.	Մարետա Գևորգյան	Ուղղակի	Տիրապետում է Բանկի հասարակ անվանական բաժնետոմսերի 95.15 %-ին	Բնակության վայրը՝ Շվեյցարիա, Շեգյեդ Շալե Կապրի, Շեմին դե Վո 29 Անձնագիր՝ EA0452427, տրված 04.02.2020թ.
2.	Վազգեն Գևորգյան	Անուղղակի	Հանդիսանում է Մարետա Գևորգյանի ամուսինը, Բանկի Խորհրդի նախագահը	Բնակության վայրը՝ ՌԴ, ք.Մոսկվա, Կազաչիյ 2-րդ նրբանց, տուն 6, բն.18 Անձնագիր՝ 16 591978, տրված ՌԴ, ք. Մոսկվա, Յակիմանկա շրջանի Դաշնային միգրացիոն ծառայության վարչության կողմից (կող. 770-012) 16.06.2016թ.-ին

Հավելված 5 Ֆինանսական գործակիցների հաշվարկման բանաձևերը

Սեփական կապիտալի շահութաբերություն (ROE) = (Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո / Սեփական կապիտալի միջին մեծություն)×100

Ակտիվների շահութաբերություն (ROA) = (Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո / Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն)×100

Զուտ շահույթի մարժա (NPM) = Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո / Գործառնական եկամուտ

Ակտիվների օգտագործման գործակից (AU) = Գործառնական եկամուտ / Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն

Սեփական կապիտալի մուլտիպլիկատոր (EM) = Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն / Սեփական կապիտալի միջին մեծություն

Զուտ տոկոսային մարժա (NIM) = Զուտ տոկոսային եկամուտ / Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն

Եկամտաբեր ակտիվների եկամտաբերություն = Տոկոսային եկամուտներ / Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն

Ծախսատարություն այն պարտավորությունների, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր = Տոկոսային ծախսեր / Պարտավորություններ, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր

Զուտ շահույթը մեկ բաժնետոմսի հաշվով (EPS) = Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո / Բաժնետոմսերի միջին կշռված թիվը

Սպրեդ = (Տոկոսային եկամուտներ / Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն) – (Տոկոսային ծախսեր/Պարտավորություններ, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր)

Հավելված 6 Միջանկյալ Ֆինանսական հաշվետվություններ

«ԷՎՈԿԱԲԱՆԿ» ՓԱԿ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

Միջանկյալ ֆինանսական
հաշվետվություններ

30/09/2020

Բովանդակություն

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին միջանկյալ հաշվետվություն	3
Ֆինանսական վիճակի մասին միջանկյալ հաշվետվություն	5
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին միջանկյալ հաշվետվություն	7
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին միջանկյալ հաշվետվություն	9
Հիմնական տնտեսական նորմատիվների վերաբերյալ հաշվետվություն (եռամսյակային)	11
Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	13

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին միջանկյալ հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

		2020թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամյա ժամանակա- շրջան	2019թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամյա ժամանակա- շրջան	2020թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված եռամյա ժամանակա- շրջան	2019թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված եռամյա ժամանակա- շրջան
Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	6	11,213,385	8,674,542	3,870,935	3,070,398
Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	6	(5,490,357)	(4,259,463)	(1,952,919)	(1,533,690)
Զուտ տոկոսային եկամուտներ		5,723,028	4,415,079	1,918,016	1,536,708
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	7	818,509	803,865	316,075	329,650
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	7	(544,429)	(617,420)	(186,646)	(269,457)
Զուտ կոմիսիոն և այլ եկամուտներ		274,080	186,445	129,429	60,193
Զուտ առևտրային եկամուտ	8	739,028	795,337	271,877	400,406
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների ապաճանաչման գծով զուտ օգուտ		-	626,287	-	523,441
Այլ գործառնական եկամուտներ	9	150,185	103,204	55,984	17,857
Այլ գործառնական ծախսեր	10	(412,953)	(242,491)	(157,278)	(93,609)
Գործառնական եկամուտ		6,473,368	5,883,861	2,218,028	2,444,996
Արժեզրկման ծախս	11	(2,180,800)	(1,110,099)	(1,110,468)	(360,363)
Անձնակազմի գծով ծախսեր	12	(1,435,931)	(1,482,903)	(486,892)	(691,902)
Հիմնական միջոցների մաշվածություն և ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիա	21	(429,103)	(386,537)	(160,933)	(146,563)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	13	(1,006,529)	(903,660)	(317,830)	(318,995)
Շահույթ մինչև հարկումը		1,421,005	2,000,662	141,905	927,173
Շահութահարկի գծով ծախս	14	(283,030)	(398,509)	(15,079)	(197,607)
Շահույթ ժամանակաշրջանի համար		1,137,975	1,602,153	126,826	729,566

Հազար ՀՀ դրամ

	2020թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամյա ժամանակա- շրջան	2019թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամյա ժամանակա- շրջան	2020թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված եռամյա ժամանակա- շրջան	2019թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված եռամյա ժամանակա- շրջան
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք <i>Հոդվածներ, որոնք հետագայում չեն վերադասակարգվում շահույթում կամ վնասում</i>				
Հիմնական միջոցների վերագնահատում	2,661,164	-	-	-
Չվերադասակարգվող հոդվածներին վերաբերող շահութահարկ	(479,010)	-	-	-
Հիմնական միջոցների գծով վերագնահատման պահուստի զուտ ճշգրտում	2,182,154	-	-	-
<i>Հոդվածներ, որոնք հետագայում վերադասակարգվելու են շահույթում կամ վնասում</i>				
Իրական արժեքի զուտ փոփոխություն ժամանակաշրջանի ընթացքում	467,441	49,568	76,113	196,722
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումների իրացումից շահույթին կամ վնասին և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքին փոխանցված զուտ օգուտ	-	(624,792)	-	(525,062)
Փոփոխություններ ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստում	33,586	5,540	10,507	5,540
Վերադասակարգվող հոդվածներին վերաբերող շահութահարկ	(84,139)	115,045	(13,700)	65,668
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների գծով օգուտ/(վնաս)	416,888	(454,639)	72,920	(257,132)
Այլ համապարփակ ֆինանսական օգուտ/(վնաս) ժամանակաշրջանի համար հարկումից հետո	2,599,042	(454,639)	72,920	(257,132)
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք ժամանակաշրջանի համար	3,737,017	1,147,514	199,746	472,434

Կից ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են իրականության կողմից

2020թ. հոկտեմբերի 15-ին

Վարչության նախագահ՝

Կարեն Եղիազարյան

Գլխավոր հաշվապահ, վարչության անդամ՝

Էմմա Ջանինյան

Ֆինանսական վիճակի մասին միջանկյալ հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

		30 սեպտեմբերի 2020	31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)
<i>Ակտիվներ</i>	<i>Ծանոթ.</i>		
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	15	28,086,432	26,030,924
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	16	24,272,460	16,140,569
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	17	2,229,132	1,120,096
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	18	-	1,280
Ներդրումային արժեթղթեր	19		
- Իրական արժեթղծ՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով			
չափվող ներդրումային արժեթղթեր		8,345,469	1,882,145
- Ամորտիզացված արժեթղծ չափվող ներդրումային արժեթղթեր		-	489,177
- Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված իրական արժեթղծ՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր		10,232,374	8,840,490
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	20	114,925,707	101,556,815
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	21	9,275,349	5,967,151
Հետաձգված հարկային ակտիվ	14	-	31,283
Ընթացիկ շահութահարկի գծով ակտիվ		261,194	-
Բռնագանձված ակտիվներ	22	2,074,888	2,129,642
Այլ ակտիվներ	23	1,148,246	927,935
Ընդամենը՝ ակտիվներ		200,851,251	165,117,507
<i>Պարտավորություններ և սեփական կապիտալ</i>			
<i>Պարտավորություններ</i>			
Բանկերի նկատմամբ պարտավորություններ	24	2,896,026	4,096,505
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	25	23,794,873	12,713,336
Պարտավորություններ հաճախորդներին նկատմամբ	26	115,134,542	100,127,629
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	18	12,656	560
Այլ փոխառություններ	27	13,986,224	6,097,777
Ստորադաս փոխառություններ	28	7,250,979	10,261,764
Ընթացիկ շահութահարկի գծով պարտավորություն		-	310,307
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	14	780,456	-
Այլ պարտավորություններ	29	1,620,290	1,921,441
Ընդամենը՝ պարտավորություններ		165,476,046	135,529,319
<i>Սեփական կապիտալ</i>			
Բաժնետիրական կապիտալ	30	20,000,000	17,950,000
Գլխավոր պահուստ		1,000,000	262,075
Հիմնական միջոցների գծով վերագնահատման պահուստ		3,621,323	1,488,560
Իրական արժեքի պահուստ		603,255	186,367
Զբաղիչված շահույթ		10,150,627	9,701,186
Ընդամենը՝ սեփական կապիտալ		35,375,205	29,588,188
Ընդամենը՝ պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		200,851,251	165,117,507

Կից ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են ղեկավարության կողմից

2020թ. հոկտեմբերի 15-ին

Վարչության նախագահ՝

Գլխավոր հաշվապահ, վարչության անդամ՝

Կարեն Եղիազարյան

Էմմա Զանինյան

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին միջանկյալ հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	Բաժնետիրական կապիտալ	Գլխավոր պահուստ	Իրական արժեքի պահուստ	Հիմնական միջոցների գծով վերագնահատման պահուստ	Իրական արժեքի պահուստ	Ընդամենը
Հաշվեկշիռը 2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	17,950,000	262,075	186,367	1,488,560	9,701,186	29,588,188
Շահույթ ժամանակաշրջանի համար	-	-	-	-	1,137,975	1,137,975
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք						
Հիմնական միջոցների վերագնահատում	-	-	-	2,661,164	-	2,661,164
Հիմնական միջոցների մաշվածությունից պահուստի ճշգրտում	-	-	-	(49,391)	49,391	-
Իրական արժեքի զուտ փոփոխություն						
Ժամանակաշրջանի ընթացքում Փոփոխություններ ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստում	-	-	467,441	-	-	467,441
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքին վերաբերող բաղկացուցիչ մասի շահույթահարկ	-	-	33,586	-	-	33,586
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	(84,139)	(479,010)	-	(563,149)
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք ժամանակաշրջանի համար	-	-	416,888	2,132,763	1,187,366	3,737,017
Բաժնետիրական կապիտալի ավելացում	2,050,000	-	-	-	-	2,050,000
Հատկացում պահուստին	-	737,925	-	-	(737,925)	-
Ընդամենը սեփականատերերի հետ գործարքներ	2,050,000	737,925	-	-	(737,925)	2,050,000
Հաշվեկշիռը 2020թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	20,000,000	1,000,000	603,255	3,621,323	10,150,627	35,375,205

Հազար ՀՀ դրամ

	Բաժնետիրական կապիտալ	Գլխավոր պահուստ	Իրական արժեքի պահուստ	Հիմնական միջոցների գծով վերագնահատման պահուստ	Իրական արժեքի պահուստ	Ընդամենը
Հաշվեկշիռը 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	17,950,000	162,075	852,057	1,485,268	8,455,522	28,904,922
Շահույթ ժամանակաշրջանի համար	-	-	-	-	1,602,153	1,602,153
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք						
Հիմնական միջոցների մաշվածությունից պահուստի ճշգրտում	-	-	-	(18,549)	18,549	-
Իրական արժեքի զուտ փոփոխություն	-	-	49,568	-	-	49,568
Ժամանակաշրջանի ընթացքում Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումների իրացումից շահույթին կամ վնասին և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքին փոխանցված զուտ օգուտ	-	-	(624,792)	-	-	(624,792)
Փոփոխություններ ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստում	-	-	5,540	-	-	5,540
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքին վերաբերող բաղկացուցիչ մասի շահութահարկ	-	-	115,045	-	-	115,045
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք ժամանակաշրջանի համար	-	-	(454,639)	(18,549)	1,620,702	1,147,514
Հատկացում պահուստին	-	100,000	-	-	(100,000)	-
Ընդամենը սեփականատերերի հետ գործարքներ	-	100,000	-	-	(100,000)	-
Հաշվեկշիռը 2019թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	17,950,000	262,075	397,418	1,466,719	9,976,224	30,052,436

Կից ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են ղեկավարության կողմից

2020թ. հոկտեմբերի 15-ին

Վարչության նախագահ՝

Կարեն Եղիազարյան

Գլխավոր հաշվապահ, վարչության անդամ՝

Էմմա Զանինյան

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին միջանկյալ հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	2020թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամսյա ժամանակաշրջան	2019թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամսյա ժամանակաշրջան
<i>Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր</i>		
Շահույթ մինչև հարկումը	1,421,005	2,000,662
<i>Ճշգրտումներ</i>		
Մաշվածության և ամորտիզացիոն մասհանումներ	429,103	386,537
Հիմնական միջոցների օտարումից զուտ վնաս/(օգուտ)	-	(1,139)
Այլ ակտիվների օտարումից զուտ վնաս/(օգուտ)	3,738	(2,754)
Արժեզրկման ծախս	2,180,800	1,110,099
Տոկոսային ծախս վարձակալության գծով	37,049	16,726
Զուտ վնաս/(օգուտ) առևտրային պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխությունից	-	(114,265)
Ածանցյալ ֆինանսական գործիքների վերագնահատումից զուտ վնաս/(օգուտ)	16,128	(24,088)
Զուտ վնաս ոչ առևտրային ակտիվների և պարտավորությունների վերագնահատումից	71,702	82,941
Շենքերի վերագնահատումից վնաս	5,687	-
Ստացվելիք տոկոսներ	(2,243,011)	(58,744)
Վճարվելիք տոկոսներ	954,822	512,967
Դրամական միջոցների հոսքեր նախքան գործառնական ակտիվներում և պարտավորություններում փոփոխությունները	2,877,023	3,908,942
<i>(Ավելացում)/նվազում գործառնական ակտիվներում</i>		
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	(8,106,886)	(4,573,031)
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(1,181,530)	1,188,752
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	(14,848)	14,584
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(11,862,055)	(14,200,869)
Բռնագանձված ակտիվներ	127,885	197,451
Այլ ակտիվներ	(194,474)	(29,059)
<i>Ավելացում/(նվազում) գործառնական պարտավորություններում</i>		
Բանկերի նկատմամբ պարտավորություններ	(1,407,521)	(831,032)
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	11,085,700	6,008,481
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	12,719,594	5,907,093
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	12,096	(13,600)
Այլ պարտավորություններ	(63,194)	90,419
Գործառնական գործունեությունից ստացված/(գործունեության համար օգտագործված) զուտ դրամական միջոցներ մինչև շահութահարկը	3,991,790	(2,331,869)
Վճարված շահութահարկ	(605,940)	(338,744)
Գործառնական գործունեությունից ստացված/(գործունեության համար օգտագործված) զուտ դրամական միջոցներ	3,385,850	(2,670,613)
<i>Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր</i>		
Ներդրումային արժեթղթերի առք	(6,469,501)	(878,333)
Հիմնական միջոցների առք և ոչ նյութական ակտիվների առք	(803,938)	(576,281)
Հիմնական միջոցների վաճառք	31,937	6,549
Ներդրումային գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ	(7,241,502)	(1,448,065)

Հազար ՀՀ դրամ

	2020թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամսյա ժամանակաշրջան	2019թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամսյա ժամանակաշրջան
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Բաժնեդիրական կապիտալի թողարկում	2,050,000	-
Վճարված դիվիդենդներ	(426,000)	(426,000)
Այլ փոխառություններ	7,559,005	1,808,154
Ստորադաս փոխառություններ	(3,322,840)	-
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	(91,610)	(52,740)
Ֆինանսական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ	5,768,555	1,329,414
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ/(նվազում)	1,912,903	(2,789,264)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ (ծանոթ 15)	26,030,924	23,088,491
Արտարժույթի փոխարկման ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	143,720	(64,484)
Պարտքային վնասի գծով պահուստի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	(1,115)	(438)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ (ծանոթ 15)	28,086,432	20,234,305
<i>Լրացուցիչ տեղեկատվություն՝</i>		
Ստացված տոկոսներ	8,970,374	8,733,286
Վճարված տոկոսներ	(4,498,486)	(3,746,496)

Կից ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են ղեկավարության կողմից

2020թ. հոկտեմբերի 15-ին

Վարչության նախագահ՝

Կարեն Եղիազարյան

Գլխավոր հաշվապահ, վարչության անդամ՝

Էմմա Զանինյան

Կարեն Եղիազարյան

Էմմա Զանինյան

Հիմնական տնտեսական նորմատիվների վերաբերյալ հաշվետվություն (եռամսյակային)

01/07/20-30/09/20		(հազ. դրամ)	
Նորմատիվներ	Նորմատիվի փաստացի մեծությունը՝ հաշվարկված բանկի համար	ՀՀ կենտրոնական բանկի սահմանած նորմատիվի թույլատրելի մեծությունը	Հաշվետու եռամսյակում խախտումների թիվը
1	2	3	4
Բանկի կանոնադրական հիմնադրամի նվազագույն չափը	20,000,000	50,000	Խախտում առկա չէ
Ընդհանուր (սեփական) կապիտալի նվազագույն չափը	37,587,915	30,000,000	Խախտում առկա չէ
Ն1 ¹ Հիմնական կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	15.44%	9%	Խախտում առկա չէ
Ն1 ² Ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	20.07%	12%	Խախտում առկա չէ
Ն2 ¹ Բանկի բարձր իրացվելի ակտիվների և ընդհանուր ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	23.97%	15%	Խախտում առկա չէ
Ն2 ¹¹ Բանկի առաջին խմբի արտարժույթներով արտահայտված բարձր իրացվելի ակտիվների և առաջին խմբի արտարժույթներով արտահայտված ընդհանուր ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	18.48%	4%	Խախտում առկա չէ
Ն2 ¹² Բանկի ԱՄՆ դոլարով, եվրոյով և երկրորդ խմբի արտարժույթով արտահայտված բարձր իրացվելի ակտիվների և ԱՄՆ դոլարով, եվրոյով, տվյալ երկրորդ խմբի արտարժույթով արտահայտված ընդհանուր ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	x	4%	Խախտում առկա չէ
Ն2 ² Բանկի բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	146.05%	60%	Խախտում առկա չէ
Ն2 ²¹ Բանկի առաջին խմբի արտարժույթներով արտահայտված բարձր իրացվելի ակտիվների և առաջին խմբի արտարժույթներով արտահայտված ցպահանջ պարտավորությունների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	83.84%	10%	Խախտում առկա չէ
Ն2 ²² Բանկի ԱՄՆ դոլարով, եվրոյով և երկրորդ խմբի արտարժույթով արտահայտված բարձր իրացվելի ակտիվների և ԱՄՆ դոլարով, եվրոյով , տվյալ երկրորդ խմբի արտարժույթով արտահայտված ցպահանջ պարտավո-րությունների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	x	10%	Խախտում առկա չէ
Ն3 ¹ Մեկ փոխառուի գծով ռիսկի առավելագույն չափը	13.60%	20%	Խախտում առկա չէ
Ն3 ² Խոշոր փոխառուների գծով ռիսկի առավելագույն չափը	62.20%	500%	Խախտում առկա չէ
Ն4 ¹ Բանկի հետ կապված մեկ անձի գծով ռիսկի առավելագույն չափը	0.76%	5%	Խախտում առկա չէ
Ն4 ² Բանկի հետ կապված բոլոր անձանց գծով ռիսկի առավելագույն չափը	3.36%	20%	Խախտում առկա չէ
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկում տեղաբաշխված պարտադիր պահուստների նվազագույն չափը			
ՀՀ դրամով	x	2%	Խախտում առկա չէ
ԱՄՆ դոլարով	x	10% դրամով	Խախտում առկա չէ
	x	8% ԱՄՆ դոլարով	Խախտում առկա չէ

01/07/20-30/09/20

(հազ. դրամ)

Նորմատիվներ	Նորմատիվի փաստացի մեծությունը՝ հաշվարկված բանկի համար	ՀՀ կենտրոնական բանկի սահմանած նորմատիվի թույլատրելի մեծությունը	Հաշվետու եռամսյակում խախտումների թիվը
1	2	3	4
Եվրոյով	x	10% դրամով	Խախտում առկա չէ
	x	8% Եվրոյով	Խախտում առկա չէ
Այլ արժույթով	x	10% դրամով	Խախտում առկա չէ
		8% ԱՄՆ դոլարով	Խախտում առկա չէ
Արտարժույթային դիրքի և բանկի ընդհանուր կապիտալի միջև առավելագույն հարաբերակցությունը	4.21%	10%	Խախտում առկա չէ
Ըստ առանձին արտարժույթների յուրաքանչյուր արտարժույթի դիրքի և բանկի ընդհանուր կապիտալի միջև առավելագույն հարաբերակցությունը՝			
ԱՄՆ դոլարով	3.62%	7%	Խախտում առկա չէ
Եվրոյով	0.53%	7%	Խախտում առկա չէ
Ռուսական ռուբլիով	x	7%	Խախտում առկա չէ
Այլ	0.06%	7%	Խախտում առկա չէ

Կից ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են ղեկավարության կողմից

2020թ. հոկտեմբերի 15-ին

Վարչության նախագահ՝

Կարեն Եղիազարյան

Գլխավոր հաշվապահ, վարչության անդամ՝

Էմմա Զանինյան

Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1 Գործունեության բնույթը և ընդհանուր տեղեկություններ

«ԷՎՈԿԱԲԱՆԿ» ՓԲԸ (այսուհետ՝ Բանկ)՝ անվանափոխված «Պրոմթեյ Բանկ» ՓԲԸ-ն է, որը հիմնադրվել է 01.06.1990թ. և հանդիսանում է փակ բաժնետիրական ընկերություն՝ գործելով Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ ՀՀ) օրենսդրության շրջանակներում: Բանկը գրանցվել է 02.10.1991թ. ՀՀ կենտրոնական բանկ (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից N27 արտոնագրային համարով:

Բանկը հանդիսանում է Հայաստանի Հանրապետությունում ֆիզիկական անձանց ավանդների հատուցում երաշխավորող պետական համակարգի, Հայաստանի բանկերի միության, ArCa, Master Card քարտային վճարահաշվարկային համակարգերի անդամ:

Բանկի հիմնական գործունեությունը վարկավորումը և ավանդների ընդունումն է, ՀՀ-ում և արտերկրներ փոխանցումների և փոխարկման գործարքների իրականացումը, ինչպես նաև իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց արտարժույթային և այլ բանկային ծառայությունների մատուցումը:

Բանկի գլխավոր գրասենյակը և թվով 12 մասնաճյուղեր գտնվում են Երևանում, մեկ մասնաճյուղ՝ Գյումրիում, մեկ մասնաճյուղ՝ Արմավիրի քաղաքում, մեկ մասնաճյուղ՝ Վանաձոր քաղաքում:

Բանկի աշխատակիցների թիվը հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ կազմում է 338:

Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ Հանրապետության 44/2 փող., Երևան 0010, Հայաստանի Հանրապետություն:

2 Գործարար միջավայր

Հայաստանում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները, ինչպես նաև իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերի զարգացումը շարունակական բնույթ են կրում: Հայաստանի տնտեսության կայունությունը և զարգացումը մեծապես կախված է այս փոփոխություններից: Կառավարությունը հաստատել է արդյունավետ կառավարման իր հանձնառությունը, որը ենթադրում է հակակոռուպցիոն ջանքեր, թափանցիկություն և հաշվետվողականություն: Տնտեսության մեջ առանցքային դեր են ունեցել առևտրի, ծառայությունների և արդյունաբերության ոլորտները:

2019թ.-ին բռնկված կորոնավիրուսի համաճարակը դեռ չի նահանջել՝ արդեն իսկ էական ազդեցություն ունենալով համաշխարհային տնտեսության և խոշոր ֆինանսական շուկաների վրա: Չնայած Կառավարության կողմից գործարկվել են աջակցության բազմաթիվ ծրագրեր և նախկինում սահմանված սահմանափակումները գործունեության մի շարք տեսակների վրա հեռացվել են, այնուամենայնիվ համաճարակի հետագա սրացումը կարող է մեծացնել գործունեության իրականացման հետ կապված անորոշության մակարդակը Հայաստանի գործարար միջավայրում:

2020թ. սեպտեմբերի 27-ին վերսկսվեց Ադրբեջանի և Արցախի Հանրապետության (չճանաչված պետություն, նախկինում՝ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետություն) միջև հակամարտությունը՝ Արցախի հետ շփման գծի ողջ երկայնքով հարձակումներով, որոնք ուղղված էին նաև քաղաքացիական բնակավայրերին, այդ թվում՝ մայրաքաղաք Ստեփանակերտին: Նույն օրը Հայաստանում և Ադրբեջանում հայտարարվեց ռազմական դրություն և ընդհանուր զորահավաք:

Թեև ստեղծված իրավիճակի անբարենպաստ հետևանքները տնտեսության և շրջակա միջավայրի համար անխուսափելի են, դրանք միևնույն ժամանակ անորոշ են և անկանխատեսելի: Հաշվի առնելով այն փաստը, որ ռազմական գործողությունները շարունակվում են և հայտնի չէ, թե երբ կավարտվեն, Բանկը չի կարող բացառել, որ տնտեսական միջավայրի վրա այդ գործողությունների հետևանքային անբարենպաստ ազդեցությունը բացասաբար կանդրադառնա Բանկի վրա միջնաժամկետ և երկարաժամկետ հեռանկարում: Չկան որևէ հայտնի գործոններ, որոնք կարող են ողջամտորեն օգտագործվել Բանկի ֆինանսական վիճակը և գործունեության արդյունքները գնահատելու համար, այսպիսով, ղեկավարությունը չի կատարել որևէ գնահատումներ, ենթադրություններ կամ վերլուծություններ Բանկի գործունեության վրա ներկայիս իրավիճակի ազդեցության հետ կապված՝ վերջինիս գնահատման ճշգրտության բացակայության պատճառով:

Բանկի ղեկավարությունը գտնում է, որ ընթացիկ պայմաններում իրականացվում են համապատասխան միջոցառումներ Բանկի տնտեսական կայունությունն ապահովելու նպատակով:

3 Հաշվետվությունների պատրաստման հիմունքները

3.1 Համապատասխանությունը

Սույն միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ), որոնք հաստատվել են Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի (ՀՀՄՍԽ) կողմից և Մեկնաբանությունների՝ հաստատված ֆինանսական Հաշվետվությունների Մեկնաբանությունների Միջազգային Կոմիտեի կողմից (ՖՀՄՄԿ):

Բանկը պատրաստում է իր հաշվետվությունները ՀՀ գործող օրենսդրության և հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների պահանջներին համապատասխան: Սույն միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները հիմնված են Բանկի հաշվառման գրանցումների վրա, որոնք ճշգրտվել և վերադասակարգվել են ՖՀՄՍ-ին համապատասխանեցնելու նպատակով:

3.2 Չափման հիմունքները

Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են իրական արժեքի սկզբունքի հիման վրա իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների համար: Այլ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով, իսկ ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները՝ պատմական արժեքով բացառությամբ հողի, շինությունների որոնք ներկայացվել են վերագնահատված գումարով:

3.3 Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Բանկի գործառնական արժույթն այն հիմնական տնտեսական միջավայրի արժույթն է, որտեղ գործում է Բանկը: Բանկի գործառնական և ներկայացման արժույթ է հանդիսանում Հայաստանի Հանրապետության դրամը (այսուհետ՝ ՀՀ դրամ), քանի որ այս արժույթն է լավագույն կերպով արտացոլում ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և Բանկի գործարքների տնտեսական բովանդակությունը: Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով՝ հազարների ճշտությամբ, եթե այլ բան նշված չէ: ՀՀ սահմաններից դուրս դրամը ազատ փոխարկելի չէ:

3.4 Բանկի կողմից դեռևս չկիրառվող ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման օրվա դրությամբ լույս են տեսել մի շարք նոր ստանդարտներ, գործող ստանդարտների վերաբերյալ փոփոխություններ և մեկնաբանություններ, որոնք դեռևս ուժի մեջ չեն մտել: Բանկը վաղաժամկետ չի ընդունել այդ ստանդարտներից և մեկնաբանություններից որևէ մեկը:

Ղեկավարությունը կանխատեսում է, որ կիրառելի նոր ստանդարտներն ու մեկնաբանությունները կընդունվեն Բանկի կողմից՝ դրանց ուժի մեջ մտնելու օրվան հաջորդող առաջին ժամանակաշրջանում:

Ղեկավարության կանխատեսմամբ այս փոփոխությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա և ներկայացված են ստորև:

- ֆինանսական հաշվետվությունների հայեցակարգային հիմունքները,
- «Ձեռնարկատիրական գործունեության միավորումներ» (ՖՀՄՍ 3 փոփոխություններ),
- «Էականության սահմանումը» (ՀՀՄՍ 1 և ՀՀՄՍ 8 փոփոխություններ)
- «Ուղենշային տոկոսադրույքի բարեփոխում» (ՖՀՄՍ 9 և ՖՀՄՍ 7 փոփոխություններ)

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ներկայացվող հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ընթացքում: Հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն:

4.1 Եկամուտների և ծախսերի ճանաչում

Եկամուտը ճանաչվում է այն դեպքում, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կհոսեն Բանկ և ստացված եկամուտը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ծախսը ճանաչվում է այն ժամանակ, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կարտահոսեն Բանկից և ծախսը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ստորև ներկայացվող չափանիշները նույնպես պետք է հաշվի առնվեն մինչև եկամուտի ճանաչումը:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդ

Տոկոսային եկամուտը հաշվառվում է՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը ամորտիզացված արժեքով չափվող բոլոր ֆինանսական գործիքների, իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների համար: Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվների տոկոսային եկամուտը նույնպես հաշվառվում է՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշտությամբ գեղջում է գնահատված ապագա դրամական մուտքերը ֆինանսական գործիքի ակնկալվող գործողության ժամկետի կամ անհրաժեշտության դեպքում՝ ավելի կարճ ժամանակահատվածի ընթացքում, մինչև ֆինանսական ակտիվի զուտ հաշվեկշռային արժեք:

Արդյունավետ տոկոսադրույքը (և, հետևաբար, ակտիվի ամորտիզացված արժեքը) հաշվարկվում է՝ հաշվի առնելով ձեռքբերման ցանկացած գեղջ կամ հավելավճար, գանձումներ և ծախսեր, որոնք արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասն են: Բանկը ճանաչում է տոկոսային եկամուտը՝ կիրառելով հատուցադրույքը, որը ներկայացնում է վարկի ակնկալվող գործողության ժամկետի նկատմամբ կայուն հատուցադրույքի լավագույն գնահատումը: Այսպիսով, այն ճանաչում է տարբեր փուլերում գանձվող պոտենցիալ տարբեր տոկոսադրույքների ազդեցությունը և գործիքի կյանքի ընթացքում այլ ազդեցությունները (ներառյալ կանխավճարները, տուգանքները և գանձումները):

Եթե ֆինանսական ակտիվի գծով դրամական միջոցների հոսքերի վերաբերյալ ակնկալիքները վերանայվում են պարտքային ռիսկից չբխող պատճառներով, ապա հաշվեկշռում ճշգրտումը հաշվառվում է որպես ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի դրական կամ բացասական ճշգրտում տոկոսային եկամտի ավելացմամբ կամ նվազմամբ: Ճշգրտումը հետագայում ամորտիզացվում է տոկոսային և նմանատիպ եկամտի միջոցով շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվությունում:

Տոկոսային եկամուտների և ծախսերի հաշվարկ

Տոկոսային եկամտի և ծախսերի հաշվարկում արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառվում է ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքի (եթե ակտիվը արժեզրկված չէ) կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ:

Այնուամենայնիվ, սկզբնական ճանաչումից հետո արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույք ֆինանսական ակտիվի զուտ ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Եթե ակտիվը այլևս արժեզրկված չէ, ապա տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է համախառն հիմունքով:

Սկզբնական ճանաչման ժամանակ արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների գծով տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է՝ ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառելով ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Տոկոսային եկամուտը չի հաշվարկվում համախառն հիմունքով, նույնիսկ եթե ակտիվի պարտքային ռիսկը բարելավվում է:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման վերաբերյալ տեղեկատվությունը տես 4.4.6 ծանոթագրությունում:

Կոմիսիոն և այլ եկամուտներ և ծախսեր

Վարկերի տրամադրման համար գանձվող վճարները (համապատասխան ծախսերի հետ միասին) հետաձգվում են՝ ճշգրտելով տվյալ վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքը: Վարձավճարները, այլ եկամուտները և ծախսերը հիմնականում ճանաչվում են հաշվեգրման սկզբունքով ծառայությունների մատուցման ընթացքում: Ներդրումային պորտֆելի, այլ կառավարչական և խորհրդատվական ծառայությունների գծով վճարները ճանաչվում են պայմանագրային պայմաններին համապատասխան: Ակտիվների կառավարման գծով վճարները ճանաչվում են ծառայությունների մատուցման ժամանակաշրջանում: Նույն սկզբունքն է կիրառվում կարողությունների կառավարման, ֆինանսական պլանավորման և

ակտիվների պահպանման ծառայությունների դեպքում, որոնք ենթադրում են ծառայությունների մատուցման երկար ժամկետ:

Շահաբաժիններից եկամուտ

Եկամուտը ճանաչվում է, երբ Բանկի՝ վճարը ստանալու իրավունքը հաստատված է:

Ջուտ առևտրային եկամուտ

Ջուտ առևտրային եկամուտը ներառում է առևտրային նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխությունից իրացված և չիրացված եկամուտը և ծախսը, տոկոսներից, շահաբաժիններից և արտարժույթային տարբերություններից գոյացող բոլոր եկամուտները և ծախսերը: Ջուտ առևտրային եկամուտը ներառում է նաև արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտը կամ ծախսը և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, երբ համապատասխան ծառայությունն արդեն մատուցված է:

4.2 Արտարժույթ

Արտարժույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ գործարքի օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվների և պարտավորությունների փոխարկումից առաջացած օգուտը և վնասը ճանաչվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զուտ առևտրային եկամուտ հոդվածում, մինչդեռ ոչ առևտրային ակտիվների փոխարկումից գոյացող օգուտը և վնասը ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության այլ եկամուտ կամ այլ ծախս հոդվածում: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են գործառնական արժույթով կիրառելով հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ գործող փոխարժեքը:

Արտարժույթով արտահայտված դրամային արժեթղթերի (որպես իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով ներդրումային արժեթղթեր դասակարգվող) իրական արժեքում փոփոխությունները վերլուծվում են փոխարժեքային տարբերություններ միջև, որոնք առաջանում են արժեթղթերի ամորտիզացված գումարների փոփոխության և արժեթղթերի հաշվեկշռային արժեքի այլ փոփոխությունների արդյունքում: Ամորտիզացված գումարում փոփոխությունների հետ կապված փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, իսկ հաշվեկշռային արժեքում այլ փոփոխությունները ճանաչվում են սեփական կապիտալում:

Պատմական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժույթային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործարքի օրվա փոխարժեքով (կիրառելի են 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական հաշվետվությունների համար): Իրական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժույթային հոդվածները վերահաշվարկվում են իրական արժեքի որոշման օրվա փոխարժեքով: Ոչ դրամային հոդվածների, ինչպիսին են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով պահվող բաժնետոմսեր, փոխարժեքային տարբերությունները, ներկայացվում են որպես իրական արժեքի փոփոխությունից շահույթի կամ վնասի մաս: Ոչ դրամային հոդվածների փոխարժեքային տարբերությունները, ինչպես օրինակ՝ բաժնային գործիքներ դասակարգված բաժնետոմսերինը, որոնց համար ընտրությունը կատարվել է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում իրական արժեքի հետագա փոփոխությունները ներկայացնելու տարբերակը, ընդգրկվում են կապիտալում՝ իրական արժեքի փոփոխությունների պահուստում:

Յուրաքանչյուր գործառնության պայմանագրով նախատեսված փոխարժեքի և տվյալ գործառնության օրվա գործող փոխարժեքի տարբերությունից առաջացող օգուտը կամ վնասը հաշվառվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զուտ առևտրային եկամուտ հոդվածի արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ տողում:

Բանկի կողմից միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով օգտագործվել են հետևյալ փոխարժեքները.

	30 սեպտեմբերի 2020	31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)
<< դրամ/1 ԱՄՆ դոլար	488.41	479.7
<< դրամ/1 Եվրո	571.78	537.26

4.3 Հարկում

Շահույթի գծով հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն հարկերի, որոնց գծով գործառնությունների արդյունքները ճանաչվել են սեփական կապիտալում, ինչի դեպքում հարկերը նույնպես ճանաչվում են սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը տարվա համար հարկվող եկամուտից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվին գործող հարկային դրույքներով, ինչպես նաև նախորդ տարիների համար վճարված հարկերի ճշգրտումները: Այն դեպքում, երբ միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններն արտոնված են ներկայացման համար մինչև համապատասխան հարկային հաշվետվությունների ներկայացնելը, ապա հարկվող շահույթը կամ վնասը հիմնված է մոտավոր թվերի վրա: Հարկային մարմինները կարող են ունենալ ավելի խիստ մոտեցում հարկային օրենսդրությունը մեկնաբանելիս և հարկային հաշվարկները ստուգելիս: Որպես արդյունք, հարկային մարմինները կարող են պահանջել լրացուցիչ հարկերի մուծում այն գործարքների գծով, որոնց համար նախկինում պահանջ չի ներկայացվել: Հետևաբար, կարող են առաջանալ նշանակալի լրացուցիչ հարկեր, տույժեր և տուգանքներ: Հարկային ստուգումը կարող է ներառել ստուգման տարվան անմիջապես նախորդող 3 օրացուցային տարիներ: Որոշ հանգամանքներում հարկային ստուգումը կարող է ներառել ավելի երկար ժամանակաշրջաններ:

Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են հաշվապահական հաշվեկշռի պարտավորությունների մեթոդի համաձայն, որը հաշվի է առնում բոլոր ժամանակային տարբերությունները, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկային նպատակներով հաշվարկվող գումարների միջև, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ տարբերություններն առաջացել են գույքի նախնական ճանաչման ժամանակ կամ կազմակերպությունների միավորում չհանդիսացող գործառնություններից առաջացող ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում և ինչը առաջացման պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական, և ոչ էլ հարկման նպատակով հաշվարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվ ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի հաշվին կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են այն հարկային դրույքով, որը ենթադրվում է, որ կգործի ակտիվների իրացման և պարտավորությունների մարման ժամանակ՝ հիմնվելով տվյալ ժամանակաշրջանի կամ հաշվետու ժամանակաշրջանի փաստացի գործող դրույքների վրա:

ՀՀ-ում բանկերն իրենց գործունեության ընթացքում վճարում են նաև այլ հարկեր: Այդ հարկերը ներառված են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության «Այլ ծախսեր» հոդվածում:

4.4 Ֆինանսական գործիքներ

4.4.1 Ծանաչում և սկզբնական չափում

Բանկն սկզբնապես ճանաչում է վարկերը և փոխառությունները, ավանդները, թողարկված պարտքային արժեթղթերը և ստորադաս պարտավորությունները դրանց ստեղծման օրվա դրությամբ: Բոլոր այլ ֆինանսական գործիքները (ներառյալ ֆինանսական ակտիվների կանոնավոր գնումները և վաճառքները) ճանաչվում են գործարքի օրվա դրությամբ, որը Բանկի՝ գործիքի պայմանագրային կողմ դառնալու ամսաթիվն է:

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական չափումը տեղի է ունենում իրական արժեքով: Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների խմբում չդասակարգված ֆինանսական ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում իրական արժեքին գումարվում են գործարքի հետ կապված ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են դրանց ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

4.4.2 Դասակարգում

Սկզբնական ճանաչման դեպքում ֆինանսական ակտիվը ունի երեք հիմնական դասակարգում՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ եկամտի միջոցով չափվող (FVOCI) և իրական արժեքով՝ շահույթի և վնասի միջոցով չափվող (FVTPL):

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե միաժամանակ բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմաններին և չի նախանշվում որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող՝

- ակտիվը պահվում է բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակը պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրումն է, և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային դրույթները որոշակի ժամկետներում հանգեցնում են դրամական միջոցների հոսքերի, որոնք բացառապես մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով տոկոսագումարների վճարումներն են:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմաններին և չի նախանշվում որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող.

- այն պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն է թե՛ պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրումը և թե՛ ֆինանսական ակտիվի վաճառքը և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային դրույթները որոշակի ժամկետներում հանգեցնում են դրամական միջոցների հոսքերի, որոնք բացառապես մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով տոկոսագումարների վճարումներն են:

Առևտրային նպատակներով չափվող բաժնային գործիքներում կատարվող ներդրումների սկզբնական ճանաչման ժամանակ Բանկը կարող է անշրջելիորեն որոշել ներկայացնել իրական արժեքի հետագա փոփոխություններն այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում: Այս ընտրությունը կատարվում է առանձին յուրաքանչյուր ներդրման համար:

Բոլոր այլ ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Բացի այդ, սկզբնական ճանաչման պահին Բանկը կարող է անշրջելիորեն նախորոշել ֆինանսական ակտիվը, որը համապատասխանում է ամորտիզացված արժեքով կամ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվելու պահանջներին, որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող, եթե դա թույլ կտա վերացնել կամ էականորեն նվազեցնել հաշվապահական հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը կառաջանար այլ պարագայում:

Բիզնես մոդելի գնահատում

Բանկը պորտֆելի մակարդակում գնահատում է բիզնես մոդելի նպատակը, որի շրջանակում պահվում է ակտիվը, քանզի այս գնահատումը լավագույնս արտացոլում է բիզնեսի կառավարման և ղեկավարությանը տեղեկատվության տրամադրման եղանակը: Դիտարկվող տեղեկատվությունը ներառում է.

- պորտֆելի համար սահմանված քաղաքականությունը ու նպատակները և այդ քաղաքականության գործնական կիրառությունը: Մասնավորապես, արդյոք ղեկավարության ռազմավարությունը ուղղված է պայմանագրով նախատեսված տոկոսային եկամուտ ստացմանը, տոկոսադրույթների որոշակի կառուցվածքի պահպանմանը, ֆինանսական ակտիվների գործողության ժամկետների համապատասխանեցմանն այն պարտավորությունների գործողության ժամկետներին, որոնք ֆինանսավորում են այդ ակտիվները, կամ դրամական միջոցների իրացմանն ակտիվների վաճառքի միջոցով,
- ինչպես է գնահատվում պորտֆելի եկամտաբերությունը և ինչպես է այդ տեղեկատվությունը ներկայացվում Բանկի ղեկավարությանը,
- բիզնես մոդելի և դրա շրջանակում պահվող ֆինանսական ակտիվների արդյունավետության վրա ազդող ռիսկերը և այդ ռիսկերի կառավարման եղանակը,
- ինչպես են վարձատրվում ղեկավարները, օրինակ՝ արդյոք վարձատրությունը կախված է կառավարվող ակտիվների իրական արժեքից կամ պայմանագրային հավաքագրված դրամական միջոցների հոսքերից,
- նախորդ ժամանակաշրջաններում վաճառքների հաճախականությունը, ծավալը և ժամկետները, այդ վաճառքների պատճառները և հետագա վաճառքների վերաբերյալ ակնկալիքները: Այնուամենայնիվ, վաճառքների գծով գործունեության մասին տեղեկատվությունը դիտարկվում է ոչ թե առանձին հիմունքով, այլ որպես ընդհանուր

գնահատման մաս, թե ինչպես է Բանկը հասնում ֆինանսական ակտիվները կառավարելու համար սահմանված նպատակին և ինչպես են դրամական հոսքերը ձևավորվում:

Պայմանագրային դրամական հոսքերի բնութագրի գնահատում – միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսի վճարումներ (SPPI test)

Այս գնահատման նպատակով «մայր գումար» է սահմանվում ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը սկզբնական ճանաչման պահին: «Տոկոսը» կազմված է փողի ժամանակային արժեքի և պարտքային ռիսկի փոխհատուցումից, այլ ռիսկերի և ֆինանսական ակտիվի պահպանման հետ կապված ծախսերի փոխհատուցումից (օրինակ՝ իրացվելիության ռիսկ և վարչական ծախսեր), ինչպես նաև շահույթի մարժայից: Գնահատելու համար՝ արդյոք պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսի վճարումներ են, Բանկը հաշվի է առնում գործիքի պայմանագրային պայմանները: Սա ներառում է նաև այն գնահատումը՝ արդյոք ֆինանսական ակտիվը ներառում է այնպիսի պայմանագրային պայման, որը կարող է փոխել պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի գումարը և ժամկետն այնպես, որ ֆինանսական ակտիվը չի բավարարի այդ պայմանը:

Գնահատման ժամանակ Բանկը դիտարկում է.

- պայմանական դեպքեր, որոնք կարող են փոխել դրամական միջոցների հոսքերի գումարը և ժամկետը,
- լծակավորման առանձնահատկությունները,
- վաղաժամկետ մարման և երկարաձգման հնարավորությունը,
- պայմանները, որոնք սահմանափակում են որոշակի ակտիվների նկատմամբ Բանկի պահանջը (օրինակ՝ առանց ռեզրեսի պահանջի իրավունքի ակտիվների պայմանավորվածություններ) և
- առանձնահատկությունները, որոնք փոխում են դրամի ժամանակային արժեքը, օրինակ, տոկոսադրույքների պարբերական վերանայումը:

Վերադասակարգումներ

Ֆինանսական ակտիվները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն ժամանակաշրջանի, երբ Բանկը փոխում է իր բիզնես մոդելը ֆինանսական ակտիվների կառավարման նպատակով: Ֆինանսական պարտավորությունները երբեք չեն վերադասակարգվում:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկը դասակարգում է իր ֆինանսական պարտավորությունները որպես ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

4.4.3 Ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Բանկը ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվը, երբ այդ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը (տես նաև ծանոթագրություն 4.4.4) կամ երբ փոխանցում է պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի ստանալու իրավունքը այնպիսի գործարքով, որով ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները փոխանցվում են կամ երբ չեն փոխանցվում սեփականության բոլոր ռիսկերն ու օգուտները, և դա չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը:

Ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչման դեպքում ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի (կամ ապաճանաչված ակտիվի մասի վրա տարածվող հաշվեկշռային արժեքի) և (i) ստացված փոխհատուցման գումարի տարբերությունը (ներառյալ ցանկացած նոր ակտիվ հանած ցանկացած նոր պարտավորություն) և (ii) այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում ճանաչված ցանկացած կուտակված օգուտը կամ վնասը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային բաժնային արժեթղթերի գծով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված ցանկացած կուտակային օգուտ/վնաս չի ճանաչվում շահույթում կամ վնասում այդ արժեթղթերի ապաճանաչման դեպքում: Մասնակցությունն ապաճանաչման պայմաններին բավարարող փոխանցված ֆինանսական ակտիվներում, որն առաջանում է կամ պահպանվում է Բանկի կողմից, ճանաչվում է որպես առանձին ակտիվ կամ պարտավորություն:

Բանկը գործարքներ է կնքում, որոնց համաձայն՝ փոխանցում է իր ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահում է փոխանցված ակտիվների կա՛մ բոլոր, կա՛մ գրեթե բոլոր ռիսկերն ու օգուտները, կա՛մ դրանց մի մասը: Նման դեպքերում փոխանցված ակտիվները չեն ապաճանաչվում: Այսպիսի գործարքների օրինակներ են արժեթղթերի՝ որպես փոխառության տրամադրման և վաճառքի ու հետգնման գործարքները:

Եթե ակտիվները վաճառվում են երրորդ կողմին համանման գնով հետգնման սվոպով, գործարքը հաշվառվում է որպես գրավով ապահովված ֆինանսավորման գործարք, որը նման է վաճառքի և հետգնման գործարքներին, քանի որ Բանկը պահպանում է նմանատիպ ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները:

Գործարքներում, որոնցում Բանկը չի պահպանում և չի փոխանցում ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները և պահպանում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվը այնքանով, որքանով շարունակվում է իր ներգրավվածությունը ֆինանսական ակտիվի մեջ, որն այն չափն է, որով այն ենթարկված է փոխանցված ակտիվի արժեքի փոփոխությունների ազդեցությանը:

Որոշ գործարքներում Բանկը պահպանում է փոխանցված ֆինանսական ակտիվը վճարի դիմաց սպասարկելու պարտավորությունը: Փոխանցված ակտիվը ապաճանաչվում է, եթե բավարարում է ապաճանաչման չափանիշներին: Ակտիվը կամ պարտավորությունը ճանաչվում են սպասարկման պայմանագրով, եթե սպասարկման վճարը ավելին է (ակտիվ) կամ պակաս (պարտավորություն), քան սպասարկման դիմաց բավարար չափով հատուցումը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկը ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը երբ, նրա պայմանագրային պարտավորությունները չեն կատարվում կամ չեղյալ են համարվում, կամ ժամկետը լրանում է:

4.4.4 Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխություն

Ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները փոփոխվում են, Բանկը գնահատում է՝ արդյոք փոփոխված ակտիվի դրամական միջոցների հոսքերը էականորեն են տարբերվում: Եթե դրամական միջոցների հոսքերը էականորեն են տարբերվում, ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվից դրամական հոսքերի պայմանագրային իրավունքները համարվում են առջին: Այս դեպքում սկզբնական ֆինանսական ակտիվը ապաճանաչվում է (տես 4.4.3 ծանոթագրություն), իսկ նոր ֆինանսական ակտիվը ճանաչվում է իրական արժեքով:

Եթե փոփոխված ակտիվի ամորտիզացված արժեքով դրամական հոսքերը էականորեն չեն տարբերվում, ապա փոփոխությունը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչման: Այս դեպքում Բանկը վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը և համախառն հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտման արդյունքում առաջացած գումարը ճանաչում է որպես փոփոխությունից օգուտ կամ վնաս շահույթում կամ վնասում: Եթե նմանատիպ փոփոխությունը կատարվում է վարկառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով (տես 4.4.6 ծանոթագրություն), ապա օգուտը կամ վնասը ներկայացվում է արժեզրկումից կորուստների հետ միասին: Այլ դեպքերում՝ այն ներկայացվում է որպես տոկոսային եկամուտ:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկը ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ վերջինիս պայմանները փոփոխվել են և փոփոխված պարտավորության դրամական միջոցների հոսքերը, ըստ էության, տարբեր են: Այս դեպքում փոփոխված պայմաններով հիմնավորված նոր ֆինանսական պարտավորությունը ճանաչվում է իրական արժեքով: Մարված ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և փոփոխված պայմաններով նոր ֆինանսական պարտավորության միջև տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

4.4.5 Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները, եկամուտներն ու ծախսերը միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններում հաշվանցվում են և ներկայացվում են զուտ արժեքով, եթե գոյություն ունի օրենսդրորեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն ներկայացնելու այն գտման սկզբունքով կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

Եկամուտները և ծախսերը ներկայացվում են զուտ արժեքի հիման վրա, միայն երբ դա թույլատրվում է համաձայն ՖՀՄՍ-ների, կամ մի խումբ համանման գործարքներից բխող օգուտի և վնասի դեպքում, օրինակ՝ Բանկի առևտրային գործունեության ընթացքում:

4.4.6 Արժեզրկում

Բանկը կանխատեսումների հիման վրա գնահատում է ակնկալվող պարտքային կորուստները («ECL») հետևյալ ֆինանսական գործիքների նկատմամբ, որոնք չեն չափվում իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով.

- ֆինանսական ակտիվներ, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ
- վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր
- վարկերի տրամադրման պարտավորվածություններ
- ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր

Բաժնային ֆինանսական գործիքների համար արժեզրկում չի հաշվարկվում:

Բանկը չափում է կորուստների գծով պահուստները ֆինանսական գործիքի գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարի չափով, բացառությամբ ստորև նշված գործիքների, որոնց համար Բանկը պետք է հաշվարկի ֆինանսական գործիքի ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստը այն գումարի չափով, որը հավասար է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներին.

- հաշվետու ամսաթվի դրությամբ դեֆոլտի ցածր ռիսկով պարտքային ներդրումային արժեթղթեր,
- այլ ֆինանսական գործիքներ, որոնց գծով պարտքային ռիսկը սկզբնական ճանաչումից հետո էականորեն չի աճել:

Բանկը համարում է, որ պարտքային արժեթղթերը ունեն ցածր պարտքային ռիսկ այն դեպքում, երբ վեջինիս պարտքային ռիսկի վարկանիշը համապատասխանում է համընդհանուր ընդունված «ներդրումային» վարկանիշի սահմանմանը:

12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները ակնկալվող պարտքային կորուստների մի մասն են, որոնք պայմանավորված են հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսվա ընթացքում տեղի ունեցող դեֆոլտ առաջացնող իրադարձություններով:

Գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստները ակնկալվող պարտքային կորուստներ են, որոնք առաջանում են ֆինանսական գործիքի գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում դեֆոլտի բոլոր հնարավոր դեպքերի հետևանքով:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափում

Ե՛վ գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստները, և՛ 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են կա՛մ անհատական, կա՛մ խմբային հիմունքներով՝ կախված ֆինանսական գործիքների հիմքում ընկած պորտֆելի բնույթից:

Բանկը մշակել է քաղաքականություն, որը թույլ է տալիս յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գնահատել՝ արդյոք ֆինանսական գործիքի պարտքային ռիսկը էականորեն է աճել սկզբնական ճանաչումից հետո՝ հաշվի առնելով ֆինանսական գործիքի մնացած գործողության ժամկետի ընթացքում առաջացած դեֆոլտի ռիսկի փոփոխությունը: Ավելի մանրամասն բացատրվում է 36.1.2 ծանոթագրությունում:

Վերոնշյալի հիման վրա՝ Բանկը դասակարգում է իր ֆինանսական գործիքները փուլ 1, փուլ 2, փուլ 3 և ձեռքբերված կամ ստեղծման պահին արժեզրկված խմբերում, ինչպես նկարագրված է ստորև՝

- Փուլ 1 - երբ վարկերը ճանաչվում են առաջին անգամ, Բանկը ճանաչում է պահուստը 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստների հիման վրա: Փուլ 1-ում դասակարգված վարկերը նաև ներառում են մնացորդներ, որոնցում պարտքային ռիսկը բարելավվել է և վարկը վերադասակարգվել է փուլ 2-ից:
- Փուլ 2 - երբ վարկը ստեղծման պահից ունեցել է պարտքային ռիսկի էական աճ, Բանկը ձևավորում է գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ: Փուլ 2-ում դասակարգված վարկերը նաև ներառում են մնացորդներ, որոնցում պարտքային ռիսկը բարելավվել է և վարկը վերադասակարգվել է փուլ 3-ից:
- Փուլ 3 - արժեզրկված վարկեր: Բանկը ձևավորում է գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ:
- Ձեռքբերված կամ ստեղծման պահին արժեզրկված խումբ - ձեռքբերված կամ ստեղծման պահին արժեզրկված ակտիվները սկզբնական ճանաչման պահին արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ են: Ձեռքբերված կամ ստեղծված արժեզրկված ակտիվները հաշվարկվում են իրական արժեքով սկզբնական ճանաչման պահին, իսկ տոկոսային եկամուտը, ըստ էության, ճանաչվում է պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքով: Ակնկալվող պարտքային կորուստները ճանաչվում են այն չափով, որքանով առկա է ակնկալվող պարտքային կորուստների հետագա փոփոխություն:

Ակնկալվող պարտքային կորուստները դեֆոլտի հավանականության, դեֆոլտի դեպքում ռիսկի տակ գտնվող գումարի, դեֆոլտի ժամանակ վնասի զեղչված արդյունք են, որոնք սահմանվում են հետևյալ կերպ.

Դեֆոլտի հավանականություն (PD): Այն տվյալ ժամանակահատվածում դեֆոլտի հավանականության գնահատումն է: Դեֆոլտ կարող է տեղի ունենալ գնահատված ժամանակաշրջանի միայն որոշակի ժամանակահատվածում, եթե պարտականությունը նախկինում չի ապաճանաչվել և շարունակում է մնալ պորտֆելում:

Դեֆոլտի դեպքում ռիսկի տակ գտնվող գումար (EAD): Այն ներկայացնում է դեֆոլտի ապագա ամսաթվի դրությամբ ռիսկի ենթարկված գումարի չափի գնահատումը՝ հաշվի առնելով հաշվետու ամսաթվից հետո ռիսկի գումարի ակնկալվող փոփոխությունները, ներառյալ մայր գումարի և տոկոսագումարների մարումը՝ անկախ նրանից պայմանագրով նախատեսված է, թե ոչ, պարտավորության սպասվող օգտագործումը և չկատարված վճարումների հաշվեզրկված տոկոսները:

Վնասը դեֆոլտի ժամանակ (LGD): Այն արտահայտում է վնասի չափը, որը առաջանում է տվյալ ժամանակահատվածում վարկի դիֆոլտային կարգավիճակում: Այն հիմնված է պայմանագրային դրամական հոսքերի և այն դրամական հոսքերի տարբերության վրա, որոնք վարկատուն հոյս ունի ստանալ՝ ներառյալ գրավի իրացումից առաջացած դրամական հոսքերը: Որպես կանոն, այն արտահայտվում է որպես դեֆոլտի դեպքում ռիսկի տակ գտնվող գումարի (EAD) նկատմամբ տոկոսով:

Դեֆոլտի հավանականությունը, դեֆոլտի դեպքում ռիսկի տակ գտնվող գումարը և դեֆոլտի ժամանակ վնասը ավելի մանրամասն բացահայտվում են 36.1.2 ծանոթագրությունում:

Վերանայված ֆինանսական ակտիվներ

Եթե փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները վերանայվում կամ փոփոխվում են կամ գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվը փոխարինվում է նորով, ապա գնահատվում է ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչման անհրաժեշտությունը (տես՝ ծանոթ. 4.4.4), և ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են հետևյալ կերպ.

եթե ակնկալվող վերանայումը չի հանգեցնում գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա փոփոխված ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերը ներառվում են գոյություն ունեցող ակտիվից ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի պակասորդի հաշվարկում,

եթե ակնկալվող վերանայումը հանգեցնում է գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա նոր ակտիվի ակնկալվող իրական արժեքը դիտարկվում է որպես ապաճանաչման պահին գոյություն ունեցող ակտիվի վերջնական դրամական հոսք: Այդ գումարը ներառվում է գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական միջոցների պակասորդի հաշվարկում, որոնք ակնկալվող ապաճանաչման ամսաթվից մինչև հաշվետու ամսաթիվ զեղչվում են գոյություն ունեցող ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով:

Արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բանկը գնահատում է, թե արդյոք ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվները արժեզրկված են: Ֆինանսական ակտիվները համարվում են արժեզրկված, եթե տեղի են ունենում մեկ կամ ավելի իրադարձություններ, որոնք բացասաբար են անդրադառնում ֆինանսական ակտիվի գնահատված ապագա դրամական միջոցների հոսքերի վրա: Ֆինանսական ակտիվի արժեզրկման վկայություններ են հանդիսանում ստորև նշված իրադարձությունների վերաբերյալ տվյալների առկայությունը.

- էմիտենտի կամ փոխառուի էական ֆինանսական դժվարություններ,
- պայմանագրային պայմանների խախտում, օրինակ՝ դեֆոլտ կամ վճարման ուշացում,
- վարկերի կամ փոխառությունների պայմանների այնպիսի վերանայում, որը Բանկն այլ պայմաններում չէր դիտարկի,
- փոխառուի հավանական սնանկացում կամ այլ ֆինանսական վերակազմավորման հավանականություն,
- ֆինանսական դժվարությունների հետևանքով արժեթղթերի ակտիվ ֆինանսական շուկայի վերացում,

Փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների հետևանքով վերանայված վարկը սովորաբար դիտարկվում է որպես արժեզրկված, միայն եթե առկա չէ վկայություն, որ պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքեր չստանալու ռիսկը էականորեն նվազել է և չկան արժեզրկման այլ հայտանիշներ:

Պետական պարտատոմսերում ներդրման արժեզրկված լինելը գնահատելիս՝ Բանկը հաշվի է առնում հետևյալ գործոնները.

- վարկունակության շուկայական գնահատականը՝ արտացոլված պարտատոմսերի եկամտաբերությամբ,
- եկամտաբերության գնահատումը վարկանիշային գործակալությունների կողմից,
- երկրի կարողությունը մուտք գործել կապիտալ շուկաներ նոր պարտքի թողարկման համար:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստի ներկայացումը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացվում է հետևյալ կերպ.

- ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ՝ որպես ակտիվների ընդհանուր հաշվեկշռային արժեքից նվազում,
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային գործիքների (FVOCI) արժեզրկումից կորուստները չեն ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, քանի որ այդ ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը հավասար է իրենց իրական արժեքին: Այնուամենայնիվ, արժեզրկումից կորուստները բացահայտվում և ճանաչվում են իրական արժեքի ճշգրտման պահուստում,
- վարկային պարտավորվածությունների և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերի համար, որպես կանոն, պահուստի տեսքով,
 - Վարկային պարտավորվածության չօգտագործված մասի գծով գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման ժամանակ, Բանկը գնահատում է վարկային պարտավորվածությունների ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում պորտֆելի այն մասը, որը ակնկալվում է օգտագործել: Ակնկալվող պարտքային կորուստները հետագայում հիմնվում են դրամական հոսքերի ակնկալվող պակասորդի ներկա արժեքի վրա, եթե վարկը օգտագործվել է: Ակնկալվող դրամական պակասորդները զեղչվում են վարկի ակնկալվող պարտքային կորուստների մոտավոր հաշվարկով:
 - եթե ֆինանսական գործիքը ունի ինչպես օգտագործված, այնպես էլ չօգտագործված բաղադրիչ և Բանկը հնարավորություն չունի վարկերի տրամադրման պարտավորվածության ակնկալվող պարտքային կորուստները առանձնացնել օգտագործված բաղադրիչի ակնկալվող պարտքային կորուստներից, ապա Բանկը ներկայացնում է ակնկալվող պարտքային կորուստների համախմբված պահուստ երկու բաղադրիչների համար: Համախմբված գումարը ներկայացվում է որպես օգտագործված բաղադրիչի ընդհանուր հաշվեկշռային արժեքից նվազում: Օգտագործված բաղադրիչի համախառն գումարի նկատմամբ արժեզրկումից կորուստների ցանկացած գերազանցում ներկայացվում է պահուստի տեսքով:
 - Յուրաքանչյուր երաշխավորության վերաբերյալ Բանկի պարտավորությունը չափվում է սկզբնապես ճանաչված գումարի առավելագույնով՝ հանած շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվությունում ճանաչված կուտակված ամորտիզացիան և ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստը: Կրճատումները զեղչվում են ռիսկով

ճշգրտված տոկոսադրույքով, որը ենթակա է բացահայտման: Ֆինանսական երաշխիքային պայմանագրերի հետ կապված ակնկալվող պարտքային կորուստները ճանաչվում են պահուստների շրջանակում:

Դուրսգրում

Վարկերը և պարտքային գործիքները դուրս են գրվում (մասնակի կամ ամբողջական), եթե չկան դրանց վերադարձման իրական հեռանկարներ: Դա, որպես կանոն, այն դեպքն է, երբ Բանկը որոշում է, որ պարտապանը չունի այնպիսի ակտիվներ կամ եկամտի աղբյուրներ, որոնք կարող են առաջացնել բավարար դրամական հոսքեր՝ դուրսգրման ենթակա գումարը մարելու համար: Այդ ակտիվի ինչպես ընդհանուր հաշվեկշռային արժեքը, այնպես էլ արժեզրկման պահուստը (եթե առկա են) ուղղակիորեն դուրս են գրվում: Դուրսգրումը իրենից ներկայացնում է ճանաչման մասնակի կամ ամբողջական դադարեցում: Սակայն դուրսգրված ֆինանսական ակտիվները դեռևս կարող են ենթարկվել պահանջների կատարման՝ Բանկի պարտքերի հավաքագրման ընթացակարգերի համապատասխան:

4.5 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները բաղկացած են կանխիկ դրամից, ՀՀ ԿԲ-ում պահվող միջոցներից (բացառությամբ ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների համար դեպոնացված գումարների) և այլ բանկերում հաշիվներից, այդ թվում, բարձր իրացվելի ներդրումները, որոնց մարման ժամկետը ձեռքբերման օրից 90 օր է, որոնք կարող են փոխարկվել կանխիկ կարճ ժամանակամիջոցում հեշտությամբ և չեն ենթարկվում արժեքի փոփոխման զգալի ռիսկի:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով:

4.6 Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկն օգտագործում է այլ բանկերում տարբեր ժամկետայնության բացված ընթացիկ և ավանդային հաշիվներ: Բանկերին տրամադրված ֆիքսված ժամկետով վարկերն ու կանխավճարները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ոչ ֆիքսված ժամկետներով միջոցներն ամորտիզացվում են Բանկի ղեկավարության կողմից գնահատված ժամկետներում: Բանկերի նկատմամբ պահանջների գումարները նվազեցվում են արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

4.7 Վարկեր և փոխառություններ

Վարկերը և փոխառությունները ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք ստեղծվում են Բանկի կողմից ուղղակիորեն պարտապանին դրամ տրամադրելու միջոցով՝ առանց պարտքը վաճառելու մտադրության:

Ֆիքսված ժամկետներով տրամադրված վարկերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքից ծախսումները: Երբ տրամադրված գումարների իրական արժեքը տարբերվում է վարկի իրական արժեքից, օրինակ երբ վարկը տրամադրվում է շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով, տրամադրված գումարի և վարկի իրական արժեքների տարբերությունը վարկի սկզբնական ճանաչման ժամանակ ձևակերպվում է որպես ծախս շուկայականից ցածր դրույքներով ակտիվների տեղաբաշխումից՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Այնուհետև վարկերն ու փոխառությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ֆիքսված մարման ժամկետ չունեցող վարկերն ու փոխառությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ելնելով մարման ենթադրվող ժամկետներից: Հաճախորդներին տրված վարկերի ու փոխառությունների գումարները նվազեցվում են դրանց գծով արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

4.8 Ներդրումային արժեթղթեր

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներդրումային արժեթղթերը ներառում են,

- պարտքային ներդրումային արժեթղթեր, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով. դրանք սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած ուղղակի գործարքների ծախսերը, իսկ հետագայում՝ դրանց ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:
- պարտքային և բաժնային ներդրումային արժեթղթեր, որոնք չափվում են իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով կամ նախորոշվում են որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, իսկ իրական արժեքի փոփոխությունները անմիջապես ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում,
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր և

- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող բաժնային ներդրումային արժեթղթեր:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթերի գծով օգուտը և վնասը ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, բացառությամբ ներքոհիշյալ դեպքերի, երբ ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, նույն ձևով, ինչպես ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների դեպքում:

- տոկոսային եկամուտ՝ արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդի կիրառմամբ,
- ակնկալվող պարտքային կորուստներ և վերադարձ
- արտարժույթի փոխարկումից օգուտ և վնաս

Երբ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային արժեթուղթը ապաճանաչվում է, նախկինում ակնկալվող պարտքային կորուստներում ճանաչված կուտակային օգուտը կամ վնասը սեփական կապիտալից վերադասակարգվում է շահույթում կամ վնասում:

Բանկը կարող է ոչ առևտրային նպատակներով պահվող բաժնային գործիքներում որոշ ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունները ներկայացնել այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում: Այսպիսի ընտրություն կայացվում է սկզբնական ճանաչման ժամանակ անհատական սկզբունքով և անշրջելի է:

Այսպիսի բաժնային գործիքների գծով օգուտ և վնասը երբեք չեն վերադասակարգվում շահույթում կամ վնասում, իսկ արժեգրկում չի ճանաչվում: Շահաբաժինները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, եթե դրանք հստակ չեն հանդիսանում ներդրումների մի մասի վերադարձ, որի դեպքում նրանք ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում: այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված կուտակային օգուտը և վնասը ներդրումների օտարման դեպքում փոխանցվում են չբաշխված շահույթ:

4.9 Որպես գրավ տրված և ստացված արժեթղթեր

Արժեթղթերով գործարքները հիմնականում ապահովվում են արժեթղթերով կամ կանխիկ դրամով: Արժեթղթերի փոխանցումը մյուս կողմին արտացոլվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, միայն եթե փոխանցվում են նաև ռիսկերը և օգուտները կապված սեփականության իրավունքի փոխանցման հետ: Վճարված կամ որպես գրավ ստացված կանխիկը գրանցվում է որպես ակտիվ կամ պարտավորություն:

Ձեռքբերված արժեթղթերը չեն ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում մինչև դրանց օտարումը երրորդ կողմին, որի դեպքում նշված արժեթղթերի վերադարձման գծով պարտավորությունը ճանաչվում է իրական արժեքով որպես առևտրական նպատակներով պարտավորություն, իսկ գնման և վաճառքի տարբերությունը հաշվառվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության «Զուտ առևտրային եկամուտ» հոդվածում:

4.10 Վարձակալություն

Վարձակալության ճանաչում և չափում

Բանկը որպես վարձակալ

2019թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո կնքված ցանկացած նոր պայմանագրի դեպքում Բանկը դիտարկում է, թե արդյոք պայմանագիրը վարձակալական է, կամ պարունակում է վարձակալություն: Վարձակալությունը սահմանվում է որպես «պայմանագիր կամ պայմանագրի մի մաս, որը փոխհատուցման դիմաց փոխանցում է ակտիվի (հիմքում ընկած ակտիվ) օգտագործման իրավունքը որոշակի ժամանակահատվածի համար»: Այս սահմանումը կիրառելու համար Բանկը գնահատում է, թե արդյոք պայմանագիրը բավարարում է հետևյալ երեք հիմնական գնահատականներին.

- պայմանագիրը պարունակում է որոշակիացված ակտիվ, որը կա՛մ հստակ սահմանված է պայմանագրում, կա՛մ սահմանվում է անուղղակի վկայության հիման վրա՝ որոշակիացվելով այն պահին, երբ ակտիվը դառնում է հասանելի Բանկին,
- Բանկն իրավունք ունի ստանալու որոշակիացված ակտիվի օգտագործումից, ըստ էության, բոլոր տնտեսական օգուտները օգտագործման ողջ ժամանակահատվածում՝ հաշվի առնելով նրա՝ պայմանագրի որոշակի շրջանակում իրավունքները,

- Բանկն իրավունք ունի օգտագործման ժամանակահատվածի ընթացքում ուղղորդելու որոշակիացված ակտիվի օգտագործումը: Բանկն իրավունք ունի ուղղորդել, թե «ինչպես և ինչ նպատակով» ակտիվն օգտագործել օգտագործման ժամանակաշրջանի ընթացքում:

Բանկը որպես վարձակալ

Վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ, Բանկը պետք է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչի օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը և վարձակալության գծով պարտավորությունը: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը չափվում է սկզբնական արժեքով, որը ձևավորվում է վարձակալության գծով պարտավորության սկզբնական չափումից, Բանկի կատարած ցանկացած սկզբնական ուղղակի ծախսերից, վարձակալության ժամկետի ավարտին ակտիվի ապատեղակայման և քանդման ցանկացած ծախսի գնահատումից և նախքան վարձակալության մեկնարկի ամսաթիվը կատարված ցանկացած վարձակալական վճարներից (հանած ստացված ցանկացած խրախուսումները):

Բանկը հաշվարկում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը գծային հիմունքով վարձակալության մեկնարկի ամսաթվից մինչև օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի օգտակար ծառայության ավարտի ամսաթվից կամ վարձակալության ժամկետի ավարտի ամսաթվից ամենավաղը: Բանկը նաև գնահատում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը արժեզրկման համար, երբ այդպիսի ցուցանիշներ կան: Վարձակալված գույքի բարելավումները կապիտալիզացվում և մաշվում են գծային հիմունքով՝ որպես հիմք ընդունելով վարձակալության ժամկետից և վարձակալված գույքի օգտակար ծառայության ժամկետից նվազագույնը:

Մեկնարկի ամսաթվին Բանկը չափում է վարձակալության գծով պարտավորությունը այդ ամսաթվին դեռևս չվճարված վարձավճարների ներկա արժեքով՝ դրանք զեղչելով՝ կիրառելով վարձակալությամբ ենթադրվող տոկոսադրույքը, եթե այդ դրույքը կարելի է հեշտությամբ որոշել, կամ Բանկի լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը:

Վարձակալության գծով պարտավորության չափման մեջ ներառվող վարձավճարները պարունակում են հաստատուն վճարումներ (ներառյալ՝ ըստ էության հաստատուն վճարումներ), վարձակալության փոփոխուն վճարումներ, որոնք կախված են ինդեքսից կամ դրույքից, գումարներ, որոնք, ինչպես սպասվում է կվճարվեն մնացորդային արժեքի երաշխիքի ներքո և վճարումներից, որոնք առաջանում են օպցիոններից, որոնց իրագործման վերաբերյալ կա խելամիտ համոզմունք:

Սկզբնական չափումից հետո պարտավորությունը կնվազեցվի կատարված վճարումների և կմեծացվի տոկոսների չափով: Այն վերաչափվում է՝ արտացոլելու ցանկացած վերագնահատում կամ փոփոխություն, կամ եթե առկա են փոփոխություններ ըստ էության հաստատուն վճարումներում:

Երբ վարձակալության գծով պարտավորությունը վերաչափվում է, համապատասխան ճշգրտումը արտացոլվում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվում կամ շահույթում և վնասում, եթե օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը նվազեցվել է գրոյի:

Բանկը կարճաժամկետ վարձակալությունների և փոքրարժեք ակտիվների վարձակալությունների հաշվառման համար ընտրել է գործնական մոտեցումներ: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն ճանաչելու փոխարեն, դրանց հետ կապված վճարումները վարձակալության ժամկետի ընթացքում ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում որպես ծախս՝ գծային հիմունքով:

Բանկը սահմանում է իր լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը՝ վերլուծելով փոխառությունները արտաքին տարբեր աղբյուրների հիման վրա և կատարում է որոշակի ճշգրտումներ՝ արտացոլելու վարձակալության պայմանները և վարձակալված ակտիվի տեսակը:

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները ընդգրկվել են հիմնական միջոցների տողում, իսկ վարձակալության գծով պարտավորությունները՝ այլ պարտավորություններում:

4.11 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները ներկայացված են սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ: Բանկի շենքերը և հողը ներկայացված են իրական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ: Երբ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը ավելի մեծ է նրա գնահատված փոխհատուցվող գումարից ոչ ժամանակավոր հանգամանքների պատճառով, այն անմիջապես նվազեցվում է մինչև այդ փոխհատուցվող գումարը: Հողը հաշվառվում է իրական արժեքով և ունի անսահմանափակ օգտակար ծառայության ժամկետ և, հետևաբար, չի ամորտիզացվում:

Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, կիրառելով հետևյալ տարեկան դրույքաչափերը՝

	Օգտակար ծառայության ժամկետ (տարիներ)	Տոկոսադրույք (%)
Շենքեր	40	2.5
Համակարգիչներ և կապի միջոցներ	1-5	100-20
Տրանսպորտային միջոցներ	8	12.5
Այլ հիմնական միջոցներ	5-8	20-12.5

Վարձակալված հիմնական միջոցների վրա ուղղված կապիտալ բնույթի ծախսումները կապիտալացվում և ամորտիզացվում են գծային հիմունքով վարձակալման ժամկետի և հիմնական միջոցների և դրանց օգտակար ծառայության ժամկետներից նվազագույնով: Անավարտ շինարարությանը պատկանող ակտիվները հաշվառվում են փաստացի ծախսերի և արժեքը կորուստների տարբերությամբ: Շինարարական աշխատանքների ավարտից հետո ակտիվները փոխանցվում են հիմնական միջոցներին և հաշվառվում են իրենց մնացորդային արժեքով: Անավարտ շինարարությանը պատկանող ակտիվները չեն ամորտիզացվում քանի դեռ պատրաստ չեն օգտագործման համար:

Հիմնական միջոցների վերանորոգման և պահպանման հետ կապված ծախսումները շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս՝ դրանց կատարման պահին: Կապիտալ բնույթի նորոգման ծախսումները ավելացվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին, երբ հավանական է, որ դրանց շնորհիվ ապագա տնտեսական օգուտները՝ ավելի շատ, քան ակնկալվում էր առկա ակտիվի նորմատիվային ցուցանիշների սկզբնական գնահատումից, կհոսեն դեպի Բանկ: Այս ծախսումների մաշվածությունը հաշվարկվում է համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում:

Հիմնական միջոցի իրացումից առաջացած օգուտ կամ վնասը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և հաշվառվում է գործառնական շահույթում:

Վերագնահատման հաճախականությունը կախված է ակտիվների իրական արժեքի փոփոխություններից: Այն դեպքում, երբ նշանակալի շեղում կա վերագնահատված ակտիվների իրական արժեքի և նրանց մնացորդային արժեքների միջև, ապա անցկացվում է հետագա վերագնահատում: Վերագնահատումը կատարվում է հիմնական միջոցների ողջ դասի համար:

Վերագնահատման արդյունքում ակտիվի արժեքի աճը արտացոլվում է կապիտալում՝ հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստում, բացի այն դեպքերից, երբ այն փոխհատուցում է ֆինանսական արդյունքներում տվյալ ակտիվի գծով նախկինում ճանաչված վերագնահատումից վնասը. այս դեպքում վերագնահատումից աճը նույնպես ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքներում: Վերագնահատման արդյունքում ակտիվի արժեքի նվազումը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքներում, բացի այն դեպքերից, երբ այն փոխհատուցում է նախկինում տվյալ ակտիվի գծով կապիտալում ճանաչված վերագնահատումից:

Հիմնական միջոցների օգտագործմանը զուգահեռ, տվյալ ակտիվի վերագնահատված հաշվեկշռային արժեքի հիման վրա հաշվարկված մաշվածության և ակտիվի սկզբնական արժեքի հիման վրա հաշվարկված մաշվածության տարբերությունը փոխանցվում է չբաշխված շահույթին:

Վերագնահատված արժեքով հաշվառվող հիմնական միջոցների իրացման կամ դուրս գրման դեպքում այդ հիմնական միջոցներին վերաբերվող վերագնահատման պահուստի մնացորդն ամբողջությամբ փոխանցվում է չբաշխված շահույթին:

4.12 Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները բաղկացած են համակարգչային ծրագրերից և արտոնագրերից:

Առանձին ձեռքբերված ոչ նյութական ակտիվները սկզբնապես ճանաչվում են ինքնարժեքով: Նախնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով կուտակված ամորտիզացիան կամ արժեզրկումից կորուստները: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայությունների ժամկետները կարող են լինել որոշակի կամ անորոշ: Որոշակի օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվներն ամորտիզացվում են գծային հիմունքով օգտակար ծառայության ընթացքում՝ 10 տարվա ընթացքում, և գնահատվում են արժեզրկման առումով, երբ առկա են արժեզրկման հատկանիշներ: Ամորտիզացիայի հաշվառման մեթոդները և ժամկետները վերանայվում են յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջում:

Համակարգչային ծրագրերի ընթացիկ սպասարկման ծախսերը հաշվառվում են որպես ծախս դրանց կատարման ժամանակ:

4.13 Բռնագանձված ակտիվներ

Որոշ դեպքերում, ակտիվները բռնագանձվում են վարկային պարտավորությունների չկատարման արդյունքում: Բռնագանձված ակտիվները չափվում են սկզբնական արժեքից և իրացման զուտ արժեքից նվազագույնով:

4.14 Շնորհներ

Ակտիվներին վերաբերող շնորհները ներառվում են այլ պարտավորություններում և կրեդիտագրվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությանը գծային մեթոդով՝ համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում:

4.15 Ներգրավված միջոցներ

Ներգրավված միջոցները, որոնք ներառում են ՀՀ կենտրոնական բանկի, այլ միջազգային և ՀՀ ֆինանսական կազմակերպությունների, հաճախորդների հաշիվները, թողարկված արժեթղթերը և ստորադաս փոխառությունները, սկզբնապես ճանաչվում են ստացված միջոցների իրական արժեքով՝ հանած գործառնությունների գծով ուղղակի ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ներգրավված միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Եկամուտները և ծախսերը գրանցվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, ինչպես պարտավորությունների ապահանջման ժամանակ, այնպես էլ ամորտիզացիայի ընթացքում:

Երբ Բանկը գնում է իրեն պատկանող արժեթղթերը, դրանք դուրս են գրվում հաշվեկշռից, և հաշվեկշռային արժեքի ու վճարված գումարի տարբերությունն արտացոլվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

4.16 Ֆինանսական երաշխիքներ

Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերը այն պայմանագրերն են, որոնք պահանջում են, որ երաշխիքը տրամադրողը փոխհատուցի երաշխիքը ստացողին կոնկրետ պարտապանի կողմից պարտքային գործիքի ժամկետներին համաձայն վճարումները ժամանակին չկատարելու պատճառով վերջինիս կողմից կրած վնասների դիմաց: Վարկային պարտավորվածությունները նախապես որոշված պայմաններով և ժամկետներով վարկեր տրամադրելու պարտավորվածություններն են:

Ֆինանսական երաշխիքները կամ շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով վարկեր տրամադրելու պարտավորվածությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով, իսկ սկզբնական իրական արժեքը ամորտիզացվում է երաշխիքի կամ պարտավորվածության գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում: Հետագայում նրանք չափվում են հետևյալ կերպ ամորտիզացված գումարից և կորուստների գծով պահուստների գումարից առավելագույնով:

Ֆինանսական երաշխիքների և վարկային պարտավորվածությունների գծով առաջացած պարտավորությունները ներառվում են պահուստներում:

4.17 Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է, երբ Բանկը ունի ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք, և պարտավորության գումարը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

4.18 Սեփական կապիտալ

Բաժնեիրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսերը և չմարվող արտոնյալ բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես կապիտալ: Նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը, բացի կազմակերպությունների միավորման դեպքում թողարկվող բաժնետոմսերի, վերաբերող ուղղակի ծախսերը նվազեցվում են կապիտալի աճից: Երբ թողարկման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքը գերազանցում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, տարբերությունը հաշվառվում է որպես հավելվածար:

Չբաշխված շահույթ

Չբաշխված շահույթը ներառում է ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների կուտակված շահույթը:

Շահաբաժիններ

Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով շահաբաժինները դուրս են գրվում կապիտալից և ճանաչվում են որպես պարտավորություն, միայն երբ դրանք հաստատվում են հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով կամ մինչև այդ: Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո մինչև միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման ամսաթիվը հայտարարված կամ հաստատված շահաբաժինները բացահայտվում են:

Հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստ

Հիմնական միջոցների վերագնահատման աճը օգտագործվում է գրանցելու համար հիմնական միջոցների իրական արժեքի աճը և նվազումը այն չափի, որ նման նվազումը վերաբերում է նույն ակտիվի աճին, որը նախկինում ճանաչվել էր սեփական կապիտալում:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի պահուստ

Այս պահուստը արտացոլում է իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխությունները:

5 Կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ

ՖՀՄՍ համաձայն միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որ Բանկի ղեկավարությունը կատարի կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ, դատողություններ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն են թողնում ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացվող գումարների, ինչպես նաև հաշվետու ժամանակաշրջանի եկամուտների և ծախսերի վրա: Գնահատումները և դրանց հետ կապված ենթադրությունները, հիմնվելով պատմական փորձի և այլ գործոնների վրա, որոնք հիմնավորված են տվյալ պայմաններում, հիմք են հանդիսանում դատողություններ անելու այն ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վերաբերյալ, որոնց արժեքը հնարավոր չէ որոշել այլ վստահելի աղբյուրներից: Ամեն դեպքում, չնայած գնահատումները հիմնվում են ղեկավարության կողմից ընթացիկ

իրադարձությունների լավագույն պատկերացումների վրա, փաստացի արդյունքները վերջին հաշվով կարող են տարբերվել կատարված գնահատումներից:

Ներկայացվող միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների առումով նշանակալից դատողությունները և գնահատումները ներկայացվում են ստորև:

Բիզնես մոդել և մայր գումարի և չմարված մայր գումարի տոկոսագումարների վճարումներ

Բանկը գնահատում է այն բիզնես մոդելը, որի ընթացքում ակտիվները պահվում են և գնահատում, թե արդյոք ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները բացառապես մայր գումարի և չմարված մայր գումարի տոկոսագումարների վճարումներն են (տես 4.4.2 ծանոթագրությունը):

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Բանկը գնահատում է, թե արդյոք ֆինանսական ակտիվի գծով պարտքային ռիսկը էականորեն է աճել սկզբնական ճանաչումից հետո և ակնկալվող պարտքային կորուստների չափման գործընթացում կանխատեսվող տեղեկատվության ներառումը (տես 36.1.2 ծանոթագրություն), ինչպես նաև վերականգնվող դրամական միջոցների հոսքերի գնահատման համար օգտագործվող հիմնական ենթադրությունները (տես 4.4.6 ծանոթագրությունը):

6 Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ և ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ

	2020թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամսյա ժամանակաշրջան	2019թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամսյա ժամանակաշրջան	2020թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան	2019թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան
Հաճախորդներին տրված վարկեր	9,679,676	7,474,055	3,263,855	2,647,925
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	775,465	702,473	318,794	228,500
Հակադարձ ռեպո գործառնություններ	691,638	441,011	269,910	176,990
Բանկերին տրված վարկեր և այլ պահանջներ	44,326	36,557	10,995	9,506
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	19,484	19,488	6,536	6,519
Այլ	2,796	958	845	958
Ընդամենը տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	11,213,385	8,674,542	3,870,935	3,070,398
Հաճախորդների հաշիվներ	3,862,551	2,854,701	1,354,158	1,059,228
Ռեպո գործառնություններ	667,089	544,708	270,890	182,235
Ստորադաս փոխառություններ	396,248	324,056	157,371	108,037
Այլ փոխառություններ	306,151	229,478	106,731	84,701
Թողարկված պարատոմսեր	165,719	222,582	37,511	73,425
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	55,550	67,212	10,374	20,545
Տոկոսային ծախս վարձակալության գծով	37,049	16,726	15,884	5,519
Ընդամենը տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	5,490,357	4,259,463	1,952,919	1,533,690

7 Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ և ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ

	2020թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամսյա ժամանակաշրջան	2019թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամսյա ժամանակաշրջան	2020թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան	2019թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան
Հաշվարկային գործառնություններ/փոխանցումներ	221,547	392,984	84,147	165,137
Վճարային քարտերով գործառնություններ	448,893	295,018	164,745	117,930
Դրամարկղային գործառնություններ	51,929	53,559	21,552	21,096
Երաշխիքների և ակրեդիտիվների թողարկում	50,778	32,702	20,034	12,237
Կանխիկ անկանխիկ արտարժույթի փոխարկումներ	23,454	14,724	16,452	7,085
Այլ վճարներ և կոմիսիոն եկամուտներ	21,908	14,878	9,145	6,165
Ընդամենը կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	818,509	803,865	316,075	329,650

Հազար ՀՀ դրամ

	2020թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամսյա ժամանակաշրջան	2019թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամսյա ժամանակաշրջան	2020թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան	2019թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան
Կանխիկ անկանխիկ արտարժույթի փոխարկումներ	56,542	158,854	12,640	51,950
Հաշվարկային գործառնություններ/փոխանցումներ	76,911	229,221	28,434	113,901
Վճարային քարտերով գործառնություններ	390,875	223,510	139,461	100,491
Երաշխիքների և ակրեդիտվների թողարկում	2,334	2,331	297	1,501
Այլ ծախսեր	17,767	3,504	5,814	1,614
Ընդամենը կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	544,429	617,420	186,646	269,457

8 Զուտ առևտրային եկամուտ

Հազար ՀՀ դրամ

	2020թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամսյա ժամանակաշրջան	2019թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամսյա ժամանակաշրջան	2020թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան	2019թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան
Առևտրային ակտիվների արտարժույթային փոխարկումներից զուտ եկամուտ	747,126	653,633	280,127	282,014
Զուտ եկամուտ առևտրային պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխությունից	-	114,265	-	114,265
Զուտ եկամուտ ածանցյալ գործիքների վերագնահատումից	(16,128)	24,088	(9,680)	2,840
Շահույթ կամ վնասի միջոցով իրական արժեքից չափվող արժեթղթերի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ	8,051	3,382	1,430	1,287
Զուտ վնաս ածանցյալ գործիքների իրացումից	(21)	(31)	-	-
Ընդամենը զուտ առևտրային եկամուտ	739,028	795,337	271,877	400,406

9 Այլ գործառնական եկամուտներ

Հազար ՀՀ դրամ

	2020թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամսյա ժամանակաշրջան	2019թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամսյա ժամանակաշրջան	2020թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան	2019թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան
Ստացված տույժեր և տուգանքներ	105,336	78,029	36,899	25,601
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վաճառքից զուտ եկամուտ	-	3,893	-	(13,671)
Եկամուտներ ակտիվներին վերաբերող շնորհներից	1,555	1,384	518	1,384
Շահաբաժիններից եկամուտ	2,703	1,884	2,703	1,884
Այլ	40,591	18,014	15,864	2,659
Ընդամենը այլ գործառնական եկամուտներ	150,185	103,204	55,984	17,857

10 Այլ գործառնական ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ

	2020թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամսյա ժամանակաշրջան	2019թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամսյա ժամանակաշրջան	2020թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան	2019թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան
Ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամի գծով ծախսեր	193,494	116,513	75,881	38,708
Ոչ առևտրային ակտիվների և պարտավորությունների արտարժույթային փոխարկումներից զուտ վնաս	71,702	82,941	39,401	38,946
Այլ ակտիվների օտարումից զուտ վնաս	3,738	-	(4,343)	(343)
Ինկասացիոն ծախսեր	17,365	20,880	5,299	20,880
Ֆինանսական հաշտարարի գծով ծախսեր	12,996	10,024	4,331	3,341
Այլ	113,658	12,133	36,709	(7,923)
Ընդամենը այլ գործառնական ծախսեր	412,953	242,491	157,278	93,609

11 Արժեզրկման ծախս

Հազար ՀՀ դրամ

	2020թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամսյա ժամանակաշրջան	2019թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամսյա ժամանակաշրջան	2020թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան	2019թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	1,115	438	115	(746)
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	18,838	-	11,688	-
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	11,053	1,488	2,800	11,010
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	2,106,757	1,103,204	1,085,478	324,071
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	33,586	5,540	10,507	23,893
Այլ ակտիվներ	3,342	(571)	931	2,135
Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր	6,109	-	(1,051)	-
Ընդամենը արժեզրկման ծախս	2,180,800	1,110,099	1,110,468	360,363

12 Անձնակազմի գծով ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ

	2020թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամսյա ժամանակաշրջան	2019թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամսյա ժամանակաշրջան	2020թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան	2019թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան
Աշխատակիցների հատուցումներ ներառյալ դրանց վերաբերող հարկերը	1,369,448	1,465,761	457,575	683,367
Անձնակազմի ուսուցման ծախսեր	5,328	4,177	1,731	889
Անձնակազմի գծով այլ ծախսեր	61,155	12,965	27,586	7,646
Ընդամենը անձնակազմի գծով ծախսեր	1,435,931	1,482,903	486,892	691,902

13 Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ

	2020թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամսյա ժամանակաշրջան	2019թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամսյա ժամանակաշրջան	2020թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան	2019թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան
Գովազդի ծախսեր	225,148	250,085	60,987	99,822
Նյութական ակտիվների վերանորոգման և սպասարկման ծախսեր	109,465	130,533	35,531	48,561
Ոչ նյութական ակտիվների սպասարկման ծախսեր	150,468	75,933	54,313	21,992
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	55,241	101,132	18,050	31,335
Ներկայացուցչական և կազմակերպչական ծախսեր	78,140	38,534	33,848	12,814
Անվտանգության գծով ծախսեր	61,842	56,745	22,841	18,855
Գրասենյակային ծախսեր	66,527	52,571	16,102	19,539
Խորհրդատվական և այլ ծառայությունների գծով ծախսեր	22,316	43,416	7,135	20,711
Հարկեր, (բացառությամբ շահութահարկի) և տուրքեր	86,374	55,765	17,628	15,847
Վարձակալության գծով ծախսեր	27,454	20,718	9,733	6,361
Գործուղման ծախսեր	1,541	13,480	225	2,195
Այլ	122,013	64,748	41,437	20,963
Ընդամենը այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	1,006,529	903,660	317,830	318,995

14 Շահութահարկի գծով ծախս

Հազար ՀՀ դրամ

	2020թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամսյա ժամանակաշրջան	2019թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամսյա ժամանակաշրջան	2020թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան	2019թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս	34,440	420,194	23,213	223,183
Հետաձգված հարկ	248,590	(21,685)	(8,134)	(25,576)
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	283,030	398,509	15,079	197,607

Հայաստանի Հանրապետությունում շահութահարկի դրույքաչափը կազմում է 18% (2019թ.՝ 20%): ՀՀ հարկային օրենսդրության և ՖՀՄՍ-ի միջև եղած տարբերությունը մի շարք ակտիվների և պարտավորությունների գծով առաջացնում է ժամանակավոր տարբերություններ ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման նպատակներով դրանց հաշվեկշռային արժեքների և հարկման բազայի միջև: Հետաձգված շահութահարկի գումարը հաշվարկվում է 18% (2019թ.՝ 20%) հիմնական դրույքաչափը կիրառելով:

Ստորև ներկայացվում է շահութահարկի գծով ծախսի և հաշվապահական շահույթի միջև փոխկապակցվածությունը.

Հազար ՀՀ դրամ

	2020թ. սեպտեմբերի 30- ին ավարտված իննամսյա ժամանակաշրջան	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)	2019թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամսյա ժամանակաշրջան	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)
Շահույթ մինչև հարկումը	1,421,005		2,000,662	
Շահութահարկ՝ 20% դրույքաչափով	255,781	18.0	400,132	20.0
Նախորդ տարի պակաս հաշվարկված	10,734	0.8	-	-
(Չհարկվող եկամուտներ)/Չնվազեցվող ծախսեր	1,426	0.1	(13,394)	(0.7)
Արտարժույթի բացասական փոխարժեքային տարբերություն	15,089	1.1	11,771	0.6
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	283,030	19.9	398,509	19.9

Ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկ.

Հազար ՀՀ դրամ

	1 հունվարի 2020	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	30 սեպտեմբերի 2020		
				Զուտ	Հետաձգված հարկային ակտիվ	Հետաձգված հարկային պարտավորություն
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(783)	(10,195)		(10,978)	(10,978)	-
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	(29,044)	(10,928)		(39,972)		
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(4,581)	5,835		1,254	1,254	-
Ներդրումային արժեթղթեր	(34,788)	-	(84,139)	(118,927)	-	(118,927)
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	321,848	(167,876)		153,972	153,972	-
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	(316,178)	23,709	(479,010)	(771,479)	-	(771,479)
Այլ ակտիվներ	(2,146)	(1,323)		(3,469)	-	(3,469)
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	2,605	(2,605)		-		
Այլ պարտավորություններ	94,350	(85,207)		9,143	9,143	-
Հաջորդ ժամանակաշրջան փոխանցված հարկային վնաս	-	-		-		
Հետաձգված հարկային ակտիվ/պարտավորություն	31,283	(248,590)	(563,149)	(780,456)	153,391	(893,875)

Հազար ՀՀ դրամ

	1 հունվարի 2019	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)		
				Զուտ	Հետաձգված հարկային ակտիվ	Հետաձգված հարկային պարտավորություն
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	(783)	-	(783)	-	(783)
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	-	(29,044)	-	(29,044)	-	(29,044)
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	1,728	(6,309)	-	(4,581)	-	(4,581)
Ներդրումային արժեթղթեր	(201,404)	-	166,616	(34,788)	-	(34,788)
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	233,837	88,011	-	321,848	321,848	-
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	(362,447)	9,963	36,306	(316,178)	-	(316,178)
Այլ ակտիվներ	(13,543)	11,397	-	(2,146)	-	(2,146)
Պարտավորություններ	-	2,605	-	2,605	2,605	-
հաճախորդների նկատմամբ	-	-	-	-	-	-
Այլ պարտավորություններ	8,646	85,704	-	94,350	94,350	-
Հետաձգված հարկային ակտիվ/պարտավորություն	(333,183)	161,544	202,922	31,283	418,803	(387,520)

Հետաձգված հարկի կիրառելի դրույքը կազմում է 18 % (2019: 18%).

15 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Հազար ՀՀ դրամ

	30 սեպտեմբերի 2020	31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)
Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	18,065,394	16,746,836
Կանխիկ դրամական միջոցներ	8,797,345	8,584,553
Թղթակցային հաշիվներ բանկերում	1,227,146	701,873
Մինչև 90 օր տևողությամբ ավանդային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	-	-
	28,089,885	26,033,262
Արժեզրկումից պահուստներ դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գծով	(3,453)	(2,338)
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	28,086,432	26,030,924

Թղթակցային հաշիվները ՀՀ ԿԲ-ում ներառում են նաև ՀՀ բանկային օրենսդրության համաձայն ՀՀ ԿԲ-ում տեղաբաշխված պարտադիր պահուստները, որոնք 2020թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ հաշվարկվել են Բանկի կողմից ներգրավված դրամային որոշ միջոցների 2%-ի (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 2%) և արտարժույթով որոշ միջոցների 18%-ի (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 18%) չափով: Այդ միջոցները 2020թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ կազմում են 14,727,982 հազար դրամ (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 12,341,352 հազար դրամ): Այդ միջոցների ելքագրումն արգելված չէ, սակայն պահուստավորման նվազագույն չափը չպահպանելը հանգեցնում է ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից տույժերի կիրառման: Պարտադիր պահուստավորման միջոցների դիմաց Բանկը տոկոսներ չի ստանում:

2020թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Բանկն չունի պայմանագրային կողմ հանդիսացող բանկ, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ նման բանկ չկար բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի), որի մնացորդները գերազանցում է Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2020թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամսյա ժամանակաշրջան	2019թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամսյա ժամանակաշրջան
	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	2,338	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում ներառյալ մարումները	(2,338)	-
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	3,453	438
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	3,453	438

16 Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ

Հազար ՀՀ դրամ	30 սեպտեմբերի 2020	31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր բանկերի հետ	572,108	959,859
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր այլ ֆինանսական կազմակերպությունների հետ	23,721,217	13,024,251
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր ֆիզիկական անձանց հետ	-	2,158,486
	24,293,325	16,142,596
Արժեզրկումից պահուստներ հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարների գծով	(20,865)	(2,027)
Ընդամենը հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	24,272,460	16,140,569

2020թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ ֆինանսական կազմակերպությունների հետ ՀՀ դրամով հակադարձ ռեպո համաձայնագրերի կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 5.0% (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 6.2%), ԱՄՆ դոլարով, Եվրոյով և այլ ազատ փոխարկելի արտարժույթներով համաձայնագրերի գծով 2.6% (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 2.8%):

2020թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ ֆիզիկական անձանց հետ ՀՀ դրամով հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր առկա չէին (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 7.4%): Բոլոր պայմանագրերը ՀՀ դրամով են:

2020թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Բանկը ունի երեք պայմանագրային կողմ (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի մեկ պայմանագրային կողմ), որի մնացորդները գերազանցում է Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2020թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ այս պայմանագրերի զուտ գումարը կազմում է 12,784,612 հազար դրամ (2019թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 3,115,367 հազար դրամ):

Հակադարձ ռեպո համաձայնագրերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ

	2020թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամսյա ժամանակաշրջան	2019թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամսյա ժամանակաշրջան
	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	2,027	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում ներառյալ մարումները	(2,027)	-
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	20,865	-
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	20,865	-

Հակադարձ ռեպո համաձայնագրերով գնված արժեթղթերի իրական արժեքը և տրամադրված վարկերի հաշվեկշռային արժեքը ներկայացվում է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ

	30 սեպտեմբերի 2020		31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)	
	Գրավի իրական արժեքը	Վարկի գումարը	Գրավի իրական արժեքը	Վարկի գումարը
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	25,814,352	24,272,460	17,435,753	16,140,569
Ընդամենը գրավադրված ակտիվներ և հակադարձ ռեպո պայմանագրերով տրամադրված վարկեր	25,814,352	24,272,460	17,435,753	16,140,569

2020թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Բանկի կողմից հակադարձ ռեպո պայմանագրերով որպես գրավ ստացած և ռեպո պայմանագրերի ներքո վերագրավադրված արժեթղթերի իրական արժեքը կազմում է 14,807,077 հազար ՀՀ դրամ (2019թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 4,639,548 հազար ՀՀ դրամ):

17 Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ

Հազար ՀՀ դրամ

	30 սեպտեմբերի 2020	31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)
Բանկերին տրամադրված վարկեր	1,874,729	482,001
Դեպոնացված միջոցներ ՀՀ ԿԲ-ում	103,000	253,000
Դեպոնացված միջոցներ այլ բանկերում	249,684	384,772
Կանոնավոր գնման պայմանագրեր – սփոթ գործարքներ արտարժույթով	12,772	323
	2,240,185	1,120,096
Արժեզրկումից պահուստներ բանկերին տրված վարկեր և փոխատվությունների գծով	(11,053)	-
Ընդամենը բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	2,229,132	1,120,096

Դեպոնացված գումարը ՀՀ ԿԲ-ում իրենից ներկայացնում է ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների երաշխիքային ավանդ:

2020թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ դեպոնացված գումարը այլ ֆինանսական կազմակերպություններում իրենից ներկայացնում է Master Card վճարային համակարգում անդամակցության դիմաց ստեղծված ավանդ (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ նույնպես):

2020թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ բանկերին տրված ԱՄՆ դոլարով, Եվրոյով և այլ ազատ փոխարկելի արտարժույթներով վարկերի գծով միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 2.0% (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 6.7%): 2020թ. մարտի 31 և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ չկան ՀՀ դրամով վարկեր:

2020թ. մարտի 31 և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն չունի ոչ մի բանկի տրված միջոցներ, որի մնացորդները գերազանցում է Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

Բանկերի նկատմամբ պահանջների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ

	2020թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամսյա ժամանակաշրջան	2019թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամսյա ժամանակաշրջան
	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	-	10,014
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում ներառյալ մարումները	9,269	(10,014)
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	1,784	11,502
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	11,053	11,502

18 Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ

Արժույթի և տոկոսադրույքի սվոպերը դրամական միջոցների մեկը մյուսով փոխարինման ապահովումներ են: Սվոպերը հանգեցնում են արտարժույթների տնտեսական փոխանակման: Բանկի պարտքային դիսկը ներկայացնում է սվոպային պայմանագրերի փոխարինման պոտենցիալ ծախս, այն դեպքում, եթե պայմանագրային կողմերը չմարեն իրենց պարտավորությունները:

Առկա ածանցյալ ֆինանսական գործիքների համախառն պայմանագրային կամ պայմանական գումարները, համաձայն որոնց գործիքները նպաստավոր են կամ ոչ, կարող են ժամանակ առ ժամանակ նշանակալիորեն տատանվել՝ հանգեցնելով ածանցյալ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների համախառն իրական արժեքների տատանման:

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները ներկայացված են ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ

	30 սեպտեմբերի 2020			31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)		
	Պայմանա- կան գումար	Ակտիվնե- րի իրական արժեք	Պարտավո- րու- թյունների իրական արժեք	Պայմանա- կան գումար	Ակտիվնե- րի իրական արժեք	Պարտավո- րու- թյունների իրական արժեք
<i>Արտարժույթով պայմանագրեր</i>						
Արտաժութային սվոփ	-	-	-	-	-	-
պայմանագրեր						
Արտաժութային ֆորվարդ	768,800	-	2,976	768,800	1,280	-
պայմանագրեր						
Արտաժութային ֆորվարդ	-	-	9,680	383,200	-	560
պայմանագրեր						
Ընդամենը ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ	768,800	-	12,656	1,152,000	1,280	560

19 Ներդրումային արժեթղթեր

Հազար ՀՀ դրամ

	30 սեպտեմբերի 2020	31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)
Ամորտիզացված արժեքով ներդրումային արժեթղթեր	-	489,177
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ՀՀ պետական պարտատոմսեր	-	489,177
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր		
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ՀՀ պետական պարտատոմսեր	6,365,517	-
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ոչ պետական պարտատոմսեր	1,937,127	1,839,320
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ՀՀ կազմակերպությունների բաժնետոմսեր	42,825	42,825
Ընդամենը իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	8,345,469	1,882,145
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող	10,232,374	8,840,490

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող, ինչպես նաև հետգնման պայմանագրերով գրավադրված ներդրումային պարտքային արժեթղթերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2020թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամյա ժամանակաշրջան 12-ամյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	2019թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամյա ժամանակաշրջան 12-ամյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	27,892	46,442
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում ներառյալ մարումները	16,894	5,540
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	16,692	-
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	61,478	51,982

Վերոնշյալ կորուստների գծով պահուստները չեն ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, քանզի իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող և հետգնման պայմանագրերով գրավադրված պարտքային գործիքների հաշվեկշռային արժեքը հենց իրենց իրական արժեքն է:

Բանկը ժամանակաշրջանի ընթացքում ամորտիզացված արժեքով չափվող որևէ ֆինանսական ակտիվ չի վերադասակարգել որպես իրական արժեքով չափվող:

Բոլոր պարտքային արժեթղթերն ունեն հաստատուն տոկոսներ:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերն ըստ արդյունավետ տոկոսադրույքների և մարմանը մնացած ժամկետների ներառում են.

Հազար ՀՀ դրամ

	30 սեպտեմբերի 2020		31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)	
	%	Ժամկետ	%	Ժամկետ
Պետական պարտատոմսեր	6.1-9.9	2021-2036	7.4-10.1	2020-2036
Ոչ պետական պարտատոմսեր	4.0-12.8	2021-2022	4.0-13.1	2020-2022

Ամորտիզացված արժեքով ներդրումային արժեթղթերն ըստ եկամտաբերության և մարմանը մնացած ժամկետների.

Հազար ՀՀ դրամ

	30 սեպտեմբերի 2020		31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)	
	%	Ժամկետ	%	Ժամկետ
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	-	-	5.4	2020

20 Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ

Հազար ՀՀ դրամ

	30 սեպտեմբերի 2020			31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)		
	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	Հաշվեկշռային արժեք	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	Հաշվեկշռային արժեք
Հիփոթեքային և սպառողական վարկեր						
Հիփոթեքային վարկեր	21,660,811	(37,064)	21,623,747	16,158,181	(6,292)	16,151,889
Սպառողական վարկեր	33,241,353	(2,360,308)	30,881,045	29,626,423	(2,198,323)	27,428,100
Օվերդրաֆտ	2,631,048	(184,401)	2,446,647	2,582,613	(236,174)	2,346,439
Առևտրային վարկեր						
Շինարարություն	5,939,467	(105,782)	5,833,685	5,372,689	(45,858)	5,326,831
Արդյունաբերություն	11,002,413	(46,284)	10,956,129	10,146,866	(205,045)	9,941,821
Առևտուր	17,873,581	(235,788)	17,637,793	16,222,236	(145,723)	16,076,513
Ֆինանսական ծառայություններ	5,326,745	(15,815)	5,310,930	5,752,037	(71,042)	5,680,995
Այլ	20,290,932	(55,201)	20,235,731	18,652,942	(48,715)	18,604,227
Ընդամենը	117,966,350	(3,040,643)	114,925,707	104,513,987	(2,957,172)	101,556,815

Վերոնշյալ աղյուսակում ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստները ներառում են նաև որոշ վարկային պարտավորվածությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները (վճարային քարտեր և օվերդրաֆտներ), քանզի Բանկը չի կարող առանձնացնել վարկային պարտավորվածության բաղադրիչը ֆինանսական գործիքների բաղադրիչից:

2020թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է ՀՀ դրամով վարկերի համար 16.2% (2019թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 17.2%)

և ԱՄՆ դոլարով, Եվրոյով և այլ ազատ փոխարկելի արտարժույթով վարկերի համար 8.6% (2019թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 8.3%):

2020թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Բանկն ունի չորս վարկառու, որոնց, այդ թվում նրանց փոխկապակցված անձանց տրամադրված վարկերի մնացորդները գերազանցում է Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2020թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ այս վարկերի ընդհանուր գումարը կազմում է 20,788,768 հազար դրամ (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 21,276,560 հազար դրամ՝ տրամադրված թվով չորս վարկառուների և նրանց հետ փոխկապակցված անձանց):

Հիփոթեքային, սպառողական և առևտրային վարկերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստներում փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ

2020թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամսյա ժամանակաշրջան

	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	Ընդամենը
Հիփոթեքային և սպառողական վարկեր				
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ Տարեսկզբի մնացորդում ճանաչված ֆինանսական ակտիվների փոփոխություններ՝	917,571	337,443	1,185,775	2,440,789
- փոխանցում 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	6,812	(6,812)		-
- փոխանցում գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	(60,228)	63,833	(3,605)	-
- փոխանցում գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	(25,438)	(303,556)	328,994	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում ներառյալ մարումները	(468,821)	808,813	970,326	1,310,318
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	377,015	425,662	26,770	829,447
Վերականգնում	-	-	234,092	234,092
Դուրսգրում տարվա ընթացքում	-	-	(2,232,873)	(2,232,873)
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	746,911	1,325,383	509,479	2,581,773

	12-ամսյա ականավոր պարտքային կորուստներ	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ականավոր պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ականավոր պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	Ընդամենը
Հիփոթեքային և սպառողական վարկեր				
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	435,964	176,130	465,942	1,078,036
Տարեսկզբի մնացորդում ճանաչված ֆինանսական ակտիվների փոփոխություններ՝				-
- փոխանցում 12-ամսյա ականավոր պարտքային կորուստներ	3,144	(3,144)	-	-
- փոխանցում գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ականավոր պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	(6,919)	11,331	(4,412)	-
- փոխանցում գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ականավոր պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	(31,475)	(155,150)	186,625	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում ներառյալ մարումները	(289,255)	74,863	790,600	576,208
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	459,937	271,438	425,098	1,156,473
Վերականգնում	-	-	109,857	109,857
Դուրսգրում տարվա ընթացքում	-	-	(1,066,511)	(1,066,511)
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	571,396	375,468	907,199	1,854,063

Վարկային պորտֆելի ականավոր պարտքային կորուստների աճը պայմանավորված է եղել պորտֆելի համախառն չափի աճով և պարտքային ռիսկի աճի և տնտեսական պայմանների վատթարացման հետևանքով փոփոխվող միջև շարժով: Տնտեսական գործոնների հետագա վերլուծությունը ներկայացված է 36.1.2 ծանոթագրությունում:

	12-ամսյա ականավոր պարտքային կորուստներ	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ականավոր պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ականավոր պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	Ընդամենը
Առևտրային վարկեր				
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	160,952	-	355,431	516,383
Տարեսկզբի մնացորդում ճանաչված ֆինանսական ակտիվների փոփոխություններ՝				
- փոխանցում 12-ամսյա ականավոր պարտքային կորուստներ	-	-	-	-
- փոխանցում գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ականավոր պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	(11)	11	-	-
- փոխանցում գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ականավոր պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	(27)	-	27	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում ներառյալ մարումները	43,190	1,302	(103,133)	(58,641)
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	25,633	-	-	25,633
Վերականգնում	-	-	28,313	28,313
Դուրսգրում տարվա ընթացքում	-	-	(52,818)	(52,818)
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	229,737	1,313	227,820	458,870

	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	Ընդամենը
Առևտրային վարկեր				
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	439,456	285,590	528,571	1,253,617
Տարեսկզբի մնացորդում ճանաչված ֆինանսական ակտիվների փոփոխություններ՝				-
- փոխանցում 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	178,396	(178,396)	-	-
- փոխանցում գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	(374)	374	-	-
- փոխանցում գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	-	(5,324)	5,324	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում ներառյալ մարումները	(304,892)	(68,171)	(322,776)	(695,839)
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	55,471	-	10,891	66,362
Վերականգնում	-	-	154,010	154,010
Դուրսգրում տարվա ընթացքում	-	-	(94,775)	(94,775)
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	368,057	34,073	281,245	704,243

2020թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ 8,245,166 հազար դրամ ընդհանուր գումարով հաճախորդներին տրված վարկերը (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 6,097,777 հազար դրամ) ծառայում են որպես գրավ այլ փոխառությունների դիմաց:

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների ժամկետային վերլուծությունը ներկայացված է 35 ծանոթագրությունում:

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների պարտքային, փոխարժեքային և տոկոսադրույքային վերլուծությունը բացահայտված է 36 ծանոթագրությունում: Տեղեկատվությունը կապակցված անձանց վերաբերյալ բացահայտված է 32 ծանոթագրությունում:

21 Հիմնական միջոցներ

Հազար ՀՀ դրամ	Հոդ և շենքեր	Օգտագործման իրավունք հանդիսացող ակտիվներ	Վարձակալ. հիմն. միջ. գծով կապ. ներդր.	Համակարգչային տեխնիկա և սարքավորումներ	Տրանսպորտային միջոցներ	Գրասենյակային սարքավորում	Հիմն. միջ. գծով կապ. ներդրումներ	Ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք									
2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ (աուդիտ անցած)	4,913,013	-	93,260	1,179,640	158,612	587,206	-	257,089	7,188,820
Ավելացում	-	363,429	-	294,379	42,194	65,597	67,276	106,835	939,710
Օտարում	-	-	-	-	(53,469)	-	-	-	(53,469)
ՕԻՀ ակտիվի ճշգրտում	-	(6,376)	-	-	-	-	-	-	(6,376)
2019թ. սեպտեմբեր 30-ի դրությամբ	4,913,013	357,053	93,260	1,474,019	147,337	652,803	67,276	363,924	8,068,685
2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ (աուդիտ անցած)	4,633,873	529,768	93,844	1,482,817	159,435	738,629	-	443,493	8,081,859
Ավելացում	2,090	381,718	85,511	239,562	175	337,876	21,444	117,280	1,185,656
Վերադասակարգումներ	-	-	-	(674,460)	-	674,460	-	-	-
Օտարում	-	-	(29,407)	(70)	-	-	-	(2,530)	(32,007)
Վերագնահատում	2,655,477	-	-	-	-	-	-	-	2,655,477
Կուտակված մաշվածության բացառում	(580,751)	-	-	-	-	-	-	-	(580,751)
ՕԻՀ ակտիվի ճշգրտում	-	(71,895)	-	-	-	-	-	-	(71,895)
2020թ. սեպտեմբեր 30-ի դրությամբ	6,710,689	839,591	149,948	1,047,849	159,610	1,750,965	21,444	558,243	11,238,339

Հազար ՀՀ դրամ	Հոդ և շենքեր	Օգտագործման իրավունք հանդիսացող ակտիվներ	Վարձա կալ. հիմն. միջ. գծով կապ. ներդր.	Համակարգչային տեխնիկա և սարքավորումներ	Տրանսպորտային միջոցներ	Գրասենյակային սարքավորում	Հիմն. միջ. գծով կապ. ներդրումներ	Ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Կուտակված մաշվածություն									
2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ (աուդիտ անցած)									
Տարվա ծախս	433,422	-	29,852	638,044	85,476	348,268	-	127,271	1,662,333
Օտարում	87,855	43,186	7,011	178,158	9,864	36,091	-	24,372	386,537
	-	-	-	-	(48,059)	-	-	-	(48,059)
2019թ. սեպտեմբեր 30-ի դրությամբ	521,277	43,186	36,863	816,202	47,281	384,359	-	151,643	2,000,811
2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ (աուդիտ անցած)									
Տարվա ծախս	529,715	59,185	39,172	873,283	51,298	398,296	-	163,759	2,114,708
Վերադասակարգումներ	121,288	65,979	7,671	87,221	13,185	103,110	-	30,649	429,103
Օտարում	(87)	-	87	(485,878)	-	485,878	-	-	-
	-	-	-	(70)	-	-	-	-	(70)
Կուտակված մաշվածության բացառում	(580,751)	-	-	-	-	-	-	-	(580,751)
2020թ. սեպտեմբեր 30-ի դրությամբ	70,165	125,164	46,930	474,556	64,483	987,284	-	194,408	1,962,990
Հաշվեկշռային արժեք									
2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ (աուդիտ անցած)									
2019թ. սեպ. 30-ի դրությամբ	4,479,591	-	63,408	541,596	73,136	238,938	-	129,818	5,526,487
2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ (աուդիտ անցած)	4,391,736	313,867	56,397	657,817	100,056	268,444	67,276	212,281	6,067,874
2020թ. սեպ. 30-ի դրությամբ	4,104,158	470,583	54,672	609,534	108,137	340,333	-	279,734	5,967,151
	6,640,524	714,427	103,018	573,293	95,127	763,681	21,444	363,835	9,275,349

Օգտագործման իրավունք հանդիսացող ակտիվներ

Օգտագործման իրավունք հանդիսացող ակտիվները իրենցից ներկայացնում են գրասենյակային տարածքներ, որոնք վարձակալվել են Բանկի կողմից մասնաճյուղերում գործունեություն իրականացնելու համար:

Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների սահմանափակումներ

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2019թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չի տիրապետել պարտավորությունների դիմաց գրավադրված կամ որևէ այլ սահմանափակման ենթակա հիմնական միջոցների:

Պայմանագրային պարտավորություններ

2020թ. սեպտեմբերի 30-ի Բանկն ունի պայմանագրային պարտավորություններ հիմնական միջոցներում և ոչ նյութական ակտիվներում ներդրումներ կատարելու նպատակով 81,811 հազար դրամի չափով (2019թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 104,588 հազար դրամ):

Ակտիվների վերագնահատում

Բանկի սեփականությունը հանդիսացող հողատարածքների և շենքերի վերագնահատումը կատարվել է 2020թ-ի հունիսի 1-ի դրությամբ անկախ գնահատող կազմակերպության կողմից՝ կիրառելով համեմատական, ծախսային և եկամտային մեթոդները, որի արդյունքում առաջացել է վերագնահատում 2,661,164 հազար դրամ գումարով: Ղեկավարությունը հիմք է ընդունել անկախ գնահատողների կողմից ներկայացված արդյունքները:

Բանկի ղեկավարության գնահատմամբ 2020թ. սեպտեմբերի 30-ի և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ շենքերի վերագնահատված արժեքն էականորեն չի տարբերվում դրանց իրական արժեքից:

Եթե վերագնահատված շենքերը ներկայացվեին սկզբնական արժեքի մոդելի կիրառմամբ, ապա հաշվեկշռային արժեքները կունենան հետևյալ տեսքը՝

Հազար ՀՀ դրամ

Սկզբնական արժեք
Կուտակված մաշվածություն
Հաշվեկշռային արժեք

30 սեպտեմբերի 2020

3,173,892
(949,619)
2,224,273

31 դեկտեմբերի 2019
(աուդիտ անցած)

3,177,402
(888,565)
2,288,837

22 Բռնագանձված ակտիվներ

Տարվա ընթացքում Բանկի կողմից տրամադրված վարկերի ապահովվածություն հանդիսացող գրավների նկատմամբ սեփականության իրավունք ստանալու արդյունքում ձեռք բերված ոչ ֆինանսական ակտիվների մանրամասները 2020թ. սեպտեմբերի 30-ի և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներկայացված են ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ

Անշարժ գույք
Փոխադրամիջոցներ
Այլ ակտիվներ
Ընդամենը բռնագանձված ակտիվներ

30 սեպտեմբերի 2020

2,074,888
-
-
2,074,888

31 դեկտեմբերի 2019
(աուդիտ անցած)

2,129,642
-
-
2,129,642

2020թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտվող միջանկյալ ժամանակահատվածի ընթացքում Բանկի կողմից բռնագանձվել է 72,389 հազար ՀՀ դրամի գույք հաճախորդներին տրված վարկերի գրավների մասով: 2019թ.-ի դեկտեմբերին ավարտվող տարվա ընթացքում Բանկի կողմից ոչ մի ակտիվ չի բռնագանձվել:

Բռնագանձման ամսաթվի դրությամբ գրավը չափվում է չմարած վարկային պարտավորության հաշվեկշռային արժեքից և գրավի իրացման զուտ արժեքից նվազագույնով:

Բանկի քաղաքականությունն է հետամուտ լինել այդ ակտիվների իրացմանը պատշաճ կերպով և սեղմ ժամկետներում: Բանկը հիմնականում չի օգտագործում ոչ կանխիկ գրավները իր սեփական գործունեության իրականացման համար: Ակտիվները չափվում են հաշվեկշռային արժեքի և իրական արժեքի հանած վաճառքի ծախսումներից նվազագույնով:

23 Այլ ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ

	30 սեպտեմբերի 2020	31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)
Դեբիտորական պարտքեր և այլ ստացվելիք գումարներ	721,794	544,234
Դրամական փոխանցումների համակարգերի գծով ստացվելիք գումարներ	155,117	180,070
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	876,911	724,304
Արժեզրկումից պահուստներ այլ ակտիվների գծով	(1,214)	(810)
Ընդամենը այլ ֆինանսական ակտիվներ	875,697	723,494
Կանխավճարներ	128,095	79,282
Պահեստ	62,470	54,542
Կանխավճարներ հարկերի գծով	20,500	15,000
Այլ	61,484	55,617
Ընդամենը ոչ ֆինանսական ակտիվներ	272,549	204,441
Ընդամենը այլ ակտիվներ	1,148,246	927,935

Այլ ֆինանսական ակտիվների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներում փոփոխությունների վերլուծությունը ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ

	2020թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամսյա ժամանակաշրջան 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	2019թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամսյա ժամանակաշրջան 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	810	12,703
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում ներառյալ մարումները	(810)	(12,703)
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	4,152	12,132
Զուտ դուրսգրում	(2,938)	(1,868)
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	1,214	10,264

24 Բանկերի նկատմամբ պարտավորություններ

Հազար ՀՀ դրամ

	30 սեպտեմբերի 2020	31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)
Վարկեր բանկերից	2,896,026	4,090,696
Կանոնավոր գնման պայմանագրեր – սփոթ գործարքներ արտարժույթով	-	5,809
Ընդամենը բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	2,896,026	4,096,505

Բանկերից ստացված վարկերն ունեն հաստատուն տոկոսադրույքներ:

2020թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ բանկերի նկատմամբ ՀՀ դրամով պարտավորություններ առկա չեն (2019թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 5.6 %), ԱՄՆ դոլարով, Եվրոյով և այլ ազատ փոխարկելի արտարժույթով վարկերի համար 0.8% (2019թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 1.6%):

2020թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Բանկն չունի պայմանագրային կողմ հանդիսացող բանկ (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ նման բանկ չկար), որի մնացորդները գերազանցում է Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

Հաշվետու ժամականաշրջանում Բանկը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարումների կամ այլ խախտումներ (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ նույնպես):

25 Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ

Հազար ՀՀ դրամ

	30 սեպտեմբերի 2020	31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)
Ռեպո համաձայնագրեր ԿԲ-ի հետ	19,102,251	8,152,510
Ռեպո համաձայնագրեր բանկերի հետ	4,489,600	4,560,826
Ռեպո համաձայնագրեր այլ ֆինանսական կազմակերպությունների հետ	203,022	-
Ռեպո համաձայնագրեր այլ կազմակերպությունների հետ	-	-
Ընդամենը հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	23,794,873	12,713,336

2020թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ ՀՀ դրամով հետգնման պայմանագրերի միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 4.4% (2019թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 5.8%), ԱՄՆ դոլարով, Եվրոյով և այլ ազատ փոխարկելի արտարժույթով պայմանագրեր առկա չեն (2019թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ չկային նման պայմանագրեր):

2020թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Բանկն չունի պայմանագրային կողմ հանդիսացող բանկ բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ նման բանկ չկար բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի), որի մնացորդները գերազանցում է Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

26 Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ

	30 սեպտեմբերի 2020	31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)
<i>Իրավաբանական անձինք</i>		
Ընթացիկ/հաշվարկային հաշիվներ	19,389,466	15,118,166
Ժամկետային ավանդներ	18,619,004	21,533,410
	38,008,470	36,651,576
<i>Ֆիզիկական անձինք</i>		
Ընթացիկ/հաշվարկային հաշիվներ	10,321,813	9,670,241
Ժամկետային ավանդներ	66,804,259	53,805,812
	77,126,072	63,476,053
Ընդամենը պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	115,134,542	100,127,629

2020թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ իրավաբանական/ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդներում ներառված են ավանդներ, որոնք հանդիսանում են ապահովագրություն տրամադրված վարկերի և այլ պայմանական պարտավորությունների գծով համապատասխանաբար 8,269,140 հազար դրամ գումարով (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 8,696,085 հազար դրամ): Այդ ավանդների իրական արժեքը մոտ է դրանց հաշվեկշռային արժեքին:

2020թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ հաճախորդների նկատմամբ ՀՀ դրամով պարտավորությունների գծով միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 9.6% (2019թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 9.3%), ԱՄՆ դոլարով, Եվրոյով և այլ ազատ փոխարկելի արտարժույթներով պարտավորությունների համար 4.9% (2019թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 4.9%), Ռուբլով պարտավորությունների համար՝ 6.1% (2019թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 6.6%):

2020թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Բանկն ունի մեկ կապակցված հաճախորդների խումբ, որոնց միջոցների մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ չորս): 2020թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ այդ մնացորդները կազմում են 6,257,110 հազար դրամ (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 20,749,760 հազար դրամ):

27 Այլ փոխառություններ

Հազար ՀՀ դրամ

	30 սեպտեմբերի 2020	31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)
Փոխառություններ այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	7,151,461	6,097,777
Ֆիզիկական անձանց կողմից ստացված փոխառություններ	5,741,058	-
ՀՀ կառավարությունից ստացված փոխառություններ	1,093,705	-
Ընդամենը այլ փոխառություններ	13,986,224	6,097,777

2020թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ ՀՀ դրամով այլ փոխառությունների գծով միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 5.5% (2019թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 6.4%), ԱՄՆ դոլարով, Եվրոյով և այլ ազատ փոխարկելի արտարժույթներով՝ 3.3% (2019թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ նման փոխառություններ չկային),

2020թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Բանկն ունի երկու կազմակերպությունների խումբ, որոնց միջոցների մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ մեկ խումբ): 2020թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ այդ մնացորդները կազմում են 10,392,051 հազար դրամ (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 3,810,471 հազար դրամ):

28 Ստորադաս փոխառություններ

Հազար ՀՀ դրամ

	30 սեպտեմբերի 2020	31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)
Ֆիզիկական անձանց կողմից ստացված ստորադաս փոխառություն	4,955,605	4,868,162
Թողարկված պարտատոմսեր	2,295,374	5,393,602
Ընդամենը ստորադաս փոխառություն	7,250,979	10,261,764

Ստորադաս փոխառություններն իրենից ներկայացնում է երկարաժամկետ վարկային համաձայնագիր, որը Բանկի անվճարունակության դեպքում դասվում է երկրորդական Բանկի մնացած պարտավորությունների նկատմամբ՝ ներառյալ ավանդները և այլ պարտքային գործիքները:

2016թ. ընթացքում Բանկը կապակցված անձից ստացել է 10,000 հազար ԱՄՆ դոլարի չափով ստորադաս փոխառություն, որի մարման ժամկետը սահմանված է 2026 թվականը: Տոկոսադրույքը կազմում է 9% (Տես ծանոթագրություն 32):

2015թ. ընթացքում թողարկվել են 1000 Եվրո անվանական արժեքով 10,000 հատ տոկոսային ստորադաս պարտատոմսեր, տարեկան 5.5% տոկոսադրույքով և մինչև 2020թ. մարմանժամկետով:

Հաշվետու ժամանակաշրջանում Բանկը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ (2019թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ ոչինչ):

29 Այլ պարտավորություններ

Հազար ՀՀ դրամ

	30 սեպտեմբերի 2020	31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	735,585	480,323
Պարտավորություն անձնակազմի նկատմամբ	142,466	512,832
Պարտավորություններ շահաբաժինների գծով	-	426,000
Վճարվելիք գումարներ պետական աջակցության ծրագրերի շրջանակներում	200,199	-
Վճարվելիք գումարներ	380,555	314,584
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	1,458,805	1,733,739
Պարտավորություններ հարկերի գծով՝ բացառությամբ շահութահարկի	104,767	139,488
Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ	44,077	45,632
Սպասվող պարտքային վնասի գծով պահուստ ֆինանսական Այլ	7,082	974
Այլ	5,559	1,608
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	161,485	187,702
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	1,620,290	1,921,441

Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ

Հազար ՀՀ դրամ

	2020թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամսյա ժամանակաշրջան	2019թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամսյա ժամանակաշրջան
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	45,632	47,706
Եկամտի ճանաչում	(1,555)	(1,384)
Մնացորդը սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	44,077	46,322

30 Սեփական կապիտալ

2020թ. սեպտեմբերի 30-ի և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը կազմում էր 20,000,000 հազ. դրամ: Համաձայն Բանկի կանոնադրության, բաժնետիրական կապիտալը կազմված է թվով 150,000 հատ հասարակ բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը 100,000 դրամ անվանական արժեքով և 50,000 հատ արտոնյալ անժամկետ բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը 100,000 դրամ անվանական արժեքով:

2020թ. սեպտեմբերի 30-ի և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի բաժնետերերն են.

Հազար ՀՀ դրամ

	30 սեպտեմբերի 2020		31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)	
	Վճարված բաժնետիրական կապիտալ	Բաժնեմասը վճարված կապիտալում %	Վճարված բաժնետիրական կապիտալ	Բաժնեմասը վճարված կապիտալում %
«Պրոմեթեյ Սիթի»ՍՊԸ	18,253,100	91.3	17,196,100	95.8
Գևորգյան Մարետա Ռուդիկի	1,007,900	5.0	-	-
Այլ բաժնետերեր	739,000	3.7	753,900	4.2
	20,000,000	100.0	17,950,000	100.0

2020թ. սեպտեմբերի 30-ի և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կողմից հետ գնված բաժնետոմսեր չեն եղել:

Սովորական բաժնետոմսերի բաժնետերերը ունեն մեկ ձայնի իրավունք Բանկի տարեկան և ընդհանուր ժողովներում և իրավունք ստանալու շահաբաժին:

2020թ. Բանկի բաժնետերերը բաժնետիրական կապիտալը չեն ավելացրել (2019թ.՝ նույնպես):

Արտոնյալ բաժնետոմսերի գծով ֆինանսական հաշվետվություններում հայտարարված շահաբաժիններ 2020թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ժամանակահատվածի համար առկա չեն: (2019թ-ի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում 426,000 հազար դրամ):

Բաշխման ենթակա Բանկի պահուստները սահմանափակվում են կուտակված շահույթով՝ հաշվարկված համաձայն ՀՀ օրենսդրության: Բաշխման ոչ ենթակա միջոցները ներկայացված են գլխավոր պահուստով, որը ստեղծված է համաձայն ՀՀ օրենսդրության պահանջների՝ ընդհանուր բանկային ռիսկերը, ներառյալ հնարավոր կորուստները և այլ չնախատեսված ռիսկերը և ծախսերը փոխհատուցելու նպատակով: Պահուստը ստեղծվել է համաձայն Բանկի կանոնադրության, որը նախատեսում է պահուստի ստեղծում այդ նպատակների համար ոչ պակաս քան հաշվապահական հաշվառման հաշիվներում արտացոլված բաժնետիրական կապիտալի 5%-ի չափով:

31 Պայմանական պարտավորություններ

Իրավական և հարկային պարտավորություններ

Հայաստանում հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է, և նրան բնորոշ է օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատարանի որոշումների հաճախակի փոփոխությունները, որոնք երբեմն անհասկանալի են, հակասական և ենթակա տարբեր մեկնաբանությունների: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրման հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում, հարկային մարմինների կողմից չի կարող կիրառվել հավելյալ հարկերի պարտադրումներ, տույժեր և տուգանքներ, ավելի քան ստուգման նախորդող հաշվետու 3 տարիների համար:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել հարկային ռիսկեր, որոնք ավելի զգալի են քան այլ երկրներում: Ղեկավարությունը համոզված է, որ պատշաճ կերպով կատարել է իր հարկային պարտավորությունները, հիմնվելով Հայաստանում կիրառվող հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատարանի որոշումների իր մեկնաբանությունների վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան մարմինների մեկնաբանությունները կարող են տարբերվել, և եթե ղեկավար մարմիններին հաջողվի հարկադրել իրենց մեկնաբանությունները, ապա այս ֆինանսական հաշվետվությունների վրա ազդեցությունը կարող է էական լինել:

Ղեկավարությունը համոզված է, որ Բանկն իր գործունեությունը ծավալում է օրենսդրությամբ նախատեսված պահանջների շրջանակներում, և ամբողջությամբ կատարել է իր հարկային պարտավորությունները:

Բանկին ներկայացվող դատական հայցերի առումով Բանկի ղեկավարությունը համոզված է, որ դրանց հետևանքով առաջացող պարտավորությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործառնությունների արդյունքների վրա:

Վարկային պարտավորվածություններ և ֆինանսական երաշխիքներ

Իր գործունեության ընթացքում Բանկը տրամադրում է իր հաճախորդներին հետհաշվեկշռային ռիսկ պարունակող ֆինանսական գործիքներ: Նշված ֆինանսական գործիքները, որոնք ունեն պարտքային ռիսկի տարբեր մակարդակներ, չեն արտացոլվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ:

Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ անվանական կամ պայմանագրային գումարները հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	30 սեպտեմբերի 2020	31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)
Վարկային գծերի չօգտագործված մաս	5,826,086	6,304,772
Տրամադրված երաշխիքներ	5,412,377	2,085,440
Ակրեդիտիվ	-	159,163
Ընդամենը պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ	11,238,463	8,549,375

Վարկային պարտավորվածությունների՝ վճարային քարտերի և օվերդրաֆտների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստը ներառված է վարկերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստում, քանի որ Բանկը չի կարող վարկային պարտավորվածության բաղադրիչը տարանջատել ֆինանսական գործիքի բաղադրիչից և ակնկալվող պարտքային կորուստները ճանաչել առանձին-առանձին:

Երաշխիքների գծով պարտքային կորուստները ներկայացված են ստորև:

Հազար ՀՀ դրամ	2020թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամսյա ժամանակաշրջան 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	2019թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամսյա ժամանակաշրջան 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	974	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում ներառյալ մարումները	129	-
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	5,979	-
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	7,082	-

32 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Համաձայն ՀՀՄՍ 24 «Կապակցված կողմերի բացահայտումն կողմերը համարվում են կապակցված, եթե նրանցից մեկը կարող է վերահսկել մյուսին կամ նշանակալի ազդեցություն ունենալ մյուսի վրա՝ ֆինանսական և գործառնական որոշումներ կայացնելիս: Ներկայացվող հաշվետվությունների առումով Բանկի կապակցված կողմերն են՝ նրա բաժնետերերը, ղեկավար անձնակազմի անդամները, ինչպես նաև նրանց հետ կապակցված անձիք և նրանց կողմից վերահսկվող կազմակերպությունները:

Բանկի վերջնական վերահսկող է համարվում Վազգեն Գևորգյանը, ով կապակցված է Բանկի մյուս բաժնետերերի հետ:

Բանկն իր գործունեության ընթացքում ներգրավված է լինում կապակցված կողմերի հետ մի շարք գործարքներում: Այդ գործարքները ներառում են վարկերը, ավանդները և այլն: Նշված գործարքները իրականացվել են՝ շուկայում գործող պայմաններից և տոկոսադրույքներից ելնելով:

Գործարքների ծավալները, մնացորդները տարվա վերջի դրությամբ և տարվա եկամուտ և ծախսերը հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ

	30 սեպտեմբերի 2020		31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)	
	Բաժնետերեր և կապակցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմը և կապակցված կողմեր	Բաժնետերեր և կապակցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմը և կապակցված կողմեր
<i>Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն</i>				
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	5,084,154	297,569	5,065,730	305,347
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	6,009,713	901,775	7,572,412	775,913
Այլ փոխառություններ	5,741,063	-	-	-
Ստորադաս փոխառություններ	4,955,876	-	4,868,162	-
	30 սեպտեմբերի 2020		2019թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված իննամյա ժամանակաշրջան	
	Բաժնետերեր և կապակցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմը և կապակցված կողմեր	Բաժնետերեր և կապակցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմը և կապակցված կողմեր
<i>Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն</i>				
Տոկոսային եկամուտ վարկերի գծով	196,948	62,072	326,028	41,429
Տոկոսային ծախսեր ավանդների գծով	(274,320)	(36,170)	(277,009)	(8,393)
Տոկոսային ծախսեր ստորադաս փոխառությունների գծով	(561,967)	-	(546,638)	-
Հուտ եկամուտ ածանցյալ գործիքների վերազնահատումից	(16,128)	-	24,088	-
Այլ գործառնական եկամուտներ	-	-	-	-
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	-	-	-	-
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	-	-	-	-

Ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումները հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ

	2020թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված վեցամսյա ժամանակաշրջան	2019թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված վեցամսյա ժամանակաշրջան
Աշխատավարձ և պարգևատրումներ	220,315	552,950
Ընդամենը ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումներ	220,315	552,950

33 Իրական արժեքի չափումը

Բանկի Խորհուրդը սահմանում է ինչպես իրական արժեքի պարբերաբար չափման քաղաքականությունն ու ընթացակարգերը, ինչպես օրինակ չգնանշվող առևտրային և վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերը, չգնանշվող ածանցյալ ֆինանսական գործիքները, շենքերը, այնպես էլ ոչ-պարբերաբար չափման քաղաքականությունն ու ընթացակարգերը, ինչպես օրինակ վաճառքի համար պահվող ակտիվները:

Անկախ գնահատողները ներգրավվում են նշանակալի ակտիվների, ինչպես օրինակ անշարժ գույքի կրոնագանձված ակտիվների գնահատման մեջ: Անկախ գնահատողների ընդգրկումը յուրաքանչյուր տարի որոշվում է Բանկի Խորհրդի կողմից:

Ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները ներկայացվում են համաձայն իրական արժեքի հիերարխիայի: Այս հիերարխիան բաժանում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները երեք մակարդակների՝ հիմք ընդունելով դրանց իրական արժեքի չափման ժամանակ օգտագործված գործիքների նշանակալիությունը: Իրական արժեքի հիերարխիան ունի հետևյալ երեք մակարդակները՝

Մակարդակ 1՝ նույն ակտիվների և պարտավորությունների գծով ակտիվ շուկաներում գնանշվող գները (չճշգրտված)։

Մակարդակ 2՝ Մակարդակ 1-ում ներառված գնանշվող գներից տարբեր այլ ելակետային տվյալներ, որոնք ակտիվի և պարտավորության համար դիտարկելի են ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ) և թե՛ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող)։

Մակարդակ 3՝ ակտիվի կամ պարտավորության գծով ելակետային տվյալներ, որոնք հիմնված չեն դիտարկվող շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ)։

33.1 Իրական արժեքով չչափվող ֆինանսական գործիքներ

2020թ. սեպտեմբերի 30-ի և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բոլոր ֆինանսական գործիքների գնահատված իրական արժեքները մոտավորապես համապատասխանում են դրանց հաշվեկշռային արժեքներին:

33.2 Իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2020թ. սեպտեմբերի 30-ի և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վրա:

Հազար ՀՀ դրամ

	30 սեպտեմբերի 2020			
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>				
Պետական և ոչ պետական պարտատոմսեր	-	8,302,644		8,302,644
Բաժնային գործիքներ		42,825		42,825
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված պետական պարտատոմսեր		10,232,374		10,232,374
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ		-		-
Ընդամենը	-	18,577,843	-	18,577,843
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>				
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	-	12,656	-	12,656
Ընդամենը	-	12,656	-	12,656
Զուտ իրական արժեք	-	18,565,187	-	18,565,187

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)			
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>				
Պետական և ոչ պետական պարտատոմսեր	1,579,102	260,218	-	1,839,320
Բաժնային գործիքներ	-	42,825	-	42,825
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված պետական պարտատոմսեր	-	8,840,490	-	8,840,490
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	-	1,280	-	1,280
Ընդամենը	1,579,102	9,144,813	-	10,723,915
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>				
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	-	560	-	560
Ընդամենը	-	560	-	560
Զուտ իրական արժեք	1,579,102	9,144,253	-	10,723,355

Հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում 1-ին և 2-րդ մակարդակների միջև փոխանցումներ չեն կատարվել:

Իրական արժեքի չափման մեթոդները և գնահատման մեխանիզմը չեն փոփոխվել նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի համեմատությամբ:

Գնանշվող ներդրումներ

Բոլոր ցուցակված արժեթղթերը և պարտատոմսերը թողարկվել են Հայաստանում հրապարակայնորեն գնանշվող ընկերությունների կողմից:

Չգնանշվող պարտքային արժեթղթեր

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող չգնանշվող պարտքային արժեթղթերի իրական արժեքը չափվում է գնահատման մեթոդների միջոցով՝ կիրառելով տվյալ պահին գործող շուկայական տոկոսադրույքները ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերը զեղչելու նպատակով:

Չգնանշվող բաժնային գործիքներ

Բանկը չգնանշվող բաժնային գործիքների իրական արժեքը որոշելու համար օգտագործում է շուկայական և եկամտային մոտեցումների համադրությունը: Շուկայական և եկամտային մոտեցումները ոչ հրապարակային բաժնային գործիքների գնահատմանը բնորոշ մեթոդներ են: Շուկայական մոտեցման համաձայն՝ Բանկն օգտագործում է գները և նույնական կամ համադրելի արժեթղթերով շուկայական գործարքներից հավաքված այլ համապատասխան տեղեկատվություն: Եկամտային մոտեցման ներքո ապագա գումարները վերափոխվում են մեկ ներկա գումարի (օրինակ՝ զեղչված դրամական հոսքերի մոդել): Շուկայական մոտեցումը համարվում է նախընտրելի, քանի որ հիմնական օգտագործվող տեղեկատվությունը, արպես կանոն, դիտարկելի է:

Ածանցյալներ

Երբ ածանցյալները շրջանառվում են կա՛մ բորսայում, կա՛մ բորսայից դուրս, Բանկը օգտագործում է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ փակման գինը:

Ընդհանրապես, Բանկի կողմից իրականացվող ածանցյալները չեն շրջանառվում գործող շուկաներում: Այս պայմանագրերի իրական արժեքները գնահատվում են՝ օգտագործելով այն գնահատման մեխանիզմը, որը առավելագույնս մեծացնում է դիտարկելի շուկայի գործիքների օգտագործումը, օր.՝ շուկայի արժույթի փոխանակման դրույքը (մակարդակ 2): Բանկի կողմից ներդրվող ածանցյալների մեծամասնությունը ներառված է 2-րդ մակարդակում և բաղկացած է արտարժույթային ֆորվարդային պայմանագրերից:

34 Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Իր գործունեության ընթացքում Բանկը ֆինանսական գործիքների հետ իրականացնում է տարբեր գործառնություններ, որոնք կարող են ներկայացվել զուտ արժեքով, եթե գոյություն ունի օրենսդրորեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն իրականացնելու հաշվանցում կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը: Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվներն ու ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք հաշվանցված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ, կամ ենթակա են կատարման համաձայն հաշվանցման գլխավոր համաձայնագրի կամ համանման պայմանագրերի, որը ներառում է նմանատիպ ֆինանսական գործիքները, անկախ այն բանից, դրանք հաշվանցվել են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ թե ոչ:

Հազար ՀՀ դրամ

30 սեպտեմբերի 2020

	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվների /Պարտավորությունների համախառն գումար	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվների/Պարտավորությունների համախառն գումար՝ հաշվանցված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում	Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների զուտ գումար՝ ներկայացված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում	Կապակցված գումարներ, որոնց գծով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցում չի իրականացվել		
				Ֆինանսական գործիքներ	Ստացված դրամական ապահովում	Զուտ
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>						
Հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր (Ծանոթ.18, 21)	24,272,460		24,272,460	24,272,460	-	-
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>						
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ (Ծանոթ. 20,25)	23,794,873		23,794,873	23,794,873	-	-

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)

	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվների /Պարտավորությունների համախառն գումար	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվների/Պարտավորությունների համախառն գումար՝ հաշվանցված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում	Ֆինանսական ակտիվների/պարտավորությունների զուտ գումար՝ ներկայացված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում	Կապակցված գումարներ, որոնց գծով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցում չի իրականացվել		
				Ֆինանսական գործիքներ	Ստացված դրամական ապահովում	Զուտ
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>						
Հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր (Ծանոթ.16)	16,142,596	-	16,142,596	16,142,596	-	-
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>						
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ (Ծանոթ. 25)	12,713,336	-	12,713,336	13,480,038	-	(766,702)

35 Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետային վերլուծություն

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն ըստ սպասվելիք մարման ժամկետների: Բանկի չզեղչված պայմանագրային պարտավորությունների մասին տեղեկատվությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 36.3 -ում:

Հազար ՀՀ դրամ

	30 սեպտեմբերի 2020						
	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթահանր ագումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթահանր ագումար	Ընդամենը
<i>Ակտիվներ</i>							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	28,086,432		28,086,432			-	28,086,432
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	24,272,460	-	24,272,460	-	-	-	24,272,460
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	1,850,334	297,627	2,147,961	81,171	-	81,171	2,229,132
- Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	327,417	1,039,005	1,366,422	4,584,313	2,394,734	6,979,047	8,345,469
- Հետզնման պայմանագրերով գրավադրված իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	381,181	744,636	1,125,817	6,261,453	2,845,104	9,106,557	10,232,374
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	3,846,681	27,069,890	30,916,571	59,561,925	24,447,211	84,009,136	114,925,707
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	875,697	-	875,697			-	875,697
	59,640,202	29,151,158	88,791,360	70,488,862	29,687,049	100,175,911	188,967,271

Հազար ՀՀ դրամ

30 սեպտեմբերի 2020

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթահանրագումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթահանրագումար	Ընդամենը
<i>Պարտավորություններ</i>							
Բանկերի նկատմամբ պարտավորություններ	2,896,026	-	2,896,026	-	-	-	2,896,026
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	23,794,873	-	23,794,873	-	-	-	23,794,873
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	34,590,201	43,712,638	78,302,839	36,828,664	3,039	36,831,703	115,134,542
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	-	6,728	6,728	5,928	-	5,928	12,656
Այլ փոխառություններ	55,205	751,013	806,218	8,800,654	4,379,352	13,180,006	13,986,224
Ստորադաս փոխառություններ	1,169,566	1,197,313	2,366,879	-	4,884,100	4,884,100	7,250,979
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	515,289	282,128	797,417	347,856	313,532	661,388	1,458,805
	63,021,160	45,949,820	108,970,980	45,983,102	9,580,023	55,563,125	164,534,105
Զուտ Դիրք	(3,380,958)	(16,798,662)	(20,179,620)	24,505,760	20,107,026	44,612,786	24,433,166
Կուտակված ճեղքվածք	(3,380,958)	(20,179,620)		4,326,140	24,433,166		

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթահանրագումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթահանրագումար	Ընդամենը
<i>Ակտիվներ</i>							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	26,030,924	-	26,030,924	-	-	-	26,030,924
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	16,140,569	-	16,140,569	-	-	-	16,140,569
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	640,400	159,899	800,299	319,797	-	319,797	1,120,096
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	-	-	-	1,280	-	1,280	1,280
- Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	163,887	163,887	1,718,258	-	1,718,258	1,882,145
- Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	489,177	489,177	-	-	-	489,177
- Հետզնման պայմանագրերով գրավադրված իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	701,732	701,732	4,903,299	3,235,459	8,138,758	8,840,490
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	3,253,900	27,517,748	30,771,648	49,038,211	21,746,956	70,785,167	101,556,815
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	723,494	-	723,494	-	-	-	723,494
	34,028,902	24,612,928	58,641,830	46,691,528	16,294,228	62,985,756	121,627,586

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթահանրագումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթահանրագումար	Ընդամենը
<i>Պարտավորություններ</i>							
Բանկերի նկատմամբ պարտավորություններ	2,750,595	1,345,910	4,096,505	-	-	-	4,096,505
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	12,713,336	-	12,713,336	-	-	-	12,713,336
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	26,276,927	42,070,782	68,347,709	31,777,491	2,429	31,779,920	100,127,629
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	-	560	560	-	-	-	560
Այլ փոխառություններ	30,916	249,202	280,118	2,076,109	3,741,550	5,817,659	6,097,777
Ստորադաս փոխառություններ	21,437	5,443,327	5,464,764	-	4,797,000	4,797,000	10,261,764
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	822,236	492,389	1,314,625	243,830	175,284	419,114	1,733,739
	32,677,452	30,869,083	63,546,535	30,215,007	6,935,482	37,150,489	100,697,024
Զուտ Դիրք	1,351,450	(6,256,155)	(4,904,705)	16,476,521	9,358,746	25,835,267	20,930,562
Կուտակված ճեղքվածք	1,351,450	(4,904,705)		11,571,816	20,930,562		

36 Ռիսկի կառավարում

Բանկային գործունեությանը բնորոշ է ֆինանսական ռիսկերի բազմազանություն, և այդ գործունեությունը ենթադրում է ռիսկերի որոշակի աստիճանի և համադրությունների վերլուծություն, գնահատում, ընդունում և կառավարում:

Ռիսկերի կառավարումը Բանկն իրականացնում է բացահայտման, գնահատման և մոնիթորինգի մշտական գործընթացների, ինչպես նաև ռիսկերի սահմանաչափերի հաստատման և ներքին վերահսկողության այլ միջոցառումների միջոցով: Ռիսկերի կառավարման գործընթացը էական նշանակություն ունի Բանկի շահութաբերության կայունության ապահովման գործում, և Բանկի յուրաքանչյուր աշխատակից պատասխանատվություն է կրում իր պարտականությունների հետ կապված ռիսկերի առաջացման համար: Բանկի գործունեությունը ենթարկվում է պարտքային, իրացվելիության ռիսկերի և շուկայական ռիսկի, որն, իր հերթին, բաժանվում է առևտրային և ոչ առևտրային գործառնությունների հետ կապված շուկայական ռիսկի: Բանկը նաև ենթարկվում է գործառնական ռիսկերի:

Ռիսկերի անկախ կառավարման գործընթացը չի ներառում գործարար ռիսկերը, ինչպիսիք են միջավայրի փոփոխությունները, տեխնոլոգիաների կամ արդյունաբերության փոփոխությունները: Դրանք կառավարվում են Բանկի կողմից ռազմավարական պլանավորման գործընթացում:

Ռիսկերի կառավարման կառուցվածք

Ռիսկերի բացահայտման և վերահսկմանն ուղղված ամբողջ պատասխանատվությունը կրում է Բանկի հստիքի տնօրենը, սակայն, գոյություն ունեն ռիսկերի կառավարման և վերահսկման համար պատասխանատու առանձին անկախ մարմիններ:

Բանկի հստիքի տնօրեն

Հստիքի տնօրենը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման ընդհանուր վերահսկողության, ռազմավարության հաստատման և ռիսկերի կառավարման սկզբունքների հաստատման համար:

Վարչություն

Վարչությունը պատասխանատու է գործընթացների ներդրման, իրականացման և վերահսկման համար, որոնք կապված են ռիսկերի կառավարման հետ:

Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանում

Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանումը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման սկզբունքների վերահսկման, քաղաքականության և Բանկի ռիսկի սահմանաչափերի համար: Տվյալ բաժինը նաև ապահովում է ռիսկերի գնահատման և հաշվետվության համակարգում ամբողջական տեղեկատվության հավաքը:

Ներքին աուդիտ

Բանկի կողմից իրականացվող ռիսկի կառավարման գործընթացը յուրաքանչյուր տարի աուդիտի է ենթարկվում ներքին աուդիտի բաժնի կողմից, որը ստուգում է ինչպես ընթացակարգերի ամբողջականությունը, այնպես էլ Բանկի գործունեության համապատասխանությունը ընթացակարգերին: Ներքին աուդիտի բաժինը անցկացված ստուգումների արդյունքները քննարկում է ղեկավարության հետ և իր եզրակացություններն ու առաջարկները ներկայացնում է Բանկի հստիքի տնօրենին և Վարչությանը:

Ռիսկի գնահատման և ռիսկերի ներկայացման համակարգեր

Բանկի ռիսկերը գնահատվում են այն մեթոդով, որն արտացոլում է ինչպես սպասվող կորուստը, որը հնարավոր է սովորական գործունեության ընթացքում, այնպես էլ անսպասելի կորուստները, որոնք իրենցից ներկայացնում են փաստացի ամենաշատ կորուստների արժեքը ըստ վիճակագրական մոդելների հիմքի: Մոդելում կիրառվում են նախորդ փորձից ստացված և շտկված հնարավորությունների նշանակությունները, հաշվի առնելով տնտեսական պայմանները: Բանկը նաև մոդելավորում է “վատագույն դեպքերը”, որոնք տեղ կունենան քիչ հավանական թվացող դեպքերի առաջացման ժամանակ:

Ռիսկերի մոնիթորինգը և կառավարումը հիմնականում հիմնված է Բանկի կողմից սահմանված ռիսկերի սահմանաչափերի վրա: Այս սահմանաչափերը արտացոլում են Բանկի գործարար ռազմավարությունը և շուկայական պայմանները, որոնցում գործում է Բանկը, ինչպես նաև Բանկի համար ընդունելի ռիսկի մակարդակը, որը Բանկը պատրաստ է ընդունել, ընդ որում հատուկ ուշադրություն է դարձվում առանձին բնագավառների վրա: Բացի դրանից, Բանկը վերահսկում և գնահատում է իր ընդհանուր կարողությունը կրել ռիսկեր՝ կապված բոլոր տեսակի ռիսկերի և գործառնությունների համապարփակ դիրքերի հետ:

Գործունեության բոլոր տեսակների գծով տեղեկատվությունը ուսումնասիրվում և մշակվում է ռիսկերի վերլուծության, վերահսկողության և գնահատման նպատակով: Տվյալ տեղեկատվությունը բացատրություններով ներկայացվում է Բանկի հստիքի տնօրենին և Վարչությանը: Հաշվետվությունը պարունակում է տեղեկություններ պարտքային ռիսկի համապարփակ չափի, ռիսկի սահմանված սահմանաչափերի բացառությունների վերաբերյալ, իրացվելիության ցուցանիշների և ռիսկի աստիճանի փոփոխության վերաբերյալ: Յուրաքանչյուր ամիս տրամադրվում է ռիսկերի վերաբերյալ տեղեկատվություն ըստ բնագավառների, հաճախորդների և աշխարհագրական շրջանների, ըստ ժամկետայնության: Վարչությունը եռամսյակային կտրվածքով ստանում է ռիսկերի վերաբերյալ մանրամասն հաշվետվություն, որը պարունակում է ամբողջ անհրաժեշտ տեղեկատվությունը Բանկի ռիսկերի գնահատման և համապատասխան որոշումների կայացման համար:

Յուրաքանչյուր օր ռիսկերի ստորաբաժանման կողմից տրամադրվում է հաշվետվություն վարչության անդամներին, որը ներառում է բանկային նորմատիվները, բանկի ընթացիկ հաշվեկշիռը, եկամուտների և ծախսերի օրական փոփոխությունը և արտահաշվեկշռային հոգվածների փոփոխությունը:

Ռիսկի չափազանց կենտրոնացումներ

Ռիսկի կենտրոնացումները առաջանում են, երբ մի շարք գործընկերներ իրականացնում են նմանատիպ գործունեություն, կամ գործունեությունը կատարվում է միևնույն շրջանում, կամ նրանք ունեն համանման տնտեսական հատկանիշներ, և տնտեսական, քաղաքական կամ այլ պայմաններում փոփոխության արդյունքում ցուցաբերում են նմանատիպ ազդեցություն այդ գործընկերների պայմանագրային պարտավորությունների կատարման ունակության վրա: Ռիսկի կենտրոնացումները արտացոլում են Բանկի գործունեության արդյունքների հարաբերական զգայունությունը պայմանների փոփոխություններին, որոնք ազդեցություն են ունենում կոնկրետ բնագավառի կամ աշխարհագրական շրջանի վրա:

Ռիսկի չափազանց կենտրոնացումներից խուսափելու համար, Բանկի քաղաքականությունը և գործընթացները ներառում են հատուկ սկզբունքներ, ուղղված բազմաբնույթ պորտֆելի պահպանմանը: Իրականացվում է կառավարում ռիսկի սահմանված կենտրոնացումներով:

36.1 Պարտքային ռիսկ

Բանկի գործունեությունը ենթարկվում է պարտքային ռիսկի՝ կապված վարկառուի կողմից պարտավորության չկատարելու հետ, որը Բանկին կորուստներ կարող է պատճառել: Պարտքային ռիսկը Բանկի կարևորագույն ռիսկն է, այդ պատճառով էլ Բանկն այն առանձնակի ուշադրությամբ է վերահսկում: Պարտքային ռիսկը կապված է հիմնականում վարկային գործառնությունների հետ, որոնք հանգեցնում են վարկերի և փոխառությունների տրամադրմանը և ներդրումային գործունեության հետ, որոնք Բանկի ակտիվների պորտֆելի մեջ ավելացնում են պարտքային արժեթղթեր և այլ պարտքային գործիքներ: Ռիսկն առկա է նաև արտհաշվեկշռային ֆինանսական գործիքներում, ինչպիսիք են վարկային պարտավորությունները: Վարկային ռիսկի կառավարումը և վերահսկողությունը իրականացվում է Բանկի ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանման կողմից և հաշվետվությունները պարբերաբար ներկայացվում են Բանկի Խորհրդին և վարչությանը:

Բանկի ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը լավագույնս ներկայացնում է նրանց պարտքային ռիսկի առավելագույն ենթարկվածությունը՝ առանց հաշվի առնելու պահվող գրավը կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցները:

36.1.1 Վարկերի որակի վերլուծություն

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է պարտքային ռիսկին ֆինանսական գործիքների ենթարկվածության վերլուծությունը, որոնց գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ է ճանաչվում: Ստորև բերված ֆինանսական ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքը ներկայացնում է Բանկի՝ այդ ակտիվների գծով պարտքային ռիսկի առավելագույն ենթարկվածությունը՝ հաշվի չառնելով որևէ ապահովվածություն կամ այլ բարելավումներ: Ստանձնված պարտավորվածությունների կամ երաշխիքների գումարները ներկայացնում են վարկային պարտավորվածությունների և ֆինանսական երաշխիքային պայմանագրերի գումարները:

Հազար ՀՀ դրամ

Ներքին վարկանիշեր

30 սեպտեմբերի 2020

	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	Ընդամենը
<i>Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ</i>				
Բարձր	8,797,345	-	-	8,797,345
Ստանդարտ	19,292,540	-	-	19,292,540
Ցածր	-	-	-	-
Չաշխատող	-	-	-	-
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	28,089,885	-	-	28,089,885
Արժեզրկումից պահուստ	(3,453)	-	-	(3,453)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	28,086,432	-	-	28,086,432
<i>Հակադարձ հեղձանման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ</i>				
Բարձր	-	-	-	-
Ստանդարտ	24,293,325	-	-	24,293,325
Ցածր	-	-	-	-
Չաշխատող	-	-	-	-
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	24,293,325	-	-	24,293,325
Արժեզրկումից պահուստ	(20,865)	-	-	(20,865)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	24,272,460	-	-	24,272,460
<i>Բանկերին տրված վարկեր և փոխադրվածություններ</i>				
Բարձր	-	-	-	-
Ստանդարտ	2,240,185	-	-	2,240,185
Ցածր	-	-	-	-
Չաշխատող	-	-	-	-
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	2,240,185	-	-	2,240,185
Արժեզրկումից պահուստ	(11,053)	-	-	(11,053)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	2,229,132	-	-	2,229,132

Հազար ՀՀ դրամ
Ներքին վարկանիշեր

30 սեպտեմբերի 2020

		Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	Ընդամենը
<i>Հիփոթեքային և սպառողական վարկեր</i>				
Բարձր	52,708,135	-	-	52,708,135
Ստանդարտ	1,517,343	161,057	-	1,678,400
Ցածր	-	2,306,889	-	2,306,889
Չաշխատող	-	-	839,788	839,788
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	54,225,478	2,467,946	839,788	57,533,212
Արժեզրկումից պահուստ	(746,911)	(1,325,383)	(509,479)	(2,581,773)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	53,478,567	1,142,563	330,309	54,951,439
<i>Վարկեր և փոխադրություններ կոմերցիոն հաճախորդներին</i>				
Բարձր	56,488,821	-	-	56,488,821
Ստանդարտ	85,834	2,203,256	-	2,289,090
Ցածր	-	22,441	-	22,441
Չաշխատող	-	-	1,632,786	1,632,786
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	56,574,655	2,225,697	1,632,786	60,433,138
Արժեզրկումից պահուստ	(229,737)	(1,313)	(227,820)	(458,870)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	56,344,918	2,224,384	1,404,966	59,974,268
<i>Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային գործիքներ</i>				
Բարձր	-	-	-	-
Ստանդարտ	-	-	-	-
Ցածր	-	-	-	-
Չաշխատող	-	-	-	-
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	-	-	-	-
Արժեզրկումից պահուստ	-	-	-	-
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	-	-	-	-
<i>Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր՝ ներառյալ գրավադրվածները</i>				
Բարձր	-	-	-	-
Ստանդարտ	18,577,843	-	-	18,577,843
Ցածր	-	-	-	-
Չաշխատող	-	-	-	-
Հաշվեկշռային արժեք - իրական արժեք	18,577,843	-	-	18,577,843

Հազար ՀՀ դրամ
Ներքին վարկանիշեր

30 սեպտեմբերի 2020

	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	Ընդամենը
<i>Այլ ֆինանսական ակտիվներ</i>				
Բարձր	-	-	-	-
Ստանդարտ	876,911	-	-	876,911
Ցածր	-	-	-	-
Չաշխատող	-	-	-	-
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	876,911	-	-	876,911
Արժեզրկումից պահուստ	(1,214)	-	-	(1,214)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	875,697	-	-	875,697
<i>Վարկային պարտավորվածություններ և ֆինանսական երաշխիքներ</i>				
Բարձր	11,244,821	-	-	11,244,821
Ստանդարտ	-	724	-	724
Ցածր	-	-	-	-
Չաշխատող	-	-	-	-
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	11,244,821	724	-	11,245,545
Արժեզրկումից պահուստ	(7,082)	-	-	(7,082)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	11,237,739	724	-	11,238,463

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)

	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	Ընդամենը
<i>Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ</i>				
Բարձր	8,584,553	-	-	8,584,553
Ստանդարտ	17,448,709	-	-	17,448,709
Ցածր	-	-	-	-
Չաշխատող	-	-	-	-
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	26,033,262	-	-	26,033,262
Արժեզրկումից պահուստ	(2,338)	-	-	(2,338)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	26,030,924	-	-	26,030,924

Հազար ՀՀ դրամ

Ներքին վարկանիշեր

Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի
գծով ստացվելիք գումարներ

	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	Ընդամենը
Բարձր	-	-	-	-
Ստանդարտ	16,142,596	-	-	16,142,596
Ցածր	-	-	-	-
Չաշխատող	-	-	-	-
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	16,142,596	-	-	16,142,596
Արժեզրկումից պահուստ	(2,027)	-	-	(2,027)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	16,140,569	-	-	16,140,569

Բանկերին տրված վարկեր և
փոխադրվածություններ

Բարձր	-	-	-	-
Ստանդարտ	1,120,096	-	-	1,120,096
Ցածր	-	-	-	-
Չաշխատող	-	-	-	-
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	1,120,096	-	-	1,120,096
Արժեզրկումից պահուստ	-	-	-	-
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	1,120,096	-	-	1,120,096

Հիփոթեքային և սպառողական վարկեր

Բարձր	45,659,672	-	-	45,659,672
Ստանդարտ	536,983	88,717	-	625,700
Ցածր	-	520,254	-	520,254
Չաշխատող	-	-	1,561,591	1,561,591
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	46,196,655	608,971	1,561,591	48,367,217
Արժեզրկումից պահուստ	(917,571)	(337,443)	(1,185,775)	(2,440,789)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	45,279,084	271,528	375,816	45,926,428

Վարկեր և փոխադրվածություններ կոմերցիոն
հաճախորդներին

Բարձր	52,129,962	-	-	52,129,962
Ստանդարտ	12,325	2,320,048	-	2,332,373
Ցածր	-	54,346	-	54,346
Չաշխատող	-	-	1,630,089	1,630,089
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	52,142,287	2,374,394	1,630,089	56,146,770
Արժեզրկումից պահուստ	(160,952)	-	(355,431)	(516,383)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	51,981,335	2,374,394	1,274,658	55,630,387

Ներքին վարկանիշեր

Ամորտիզացված արժեքով չափվող
պարտքային գործիքներ

	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	Ընդամենը
Բարձր	-	-	-	-
Ստանդարտ	489,177	-	-	489,177
Ցածր	-	-	-	-
Չաշխատող	-	-	-	-
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	489,177	-	-	489,177
Արժեզրկումից պահուստ	-	-	-	-
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	489,177	-	-	489,177

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ
ֆինանսական արդյունքների միջոցով
չափվող ներդրումային արժեթղթեր՝
ներառյալ գրավադրվածները

Բարձր	-	-	-	-
Ստանդարտ	10,722,635	-	-	10,722,635
Ցածր	-	-	-	-
Չաշխատող	-	-	-	-
Հաշվեկշռային արժեք - իրական արժեք	10,722,635	-	-	10,722,635

Այլ ֆինանսական ակտիվներ

Բարձր	-	-	-	-
Ստանդարտ	724,304	-	-	724,304
Ցածր	-	-	-	-
Չաշխատող	-	-	-	-
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	724,304	-	-	724,304
Արժեզրկումից պահուստ	(810)	-	-	(810)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	723,494	-	-	723,494

Վարկային պարտավորվածություններ և
ֆինանսական երաշխիքներ

Բարձր	8,513,915	-	-	8,513,915
Ստանդարտ	2,367	30,926	-	33,293
Ցածր	-	580	-	580
Չաշխատող	-	-	2,562	2,562
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	8,516,282	31,506	2,562	8,550,350
Արժեզրկումից պահուստ	(974)	-	-	(974)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	8,515,308	31,506	2,562	8,549,376

Աճանցյալ գործարքների հետևանքով առաջացող պարտքային ռիսկը բացահայտվում է 18 ծանոթագրությունում:

36.1.2 Արժեզրկման գնահատում

Ստորև բերված հղումները ցույց են տալիս, թե տվյալ հաշվետվության որ ծանոթագրություններում են բացահայտվում Բանկի՝ արժեզրկման գնահատման և չափման մոտեցումները: Այն պետք է ընթերցվի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հետ միասին (տես 4.4.6 ծանոթագրությունը):

Պարտքային ռիսկի էական աճ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բանկը գնահատում է, թե արդյոք էական է աճել ֆինանսական գործիքի պարտքային ռիսկը սկզբնական ճանաչումից հետո: Գնահատում կատարելիս, Բանկը օգտագործում է ֆինանսական գործիքի մարման ակնկալվող ժամկետի ընթացքում դեֆոլտի ռիսկի փոփոխությունները, այլ ոչ թե ակնկալվող պարտքային կորուստների գումարի փոփոխությունները:

Պարտքային ռիսկի էական աճը որոշելու համար, Բանկը հաշվի է առնում ապագային միտված ինչպես քանակական, այնպես էլ ապագային միտված որակական չափանիշներ:

Այնուամենայնիվ, եթե ապագային միտված տեղեկատվությունը (ինչպես անհատական, այնպես էլ խմբային կերպով) հասանելի չէ առանց չարդարացված ծախսերի կամ ջանքերի, Բանկը օգտագործում է ժամկետանց օրերի վերաբերյալ տեղեկատվությունը որոշելու համար, թե արդյոք առկա է պարտքային ռիսկի էական աճ սկզբնական ճանաչման պահից հետո:

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառվածությունների չափանիշներ

Ստորև ներկայացված են հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառվածությունների պարտքային ռիսկի էական աճի որոշման չափանիշները: Պարտքային ռիսկի էական աճը սահմանելիս ներկայացված բոլոր չափանիշներն ունեն նույն կշիռը:

- 30 օր ժամկետանց – Վարկերի ու փոխառվածությունների 30 օրից ավել ժամկետանց լինելը պարտքային ռիսկի էական աճի ցուցիչ է:
- Ժամկետանց – 30 օրից տարբերվող ժամկետանց: Պարտքային ռիսկի էական աճ է դիտարկվում այն դեպքում, եթե, չնայած հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ժամկետանց օրերը 30-ից քիչ են, վերջին 6 ամսվա ընթացքում 60-ից ավել ժամկետանց օրերի առնվազն մեկ դեպք է գրանցվել:
- Համեմատական փոփոխություն 12-ամսյա դեֆոլտի հավանականության մեջ: 12-ամսյա դեֆոլտի հավանականության մեջ էական փոփոխությունը դիտարկվում է որպես դեֆոլտի հավանականության փոփոխություն գործիքի ամբողջ ժամկետի համար: Դա վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Այս չափանիշը օգտագործվում է այն դեպքում, երբ Բանկը ունի վարկանիշային ներքին համակարգ:
- Դեֆոլտի հավանականության նհամեմատական փոփոխություն գործիքի ամբողջ ժամկետի համար – դեֆոլտի հավանականության էական աճը գործիքի ամբողջ ժամկետի համար վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Այս չափանիշը օգտագործվում է այն դեպքում, երբ Բանկը ունի վարկանիշային ներքին համակարգ:
- Դեֆոլտ («փուլ 3») վերջին 12 ամիսների ընթացքում – գոյություն ունի պարտքային ռիսկի էական աճ, անկախ այն հանգամանքից, որ հաշվետու օրվա դրությամբ մնացորդները չեն դասակարգվում որպես դեֆոլտային, եթե մնացորդը վերջին 12 ամիսների ընթացքում ամենաքիչը մեկ անգամ գտնվել է 3-րդ փուլում:
- Փորձաշրջանում գտվող վարկեր. գոյություն ունի պարտքային ռիսկի էական աճ վերանայման պահին աշխատող կամ վերանայման պահին չաշխատող, այն վարկերի համար, որոնք գտնվում են փորձաշրջանում (առողջացման ժամանակաշրջանից հետո ընկած ժամանակաշրջան): Միաժամանակ այդ վարկերը չպետք է ունենան 30 օրից ավել ժամկետանց օր կամ քիչ հավանական վճարման որևէ չափանիշ:

Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների չափանիշներ

Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների պարտքային ռիսկի էական աճի որոշման չափանիշները ներկայացված են հետևյալ պարագրաֆներում: Պարտքային ռիսկի էական աճը սահմանելիս ներկայացված բոլոր չափանիշներն ունեն նույն կշիռը:

- 30 օր ժամկետանց – Վարկերի ու փոխառվածությունների 30 օրից ավել ժամկետանց լինելը պարտքային ռիսկի էական աճի ցուցիչ է:
- 7 և ավել ժամկետանց օրեր հաշվարկային և ընթացիկ հաշիվների համար – Հաշվարկային և ընթացիկ հաշիվների համար 7 և ավել ժամկետանց օրերը վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին:

- Ժամկետանց – 30 օրից տարբերվող ժամկետանց: Պարտքային ռիսկի էական աճ է դիտարկվում այն դեպքում, եթե, չնայած հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ժամկետանց օրերը 30-ից քիչ են, վերջին 6 ամսվա ընթացքում 60-ից ավել ժամկետանց օրերի առնվազն մեկ դեպք է գրանցվել:
- Արտաքին վարկանիշային ցուցանիշի փոփոխություն – այս չափանիշի շրջանակներում հաշվի է առնվում կորպորատիվ վարկանիշը: Վարկանիշային ցուցանիշի էական փոփոխությունը վարկանիշային գործակալության կողմից (Standard & Poor's, Moody's և Fitch) վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Պարտքային ռիսկի էական աճը հաշվի է առնվում, երբ ըստ S&P գործակալության սխեմայի (կամ համարժեք Moody's և Fitch գործակալությունների սխեմաներով) վարկանիշային ցուցանիշը սկսած BB մակարդակից ամեն անգամ մեկ մակարդակով իջնում է: Այն դեպքերում, երբ ֆինանսական հաստատությունները չունեն կորպորատիվ վարկանիշ վերոնշյալ վարկանիշային գործակալությունների կողմից և բանկը չունի համարժեք ներքին վարկանիշային համակարգ, կիրառվում է կորպորատիվ դեֆոլտի վարկանիշը, որը համապատասխանում է տվյալ երկրի սուվերեն վարկանիշին:
- Համեմատական փոփոխություն 12-ամսյա դեֆոլտի հավանականության մեջ: 12-ամսյա դեֆոլտի հավանականության մեջ էական փոփոխությունը դիտարկվում է որպես դեֆոլտի հավանականության փոփոխություն գործիքի ամբողջ ժամկետի համար: Դա վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Այս չափանիշը օգտագործվում է այն դեպքում, երբ Բանկը ունի վարկանիշային ներքին համակարգ:
- Դեֆոլտի հավանականության համեմատական փոփոխություն գործիքի ամբողջ ժամկետի համար – դեֆոլտի հավանականության էական աճը գործիքի ամբողջ ժամկետի համար վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Այս չափանիշը օգտագործվում է այն դեպքում, երբ Բանկը ունի վարկանիշային ներքին համակարգ:
- Դեֆոլտ («փուլ 3») վերջին 12 ամիսների ընթացքում – գոյություն ունի պարտքային ռիսկի էական աճ, անկախ այն հանգամանքի, որ հաշվետու օրվա դրությամբ մնացորդները չեն դասակարգվում որպես դեֆոլտային, եթե մնացորդը վերջին 12 ամիսների ընթացքում ամենաքիչը մեկ անգամ գտնվել է 3-րդ փուլում:

Ներդրումային արժեթղթերի չափանիշներ

Ստորև ներկայացված են արժեթղթերի պարտքային ռիսկի էական աճի որոշման չափանիշները, որոնք բոլորն էլ որոշման մեջ ունեն հավասար կշիռ.

- 12-ամսյա դեֆոլտի հավանականության համեմատական փոփոխություն – 12-ամսյա դեֆոլտի հավանականության էական փոփոխությունը դիտարկվում է որպես դեֆոլտի հավանականության փոփոխություն գործիքի ամբողջ ժամկետի համար: Դա վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Այս չափանիշը օգտագործվում է այն դեպքում, երբ Բանկը ունի վարկանիշային ներքին համակարգ:
- Դեֆոլտի հավանականության համեմատական փոփոխություն գործիքի ամբողջ ժամկետի համար – դեֆոլտի հավանականության էական աճը գործիքի ամբողջ ժամկետի համար վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Այս չափանիշը օգտագործվում է այն դեպքում, երբ Բանկը ունի վարկանիշային ներքին համակարգ:
- Արտաքին վարկանիշային ցուցանիշի փոփոխություն – այս չափանիշի շրջանակներում հաշվի է առնվում երկրի (սուվերեն) վարկանիշը: Վարկանիշային ցուցանիշի էական փոփոխությունը վարկանիշային գործակալության կողմից (Standard & Poor's, Moody's և Fitch) վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Պարտքային ռիսկի էական աճը հաշվի է առնվում, երբ ըստ S&P գործակալության սխեմայի (կամ համարժեք Moody's և Fitch գործակալությունների սխեմաներով) վարկանիշային ցուցանիշը սկսած B2 մակարդակից ամեն անգամ մեկ մակարդակով իջնում է: Այն դեպքերում, երբ ֆինանսական հաստատությունները չունեն կորպորատիվ վարկանիշ վերոնշյալ վարկանիշային գործակալությունների կողմից և բանկը չունի համարժեք ներքին վարկանիշային համակարգ, կիրառվում է կորպորատիվ դեֆոլտի վարկանիշը, որը համապատասխանում է տվյալ երկրի սուվերեն վարկանիշին:

Էական վարթարացման կարգավիճակից դուրս գալու չափանիշներ

Եթե առկա չէ Բանկի կողմից պարտքային ռիսկի էական աճի որոշման չափանիշներից որևիցե մեկը, ապա տեղի է ունենում փուլ 2-ից անցում փուլ 1-ին, բացառությամբ վերանայված պարտքերի, որոնց համար կիրառվում է փորձաշրջան:

Պարտքային ռիսկի մակարդակներ

Բանկը առանձնացնում է պարտքային ռիսկի մակարդակները տարբեր տվյալների հիման վրա, որոնք կանխատեսում են դեֆոլտի ռիսկը և հիմնվում են վարկային փորձված դատողության վրա: Պարտքային ռիսկի մակարդակները սահմանվում են որակական և քանակական (հիմնականում ժամկետանց օրերով պայմանավորված) գործոններով, որոնք մատնանշում են դեֆոլտի ռիսկը: Այս գործոնները տարբերվում են կախված ռիսկի բնույթից և փոխառուի տեսակից:

Խմբային կամ անհատական գնահատում

Բանկը ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկում է անհատական կամ խմբային հիմունքներով: Ակտիվների դասերը, որտեղ ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկները կատարվում են անհատական հիմունքներով, ներառում են.

- փուլ 3-ում գտնվող անհատապես նշանակալից վարկեր՝ ֆինանսական ակտիվների դասից անկախ,
- խոշոր և առանձնահատուկ վարկեր
- գանձապետական, առևտրային և միջբանկային հարաբերություններ, ինչպիսիք են բանկերում պահվող միջոցները, հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթերը և ամորտիզացված արժեքով/իրական արժեքով՝ այլ համապատասխան ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային գործիքները,
- Մնացորդներ, որոնք դասակարգվել են որպես ձեռքբերված կամ ստեղծված արժեքով, եթե սկզբնական վարկը ապաճանաչվել է, իսկ նոր վարկը ճանաչվել է պարտքի վերակազմավորման արդյունքում:

Բանկը խմբավորում է ակտիվները, որոնց ակնկալվող պարտքային կորուստները չեն հաշվարկվում անհատական հիմունքներով, ըստ համանման պարտքային ռիսկով առանձին դասերի՝ հիմնվելով վարկերի բնութագրերի վրա, ինչպես օրինակ՝

- վարկի տեսակը (կորպորատիվ, հիփոթեք, վարկային քարտ, սպառողական վարկ և այլն)
- հաճախորդի տեսակը (օրինակ՝ ֆիզիկական անձ կամ իրավաբանական անձ կամ ըստ տնտեսության ճյուղի),
- գրավի տեսակը (օրինակ՝ գույք, ստացվելիք գումարներ և այլն),
- արժույթ
- այլ բնորոշ հատկանիշներ:

Դեֆոլտի սահմանում և «առողջացում»

Բանկը համարում է ֆինանսական գործիքը դեֆոլտի ենթարկված, և, հետևաբար, Փուլ 3-ում դասակարգված (արժեքով)՝ ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկների համար, բոլոր այն դեպքերում, երբ փոխառուի պայմանագրային վճարումները 90 օր ժամկետանց են:

Բանկը միջբանկային հաշիվները համարում է դեֆոլտի ենթարկված և անհապաղ գործողություններ է կատարում, երբ պահանջվող վճարումները չեն կատարվում մինչև աշխատանքային օրվա ավարտը, ինչպես նշված է անհատական պայմանագրերով:

Որպես որակական գնահատման մի մաս՝ առ այն՝ արդյոք հաճախորդը վճարունակ է, Բանկը նաև դիտարկում է տարբեր դեպքեր, որոնք կարող են մատնացույց անել «քիչ հավանական վճարման» կարգավիճակը: Նման դեպքերում Բանկը մանրամասն դիտարկում է, թե արդյոք այդ իրադարձությունը կարող է հանգեցնել հաճախորդի՝ դեֆոլտի ենթարկված լինելուն, և, հետևաբար, գնահատվում է՝ արդյոք պետք է վարկը դասակարգել Փուլ 3-ում՝ ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկների համար, թե արդյոք Փուլ 2-ում դասակարգումը բավարարում է: Նման իրադարձությունները ներառում են.

- դատավարություն, պարտքի հավաքագրման համար իրավական գործողությունների կատարում կամ հարկադիր կատարում,
- պարտապանի լիցենզիայի կասեցում,
- վարկառուն համարվում է համավարկառու, երբ հիմնական վարկառուն դեֆոլտում է,
- նույն մնացորդի բազմակի վերաձևակերպում,
- կան հիմնավոր մտավախություններ վարկառուի ապագա ունակության վերաբերյալ՝ կայուն և բավարար դրամական հոսքերի ստեղծման հետ կապված,
- վարկառուի վարկերի օգտագործման մակարդակը՝ վարկային լծակը, զգալիորեն ավելացել է կամ առկա են վարկային լծակի նման փոփոխության համար արդարացված սպասումներ. Հաշվետու ժամանակահատվածում կապիտալը 50%-ով կրճատվել է վնասների պատճառով,
- պարտքերի ծածկման գործակիցը ցույց է տալիս, որ պարտքը կայուն չէ,
- հիմնական հաճախորդի կամ վարձակալի կորուստ,
- փոխկապակցված և կարևոր հաճախորդ դիմել է սնանկ ճանաչվելու համար,
- վերաձևակերպում՝ վարկի զգալի մասի զիջմամբ,
- վարկային կազմակերպությունը սնանկության գործառույթ է սկսում փոխառուի նկատմամբ:

Ըստ Բանկի քաղաքականության՝ ֆինանսական գործիքը համարվում է «առողջացած, և հետևաբար վերադասակարգվում Փուլ 3-ից, եթե առնվազն երեք անընդմեջ ամիսների ընթացքում դեֆոլտի սահմանված չափանիշներից որևէ մեկը բացակայել է: Ակտիվի՝ առողջանալուց հետո Փուլ 2-ում կամ Փուլ 1-ում դասակարգելու որոշումը կախված է առողջացման պահին ճշգրտված ռիսկի մակարդակից, և արդյոք սա նշանակում է, որ սկզբնական ճանաչման համեմատ եղել է

պարտքային ռիսկի զգալի աճ: Բանկի՝ ակնկալվող պարտքային կորուստների «առողջացման» չափանիշն ավելի մեղմ է, քան վերանայված և չաշխատող պարտքերի վերաբերյալ 12-ամսյա պահանջը:

Վերանայված և փոփոխված վարկեր

Բանկը երբեմն զիջումներ կամ փոփոխություններ է կատարում վարկի սկզբնական պայմաններում՝ արձագանքելով վարկառուի ֆինանսական դժվարություններին՝ գրավը սեփականություն վերցնելու կամ այլ կերպ այն հավաքագրելու փոխարեն: Բանկը համարում է վարկը վերանայված այն ժամանակ, երբ կատարում է զիջումներ կամ փոփոխություններ՝ ելնելով վարկառուի ներկա կամ կանխատեսվող ֆինանսական դժվարություններից, և դրանք չէր կատարի, եթե վարկառուն ֆինանսապես առողջ լիներ: Ֆինանսական դժվարությունների ցուցիչներ են ֆինանսական ցուցանիշների ծախողումները կամ պարտքային ռիսկերի բաժնի կողմից բարձրացված էական մտահոգությունները: Վերանայման միջոցառումները կարող են ընդգրկել վճարման պայմանավորվածությունների երկարաձգում և վարկավորման նոր պայմանների համաձայնեցում: Պայմանների վերանայումից հետո ցանկացած արժեզրկում չափվում է արդյունավետ տոկոսադրույքի կիրառմամբ, որը հաշվարկվում է պայմանների փոփոխությունից առաջ: Դա Բանկի՝ վերանայված վարկերի վերահսկման քաղաքականությունն է, ինչը կօգնի ապահովել ապագա վճարումների հավանականությունը:

Ապաճանաչման վերաբերյալ որոշումները և Փուլ 2-ի ու Փուլ 3-ի միջև դասակարգումը կատարվում է դեպք առ դեպք:

Բանկը «առողջացման» ժամանակաշրջան է սահմանում վերանայումից հետո ընկած 12-ամսյա ժամանակաշրջանը, որը կիրառվում է միայն վերանայված և չաշխատող պարտքերի համար (բացառելով արտոնյալ ժամանակահատվածը): Հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ վերանայումից անմիջապես հետո հնարավոր չէ որոշել ֆինանսական դժվարությունների առկայությունը՝ անհրաժեշտ է օգտագործել «առողջացման» ժամանակաշրջանը՝ որոշելու համար արդյոք պարտքն արդյունավետ է «առողջացել»: Այսպիսով, բոլոր վերանայված և չաշխատող պարտքերը վերանայումից հետո՝ «առողջացման ժամանակաշրջանում, պետք է մնան 3-րդ փուլում, անկախ պարտավորության դրական դրսևորումից (ժամկետանց օրերի բացակայություն և այլն):

Բանկը փորձաշրջան է համարում «առողջացման» ժամանակաշրջանից հետո ընկած 24-ամսյա ժամանակաշրջանը, որը կիրառվում է վերանայված և աշխատող պարտքերի համար: Ակտիվը՝ որպես վերանայված և աշխատող պարտքեր դասակարգվելուց հետո շարունակում է մնալ առնվազն 24-ամսյա փորձաշրջանում որպես վերանայված:

Որպեսզի վարկը չդասակարգվի վերանայված կատեգորիայում, հաճախորդը պետք է համապատասխանի բոլոր հետևյալ չափանիշներին.

- իր բոլոր պարտքերը պետք է դիտարկվեն աշխատող,
- երկու տարվա փորձաշրջանն ավարտվում է այն օրը, երբ վերանայման պայմանագիրը համարվում է աշխատող,
- փորձաշրջանի ժամկետի առնվազն կեսի ընթացքում ոչ էական համարվող մայր գումարի կամ տոկոսագումարի կանոնավոր վճարումներ,
- հաճախորդը չունի որևէ պայմանագիր, որը ավելի քան 30 օր ժամկետանց է:

Եթե փոփոխությունները զգալի են, վարկը ապաճանաչվում է, ինչպես բացատրվում է 4.4.4 ծանոթագրությունում:

Դեֆոլտի հավանականություն (PD)

PD- ն ներկայացնում է վարկառուի կողմից իր ֆինանսական պարտավորությունները կա՛մ առաջիկա 12 ամիսների (12mECL), կա՛մ պարտավորության գործողության ամբողջ ժամկետի (LTECL) ընթացքում չկատարելու հավանականությունը:

Գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքի PD հաշվարկվում է կիրառելով ժամկետայնության կառուցվածքը 12-ամսյա PD-ի վրա: Ժամկետայնության կառուցվածքը ցույց է տալիս, թե ինչպես է փոխվում պորտֆելի դեֆոլտ հավանականությունը՝ սկզբնական ճանաչման պահից սկսած՝ վարկի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում: Ժամկետայնության կառուցվածքը հիմնված է պատմականորեն դիտարկված տվյալների վրա և ենթադրվում է, որ նույնն է պորտֆելի և վարկային դասի խմբի բոլոր ակտիվների համար: Սա հաստատվում է պատմական վերլուծությունների հիման վրա:

Վնաս դեֆոլտի ժամանակ (LGD)

LGD- ն որոշվում է այն գործոնների հիման վրա, որոնք ազդում են դեֆոլտից հետո իրականացվող վերականգնումների վրա: Դրանք տարբերվում են ըստ ֆինանսական գործիքի տեսակի.

- ապահովված ֆինանսական գործիքների համար սա առաջին հերթին հիմնված է գրավի տեսակի և դրա կանխատեսվող արժեքների, պարտադիր վաճառքների դեպքում շուկայական/հաշվեկշռային արժեքների պատմական զեղչերի, բռնագանձման ժամանակահատվածի և դիտարկվող փոխհատուցման ծախսերի վրա:

- Չապահովված ֆինանսական գործիքների դեպքում LGD- ն սովորաբար սահմանվում է ըստ գործիքի տեսակի՝ տարբեր փոխառուների վերականգնման սահմանափակ տարբերակման պատճառով: LGD-ի վրա ազդում է հավաքագրման ռազմավարությունը՝ ներառյալ պայմանագրային պարտքերի վաճառքը և գինը:

Դեֆոլտի դեպքում ռիսկի տրակ գործիքի գումար (EAD)

12-ամսյա և գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում EAD- ները որոշվում են ակնկալվող վճարումների հիման վրա, որը տարբերվում է ըստ ֆինանսական գործիքի տեսակի.

- Պայմանագրային ժամկետ ունեցող ֆինանսական գործիքների դեպքում դա հիմնված է փոխառուի կողմից 12 ամսվա կամ ամբողջ ժամկետի ընթացքում իրականացվելիք պայմանագրային մարումների վրա: Սա նաև ճշգրտվում է փոխառուի կողմից կատարվելիք ակնկալվող գերավճարներով: Հաշվարկի մեջ ներառվում են նաև վաղաժամկետ մարման/վերաֆինանսավորման հետ կապված ենթադրությունները:
- Վերականգնվող ֆինանսական գործիքի համար դեֆոլտի ռիսկին ենթարկվածությունը կանխորոշվում է՝ ընթացիկ մնացորդային հաշվեկշիռն գումարելով «վարկի շրջանառելիության գործակիցը, ինչը հաշվի է առնում դեֆոլտի պահին մնացած սահմանաչափի ակնկալվող օգտագործումը: Այս ենթադրությունները տարբերվում են ըստ ֆինանսական գործիքի տեսակի և ընթացիկ սահմանաչափերի օգտագործման՝ հիմնվելով Բանկի դեֆոլտների վերջին տվյալների վերլուծության վրա:

Կանխատեսվող տեղեկատվություն

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման մոտեցումը ներկայացվում է 4.4.6 ծանոթագրության գնահատումներում ու ենթադրություններում: Ամբողջականության և ճշգրտության ապահովման նպատակով Բանկը օգտագործում է տեղեկատվություն երրորդ կողմի աղբյուրներից (ՀՔ, ԿՔ, ՀՀ Կառավարություն և այլն): Մակրոտնտեսական գործոնների ազդեցության գնահատման նպատակով Բանկը որոշում է ընտրված մակրոտնտեսական գործոնների և կանխատեսված տարբեր սցենարների (բազային, լավատեսական և վատատեսական) կշիռները: Մակրոտնտեսական գործոնների ազդեցությունը ակնկալվող պարտքային կորուստների վրա հաշվարկելու համար Բանկն օգտագործում է կանխատեսվող տեղեկատվության լայն շրջանակ որպես ելակետային տվյալներ իր մոդելների համար, այդ թվում՝

- ՀՆԱ-ի աճ,
- Չուտ ընթացիկ արտասահմանյան տրանֆերտներ (արտահայտված ԱՄՆ դոլլարով)
- Գործազրկության մակարդակ, ընդամենը (ընդհանուր աշխատուժի տոկոս)
- Բանկի չաշխատող վարկերի մասնաբաժինն ընդհանուր տրված վարկերում (%)
- Առևտուր (աճի տեմպ %)
- Արդյունաբերություն (աճի տեմպ %)
- Արտարժույթի փոխարժեք
- Անշարժ գույքի գները (միջին գինը Երևանում)

36.1.3 Պարտքային ռիսկի առավելագույն չափի կենտրոնացումներ

Աշխարհագրական սեգմենտներ

Պարտքային ռիսկի ենթարկվող ակտիվներն հիմնականում տեղաբաշխված են ՀՀ տարածքում:

Արդյունաբերության ճյուղեր

Վարկային ներդրումների վերլուծությունը ըստ ճյուղերի ներկայացված է 20 ծանոթագրությունում:

36.1.4 Գրավ և վարկային ապահովման այլ միջոցներ

Պահանջվող գրավի գումարը և տեսակը կախված են փոխառուի պարտքային ռիսկի գնահատումից: Գոյություն ունեն գրավադրման յուրաքանչյուր տեսակի ընդունելիության և գնահատման վերաբերյալ ուղեցույցեր:

Ստացված գրավի հիմնական տեսակները հետևալն են.

- արժեթղթերի փոխառության և հակադարձ հետգնման գործարքների դեպքում՝, դրամական միջոցներ կամ արժեթղթեր,
- առևտրային վարկերի դեպքում՝ անշարժ և շարժական գույք, սարքավորումներ, պաշարներ և առևտրային դեբիտորական պարտքեր, իսկ հատուկ հանգամանքներում՝ պետական երաշխիքներ,

- գրավադրմամբ սպառողական վարկերի դեպքում՝ անշարժ գույք
- հիփոթեքային վարկերի դեպքում՝ անշարժ գույք:

Բանկը նաև երաշխիքներ է ստանում մայր ընկերություններից իրենց դուստր ընկերությունների վարկերի համար: Ղեկավարությունը վերահսկում է գրավի շուկայական արժեքը և անհրաժեշտության դեպքում՝ ըստ հիմնական համաձայնագրի՝ պահանջում լրացուցիչ գրավ:

Կորպորատիվ կազմակերպությունների երկարաժամկետ ֆինանսավորումը և վարկավորումը հիմնականում ապահովվում են գրավով, ֆիզիկական անձանց գծով վերականգնվող վարկային գծերը հիմնականում ապահովված չեն: Ի լրումն, վարկային կորուստը նվազագույնի հասցնելու համար Բանկը վարկառուից լրացուցիչ երաշխիքներ է պահանջում, հենց որ համապատասխան անհատական վարկերի և փոխառվածությունների արժեզրկման հատկանիշներ են նկատվում:

Վարկեր և փոխառվածություններից տարբեր ֆինանսական ակտիվներ ապահովող գրավները որոշվում են ֆինանսական գործիքի բնույթով: Հիմնականում ֆինանսական հաստատություններին, հատկապես բանկերին, վարկեր և կանխավճարներ տրամադրելու համար գրավներ չեն պահանջվում: Բացառություն են կազմում այն գրավները, որոնք ձեռք են բերվել ըստ հետգնման պայմանագրերի և արժեթղթերի փոխառության գործարքներից: Պարտատոմսերը և այլ պարտքային արժեթղթերը հիմնականում չեն ապահովվում:

Համախառն վարկային պորտֆելի վերլուծությունն ըստ ապահովվածության.

Հազար ՀՀ դրամ

	30 սեպտեմբերի 2020	31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)
Անշարժ գույք	65,599,618	55,472,352
Շարժական գույք և այլ հիմնական միջոցներ	1,313,918	3,227,779
Ընթացիկ հաշիվներ և ժամկետային ավանդներ	6,204,880	6,220,079
Պաշարներ	3,294,956	3,323,674
Երաշխիքներ	6,210,404	4,655,659
Ոսկյա զարդեր և ոսկյա այլ իրեր	1,454,108	1,095,790
Այլ	357,422	-
Ապահովվածություն չունեցող	33,531,044	30,518,654
Ընդամենը վարկեր և փոխառվածություններ (համախառն)	117,966,350	104,513,987

Վերը նշված աղյուսակում ներկայացված արժեքները վարկերի հաշվեկշռային արժեքներն են, և պարտադիր չէ ներկայացնեն գրավների իրական արժեքը: Գրավների շուկայական արժեքների գնահատումները հիմնված են գրավի գնահատման վրա ըստ տրամադրված վարկերի ամսաթվի: Հիմնականում դրանք չեն թարմացվում մինչև վարկերը չգնահատվեն, որպես անհատապես արժեզրկված:

36.2 Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերը կամ իրական արժեքը կտատանվի այնպիսի շուկայական փոփոխականների պատճառով, ինչպիսիք են տոկոսադրույքները և արտարժույթի փոխարժեքները: Բանկը տարանջատում է շուկայական ռիսկերը առևտրային և ոչ առևտրային պորտֆելների: Առևտրային պորտֆելի շուկայական ռիսկը կառավարվում և վերահսկվում է VaR մեթոդով, որը արտացոլում է ռիսկի փոփոխականների միջև կախվածությունը: Ոչ առևտրային պորտֆելը կառավարվում և վերահսկվում է զգայունության վերլուծությունների օգնությամբ: Արտարժույթների կենտրոնացումներից բացի, Բանկը չունի շուկայական ռիսկի զգալի այլ կենտրոնացումներ:

36.2.1 Շուկայական ռիսկ – Ոչ առևտրային

Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը ծագում է այն հավանականությունից, որ տոկոսադրույքների փոփոխություններն ուղղակիորեն կազդեն Բանկի ֆինանսական գործիքների հետ կապված դրամական միջոցների հոսքի և նրանց իրական արժեքի վրա: Բանկի Խորհուրդը սահմանել է որոշված ժամկետների համար տոկոսադրույքների ճեղքվածքների չափ: Դիրքերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով, և հեջավորման ռազմավարություն է օգտագործվում դրանք սահմանված շրջանակներում պահելու համար:

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս Բանկի ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զգայունությունը տոկոսադրույքների հնարավոր փոփոխությունների նկատմամբ՝ այլ փոփոխականները հաստատուն մնալու պայմանով:

Ֆինանսական արդյունքների զգայունությունը տոկոսադրույքներում ենթադրվող փոփոխությունների ազդեցությունն է մեկ տարվա զուտ տոկոսային եկամուտի վրա՝ 2020թ. սեպտեմբերի 30-ի և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաշվեկշռում հաշվառվող տատանվող տոկոսադրույքով ոչ առևտրային ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով: Կապիտալի զգայունությունը հաշվարկվում է վերագնահատելով իրական արժեքով այլ համապարփակ արդյունքով չափվող հաստատուն տոկոսադրույքով ակտիվները 2020թ. սեպտեմբերի 30-ի և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ հիմք ընդունելով տոկոսադրույքների ենթադրվող փոփոխությունները:

Հազար ՀՀ դրամ

Արտարժույթ	Փոփոխություններ հիմնական տոկոսադրույքներում	Զուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն	30 սեպտեմբերի 2020	31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)
			Կապիտալի զգայունություն	Կապիտալի զգայունություն
ՀՀ դրամ	+1	-	(576,843)	(356,717)
ՀՀ դրամ	-1	-	576,843	356,717

Արտարժույթի ռիսկ

Արտարժույթի ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների արժեքը կտատանվի արտարժույթի փոխարժեքներում փոփոխությունների հետևանքով: Տնօրենների Խորհուրդը սահմանել է սահմանաչափեր արտարժույթային ռիսկերի համար: Դիրքերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով:

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս այն արտարժույթները, որոնք կարող են ազդել 2020թ. դեկտեմբեր 31-ի և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների և դրանց կանխատեսված դրամական հոսքերի վրա: Վերլուծությունը հաշվարկում է արտարժույթի ՀՀ դրամի նկատմամբ հնարավոր տատանումների ազդեցությունը, այլ փոփոխականները հաստատուն մնալու պայմանով, համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության վրա (կապված արտարժույթի նկատմամբ զգայուն ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխմամբ): Աղյուսակում հանդիպող բացասական արժեքը արտացոլում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում կամ կապիտալում պոտենցիալ զուտ նվազում, մինչդեռ դրական արժեքը ցույց է տալիս պոտենցիալ զուտ աճ:

Հազար ՀՀ դրամ

Արտարժույթ	30 սեպտեմբերի 2020		31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)	
	Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում %	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը	Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում %	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը
Ազատ փոխարկելի արժույթ	+5	60,050	+5	75,063
Ոչ ազատ փոխարկելի արժույթ	+5	(1,582)	+5	(2,147)

Բանկի արտարժույթի ռիսկի վերլուծությունն ըստ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ունի հետևյալ տեսքը.

Հազար ՀՀ դրամ

30 սեպտեմբերի 2020

	ՀՀ դրամ	Ազատ փոխարկելի արժույթ	Ոչ ազատ փոխարկելի արժույթ	Ընդամենը
<i>Ակտիվներ</i>				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	11,026,356	16,251,444	808,632	28,086,432
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	22,249,942	2,022,518	-	24,272,460
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	99,741	2,129,391	-	2,229,132
- Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	7,220,607	1,124,862	-	8,345,469
- Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	-	-	-
- Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	10,232,374	-	-	10,232,374
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	46,572,149	68,352,731	827	114,925,707
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	95,984	668,719	110,994	875,697
Ընդամենը	97,497,153	90,549,665	920,453	188,967,271
<i>Պարտավորություններ</i>				
Բանկերի նկատմամբ պարտավորություններ	-	2,896,026	-	2,896,026
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	23,794,873	-	-	23,794,873
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	41,536,379	71,087,201	2,510,962	115,134,542
Այլ փոխառություններ	8,245,166	5,741,058	-	13,986,224
Ստորադաս փոխառություններ	-	7,250,979	-	7,250,979
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	1,420,733	37,847	225	1,458,805
Ընդամենը	74,997,151	87,013,111	2,511,187	164,521,449
Կանոնավոր գնման պայմանագրեր-սփոթ գործարքների ազդեցությունը	(5,000)	(1,554,092)	1,559,092	-
Ընդամենը ածանցյալ ֆինանսական գործիքների ազդեցությունը	768,800	(781,456)	-	(12,656)
Զուտ Դիրք	23,263,802	1,201,006	(31,642)	24,433,166
 Պարտքային դիսկ պարունակող պարտավորություններ	 7,968,833	 3,269,630	 -	 11,238,463

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)

	ՀՀ դրամ	Ազատ փոխարկելի արժույթ	Ոչ ազատ փոխարկելի արժույթ	Ընդամենը
<i>Ակտիվներ</i>				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	10,095,058	13,271,316	2,664,550	26,030,924
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	14,177,280	1,963,289	-	16,140,569
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	253,000	867,096	-	1,120,096
- Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	771,416	1,110,729	-	1,882,145
- Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	489,177	-	489,177
- Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	8,840,490	-	-	8,840,490
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	43,294,048	58,099,693	163,074	101,556,815
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	241,301	382,179	100,014	723,494
Ընդամենը	77,672,593	76,183,479	2,927,638	156,783,710
<i>Պարտավորություններ</i>				
Բանկերի նկատմամբ պարտավորություններ	1,401,502	2,689,194	5,809	4,096,505
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	12,713,336	-	-	12,713,336
Պարտավորություններ հաճախորդներին նկատմամբ	36,582,460	62,398,966	1,146,203	100,127,629
Այլ փոխառություններ	6,097,777	-	-	6,097,777
Ստորադաս փոխառություններ	-	10,261,764	-	10,261,764
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	1,669,642	63,838	259	1,733,739
Ընդամենը	58,464,717	75,413,762	1,152,271	135,030,750
Կանոնավոր գնման պայմանագրեր-սփոթ գործարքների ազդեցությունը	(64,514)	1,882,822	(1,818,308)	-
Ընդամենը ածանցյալ ֆինանսական գործիքների ազդեցությունը	1,152,000	(1,151,280)	-	720
Զուտ Դիրք	20,295,362	1,501,259	(42,941)	21,753,680
Պարտքային դիսկ պարունակող պարտավորություններ	4,865,293	3,684,083	-	5,248,880

Ազատ փոխարկելի արտարժույթը ներկայացնում է ԱՄՆ դոլարը և Եվրոն: Ոչ փոխարկելի գումարները վերաբերվում են ԱՊՀ երկրների արժույթներին, բացառությամբ Հայաստանի Հանրապետությանը:

36.2.2 Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը կապված է Բանկի ֆինանսական պարտավորությունները ժամանակին մարելու կարողությամբ նորմալ և սթրեսային իրավիճակներում: Այս ռիսկի զսպման նպատակով Բանկը ներգրավում է լրացուցիչ ֆինանսական միջոցներ, ի լրումն իր հիմնական ավանդային բազայի, կառավարում է ակտիվները՝ հաշվի առնելով իրացվելիության ռիսկը, և վերլուծում է ապագա դրամական հոսքերը և իրացվելիությունը օրական կտրվածքով: Սա ներառում է նաև սպասվելիք դրամական հոսքերի գնահատումները և բարձր իրացվելի ապահովվածության հասանելիությունը, որն, անհրաժեշտության դեպքում, կարող է օգտագործվել լրացուցիչ ֆինանսավորում ստանալու նպատակով:

Բանկը պահում է բարձր իրացվելի և ապակենտրոնացված ակտիվների պորտֆել, որը կարող է հեշտությամբ կանխիկացվել դրամական հոսքերի չկանխատեսված ընդհատման դեպքում: Բանկն ունի նաև ապահով վարկային գծեր, որ նա կարող է օգտագործել իրացվելիության կարիքները բավարարելու համար: Բացի այդ Բանկը ՀՀ կենտրոնական բանկում պահում է իր որոշ դրամով պարտավորությունների 2%-ի և որոշ արտարժույթով պարտավորությունների 18%-ի չափով պահուստավորման գումար (տես ծանոթագրություն 15-ը): Իրացվելիության դիրքը գնահատվում և կառավարվում է տարբեր սցենարների դեպքում, հաշվի առնելով սթրես գործոնները կապված շուկայի հետ ընդհանրապես և Բանկի հետ մասնավորապես:

Բանկի իրացվելիության կառավարումը պահանջում է հաշվի առնել իրացվելի ակտիվների այն մակարդակը, որն անհրաժեշտ է պարտավորությունները մարելու համար ըստ ժամկետների, ապահովել ֆինանսավորման տարբեր աղբյուրների հնարավորությունը, ֆինանսավորման արտակարգ պլանի առկայությունը և վերահսկել հաշվեկշռային իրացվելիության նորմատիվները կանոնակարգային պահանջներին համապատասխան: Բանկը հաշվարկում է իրացվելիության ցուցանիշները ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջներին համապատասխան:

2020թ. սեպտեմբերի 30-ի և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ցուցանիշները հետևյալն են.

	30 սեպտեմբերի 2020, %	31 դեկտեմբերի 2019, %
Ն2/1 Ընդհանուր իրացվելիություն (Բարձր իրացվելի ակտիվներ/Ընդհանուր ակտիվներ)	23.97	21.85
Ն2/2 Ընթացիկ իրացվելիություն (Բարձր իրացվելի ակտիվներ/Ցպահանջ պարտավորություններ)	146.05	142.64

Ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունը՝ ըստ մինչև մարումը մնացած ժամկետների

Ստորև ներկայացվում է 2020թ. սեպտեմբերի 30-ի և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ֆինանսական պարտավորությունների բաշխումը՝ հաշվեկշիռի ամսաթվից մինչև պայմանագրերում նշված մարմանը մնացած ժամկետների համաձայն: Տես ծանոթագրություն 35-ը այս պարտավորությունների մարման սպասվելիք ժամկետների համար: Ցպահանջ վճարումները դասակարգված են այն ենթադրությամբ, որ վճարումը կպահանջվի անմիջապես: Սակայն Բանկի ղեկավարությունը կարծում է, որ շատ հաճախորդներ անմիջապես վճարում չեն պահանջի, և աղյուսակը չի արտացոլում սպասվող դրամական հոսքերը Բանկի կողմից ավանդների պահպանման պատմությամբ:

Հազար ՀՀ դրամ

	30 սեպտեմբերի 2020					
	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	Արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռային արժեք
<i>Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ</i>						
Բանկերի նկատմամբ	2,896,019	-	-	-	2,896,019	2,896,026
պարտավորություններ						
Հետգնման պայմանագրերի գծով	26,010,842	-	-	-	26,010,842	23,794,873
վճարվելիք գումարներ						
Պարտավորություններ	34,690,311	46,479,978	39,494,687	5,922	120,670,898	115,134,542
հաճախորդների նկատմամբ						
Այլ փոխառություններ	67,831	1,302,648	10,910,269	4,951,346	17,232,094	13,986,224
Ստորադաս փոխառություններ	1,170,604	1,576,169	1,758,999	5,390,628	9,896,400	7,250,979
Այլ ֆինանսական	520,870	339,498	531,067	384,088	1,775,523	1,458,805
պարտավորություններ						
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ, չզեղչված	65,356,477	49,698,293	52,695,022	10,731,984	178,481,776	164,521,449
<i>Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ</i>						
<i>Արտաժողովային ֆորվարդ, պայմանագրեր</i>						
Ներհոսք		384,000	384,800		768,800	768,800
Արտահոսք		(390,728)	(390,728)		(781,456)	(781,456)
Պարտքային դիսկ պարունակող պարտավորություններ	358,510	5,846,711	4,460,140	573,102	11,238,463	11,238,463

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	Արտահոսք ի ընդհանուր համախառ ն գումար	Հաշվեկշռա յին արժեք
<i>Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ</i>						
Բանկերի նկատմամբ պարտավորություններ	2,750,595	1,345,910	-	-	4,096,505	4,096,505
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	12,728,924	-	-	-	12,728,924	12,713,336
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	26,391,515	44,456,097	34,398,502	5,111	105,251,225	100,127,629
Այլ փոխառություններ	40,801	591,146	3,301,015	4,266,372	8,199,334	6,097,777
Ստորադաս փոխառություններ	23,093	6,191,806	1,727,866	5,617,405	13,560,170	10,261,764
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	828,736	522,362	344,280	209,195	1,904,573	1,733,739
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ, չզեղչված	42,763,664	53,107,321	39,771,663	10,098,083	145,740,731	135,030,750
<i>Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ</i>						
<i>Արտաժողովային ֆորվարդ պայմանագրեր</i>						
Ներհոսք	-	383,200	768,800	-	1,152,000	1,152,000
Արտահոսք	-	(383,760)	(767,520)	-	(1,151,280)	(1,151,280)
Պարտքային դիսկ պարունակող պարտավորություններ	103,065	3,188,147	3,675,405	1,582,759	8,549,376	8,549,376

36.3 Գործառնական դիսկ

Գործառնական դիսկը ուղղակի կամ անուղղակի կորստի դիսկն է, որն առաջանում է պատճառների լայն բազմազանությունից՝ կապված Բանկի ֆինանսական գործիքների մեջ ներգրավվածության, գործընթացների, անձնակազմի, տեխնոլոգիաների և ենթակառուցվածքների հետ, և արտաքին գործոններից՝ բացառությամբ վարկային, շուկայական և իրացվելիության դիսկերի, ինչպիսիք են իրավական և կարգավորիչ պահանջները և կորպորատիվ վարքագծի ընդհանուր ընդունված չափանիշները:

Բանկի նպատակն է կառավարել գործառնական դիսկը՝ ֆինանսական վնասներից և հեղինակության կորստից խուսափումը հավասարակշռելով դիսկի կառավարման ծախսային արդյունավետության հետ:

Գործառնական դիսկի կառավարմանն ուղղված վերահսկողության մշակման և իրականացման հիմնական պատասխանատվությունը կրում է Խորհուրդը: Այս պատասխանատվությունը ուղեկցվում է գործառնական դիսկի կառավարման համար համընդհանուր չափանիշների մշակմամբ հետևյալ ոլորտներում՝

- պարտականությունների համապատասխան տարանջատման պահանջներ, այդ թվում գործարքների անկախ հաստատում,
- գործարքների համաձայնեցման և մոնիթորինգի պահանջներ,
- կարգավորիչ և այլ իրավական պահանջների համապատասխանեցում, ներառյալ ՀՀ ԿԲ ներքին վերահսկողության համակարգի վերաբերյալ նվազագույն պահանջները,
- վերահսկողական մեխանիզմների և ընթացակարգերի փաստաթղթավորում,

- առաջացած գործառնական ռիսկերի պարբերաբար գնահատման պահանջներ, ինչպես նաև ռիսկերի կառավարմանն ուղղված ընթացակարգերի համապատասխանություն,
- գործառնական կորուստների զեկուցման պահանջներ և առաջարկվող մեղմացուցիչ գործողություններ,
- արտակարգ իրավիճակների ծրագրերի մշակում,
- վերապատրաստում և մասնագիտական զարգացում,
- էթիկայի և գործարար չափանիշներ,
- ռիսկերի մեղմացում:

Բանկի ստանդարտների համապատասխանությունը ուղեկցվում է ներքին աուդիտի կողմից իրականացվող պարբերական դիտարկումներով: Ներքին աուդիտի դիտարկումների արդյունքերը քննարկվում են Բանկի ղեկավարության այն ներկայացուցչի հետ, որին դրանք վերաբերում են: Դիտարկումների ամփոփագրերը ներկայացվում են Խորհրդին:

37 Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքերի համադրում

Բանկի պարտավորություններում ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող փոփոխությունները կարող են դասակարգվել հետևյալ կերպ.

Հազար ՀՀ դրամ

	2020թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան			
	Այլ փոխառություններ	Ստորադաս փոխառություններ	Վարձակալության գծով պարտավորություններ	Ընդամենը
2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	6,097,777	10,261,764	480,323	16,839,864
Դրամային հոսքերից	7,559,005	(3,322,840)	(91,610)	4,144,555
Վճարումներ	(424,849)	(3,322,840)	(91,610)	(3,839,299)
Ստացված գումար	7,983,854	-	-	7,983,854
Ոչ դրամային հոսքերից	329,442	312,055	37,049	678,546
Վարձակալության գծով պարտավորությունների ավելացում	-	-	381,718	381,718
Փոխարժեքային տարբերությունից օգուտ	297,057	328,870	-	625,927
Հաշվեգրված և չվճարված տոկոսներ	32,385	(16,815)	37,049	52,619
Սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	13,986,224	7,250,979	735,585	21,972,788

Հազար ՀՀ դրամ

	2019թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան			
	Այլ փոխառություններ	Ստորադաս փոխառություններ	Վարձակալության գծով պարտավորություններ	Ընդամենը
2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	3,707,012	10,466,922	-	14,173,934
Դրամային հոսքերից	1,808,154	-	(52,740)	1,755,414
Վճարումներ	(446,434)	-	(52,740)	(499,174)
Ստացված գումար	2,254,588	-	-	2,254,588
Ոչ դրամային հոսքերից	3,037	(419,449)	373,779	(42,633)
Անցում ֆՀՄՍ 16-ին	-	-	357,053	357,053
Փոխարժեքային տարբերությունից օգուտ	-	(418,476)	-	(418,476)
Հաշվեգրված և չվճարված տոկոսներ	3,037	(973)	16,726	18,790
Սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	5,518,203	10,047,473	321,039	15,886,715

38 Կապիտալի համարժեքություն

Բանկը պահպանում է ակտիվ կառավարվող կապիտալի կառուցվածք բանկային գործունեությանը բնորոշ ռիսկերը ծածկելու համար: Բանկի կապիտալի համարժեքությունն այլ միջոցների հետ մեկտեղ վերահսկվում է նաև օգտագործելով Բանկային Վերահսկողություն Բազելյան Հանձնաժողովի, ինչպես նաև ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հաստատված կանոնները և նորմատիվները:

Բանկի կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակներն են համոզվել, որ Բանկի կապիտալը համապատասխանում է հաստատված պահանջներին, և որ Բանկը պահպանում է ամուր վարկային վարկանիշ և առողջ կապիտալի ցուցանիշներ՝ իր գործունեությունը ամրապնդելու և բաժնետերերի շահույթը առավելագույնի հասցնելու համար:

Բանկը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը և իրականացնում համապատասխան ճշգրտումները տնտեսական պայմանների և իր գործունեության ռիսկերի փոփոխությանը համապատասխան: Կապիտալի կառուցվածքը պահպանելու կամ փոփոխելու համար Բանկը կարող է փոփոխել բաժնետերերին վճարվող շահաբաժինների գումարը, կապիտալը վերադարձնել բաժնետերերին կամ բաժնետոմսեր թողարկել: Նախորդ տարիների համեմատ նպատակներում, քաղաքականությունում և գործընթացներում փոփոխություններ չեն եղել:

ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը սահմանվում է 12%:

Ընդհանուր կապիտալը կազմված է հիմնական կապիտալից, որը ներառում է բաժնետիրական կապիտալը, էմիսիոն եկամուտը, չբաշխված շահույթը, այդ թվում ընթացիկ տարվա շահույթը, գլխավոր պահուստը: Կապիտալի մեկ այլ բաղադրիչ է լրացուցիչ կապիտալը, որը ընդգրկում է վերագնահատման և այլ պահուստները (փոխել ըստ անհրաժեշտության):

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ըստ ռիսկերի կշիռների՝ դասակարգված համաձայն վարկային, շուկայական և գործառնական ռիսկերի գնահատման:

2020թ. սեպտեմբերի 30-ի և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ընդհանուր կապիտալի, ռիսկով կշռված ակտիվների և կապիտալի համարժեքության նորմատիվի չափերը՝ հաշվարկված համաձայն ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջների, ներկայացված է ստորև.

Ժամանակաշրջանի ընթացքում Բանկը պահպանել է կապիտալի համարժեքության նկատմամբ բոլոր պահանջները:

Նպատակ ունենալով խթանել բանկային համակարգի գործունեության արդյունավետության բարձրացմանը, բանկային համակարգի կայունության ու տնտեսական տարբեր իրավիճակներում շուկերին դիմակայելու ունակության ամրապնդմանը, ինչպես նաև նպաստել բանկային համակարգի կողմից առավել արդյունավետ և մատչելի բանկային ծառայությունների մատուցմանը, Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհուրդը 2017թ. որոշում է կայացրել 2018 թվականի հունվարի 1-ի դրությամբ և դրանից հետո բանկերի համար ընդհանուր նորմատիվային կապիտալի նվազագույն չափը սահմանել 30.000.000 հազար Հայաստանի Հանրապետության դրամ:

Հազար ՀՀ դրամ

	30 սեպտեմբերի 2020	31 դեկտեմբերի 2019
Հիմնական կապիտալ	28,913,781	26,865,186
Լրացուցիչ կապիտալ	8,674,134	6,807,376
Ընդամենը՝ ընդհանուր կապիտալ	37,587,915	33,672,562
Ռիսկով կշռված ակտիվներ	187,301,202	160,474,732
Կապիտալի համարժեքության նորմատիվ	20.07%	20.98%

«ԷՎՈԿԱԲԱՆԿ» ՓԱԿ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

Միջանկյալ ֆինանսական
հաշվետվություններ

31/12/2020

Բովանդակություն

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին միջանկյալ հաշվետվություն	3
Ֆինանսական վիճակի մասին միջանկյալ հաշվետվություն	5
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին միջանկյալ հաշվետվություն	7
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին միջանկյալ հաշվետվություն	9
Հիմնական տնտեսական նորմատիվների վերաբերյալ հաշվետվություն (եռամսյակային)	11
Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	13

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին միջանկյալ հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

				2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան	2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան
	Ծանոթ.	2020թ.	2019թ. (աուդիտ անցած)		
Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	6	15,052,441	11,967,016	3,839,056	3,292,474
Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	6	(7,400,859)	(5,883,300)	(1,910,502)	(1,623,837)
Զուտ տոկոսային եկամուտներ		7,651,582	6,083,716	1,928,554	1,668,637
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	7	1,198,488	1,134,552	379,979	330,687
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	7	(782,157)	(912,191)	(237,728)	(294,771)
Զուտ կոմիսիոն և այլ եկամուտներ		416,331	222,361	142,251	35,916
Զուտ առևտրային եկամուտ	8	1,093,127	1,143,296	354,099	347,959
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների ապաճանաչման գծով զուտ օգուտ		-	1,242,410	-	616,123
Այլ գործառնական եկամուտներ	9	291,656	181,265	141,471	78,061
Այլ գործառնական ծախսեր	10	(480,886)	(465,915)	(67,933)	(223,424)
Գործառնական եկամուտ		8,971,810	8,407,133	2,498,442	2,523,272
Արժեզրկման ծախս	11	(3,515,441)	(1,998,081)	(1,334,641)	(887,982)
Անձնակազմի գծով ծախսեր	12	(2,369,862)	(2,424,114)	(933,931)	(941,211)
Հիմնական միջոցների մաշվածություն և ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիա	21	(597,012)	(531,139)	(167,909)	(144,602)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	13	(1,452,617)	(1,206,721)	(446,088)	(303,061)
Շահույթ/(վնաս) մինչև հարկումը		1,036,878	2,247,078	(384,127)	246,416
Շահութահարկի գծով ծախս	14	(274,924)	(508,428)	8,106	(109,919)
Շահույթ/(վնաս) ժամանակաշրջանի համար		761,954	1,738,650	(376,021)	136,497
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք					
<i>Հոդվածներ, որոնք հետագայում չեն վերադասակարգվում շահույթում կամ վնասում</i>					
Հիմնական միջոցների վերագնահատում		2,661,164	-	-	-
Չվերադասակարգվող հոդվածներին վերաբերող շահութահարկ		(479,010)	-	-	-
Հարկային դրույքի փոփոխության արդյունքում ճշգրտում հիմնական միջոցների գծով վերագնահատման պահուստների վրա (ծանոթ. 14)		-	36,306	-	36,306
Հիմնական միջոցների գծով վերագնահատման պահուստի զուտ ճշգրտում		2,182,154	36,306	-	36,306

Հազար ՀՀ դրամ

	Ծանոթ.	2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան	2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան
	2020թ.	2019թ. (աուդիտ անցած)	
Հոդվածներ, որոնք հեղադադրվում վերադասակարգվելու են շահույթում կամ վնասում			
Իրական արժեքի զուտ փոփոխություն տարվա ընթացքում	(370,279)	424,894	(837,720)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումների իրացումից շահույթին կամ վնասին և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքին փոխանցված զուտ օգուտ	-	(1,238,650)	-
Փոփոխություններ ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստում	51,577	(18,550)	17,991
Վերադասակարգվող հոդվածներին վերաբերող շահույթահարկ	66,650	162,751	150,789
Հարկային դրույքի փոփոխության արդյունքում ճշգրտում (ծանոթ. 14)	-	3,865	-
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների գծով վնաս	(252,052)	(665,690)	(668,940)
Այլ համապարփակ ֆինանսական օգուտ/(վնաս) ժամանակաշրջանի համար հարկումից հետո	1,930,102	(629,384)	(668,940)
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք/(վնաս) ժամանակաշրջանի համար	2,692,056	1,109,266	(1,044,961)

Կից ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են ղեկավարության կողմից 2021թ. հունվարի 15-ին

Վարչության նախագահ՝

Կարեն Եղիազարյան

Գլխավոր հաշվապահ, վարչության անդամ՝

Էմմա Զանինյան

Ֆինանսական վիճակի մասին միջանկյալ հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

		31 դեկտեմբերի 2020	31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)
<i>Ակտիվներ</i>	<i>Ծանոթ.</i>		
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	15	37,471,183	26,030,924
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	16	18,181,073	16,140,569
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	17	1,179,869	1,120,096
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	18	-	1,280
Ներդրումային արժեթղթեր	19		
- Իրական արժեթղծ՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով			
չափվող ներդրումային արժեթղթեր		14,488,608	1,882,145
- Ամորտիզացված արժեթղծ չափվող ներդրումային արժեթղթեր		-	489,177
- Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված իրական արժեթղծ՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր		5,728,670	8,840,490
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	20	111,716,348	101,556,815
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	21	9,517,804	5,967,151
Հետաձգված հարկային ակտիվ	14	-	31,283
Ընթացիկ շահութահարկի գծով ակտիվ		370,530	-
Բռնագանձված ակտիվներ	22	2,072,059	2,129,642
Այլ ակտիվներ	23	694,173	927,935
Ընդամենը՝ ակտիվներ		201,420,317	165,117,507
<i>Պարտավորություններ և սեփական կապիտալ</i>			
<i>Պարտավորություններ</i>			
Բանկերի նկատմամբ պարտավորություններ	24	2,749,926	4,096,505
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	25	16,524,178	12,713,336
Պարտավորություններ հաճախորդներին նկատմամբ	26	124,226,407	100,127,629
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	18	67,344	560
Այլ փոխառություններ	27	15,739,784	6,097,777
Ստորադաս փոխառություններ	28	5,303,185	10,261,764
Ընթացիկ շահութահարկի գծով պարտավորություն		-	310,307
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	14	620,955	-
Այլ պարտավորություններ	29	2,340,136	1,921,441
Ընդամենը՝ պարտավորություններ		167,571,915	135,529,319
<i>Սեփական կապիտալ</i>			
Բաժնետիրական կապիտալ	30	20,000,000	17,950,000
Գլխավոր պահուստ		1,000,000	262,075
Հիմնական միջոցների գծով վերագնահատման պահուստ		3,594,693	1,488,560
Իրական արժեքի պահուստ		(65,685)	186,367
Զբաղիված շահույթ		9,319,394	9,701,186
Ընդամենը՝ սեփական կապիտալ		33,848,402	29,588,188
Ընդամենը՝ պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		201,420,317	165,117,507

Կից ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են ղեկավարության նիստից 2021թ. հունվարի 15-ին

Վարչության նախագահ՝

Կարեն Եղիազարյան

Գլխավոր հաշվապահ, վարչության անդամ՝

Էմմա Զանինյան

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին միջանկյալ հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	Բաժնետիրական կապիտալ	Գլխավոր պահուստ	Իրական արժեքի պահուստ	Հիմնական միջոցների գծով վերագնահատման պահուստ	Իրական արժեքի պահուստ	Ընդամենը
Հաշվեկշիռը 2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ (աուդիտ անցած)	17,950,000	262,075	186,367	1,488,560	9,701,186	29,588,188
Տարվա շահույթ	-	-	-	-	761,954	761,954
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք						
Հիմնական միջոցների վերագնահատում	-	-	-	2,661,164	-	2,661,164
Հիմնական միջոցների մաշվածությունից պահուստի ճշգրտում	-	-	-	(76,021)	76,021	-
Իրական արժեքի զուտ փոփոխություն տարվա ընթացքում	-	-	(370,279)	-	-	(370,279)
Փոփոխություններ ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստում	-	-	51,577	-	-	51,577
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքին վերաբերող բաղկացուցիչ մասի շահութահարկ	-	-	66,650	(479,010)	-	(412,360)
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	(252,052)	2,106,133	837,975	2,692,056
Բաժնետիրական կապիտալի ավելացում	2,050,000	-	-	-	-	2,050,000
Հատկացում պահուստին	-	737,925	-	-	(737,925)	-
Շահաբաժիններ բաժնետերերին	-	-	-	-	(481,842)	(481,842)
Ընդամենը սեփականատերերի հետ գործարքներ	2,050,000	737,925	-	-	(1,219,767)	1,568,158
Հաշվեկշիռը 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	20,000,000	1,000,000	(65,685)	3,594,693	9,319,394	33,848,402

Հազար ՀՀ դրամ

Հաշվեկշիռը 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ

	Բաժնետիրական կապիտալ	Գլխավոր պահուստ	Իրական արժեքի պահուստ	Հիմնական միջոցների գծով վերագնահատման պահուստ	Իրական արժեքի պահուստ	Ընդամենը
Տարվա շահույթ	17,950,000	162,075	852,057	1,485,268	8,455,522	28,904,922
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	-	-	1,738,650	1,738,650
Հիմնական միջոցների մաշվածությունից պահուստի ճշգրտում	-	-	-	(33,014)	33,014	-
Իրական արժեքի զուտ փոփոխություն տարվա ընթացքում	-	-	424,894	-	-	424,894
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումների իրացումից շահույթին կամ վնասին և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքին փոխանցված զուտ օգուտ	-	-	(1,238,650)	-	-	(1,238,650)
Փոփոխություններ ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստում	-	-	(18,550)	-	-	(18,550)
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքին վերաբերող բաղկացուցիչ մասի շահույթահարկ	-	-	162,751	-	-	162,751
Հարկային դրույքի փոփոխության արդյունքում ճշգրտում (ծանոթ. 14)	-	-	3,865	36,306	-	40,171
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	(665,690)	3,292	1,771,664	1,109,266
Հատկացում պահուստին	-	100,000	-	-	(100,000)	-
Շահաբաժիններ բաժնետերերին	-	-	-	-	(426,000)	(426,000)
Ընդամենը սեփականատերերի հետ գործարքներ	-	100,000	-	-	(526,000)	(426,000)
Հաշվեկշիռը 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (աուդիտ անցած)	17,950,000	262,075	186,367	1,488,560	9,701,186	29,588,188

Կից ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են ղեկավարության կողմից 2021թ. հունվարի 15-ին

Վարչության նախագահ՝

Կարեն Եղիազարյան

Գլխավոր հաշվապահ, վարչության անդամ՝

Էմմա Զանինյան

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին միջանկյալ հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	2020թ.	2019թ. (աուդիտ անցած)
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Շահույթ մինչև հարկումը	1,036,878	2,247,078
Ճշգրտումներ		
Մաշվածության և ամորտիզացիոն մասհանումներ	597,012	531,139
Հիմնական միջոցների օտարումից զուտ օգուտ	(340)	(43,924)
Այլ ակտիվների օտարումից զուտ վնաս	4,237	89,598
Արժեզրկման ծախս	3,515,441	1,998,081
Տոկոսային ծախս վարձակալության գծով	53,312	23,575
Զուտ վնաս/(օգուտ) առևտրային պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխությունից	-	(114,265)
Ածանցյալ ֆինանսական գործիքների վերագնահատումից զուտ վնաս/(օգուտ)	81,376	(15,136)
Տոկոսային (եկամուտ)/ծախս ածանցյալ գործիքների գծով	(2,890)	-
Զուտ (օգուտ)/վնաս ոչ առևտրային ակտիվների և պարտավորությունների վերագնահատումից	(84,642)	126,727
Այլ հաշվեգրումներ	-	512,362
Շենքերի վերագնահատումից վնաս	5,687	-
Ստացվելիք տոկոսներ	(1,464,315)	(217,632)
Վճարվելիք տոկոսներ	94,279	794,681
Դրամական միջոցների հոսքեր նախքան գործառնական ակտիվներում և պարտավորություններում փոփոխությունները (Ավելացում)/նվազում գործառնական ակտիվներում	3,836,035	5,932,284
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	(1,884,308)	(8,976,927)
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	335,870	422,471
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	(77,206)	14,024
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(4,968,176)	(24,521,693)
Բռնագանձված ակտիվներ	130,215	689,955
Այլ ակտիվներ	218,966	(125,330)
Ավելացում/(նվազում) գործառնական պարտավորություններում		
Բանկերի նկատմամբ պարտավորություններ	(2,203,444)	1,528,114
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	3,812,311	3,432,640
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	17,004,658	25,406,057
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	66,784	(13,040)
Այլ պարտավորություններ	(61,021)	52,300
Գործառնական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ մինչև շահութահարկը	16,210,684	3,840,855
Վճարված շահութահարկ	(715,883)	(451,735)
Գործառնական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ	15,494,801	3,389,120
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Ներդրումային արժեթղթերի առք	(9,128,170)	(2,162,523)
Հիմնական միջոցների առք և ոչ նյութական ակտիվների առք	(991,118)	(778,924)
Հիմնական միջոցների վաճառք	2,875	380,813
Ներդրումային գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ	(10,116,413)	(2,560,634)

Հազար ՀՀ դրամ

	2020թ.	2019թ. (աուդիտ անցած)
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Բաժնեդիրական կապիտալի թողարկում	2,050,000	-
Վճարված շահաբաժիններ	(426,000)	(426,000)
Այլ փոխառություններ	8,606,497	2,384,802
Ստորադաս փոխառություններ	(5,716,940)	-
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	(125,337)	(73,020)
Ֆինանսական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ	4,388,220	1,885,782
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ	9,766,608	2,714,268
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ տարվա սկզբի դրությամբ	26,030,924	23,088,491
Արտարժույթի փոխարկման ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	1,675,311	230,503
Պարտքային վնասի գծով պահուստի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	(1,660)	(2,338)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ տարվա վերջի դրությամբ (ծանոթ 15)	37,471,183	26,030,924
<i>Լրացուցիչ տեղեկատվություն՝</i>		
Ստացված տոկոսներ	13,588,126	11,749,384
Վճարված տոկոսներ	(7,253,268)	(5,065,044)

Կից ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են ղեկավարության կողմից 2021թ. հունվարի 15-ին

Վարչության նախագահ՝

Կարեն Եղիազարյան

Գլխավոր հաշվապահ, վարչության անդամ՝

Էմմա Զանինյան

Հիմնական տնտեսական նորմատիվների վերաբերյալ հաշվետվություն (եռամսյակային)

01/10/20-31/12/20		(հազ. դրամ)	
Նորմատիվներ	Նորմատիվի փաստացի մեծությունը՝ հաշվարկված բանկի համար	ՀՀ կենտրոնական բանկի սահմանած նորմատիվի թույլատրելի մեծությունը	Հաշվետու եռամսյակում խախտումների թիվը
1	2	3	4
Բանկի կանոնադրական հիմնադրամի նվազագույն չափը	20,000,000	50,000	Խախտում առկա չէ
Ընդհանուր (սեփական) կապիտալի նվազագույն չափը	38,045,888	30,000,000	Խախտում առկա չէ
Ն1 ¹ Հիմնական կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	15.22%	9%	Խախտում առկա չէ
Ն1 ² Ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	19.78%	12%	Խախտում առկա չէ
Ն2 ¹ Բանկի բարձր իրացվելի ակտիվների և ընդհանուր ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	26.00%	15%	Խախտում առկա չէ
Ն2 ¹¹ Բանկի առաջին խմբի արտաբաժնյա արտահայտված բարձր իրացվելի ակտիվների և առաջին խմբի արտաբաժնյա արտահայտված ընդհանուր ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	21.09%	4%	Խախտում առկա չէ
Ն2 ¹² Բանկի ԱՄՆ դոլարով, եվրոյով և երկրորդ խմբի արտաբաժնյա արտահայտված բարձր իրացվելի ակտիվների և ԱՄՆ դոլարով, եվրոյով, տվյալ երկրորդ խմբի արտաբաժնյա արտահայտված ընդհանուր ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	x	4%	Խախտում առկա չէ
Ն2 ² Բանկի բարձր իրացվելի ակտիվների և ցայահանջ պարտավորությունների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	152.21%	60%	Խախտում առկա չէ
Ն2 ²¹ Բանկի առաջին խմբի արտաբաժնյա արտահայտված բարձր իրացվելի ակտիվների և առաջին խմբի արտաբաժնյա արտահայտված ցայահանջ պարտավորությունների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	93.37%	10%	Խախտում առկա չէ
Ն2 ²² Բանկի ԱՄՆ դոլարով, եվրոյով և երկրորդ խմբի արտաբաժնյա արտահայտված բարձր իրացվելի ակտիվների և ԱՄՆ դոլարով, եվրոյով , տվյալ երկրորդ խմբի արտաբաժնյա արտահայտված ցայահանջ պարտավորությունների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	x	10%	Խախտում առկա չէ
Ն3 ¹ Մեկ փոխառուի գծով ռիսկի առավելագույն չափը	14.62%	20%	Խախտում առկա չէ
Ն3 ² Խոշոր փոխառուների գծով ռիսկի առավելագույն չափը	62.41%	500%	Խախտում առկա չէ
Ն4 ¹ Բանկի հետ կապված մեկ անձի գծով ռիսկի առավելագույն չափը	0.62%	5%	Խախտում առկա չէ
Ն4 ² Բանկի հետ կապված բոլոր անձանց գծով ռիսկի առավելագույն չափը	3.42%	20%	Խախտում առկա չէ
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկում տեղաբաշխված պարտադիր պահուստների նվազագույն չափը			
ՀՀ դրամով	x	2%	Խախտում առկա չէ
ԱՄՆ դոլարով	x	10% դրամով	Խախտում առկա չէ
	x	8% ԱՄՆ դոլարով	Խախտում առկա չէ

01/10/20-31/12/20

(հազ. դրամ)

Նորմատիվներ	Նորմատիվի փաստացի մեծությունը՝ հաշվարկված բանկի համար	ՀՀ կենտրոնական բանկի սահմանած նորմատիվի թույլատրելի մեծությունը	Հաշվետու եռամսյակում խախտումների թիվը
1	2	3	4
Եվրոյով	x	10% դրամով	Խախտում առկա չէ
	x	8% Եվրոյով	Խախտում առկա չէ
Այլ արժույթով	x	10% դրամով	Խախտում առկա չէ
	x	8% ԱՄՆ դոլարով	Խախտում առկա չէ
Արտարժույթային դիրքի և բանկի ընդհանուր կապիտալի միջև առավելագույն հարաբերակցությունը	3.69%	10%	Խախտում առկա չէ
Ըստ առանձին արտարժույթների յուրաքանչյուր արտարժույթի դիրքի և բանկի ընդհանուր կապիտալի միջև առավելագույն հարաբերակցությունը՝			
ԱՄՆ դոլարով	3.56%	7%	Խախտում առկա չէ
Եվրոյով	0.04%	7%	Խախտում առկա չէ
Ռուսական ռուբլիով	x	7%	Խախտում առկա չէ
Այլ	0.09%	7%	Խախտում առկա չէ

Կից ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են ղեկավարության կողմից 2021թ. հունվարի 15-ին

Վարչության նախագահ՝

Կարեն Եղիազարյան

Գլխավոր հաշվապահ, վարչության անդամ՝

Էմմա Զանինյան

Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1 Գործունեության բնույթը և ընդհանուր տեղեկություններ

«ԷՎՈԿԱՐԱՆԿ» ՓԲԸ (այսուհետ՝ Բանկ)՝ անվանափոխված «Պրոմթեյ Բանկ» ՓԲԸ-ն է, որը հիմնադրվել է 01.06.1990թ. և հանդիսանում է փակ բաժնետիրական ընկերություն՝ գործելով Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ ՀՀ) օրենսդրության շրջանակներում: Բանկը գրանցվել է 02.10.1991թ. ՀՀ կենտրոնական բանկ (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից N27 արտոնագրային համարով:

Բանկը հանդիսանում է Հայաստանի Հանրապետությունում ֆիզիկական անձանց ավանդների հատուցում երաշխավորող պետական համակարգի, Հայաստանի բանկերի միության, ArCa, Master Card քարտային վճարահաշվարկային համակարգերի անդամ:

Բանկի հիմնական գործունեությունը վարկավորումը և ավանդների ընդունումն է, ՀՀ-ում և արտերկրներ փոխանցումների և փոխարկման գործարքների իրականացումը, ինչպես նաև իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց արտարժույթային և այլ բանկային ծառայությունների մատուցումը:

Բանկի գլխավոր գրասենյակը և թվով 13 մասնաճյուղեր գտնվում են Երևանում, մեկ մասնաճյուղ՝ Գյումրիում, մեկ մասնաճյուղ՝ Արմավիրի քաղաքում, մեկ մասնաճյուղ՝ Վանաձոր քաղաքում:

Բանկի աշխատակիցների թիվը հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ կազմում է 354:

Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ Հանրապետության 44/2 փող., Երևան 0010, Հայաստանի Հանրապետություն:

2 Գործարար միջավայր

Հայաստանում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները, ինչպես նաև իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերի զարգացումը շարունակական բնույթ են կրում: Հայաստանի տնտեսության կայունությունը և զարգացումը մեծապես կախված է այս փոփոխություններից: Կառավարությունը հաստատել է արդյունավետ կառավարման իր հանձնառությունը, որը ենթադրում է հակակոռուպցիոն ջանքեր, թափանցիկություն և հաշվետվողականություն:

2020թ. մարտ ամսին Առողջապահության համաշխարհային կազմակերպությունը 2019թ. դեկտեմբեր ամսին Չինաստանում բռնկված կորոնավիրուսը (COVID-19) դասակարգեց որպես համաճարակ: Կորոնավիրուսն արդեն իսկ էական ազդեցություն է ունեցել համաշխարհային տնտեսության և խոշոր ֆինանսական շուկաների վրա:

ՀՀ կառավարության և Կենտրոնական Բանկի կողմից գործարկվել են աջակցության բազմաթիվ ծրագրեր, որոնց նպատակը տնտեսության վրա համաճարակի ազդեցության չեզոքացումն է: Նման միջոցառումներից են տուժած ոլորտներում գործող կազմակերպությունների և անհատների վարկավորումը, ինչպես նաև վարկային արձակուրդները:

Ընդհանուր առմամբ, 2020թ.-ին վարկավորումը նվազել է բանկային համակարգում, քանի որ բանկերը վերագնահատում են իրենց վարկառուների բիզնեսի մոդելները, ինչպես նաև վարում են ավելի զգույշ քաղաքականություն՝ հաշվի առնելով փոխարժեքների տատանումը և տնտեսական ակտիվության նվազումը:

Բանկի ղեկավարությունը գտնում է, որ Բանկի ընթացիկ իրացվելիության մակարդակը բավարար է Բանկի տնտեսական կայունության ապահովման համար: Բանկն ամեն օր վերահսկում է իր իրացվելիության մակարդակը և, անհրաժեշտության դեպքում, կկիրառի համապատասխան գործիքակազմ:

Հայաստանի Հանրապետությունում իրավիճակը ավելի սրվեց Ադրբեջանի Հանրապետության կողմից հրահրած պատերազմի արդյունքում: Չնայած կրակի դադարեցման համաձայնագրին՝ պատերազմի անբարենպաստ հետևանքները տնտեսության վրա դեռ անորոշ են, ինչպես կարճաժամկետ, այնպես էլ երկարաժամկետ հատվածում:

Այս իրադարձությունները կարող են հետագա ազդեցություն ունենալ Բանկի ապագա գործունեության և ֆինանսական կայունության վրա, սակայն դրանք մինչև ժամանակ անկանխատեսելի են: Ապագա տնտեսական և քաղաքական իրավիճակը և ազդեցությունը Բանկի գործունեության վրա կարող են տարբերվել Բանկի ղեկավարության ընթացիկ կանխատեսումներից:

Այս ֆինանսական հաշվետվությունները չեն արտոցուցվում վերոնշյալ դեպքերի հնարավոր ազդեցությունը Բանկի գործունեության վրա:

3 Հաշվետվությունների պատրաստման հիմունքները

3.1 Համապատասխանությունը

Սույն միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ), որոնք հաստատվել են Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի (<ՀՄՍԽ) կողմից և Մեկնաբանությունների՝ հաստատված Ֆինանսական Հաշվետվությունների Մեկնաբանությունների Միջազգային Կոմիտեի կողմից (ՖՀՄՄԿ):

Բանկը պատրաստում է իր հաշվետվությունները ՀՀ գործող օրենսդրության և հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների պահանջներին համապատասխան: Սույն միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները հիմնված են Բանկի հաշվառման գրանցումների վրա, որոնք ճշգրտվել և վերադասակարգվել են ՖՀՄՍ-ին համապատասխանեցնելու նպատակով:

3.1 Չափման հիմունքները

Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են իրական արժեքի սկզբունքի հիման վրա իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների համար: Այլ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով, իսկ ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները՝ պատմական արժեքով բացառությամբ հողի, շինությունների որոնք ներկայացվել են վերազնահատված գումարով:

3.2 Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Բանկի գործառնական արժույթն այն հիմնական տնտեսական միջավայրի արժույթն է, որտեղ գործում է Բանկը: Բանկի գործառնական և ներկայացման արժույթ է հանդիսանում Հայաստանի Հանրապետության դրամը (այսուհետ՝ ՀՀ դրամ), քանի որ այս արժույթն է լավագույն կերպով արտացոլում ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և Բանկի գործարքների տնտեսական բովանդակությունը: Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով՝ հազարների ճշտությամբ, եթե այլ բան նշված չէ: ՀՀ սահմաններից դուրս դրամը ազատ փոխարկելի չէ:

3.3 Բանկի կողմից դեռևս չկիրառվող ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման օրվա դրությամբ լույս են տեսել մի շարք նոր ստանդարտներ, գործող ստանդարտների վերաբերյալ փոփոխություններ և մեկնաբանություններ, որոնք դեռևս ուժի մեջ չեն մտել: Բանկը վաղաժամկետ չի ընդունել այդ ստանդարտներից և մեկնաբանություններից որևէ մեկը:

Ղեկավարությունը կանխատեսում է, որ կիրառելի նոր ստանդարտներն ու մեկնաբանությունները կընդունվեն Բանկի կողմից՝ դրանց ուժի մեջ մտնելու օրվան հաջորդող առաջիկա ժամանակաշրջանում:

Ղեկավարության կանխատեսմամբ այս փոփոխությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա և ներկայացված են ստորև:

- Ֆինանսական հաշվետվությունների հայեցակարգային հիմունքները,
- «Ձեռնարկատիրական գործունեության միավորումներ» (ՖՀՄՍ 3 փոփոխություններ),
- «Էականության սահմանումը» (<ՀՄՍ 1 և <ՀՄՍ 8 փոփոխություններ)
- «Ուղենշային տոկոսադրույքի բարեփոխում» (ՖՀՄՍ 9 և ՖՀՄՍ 7 փոփոխություններ)

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ներկայացվող հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ընթացքում: Հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն:

4.1 Եկամուտների և ծախսերի ճանաչում

Եկամուտը ճանաչվում է այն դեպքում, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կհոսեն Բանկ և ստացված եկամուտը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ծախսը ճանաչվում է այն ժամանակ, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կարտահոսեն Բանկից և ծախսը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ստորև ներկայացվող չափանիշները նույնպես պետք է հաշվի առնվեն մինչև եկամուտի ճանաչումը:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդ

Տոկոսային եկամուտը հաշվառվում է՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը ամորտիզացված արժեքով չափվող բոլոր ֆինանսական գործիքների, իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների համար: Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվների տոկոսային եկամուտը նույնպես հաշվառվում է՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշտությամբ գեղջում է գնահատված ապագա դրամական մուտքերը ֆինանսական գործիքի ակնկալվող գործողության ժամկետի կամ անհրաժեշտության դեպքում՝ ավելի կարճ ժամանակահատվածի ընթացքում, մինչև ֆինանսական ակտիվի զուտ հաշվեկշռային արժեք:

Արդյունավետ տոկոսադրույքը (և, հետևաբար, ակտիվի ամորտիզացված արժեքը) հաշվարկվում է՝ հաշվի առնելով ձեռքբերման ցանկացած գեղջ կամ հավելավճար, գանձումներ և ծախսեր, որոնք արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասն են: Բանկը ճանաչում է տոկոսային եկամուտը՝ կիրառելով հատուցադրույքը, որը ներկայացնում է վարկի ակնկալվող գործողության ժամկետի նկատմամբ կայուն հատուցադրույքի լավագույն գնահատումը: Այսպիսով, այն ճանաչում է տարբեր փուլերում գանձվող պոտենցիալ տարբեր տոկոսադրույքների ազդեցությունը և գործիքի կյանքի ընթացքում այլ ազդեցությունները (ներառյալ կանխավճարները, տուգանքները և գանձումները):

Եթե ֆինանսական ակտիվի գծով դրամական միջոցների հոսքերի վերաբերյալ ակնկալիքները վերանայվում են պարտքային ռիսկից չբխող պատճառներով, ապա հաշվեկշռում ճշգրտումը հաշվառվում է որպես ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի դրական կամ բացասական ճշգրտում տոկոսային եկամտի ավելացմամբ կամ նվազմամբ: Ճշգրտումը հետագայում ամորտիզացվում է տոկոսային և նմանատիպ եկամտի միջոցով շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվությունում:

Տոկոսային եկամուտների և ծախսերի հաշվարկ

Տոկոսային եկամտի և ծախսերի հաշվարկում արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառվում է ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքի (եթե ակտիվը արժեզրկված չէ) կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ:

Այնուամենայնիվ, սկզբնական ճանաչումից հետո արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույք ֆինանսական ակտիվի զուտ ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Եթե ակտիվը այլևս արժեզրկված չէ, ապա տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է համախառն հիմունքով:

Սկզբնական ճանաչման ժամանակ արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների գծով տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է՝ ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառելով ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Տոկոսային եկամուտը չի հաշվարկվում համախառն հիմունքով, նույնիսկ եթե ակտիվի պարտքային ռիսկը բարելավվում է:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման վերաբերյալ տեղեկատվությունը տես 4.4.6 ծանոթագրությունում:

Կոմիսիոն և այլ եկամուտներ և ծախսեր

Վարկերի տրամադրման համար գանձվող վճարները (համապատասխան ծախսերի հետ միասին) հետաձգվում են՝ ճշգրտելով տվյալ վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքը: Վարձավճարները, այլ եկամուտները և ծախսերը հիմնականում ճանաչվում են հաշվեգրման սկզբունքով ծառայությունների մատուցման ընթացքում: Ներդրումային պորտֆելի, այլ կառավարչական և խորհրդատվական ծառայությունների գծով վճարները ճանաչվում են պայմանագրային պայմաններին համապատասխան: Ակտիվների կառավարման գծով վճարները ճանաչվում են ծառայությունների մատուցման ժամանակաշրջանում: Նույն սկզբունքն է կիրառվում կարողությունների կառավարման, ֆինանսական պլանավորման և

ակտիվների պահպանման ծառայությունների դեպքում, որոնք ենթադրում են ծառայությունների մատուցման երկար ժամկետ:

Շահաբաժիններից եկամուտ

Եկամուտը ճանաչվում է, երբ Բանկի՝ վճարը ստանալու իրավունքը հաստատված է:

Ջուտ առևտրային եկամուտ

Ջուտ առևտրային եկամուտը ներառում է առևտրային նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխությունից իրացված և չիրացված եկամուտը և ծախսը, տոկոսներից, շահաբաժիններից և արտարժույթային տարբերություններից գոյացող բոլոր եկամուտները և ծախսերը: Ջուտ առևտրային եկամուտը ներառում է նաև արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտը կամ ծախսը և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, երբ համապատասխան ծառայությունն արդեն մատուցված է:

4.2 Արտարժույթ

Արտարժույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ գործարքի օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվների և պարտավորությունների փոխարկումից առաջացած օգուտը և վնասը ճանաչվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զուտ առևտրային եկամուտ հոդվածում, մինչդեռ ոչ առևտրային ակտիվների փոխարկումից գոյացող օգուտը և վնասը ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության այլ եկամուտ կամ այլ ծախս հոդվածում: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են գործառնական արժույթով կիրառելով հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ գործող փոխարժեքը:

Արտարժույթով արտահայտված դրամային արժեթղթերի (որպես իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով ներդրումային արժեթղթեր դասակարգվող) իրական արժեքում փոփոխությունները վերլուծվում են փոխարժեքային տարբերություններ միջև, որոնք առաջանում են արժեթղթերի ամորտիզացված գումարների փոփոխության և արժեթղթերի հաշվեկշռային արժեքի այլ փոփոխությունների արդյունքում: Ամորտիզացված գումարում փոփոխությունների հետ կապված փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, իսկ հաշվեկշռային արժեքում այլ փոփոխությունները ճանաչվում են սեփական կապիտալում:

Պատմական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժույթային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործարքի օրվա փոխարժեքով (կիրառելի են 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական հաշվետվությունների համար): Իրական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժույթային հոդվածները վերահաշվարկվում են իրական արժեքի որոշման օրվա փոխարժեքով: Ոչ դրամային հոդվածների, ինչպիսին են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով պահվող բաժնետոմսեր, փոխարժեքային տարբերությունները, ներկայացվում են որպես իրական արժեքի փոփոխությունից շահույթի կամ վնասի մաս: Ոչ դրամային հոդվածների փոխարժեքային տարբերությունները, ինչպես օրինակ՝ բաժնային գործիքներ դասակարգված բաժնետոմսերինը, որոնց համար ընտրությունը կատարվել է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում իրական արժեքի հետագա փոփոխությունները ներկայացնելու տարբերակը, ընդգրկվում են կապիտալում՝ իրական արժեքի փոփոխությունների պահուստում:

Յուրաքանչյուր գործառնության պայմանագրով նախատեսված փոխարժեքի և տվյալ գործառնության օրվա գործող փոխարժեքի տարբերությունից առաջացող օգուտը կամ վնասը հաշվառվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զուտ առևտրային եկամուտ հոդվածի արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ տողում:

Բանկի կողմից միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով օգտագործվել են հետևյալ փոխարժեքները.

	31 դեկտեմբերի 2020	31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)
<< դրամ/1 ԱՄՆ դոլար	522.59	479.7
<< դրամ/1 Եվրո	641.11	537.26

4.3 Հարկում

Շահույթի գծով հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն հարկերի, որոնց գծով գործառնությունների արդյունքները ճանաչվել են սեփական կապիտալում, ինչի դեպքում հարկերը նույնպես ճանաչվում են սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը տարվա համար հարկվող եկամուտից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվին գործող հարկային դրույքներով, ինչպես նաև նախորդ տարիների համար վճարված հարկերի ճշգրտումները: Այն դեպքում, երբ միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններն արտոնված են ներկայացման համար մինչև համապատասխան հարկային հաշվետվությունների ներկայացնելը, ապա հարկվող շահույթը կամ վնասը հիմնված է մոտավոր թվերի վրա: Հարկային մարմինները կարող են ունենալ ավելի խիստ մոտեցում հարկային օրենսդրությունը մեկնաբանելիս և հարկային հաշվարկները ստուգելիս: Որպես արդյունք, հարկային մարմինները կարող են պահանջել լրացուցիչ հարկերի մուծում այն գործարքների գծով, որոնց համար նախկինում պահանջ չի ներկայացվել: Հետևաբար, կարող են առաջանալ նշանակալի լրացուցիչ հարկեր, տույժեր և տուգանքներ: Հարկային ստուգումը կարող է ներառել ստուգման տարվան անմիջապես նախորդող 3 օրացուցային տարիներ: Որոշ հանգամանքներում հարկային ստուգումը կարող է ներառել ավելի երկար ժամանակաշրջաններ:

Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են հաշվապահական հաշվեկշռի պարտավորությունների մեթոդի համաձայն, որը հաշվի է առնում բոլոր ժամանակային տարբերությունները, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկային նպատակներով հաշվարկվող գումարների միջև, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ տարբերություններն առաջացել են գույքի նախնական ճանաչման ժամանակ կամ կազմակերպությունների միավորում չհանդիսացող գործառնություններից առաջացող ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում և ինչը առաջացման պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական, և ոչ էլ հարկման նպատակով հաշվարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվ ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի հաշվին կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են այն հարկային դրույքով, որը ենթադրվում է, որ կգործի ակտիվների իրացման և պարտավորությունների մարման ժամանակ՝ հիմնվելով տվյալ ժամանակաշրջանի կամ հաշվետու ժամանակաշրջանի փաստացի գործող դրույքների վրա:

ՀՀ-ում բանկերն իրենց գործունեության ընթացքում վճարում են նաև այլ հարկեր: Այդ հարկերը ներառված են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության «Այլ ծախսեր» հոդվածում:

4.4 Ֆինանսական գործիքներ

4.4.1 Ծանաչում և սկզբնական չափում

Բանկն սկզբնապես ճանաչում է վարկերը և փոխառությունները, ավանդները, թողարկված պարտքային արժեթղթերը և ստորադաս պարտավորությունները դրանց ստեղծման օրվա դրությամբ: Բոլոր այլ ֆինանսական գործիքները (ներառյալ ֆինանսական ակտիվների կանոնավոր գնումները և վաճառքները) ճանաչվում են գործարքի օրվա դրությամբ, որը Բանկի՝ գործիքի պայմանագրային կողմ դառնալու ամսաթիվն է:

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական չափումը տեղի է ունենում իրական արժեքով: Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների խմբում չդասակարգված ֆինանսական ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում իրական արժեքին գումարվում են գործարքի հետ կապված ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են դրանց ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

4.4.2 Դասակարգում

Սկզբնական ճանաչման դեպքում ֆինանսական ակտիվը ունի երեք հիմնական դասակարգում՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ եկամտի միջոցով չափվող (FVOCI) և իրական արժեքով՝ շահույթի և վնասի միջոցով չափվող (FVTPL):

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե միաժամանակ բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմաններին և չի նախանշվում որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող՝

- ակտիվը պահվում է բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակը պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրումն է, և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային դրույթները որոշակի ժամկետներում հանգեցնում են դրամական միջոցների հոսքերի, որոնք բացառապես մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով տոկոսագումարների վճարումներն են:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմաններին և չի նախանշվում որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող.

- այն պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն է թե՛ պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրումը և թե՛ ֆինանսական ակտիվի վաճառքը և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային դրույթները որոշակի ժամկետներում հանգեցնում են դրամական միջոցների հոսքերի, որոնք բացառապես մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով տոկոսագումարների վճարումներն են:

Առևտրային նպատակներով չափվող բաժնային գործիքներում կատարվող ներդրումների սկզբնական ճանաչման ժամանակ Բանկը կարող է անշրջելիորեն որոշել ներկայացնել իրական արժեքի հետագա փոփոխություններն այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում: Այս ընտրությունը կատարվում է առանձին յուրաքանչյուր ներդրման համար:

Բոլոր այլ ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Բացի այդ, սկզբնական ճանաչման պահին Բանկը կարող է անշրջելիորեն նախորոշել ֆինանսական ակտիվը, որը համապատասխանում է ամորտիզացված արժեքով կամ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվելու պահանջներին, որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող, եթե դա թույլ կտա վերացնել կամ էականորեն նվազեցնել հաշվապահական հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը կառաջանար այլ պարագայում:

Բիզնես մոդելի գնահատում

Բանկը պորտֆելի մակարդակում գնահատում է բիզնես մոդելի նպատակը, որի շրջանակում պահվում է ակտիվը, քանզի այս գնահատումը լավագույնս արտացոլում է բիզնեսի կառավարման և ղեկավարությանը տեղեկատվության տրամադրման եղանակը: Դիտարկվող տեղեկատվությունը ներառում է.

- պորտֆելի համար սահմանված քաղաքականությունը ու նպատակները և այդ քաղաքականության գործնական կիրառությունը: Մասնավորապես, արդյոք ղեկավարության ռազմավարությունը ուղղված է պայմանագրով նախատեսված տոկոսային եկամուտ ստացմանը, տոկոսադրույքների որոշակի կառուցվածքի պահպանմանը, ֆինանսական ակտիվների գործողության ժամկետների համապատասխանեցմանն այն պարտավորությունների գործողության ժամկետներին, որոնք ֆինանսավորում են այդ ակտիվները, կամ դրամական միջոցների իրացմանն ակտիվների վաճառքի միջոցով,
- ինչպես է գնահատվում պորտֆելի եկամտաբերությունը և ինչպես է այդ տեղեկատվությունը ներկայացվում Բանկի ղեկավարությանը,
- բիզնես մոդելի և դրա շրջանակում պահվող ֆինանսական ակտիվների արդյունավետության վրա ազդող ռիսկերը և այդ ռիսկերի կառավարման եղանակը,
- ինչպես են վարձատրվում ղեկավարները, օրինակ՝ արդյոք վարձատրությունը կախված է կառավարվող ակտիվների իրական արժեքից կամ պայմանագրային հավաքագրված դրամական միջոցների հոսքերից,
- նախորդ ժամանակաշրջաններում վաճառքների հաճախականությունը, ծավալը և ժամկետները, այդ վաճառքների պատճառները և հետագա վաճառքների վերաբերյալ ակնկալիքները: Այնուամենայնիվ, վաճառքների գծով գործունեության մասին տեղեկատվությունը դիտարկվում է ոչ թե առանձին հիմունքով, այլ որպես ընդհանուր

գնահատման մաս, թե ինչպես է Բանկը հասնում ֆինանսական ակտիվները կառավարելու համար սահմանված նպատակին և ինչպես են դրամական հոսքերը ձևավորվում:

Պայմանագրային դրամական հոսքերի բնութագրի գնահատում – միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսի վճարումներ (SPPI test)

Այս գնահատման նպատակով «մայր գումար» է սահմանվում ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը սկզբնական ճանաչման պահին: «Տոկոսը» կազմված է փողի ժամանակային արժեքի և պարտքային ռիսկի փոխհատուցումից, այլ ռիսկերի և ֆինանսական ակտիվի պահպանման հետ կապված ծախսերի փոխհատուցումից (օրինակ՝ իրացվելիության ռիսկ և վարչական ծախսեր), ինչպես նաև շահույթի մարժայից: Գնահատելու համար՝ արդյոք պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսի վճարումներ են, Բանկը հաշվի է առնում գործիքի պայմանագրային պայմանները: Սա ներառում է նաև այն գնահատումը՝ արդյոք ֆինանսական ակտիվը ներառում է այնպիսի պայմանագրային պայման, որը կարող է փոխել պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի գումարը և ժամկետն այնպես, որ ֆինանսական ակտիվը չի բավարարի այդ պայմանը:

Գնահատման ժամանակ Բանկը դիտարկում է.

- պայմանական դեպքեր, որոնք կարող են փոխել դրամական միջոցների հոսքերի գումարը և ժամկետը,
- լծակավորման առանձնահատկությունները,
- վաղաժամկետ մարման և երկարաձգման հնարավորությունը,
- պայմանները, որոնք սահմանափակում են որոշակի ակտիվների նկատմամբ Բանկի պահանջը (օրինակ՝ առանց ռեզրեսի պահանջի իրավունքի ակտիվների պայմանավորվածություններ) և
- առանձնահատկությունները, որոնք փոխում են դրամի ժամանակային արժեքը, օրինակ, տոկոսադրույքների պարբերական վերանայումը:

Վերադասակարգումներ

Ֆինանսական ակտիվները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն ժամանակաշրջանի, երբ Բանկը փոխում է իր բիզնես մոդելը ֆինանսական ակտիվների կառավարման նպատակով: Ֆինանսական պարտավորությունները երբեք չեն վերադասակարգվում:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկը դասակարգում է իր ֆինանսական պարտավորությունները որպես ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

4.4.3 Ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Բանկը ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվը, երբ այդ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը (տես նաև Ծանոթագրություն 4.4.4) կամ երբ փոխանցում է պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի ստանալու իրավունքը այնպիսի գործարքով, որով ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները փոխանցվում են կամ երբ չեն փոխանցվում սեփականության բոլոր ռիսկերն ու օգուտները, և դա չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը:

Ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչման դեպքում ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի (կամ ապաճանաչված ակտիվի մասի վրա տարածվող հաշվեկշռային արժեքի) և (i) ստացված փոխհատուցման գումարի տարբերությունը (ներառյալ ցանկացած նոր ակտիվ հանած ցանկացած նոր պարտավորություն) և (ii) այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում ճանաչված ցանկացած կուտակված օգուտը կամ վնասը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային բաժնային արժեթղթերի գծով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված ցանկացած կուտակային օգուտ/վնաս չի ճանաչվում շահույթում կամ վնասում այդ արժեթղթերի ապաճանաչման դեպքում: Մասնակցությունն ապաճանաչման պայմաններին բավարարող փոխանցված ֆինանսական ակտիվներում, որն առաջանում է կամ պահպանվում է Բանկի կողմից, ճանաչվում է որպես առանձին ակտիվ կամ պարտավորություն:

Բանկը գործարքներ է կնքում, որոնց համաձայն՝ փոխանցում է իր ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահում է փոխանցված ակտիվների կա՛մ բոլոր, կա՛մ գրեթե բոլոր ռիսկերն ու օգուտները, կա՛մ դրանց մի մասը: Նման դեպքերում փոխանցված ակտիվները չեն ապաճանաչվում: Այսպիսի գործարքների օրինակներ են արժեթղթերի՝ որպես փոխառության տրամադրման և վաճառքի ու հետգնման գործարքները:

Եթե ակտիվները վաճառվում են երրորդ կողմին համանման գնով հետգնման սվոպով, գործարքը հաշվառվում է որպես գրավով ապահովված ֆինանսավորման գործարք, որը նման է վաճառքի և հետգնման գործարքներին, քանի որ Բանկը պահպանում է նմանատիպ ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները:

Գործարքներում, որոնցում Բանկը չի պահպանում և չի փոխանցում ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները և պահպանում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվը այնքանով, որքանով շարունակվում է իր ներգրավվածությունը ֆինանսական ակտիվի մեջ, որն այն չափն է, որով այն ենթարկված է փոխանցված ակտիվի արժեքի փոփոխությունների ազդեցությանը:

Որոշ գործարքներում Բանկը պահպանում է փոխանցված ֆինանսական ակտիվը վճարի դիմաց սպասարկելու պարտավորությունը: Փոխանցված ակտիվը ապաճանաչվում է, եթե բավարարում է ապաճանաչման չափանիշներին: Ակտիվը կամ պարտավորությունը ճանաչվում են սպասարկման պայմանագրով, եթե սպասարկման վճարը ավելին է (ակտիվ) կամ պակաս (պարտավորություն), քան սպասարկման դիմաց բավարար չափով հատուցումը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկը ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը երբ, նրա պայմանագրային պարտավորությունները չեն կատարվում կամ չեղյալ են համարվում, կամ ժամկետը լրանում է:

4.4.4 Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխություն

Ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները փոփոխվում են, Բանկը գնահատում է՝ արդյոք փոփոխված ակտիվի դրամական միջոցների հոսքերը էականորեն են տարբերվում: Եթե դրամական միջոցների հոսքերը էականորեն են տարբերվում, ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվից դրամական հոսքերի պայմանագրային իրավունքները համարվում են առջին: Այս դեպքում սկզբնական ֆինանսական ակտիվը ապաճանաչվում է (տես 4.4.3 ծանոթագրություն), իսկ նոր ֆինանսական ակտիվը ճանաչվում է իրական արժեքով:

Եթե փոփոխված ակտիվի ամորտիզացված արժեքով դրամական հոսքերը էականորեն չեն տարբերվում, ապա փոփոխությունը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչման: Այս դեպքում Բանկը վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը և համախառն հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտման արդյունքում առաջացած գումարը ճանաչում է որպես փոփոխությունից օգուտ կամ վնաս շահույթում կամ վնասում: Եթե նմանատիպ փոփոխությունը կատարվում է վարկառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով (տես 4.4.6 ծանոթագրություն), ապա օգուտը կամ վնասը ներկայացվում է արժեզրկումից կորուստների հետ միասին: Այլ դեպքերում՝ այն ներկայացվում է որպես տոկոսային եկամուտ:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկը ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ վերջինիս պայմանները փոփոխվել են և փոփոխված պարտավորության դրամական միջոցների հոսքերը, ըստ էության, տարբեր են: Այս դեպքում փոփոխված պայմաններով հիմնավորված նոր ֆինանսական պարտավորությունը ճանաչվում է իրական արժեքով: Մարված ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և փոփոխված պայմաններով նոր ֆինանսական պարտավորության միջև տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

4.4.5 Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները, եկամուտներն ու ծախսերը միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններում հաշվանցվում են և ներկայացվում են զուտ արժեքով, եթե գոյություն ունի օրենսդրորեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն ներկայացնելու այն գտման սկզբունքով կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

Եկամուտները և ծախսերը ներկայացվում են զուտ արժեքի հիման վրա, միայն երբ դա թույլատրվում է համաձայն ՖՀՄՍ-ների, կամ մի խումբ համանման գործարքներից բխող օգուտի և վնասի դեպքում, օրինակ՝ Բանկի առևտրային գործունեության ընթացքում:

4.4.6 Արժեզրկում

Բանկը կանխատեսումների հիման վրա գնահատում է ակնկալվող պարտքային կորուստները («ECL») հետևյալ ֆինանսական գործիքների նկատմամբ, որոնք չեն չափվում իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով.

- ֆինանսական ակտիվներ, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ
- վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր
- վարկերի տրամադրման պարտավորվածություններ
- ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր

Բաժնային ֆինանսական գործիքների համար արժեզրկում չի հաշվարկվում:

Բանկը չափում է կորուստների գծով պահուստները ֆինանսական գործիքի գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարի չափով, բացառությամբ ստորև նշված գործիքների, որոնց համար Բանկը պետք է հաշվարկի ֆինանսական գործիքի ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստը այն գումարի չափով, որը հավասար է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներին.

- հաշվետու ամսաթվի դրությամբ դեֆոլտի ցածր ռիսկով պարտքային ներդրումային արժեթղթեր,
- այլ ֆինանսական գործիքներ, որոնց գծով պարտքային ռիսկը սկզբնական ճանաչումից հետո էականորեն չի աճել:

Բանկը համարում է, որ պարտքային արժեթղթերը ունեն ցածր պարտքային ռիսկ այն դեպքում, երբ վեջինիս պարտքային ռիսկի վարկանիշը համապատասխանում է համընդհանուր ընդունված «ներդրումային» վարկանիշի սահմանմանը:

12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները ակնկալվող պարտքային կորուստների մի մասն են, որոնք պայմանավորված են հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսվա ընթացքում տեղի ունեցող դեֆոլտ առաջացնող իրադարձություններով:

Գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստները ակնկալվող պարտքային կորուստներ են, որոնք առաջանում են ֆինանսական գործիքի գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում դեֆոլտի բոլոր հնարավոր դեպքերի հետևանքով:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափում

Ե՛վ գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստները, և՛ 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են կա՛մ անհատական, կա՛մ խմբային հիմունքներով՝ կախված ֆինանսական գործիքների հիմքում ընկած պորտֆելի բնույթից:

Բանկը մշակել է քաղաքականություն, որը թույլ է տալիս յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գնահատել՝ արդյոք ֆինանսական գործիքի պարտքային ռիսկը էականորեն է աճել սկզբնական ճանաչումից հետո՝ հաշվի առնելով ֆինանսական գործիքի մնացած գործողության ժամկետի ընթացքում առաջացած դեֆոլտի ռիսկի փոփոխությունը: Ավելի մանրամասն բացատրվում է 37.1.2 ծանոթագրությունում:

Վերոնշյալի հիման վրա՝ Բանկը դասակարգում է իր ֆինանսական գործիքները փուլ 1, փուլ 2, փուլ 3 և ձեռքբերված կամ ստեղծման պահին արժեզրկված խմբերում, ինչպես նկարագրված է ստորև՝

- Փուլ 1 - երբ վարկերը ճանաչվում են առաջին անգամ, Բանկը ճանաչում է պահուստը 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստների հիման վրա: Փուլ 1-ում դասակարգված վարկերը նաև ներառում են մնացորդներ, որոնցում պարտքային ռիսկը բարելավվել է և վարկը վերադասակարգվել է փուլ 2-ից:
- Փուլ 2 - երբ վարկը ստեղծման պահից ունեցել է պարտքային ռիսկի էական աճ, Բանկը ձևավորում է գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ: Փուլ 2-ում դասակարգված վարկերը նաև ներառում են մնացորդներ, որոնցում պարտքային ռիսկը բարելավվել է և վարկը վերադասակարգվել է փուլ 3-ից:
- Փուլ 3 - արժեզրկված վարկեր: Բանկը ձևավորում է գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ:
- Ձեռքբերված կամ ստեղծման պահին արժեզրկված խումբ - ձեռքբերված կամ ստեղծման պահին արժեզրկված ակտիվները սկզբնական ճանաչման պահին արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ են: Ձեռքբերված կամ ստեղծված արժեզրկված ակտիվները հաշվարկվում են իրական արժեքով սկզբնական ճանաչման պահին, իսկ տոկոսային եկամուտը, ըստ էության, ճանաչվում է պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքով: Ակնկալվող պարտքային կորուստները ճանաչվում են այն չափով, որքանով առկա է ակնկալվող պարտքային կորուստների հետագա փոփոխություն:

Ակնկալվող պարտքային կորուստները դեֆոլտի հավանականության, դեֆոլտի դեպքում ռիսկի տակ գտնվող գումարի, դեֆոլտի ժամանակ վնասի զեղչված արդյունք են, որոնք սահմանվում են հետևյալ կերպ.

Դեֆոլտի հավանականություն (PD): Այն տվյալ ժամանակահատվածում դեֆոլտի հավանականության գնահատումն է: Դեֆոլտ կարող է տեղի ունենալ գնահատված ժամանակաշրջանի միայն որոշակի ժամանակահատվածում, եթե պարտականությունը նախկինում չի ապաճանաչվել և շարունակում է մնալ պորտֆելում:

Դեֆոլտի դեպքում ռիսկի տակ գտնվող գումար (EAD): Այն ներկայացնում է դեֆոլտի ապագա ամսաթվի դրությամբ ռիսկի ենթարկված գումարի չափի գնահատումը՝ հաշվի առնելով հաշվետու ամսաթվից հետո ռիսկի գումարի ակնկալվող փոփոխությունները, ներառյալ մայր գումարի և տոկոսագումարների մարումը՝ անկախ նրանից պայմանագրով նախատեսված է, թե ոչ, պարտավորության սպասվող օգտագործումը և չկատարված վճարումների հաշվեզրկված տոկոսները:

Վնասը դեֆոլտի ժամանակ (LGD): Այն արտահայտում է վնասի չափը, որը առաջանում է տվյալ ժամանակահատվածում վարկի դիֆոլտային կարգավիճակում: Այն հիմնված է պայմանագրային դրամական հոսքերի և այն դրամական հոսքերի տարբերության վրա, որոնք վարկատուն հոյս ունի ստանալ՝ ներառյալ գրավի իրացումից առաջացած դրամական հոսքերը: Որպես կանոն, այն արտահայտվում է որպես դեֆոլտի դեպքում ռիսկի տակ գտնվող գումարի (EAD) նկատմամբ տոկոսով:

Դեֆոլտի հավանականությունը, դեֆոլտի դեպքում ռիսկի տակ գտնվող գումարը և դեֆոլտի ժամանակ վնասը ավելի մանրամասն բացահայտվում են 37.1.2 ծանոթագրությունում:

Վերանայված ֆինանսական ակտիվներ

Եթե փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները վերանայվում կամ փոփոխվում են կամ գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվը փոխարինվում է նորով, ապա գնահատվում է ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչման անհրաժեշտությունը (տես՝ ծանոթ. 4.4.4), և ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են հետևյալ կերպ.

եթե ակնկալվող վերանայումը չի հանգեցնում գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա փոփոխված ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերը ներառվում են գոյություն ունեցող ակտիվից ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի պակասորդի հաշվարկում,

եթե ակնկալվող վերանայումը հանգեցնում է գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա նոր ակտիվի ակնկալվող իրական արժեքը դիտարկվում է որպես ապաճանաչման պահին գոյություն ունեցող ակտիվի վերջնական դրամական հոսք: Այդ գումարը ներառվում է գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական միջոցների պակասորդի հաշվարկում, որոնք ակնկալվող ապաճանաչման ամսաթվից մինչև հաշվետու ամսաթիվ զեղչվում են գոյություն ունեցող ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով:

Արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բանկը գնահատում է, թե արդյոք ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվները արժեզրկված են: Ֆինանսական ակտիվները համարվում են արժեզրկված, եթե տեղի են ունենում մեկ կամ ավելի իրադարձություններ, որոնք բացասաբար են անդրադառնում ֆինանսական ակտիվի գնահատված ապագա դրամական միջոցների հոսքերի վրա: Ֆինանսական ակտիվի արժեզրկման վկայություններ են հանդիսանում ստորև նշված իրադարձությունների վերաբերյալ տվյալների առկայությունը.

- էմիտենտի կամ փոխառուի էական ֆինանսական դժվարություններ,
- պայմանագրային պայմանների խախտում, օրինակ՝ դեֆոլտ կամ վճարման ուշացում,
- վարկերի կամ փոխառությունների պայմանների այնպիսի վերանայում, որը Բանկն այլ պայմաններում չէր դիտարկի,
- փոխառուի հավանական սնանկացում կամ այլ ֆինանսական վերակազմավորման հավանականություն,
- ֆինանսական դժվարությունների հետևանքով արժեթղթերի ակտիվ ֆինանսական շուկայի վերացում,

Փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների հետևանքով վերանայված վարկը սովորաբար դիտարկվում է որպես արժեզրկված, միայն եթե առկա չէ վկայություն, որ պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքեր չստանալու ռիսկը էականորեն նվազել է և չկան արժեզրկման այլ հայտանիշներ:

Պետական պարտատոմսերում ներդրման արժեզրկված լինելը գնահատելիս՝ Բանկը հաշվի է առնում հետևյալ գործոնները.

- վարկունակության շուկայական գնահատականը՝ արտացոլված պարտատոմսերի եկամտաբերությամբ,
- եկամտաբերության գնահատումը վարկանիշային գործակալությունների կողմից,
- երկրի կարողությունը մուտք գործել կապիտալ շուկաներ նոր պարտքի թողարկման համար:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստի ներկայացումը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացվում է հետևյալ կերպ.

- ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ՝ որպես ակտիվների ընդհանուր հաշվեկշռային արժեքից նվազում,
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային գործիքների (FVOCI) արժեզրկումից կորուստները չեն ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, քանի որ այդ ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը հավասար է իրենց իրական արժեքին: Այնուամենայնիվ, արժեզրկումից կորուստները բացահայտվում և ճանաչվում են իրական արժեքի ճշգրտման պահուստում,
- վարկային պարտավորվածությունների և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերի համար, որպես կանոն, պահուստի տեսքով,
 - Վարկային պարտավորվածության չօգտագործված մասի գծով գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման ժամանակ, Բանկը գնահատում է վարկային պարտավորվածությունների ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում պորտֆելի այն մասը, որը ակնկալվում է օգտագործել: Ակնկալվող պարտքային կորուստները հետագայում հիմնվում են դրամական հոսքերի ակնկալվող պակասորդի ներկա արժեքի վրա, եթե վարկը օգտագործվել է: Ակնկալվող դրամական պակասորդները զեղչվում են վարկի ակնկալվող պարտքային կորուստների մոտավոր հաշվարկով:
 - եթե ֆինանսական գործիքը ունի ինչպես օգտագործված, այնպես էլ չօգտագործված բաղադրիչ և Բանկը հնարավորություն չունի վարկերի տրամադրման պարտավորվածության ակնկալվող պարտքային կորուստները առանձնացնել օգտագործված բաղադրիչի ակնկալվող պարտքային կորուստներից, ապա Բանկը ներկայացնում է ակնկալվող պարտքային կորուստների համախմբված պահուստ երկու բաղադրիչների համար: Համախմբված գումարը ներկայացվում է որպես օգտագործված բաղադրիչի ընդհանուր հաշվեկշռային արժեքից նվազում: Օգտագործված բաղադրիչի համախառն գումարի նկատմամբ արժեզրկումից կորուստների ցանկացած գերազանցում ներկայացվում է պահուստի տեսքով:
 - Յուրաքանչյուր երաշխավորության վերաբերյալ Բանկի պարտավորությունը չափվում է սկզբնապես ճանաչված գումարի առավելագույնով՝ հանած շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվությունում ճանաչված կուտակված ամորտիզացիան և ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստը: Կրճատումները զեղչվում են ռիսկով

ճշգրտված տոկոսադրույքով, որը ենթակա է բացահայտման: Ֆինանսական երաշխիքային պայմանագրերի հետ կապված ակնկալվող պարտքային կորուստները ճանաչվում են պահուստների շրջանակում:

Դուրսգրում

Վարկերը և պարտքային գործիքները դուրս են գրվում (մասնակի կամ ամբողջական), եթե չկան դրանց վերադարձման իրական հեռանկարներ: Դա, որպես կանոն, այն դեպքն է, երբ Բանկը որոշում է, որ պարտապանը չունի այնպիսի ակտիվներ կամ եկամտի աղբյուրներ, որոնք կարող են առաջացնել բավարար դրամական հոսքեր՝ դուրսգրման ենթակա գումարը մարելու համար: Այդ ակտիվի ինչպես ընդհանուր հաշվեկշռային արժեքը, այնպես էլ արժեզրկման պահուստը (եթե առկա են) ուղղակիորեն դուրս են գրվում: Դուրսգրումը իրենից ներկայացնում է ճանաչման մասնակի կամ ամբողջական դադարեցում: Սակայն դուրսգրված ֆինանսական ակտիվները դեռևս կարող են ենթարկվել պահանջների կատարման՝ Բանկի պարտքերի հավաքագրման ընթացակարգերի համապատասխան:

4.5 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները բաղկացած են կանխիկ դրամից, ՀՀ ԿԲ-ում պահվող միջոցներից (բացառությամբ ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների համար դեպոնացված գումարների) և այլ բանկերում հաշիվներից, այդ թվում, բարձր իրացվելի ներդրումները, որոնց մարման ժամկետը ձեռքբերման օրից 90 օր է, որոնք կարող են փոխարկվել կանխիկ կարճ ժամանակամիջոցում հեշտությամբ և չեն ենթարկվում արժեքի փոփոխման զգալի ռիսկի:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով:

4.6 Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկն օգտագործում է այլ բանկերում տարբեր ժամկետայնության բացված ընթացիկ և ավանդային հաշիվներ: Բանկերին տրամադրված ֆիքսված ժամկետով վարկերն ու կանխավճարները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ոչ ֆիքսված ժամկետներով միջոցներն ամորտիզացվում են Բանկի ղեկավարության կողմից գնահատված ժամկետներում: Բանկերի նկատմամբ պահանջների գումարները նվազեցվում են արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

4.7 Վարկեր և փոխառություններ

Վարկերը և փոխառությունները ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք ստեղծվում են Բանկի կողմից ուղղակիորեն պարտապանին դրամ տրամադրելու միջոցով՝ առանց պարտքը վաճառելու մտադրության:

Ֆիքսված ժամկետներով տրամադրված վարկերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքից ծախսումները: Երբ տրամադրված գումարների իրական արժեքը տարբերվում է վարկի իրական արժեքից, օրինակ երբ վարկը տրամադրվում է շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով, տրամադրված գումարի և վարկի իրական արժեքների տարբերությունը վարկի սկզբնական ճանաչման ժամանակ ձևակերպվում է որպես ծախս շուկայականից ցածր դրույքներով ակտիվների տեղաբաշխումից՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Այնուհետև վարկերն ու փոխառությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ֆիքսված մարման ժամկետ չունեցող վարկերն ու փոխառությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ելնելով մարման ենթադրվող ժամկետներից: Հաճախորդներին տրված վարկերի ու փոխառությունների գումարները նվազեցվում են դրանց գծով արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

4.8 Ներդրումային արժեթղթեր

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներդրումային արժեթղթերը ներառում են,

- պարտքային ներդրումային արժեթղթեր, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով. դրանք սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած ուղղակի գործարքների ծախսերը, իսկ հետագայում՝ դրանց ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:
- պարտքային և բաժնային ներդրումային արժեթղթեր, որոնք չափվում են իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով կամ նախորոշվում են որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, իսկ իրական արժեքի փոփոխությունները անմիջապես ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում,
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր և

- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող բաժնային ներդրումային արժեթղթեր:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթերի գծով օգուտը և վնասը ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, բացառությամբ ներքոհիշյալ դեպքերի, երբ ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, նույն ձևով, ինչպես ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների դեպքում:

- տոկոսային եկամուտ՝ արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդի կիրառմամբ,
- ակնկալվող պարտքային կորուստներ և վերադարձ
- արտարժույթի փոխարկումից օգուտ և վնաս

Երբ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային արժեթուղթը ապաճանաչվում է, նախկինում ակնկալվող պարտքային կորուստներում ճանաչված կուտակային օգուտը կամ վնասը սեփական կապիտալից վերադասակարգվում է շահույթում կամ վնասում:

Բանկը կարող է ոչ առևտրային նպատակներով պահվող բաժնային գործիքներում որոշ ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունները ներկայացնել այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում: Այսպիսի ընտրություն կայացվում է սկզբնական ճանաչման ժամանակ անհատական սկզբունքով և անշրջելի է:

Այսպիսի բաժնային գործիքների գծով օգուտ և վնասը երբեք չեն վերադասակարգվում շահույթում կամ վնասում, իսկ արժեզրկում չի ճանաչվում: Շահաբաժինները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, եթե դրանք հստակ չեն հանդիսանում ներդրումների մի մասի վերադարձ, որի դեպքում նրանք ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում: այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված կուտակային օգուտը և վնասը ներդրումների օտարման դեպքում փոխանցվում են չբաշխված շահույթ:

4.9 Որպես գրավ տրված և ստացված արժեթղթեր

Արժեթղթերով գործարքները հիմնականում ապահովվում են արժեթղթերով կամ կանխիկ դրամով: Արժեթղթերի փոխանցումը մյուս կողմին արտացոլվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, միայն եթե փոխանցվում են նաև ռիսկերը և օգուտները կապված սեփականության իրավունքի փոխանցման հետ: Վճարված կամ որպես գրավ ստացված կանխիկը գրանցվում է որպես ակտիվ կամ պարտավորություն:

Ձեռքբերված արժեթղթերը չեն ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում մինչև դրանց օտարումը երրորդ կողմին, որի դեպքում նշված արժեթղթերի վերադարձման գծով պարտավորությունը ճանաչվում է իրական արժեքով որպես առևտրական նպատակներով պարտավորություն, իսկ գնման և վաճառքի տարբերությունը հաշվառվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության «Զուտ առևտրային եկամուտ» հոդվածում:

4.10 Վարձակալություն

Վարձակալության ճանաչում և չափում

Բանկը որպես վարձակալ

2019թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո կնքված ցանկացած նոր պայմանագրի դեպքում Բանկը դիտարկում է, թե արդյոք պայմանագիրը վարձակալական է, կամ պարունակում է վարձակալություն: Վարձակալությունը սահմանվում է որպես «պայմանագիր կամ պայմանագրի մի մաս, որը փոխհատուցման դիմաց փոխանցում է ակտիվի (հիմքում ընկած ակտիվ) օգտագործման իրավունքը որոշակի ժամանակահատվածի համար»: Այս սահմանումը կիրառելու համար Բանկը գնահատում է, թե արդյոք պայմանագիրը բավարարում է հետևյալ երեք հիմնական գնահատականներին.

- պայմանագիրը պարունակում է որոշակիացված ակտիվ, որը կա՛մ հստակ սահմանված է պայմանագրում, կա՛մ սահմանվում է անուղղակի վկայության հիման վրա՝ որոշակիացվելով այն պահին, երբ ակտիվը դառնում է հասանելի Բանկին,
- Բանկն իրավունք ունի ստանալու որոշակիացված ակտիվի օգտագործումից, ըստ էության, բոլոր տնտեսական օգուտները օգտագործման ողջ ժամանակահատվածում՝ հաշվի առնելով նրա՝ պայմանագրի որոշակի շրջանակում իրավունքները,
- Բանկն իրավունք ունի օգտագործման ժամանակահատվածի ընթացքում ուղղորդելու որոշակիացված ակտիվի օգտագործումը: Բանկն իրավունք ունի ուղղորդել, թե «ինչպես և ինչ նպատակով» ակտիվն օգտագործել օգտագործման ժամանակաշրջանի ընթացքում:

Բանկը որպես վարձակալ

Վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ, Բանկը պետք է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչի օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը և վարձակալության գծով պարտավորությունը: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը չափվում է սկզբնական արժեքով, որը ձևավորվում է վարձակալության գծով պարտավորության սկզբնական չափումից, Բանկի կատարած ցանկացած սկզբնական ուղղակի ծախսերից, վարձակալության ժամկետի ավարտին ակտիվի ապատեղակայման և քանդման ցանկացած ծախսի գնահատումից և նախքան վարձակալության մեկնարկի ամսաթիվը կատարված ցանկացած վարձակալական վճարներից (հանած ստացված ցանկացած խրախուսումները):

Բանկը հաշվարկում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը գծային հիմունքով վարձակալության մեկնարկի ամսաթվից մինչև օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի օգտակար ծառայության ավարտի ամսաթվից կամ վարձակալության ժամկետի ավարտի ամսաթվից ամենավաղը: Բանկը նաև գնահատում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը արժեզրկման համար, երբ այդպիսի ցուցանիշներ կան: Վարձակալված գույքի բարելավումները կապիտալիզացվում և մաշվում են գծային հիմունքով՝ որպես հիմք ընդունելով վարձակալության ժամկետից և վարձակալված գույքի օգտակար ծառայության ժամկետից նվազագույնը:

Մեկնարկի ամսաթվին Բանկը չափում է վարձակալության գծով պարտավորությունը այդ ամսաթվին դեռևս չվճարված վարձավճարների ներկա արժեքով՝ դրանք զեղչելով՝ կիրառելով վարձակալությամբ ենթադրվող տոկոսադրույքը, եթե այդ դրույքը կարելի է հեշտությամբ որոշել, կամ Բանկի լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը:

Վարձակալության գծով պարտավորության չափման մեջ ներառվող վարձավճարները պարունակում են հաստատուն վճարումներ (ներառյալ՝ ըստ էության հաստատուն վճարումներ), վարձակալության փոփոխուն վճարումներ, որոնք կախված են ինդեքսից կամ դրույքից, գումարներ, որոնք, ինչպես սպասվում է կվճարվեն մնացորդային արժեքի երաշխիքի ներքո և վճարումներից, որոնք առաջանում են օպիոններից, որոնց իրագործման վերաբերյալ կա խելամիտ համոզմունք:

Սկզբնական չափումից հետո պարտավորությունը կնվազեցվի կատարված վճարումների և կմեծացվի տոկոսների չափով: Այն վերաչափվում է՝ արտացոլելու ցանկացած վերագնահատում կամ փոփոխություն, կամ եթե առկա են փոփոխություններ ըստ էության հաստատուն վճարումներում:

Երբ վարձակալության գծով պարտավորությունը վերաչափվում է, համապատասխան ճշգրտումը արտացոլվում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվում կամ շահույթում և վնասում, եթե օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը նվազեցվել է գրոյի:

Բանկը կարճաժամկետ վարձակալությունների և փոքրարժեք ակտիվների վարձակալությունների հաշվառման համար ընտրել է գործնական մոտեցումներ: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն

ճանաչելու փոխարեն, դրանց հետ կապված վճարումները վարձակալության ժամկետի ընթացքում ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում որպես ծախս՝ գծային հիմունքով:

Բանկը սահմանում է իր լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը՝ վերլուծելով փոխառությունները արտաքին տարբեր աղբյուրների հիման վրա և կատարում է որոշակի ճշգրտումներ՝ արտացոլելու վարձակալության պայմանները և վարձակալված ակտիվի տեսակը:

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները ընդգրկվել են հիմնական միջոցների տողում, իսկ վարձակալության գծով պարտավորությունները՝ այլ պարտավորություններում:

4.11 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները ներկայացված են սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ: Բանկի շենքերը և հողը ներկայացված են իրական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ: Երբ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը ավելի մեծ է նրա գնահատված փոխհատուցվող գումարից ոչ ժամանակավոր հանգամանքների պատճառով, այն անմիջապես նվազեցվում է մինչև այդ փոխհատուցվող գումարը: Հողը հաշվառվում է իրական արժեքով և ունի անսահմանափակ օգտակար ծառայության ժամկետ և, հետևաբար, չի ամորտիզացվում:

Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, կիրառելով հետևյալ տարեկան դրույթաչափերը՝

	Օգտակար ծառայության ժամկետ (տարիներ)	Տոկոսադրույք (%)
Շենքեր	40	2.5
Համակարգիչներ և կապի միջոցներ	1-8	100-12.5
Փոխա-դրա-միջոցներ	8	12.5
Այլ հիմնական միջոցներ	5-8	20-12.5

Վարձակալված հիմնական միջոցների վրա ուղղված կապիտալ բնույթի ծախսումները կապիտալացվում և ամորտիզացվում են գծային հիմունքով վարձակալման ժամկետի և հիմնական միջոցների և դրանց օգտակար ծառայության ժամկետներից նվազագույնով: Անավարտ շինարարությանը պատկանող ակտիվները հաշվառվում են փաստացի ծախսերի է և արժեզրկումից կորուստների տարբերությամբ: Շինարարական աշխատանքների ավարտից հետո ակտիվները փոխանցվում են հիմնական միջոցներին և հաշվառվում են իրենց մնացորդային արժեքով: Անավարտ շինարարությանը պատկանող ակտիվները չեն ամորտիզացվում քանի դեռ պատրաստ չեն օգտագործման համար:

Հիմնական միջոցների վերանորոգման և պահպանման հետ կապված ծախսումները շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս՝ դրանց կատարման պահին: Կապիտալ բնույթի նորոգման ծախսումները ավելացվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին, երբ հավանական է, որ դրանց շնորհիվ ապագա տնտեսական օգուտները՝ ավելի շատ, քան ակնկալվում էր առկա ակտիվի նորմատիվային ցուցանիշների սկզբնական գնահատումից, կհոսեն դեպի Բանկ: Այս ծախսումների մաշվածությունը հաշվարկվում է համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում:

Հիմնական միջոցի իրացումից առաջացած օգուտ կամ վնասը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և հաշվառվում է գործառնական շահույթում:

Վերագնահատման հաճախականությունը կախված է ակտիվների իրական արժեքի փոփոխություններից: Այն դեպքում, երբ նշանակալի շեղում կա վերագնահատված ակտիվների իրական արժեքի և նրանց մնացորդային արժեքների միջև, ապա անցկացվում է հետագա վերագնահատում: Վերագնահատումը կատարվում է հիմնական միջոցների ողջ դասի համար:

Վերագնահատման արդյունքում ակտիվի արժեքի աճը արտացոլվում է կապիտալում՝ հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստում, բացի այն դեպքերից, երբ այն փոխհատուցում է ֆինանսական արդյունքներում տվյալ ակտիվի գծով նախկինում ճանաչված վերագնահատումից վնասը. այս դեպքում վերագնահատումից աճը նույնպես ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքներում: Վերագնահատման արդյունքում ակտիվի արժեքի նվազումը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքներում, բացի այն դեպքերից, երբ այն փոխհատուցում է նախկինում տվյալ ակտիվի գծով կապիտալում ճանաչված վերագնահատումից:

Հիմնական միջոցների օգտագործմանը զուգահեռ, տվյալ ակտիվի վերագնահատված հաշվեկշռային արժեքի հիման վրա հաշվարկված մաշվածության և ակտիվի սկզբնական արժեքի հիման վրա հաշվարկված մաշվածության տարբերությունը փոխանցվում է չբաշխված շահույթին:

Վերագնահատված արժեքով հաշվառվող հիմնական միջոցների իրացման կամ դուրս գրման դեպքում այդ հիմնական միջոցներին վերաբերվող վերագնահատման պահուստի մնացորդն ամբողջությամբ փոխանցվում է չբաշխված շահույթին:

4.12 Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները բաղկացած են համակարգչային ծրագրերից և արտոնագրերից:

Առանձին ձեռքբերված ոչ նյութական ակտիվները սկզբնապես ճանաչվում են ինքնարժեքով: Նախնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով կուտակված ամորտիզացիան կամ արժեզրկումից կորուստները: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայությունների ժամկետները կարող են լինել որոշակի կամ անորոշ: Որոշակի օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվներն ամորտիզացվում են գծային հիմունքով օգտակար ծառայության ընթացքում՝ 10 տարվա ընթացքում, և գնահատվում են արժեզրկման առումով, երբ առկա են արժեզրկման հատկանիշներ: Ամորտիզացիայի հաշվառման մեթոդները և ժամկետները վերանայվում են յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջում:

Համակարգչային ծրագրերի ընթացիկ սպասարկման ծախսերը հաշվառվում են որպես ծախս դրանց կատարման ժամանակ:

4.13 Բռնագանձված ակտիվներ

Որոշ դեպքերում, ակտիվները բռնագանձվում են վարկային պարտավորությունների չկատարման արդյունքում: Բռնագանձված ակտիվները չափվում են սկզբնական արժեքից և իրացման զուտ արժեքից նվազագույնով:

4.14 Շնորհներ

Ակտիվներին վերաբերող շնորհները ներառվում են այլ պարտավորություններում և կրեդիտագրվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությանը գծային մեթոդով՝ համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում:

4.15 Ներգրավված միջոցներ

Ներգրավված միջոցները, որոնք ներառում են ՀՀ կենտրոնական բանկի, այլ միջազգային և ՀՀ ֆինանսական կազմակերպությունների, հաճախորդների հաշիվները, թողարկված արժեթղթերը և ստորադաս փոխառությունները, սկզբնապես ճանաչվում են ստացված միջոցների իրական արժեքով՝ հանած գործառնությունների գծով ուղղակի ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ներգրավված միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Եկամուտները և ծախսերը գրանցվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, ինչպես պարտավորությունների ապաճանաչման ժամանակ, այնպես էլ ամորտիզացիայի ընթացքում:

Երբ Բանկը գնում է իրեն պատկանող արժեթղթերը, դրանք դուրս են գրվում հաշվեկշռից, և հաշվեկշռային արժեքի ու վճարված գումարի տարբերությունն արտացոլվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

4.16 Ֆինանսական երաշխիքներ

Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերը այն պայմանագրերն են, որոնք պահանջում են, որ երաշխիքը տրամադրող փոխհատուցի երաշխիքը ստացողին կոնկրետ պարտապանի կողմից պարտքային գործիքի ժամկետներին համաձայն վճարումները ժամանակին չկատարելու պատճառով վերջինիս կողմից կրած վնասների դիմաց: Վարկային պարտավորվածությունները նախապես որոշված պայմաններով և ժամկետներով վարկեր տրամադրելու պարտավորվածություններն են:

Ֆինանսական երաշխիքները կամ շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով վարկեր տրամադրելու պարտավորվածությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով, իսկ սկզբնական իրական արժեքը ամորտիզացվում է երաշխիքի կամ պարտավորվածության գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում: Հետագայում նրանք չափվում են հետևյալ կերպ ամորտիզացված գումարից և կորուստների գծով պահուստների գումարից առավելագույնով:

Ֆինանսական երաշխիքների և վարկային պարտավորվածությունների գծով առաջացած պարտավորությունները ներառվում են պահուստներում:

4.17 Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է, երբ Բանկը ունի ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք, և պարտավորության գումարը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

4.18 Սեփական կապիտալ

Բաժնեդիրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսերը և չմարվող արտոնյալ բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես կապիտալ: Նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը, բացի կազմակերպությունների միավորման դեպքում թողարկվող բաժնետոմսերի, վերաբերող ուղղակի ծախսերը նվազեցվում են կապիտալի աճից: Երբ թողարկման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքը գերազանցում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, տարբերությունը հաշվառվում է որպես հավելվածար:

Չբաշխված շահույթ

Չբաշխված շահույթը ներառում է ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների կուտակված շահույթը:

Շահաբաժիններ

Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով շահաբաժինները դուրս են գրվում կապիտալից և ճանաչվում են որպես պարտավորություն, միայն երբ դրանք հաստատվում են հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով կամ մինչև այդ: Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո մինչև միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման ամսաթիվը հայտարարված կամ հաստատված շահաբաժինները բացահայտվում են:

Հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստ

Հիմնական միջոցների վերագնահատման աճը օգտագործվում է գրանցելու համար հիմնական միջոցների իրական արժեքի աճը և նվազումը այն չափի, որ նման նվազումը վերաբերում է նույն ակտիվի աճին, որը նախկինում ճանաչվել էր սեփական կապիտալում:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի պահուստ

Այս պահուստը արտացոլում է իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխությունները:

5 Կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ

ՖՀՄՍ համաձայն միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որ Բանկի ղեկավարությունը կատարի կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ, դատողություններ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն են թողնում ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացվող գումարների, ինչպես նաև հաշվետու ժամանակաշրջանի եկամուտների և ծախսերի վրա: Գնահատումները և դրանց հետ կապված ենթադրությունները, հիմնվելով պատմական փորձի և այլ գործոնների վրա, որոնք հիմնավորված են տվյալ պայմաններում, հիմք են հանդիսանում դատողություններ անելու այն ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վերաբերյալ, որոնց արժեքը հնարավոր չէ որոշել այլ վստահելի աղբյուրներից: Ամեն դեպքում, չնայած գնահատումները հիմնվում են ղեկավարության կողմից ընթացիկ

իրադարձությունների լավագույն պատկերացումների վրա, փաստացի արդյունքները վերջին հաշվով կարող են տարբերվել կատարված գնահատումներից:

Ներկայացվող միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների առումով նշանակալից դատողությունները և գնահատումները ներկայացվում են ստորև:

Բիզնես մոդել և մայր գումարի և չմարված մայր գումարի տոկոսագումարների վճարումներ

Բանկը գնահատում է այն բիզնես մոդելը, որի ընթացքում ակտիվները պահվում են և գնահատում, թե արդյոք ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները բացառապես մայր գումարի և չմարված մայր գումարի տոկոսագումարների վճարումներն են (տես 4.4.2 ծանոթագրությունը):

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Բանկը գնահատում է, թե արդյոք ֆինանսական ակտիվի գծով պարտքային ռիսկը էականորեն է աճել սկզբնական ճանաչումից հետո և ակնկալվող պարտքային կորուստների չափման գործընթացում կանխատեսվող տեղեկատվության ներառումը (տես 37.1.2 ծանոթագրություն), ինչպես նաև վերականգնվող դրամական միջոցների հոսքերի գնահատման համար օգտագործվող հիմնական ենթադրությունները (տես 4.4.6 ծանոթագրությունը):

6 Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ և ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ

	2020թ.	2019թ.	2020թ. դեկտեմբերի 31- ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան	2019թ. դեկտեմբերի 31- ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան
Հաճախորդներին տրված վարկեր	12,880,646	10,297,274	3,200,970	2,823,219
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	1,147,823	927,312	372,358	224,839
Հակադարձ ռեպո գործառնություններ	939,179	648,950	247,541	207,939
Բանկերին տրված վարկեր և այլ պահանջներ	62,059	65,902	17,733	29,345
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	19,484	25,918	-	6,430
Այլ	3,250	1,660	454	702
Ընդամենը տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	15,052,441	11,967,016	3,839,056	3,292,474
Հաճախորդների հաշիվներ	5,203,247	4,004,293	1,340,696	1,149,592
Ռեպո գործառնություններ	904,762	699,440	237,673	154,732
Այլ փոխառություններ	550,764	324,204	244,613	94,726
Ստորադաս փոխառություն	441,352	432,321	45,104	108,265
Թողարկված պարատոմսեր	178,282	295,850	12,563	73,268
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	69,140	103,617	13,590	36,405
Տոկոսային ծախս վարձակալության գծով	53,312	23,575	16,263	6,849
Ընդամենը տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	7,400,859	5,883,300	1,910,502	1,623,837

7 Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ և ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ

	2020թ.	2019թ.	2020թ. դեկտեմբերի 31- ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան	2019թ. դեկտեմբերի 31- ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան
Հաշվարկային գործառնություններ/փոխանցումներ	321,410	514,735	99,863	121,751
Վճարային քարտերով գործառնություններ	636,731	447,883	187,838	152,865
Դրամարկղային գործառնություններ	92,340	78,561	40,411	25,002
Երաշխիքների և ակրեդիտիվների թողարկում	71,435	45,182	20,657	12,480
Կանխիկ անկանխիկ արտարժույթի փոխարկումներ	52,615	26,532	29,161	11,808
Այլ վճարներ և կոմիսիոն եկամուտներ	23,957	21,659	2,049	6,781
Ընդամենը կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	1,198,488	1,134,552	379,979	330,687

Հազար ՀՀ դրամ

	2020թ.	2019թ.	2020թ. դեկտեմբերի 31- ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան	2019թ. դեկտեմբերի 31- ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան
Կանխիկ անկանխիկ արտարժույթի փոխարկումներ	99,871	225,694	43,329	66,840
Վճարային քարտերով գործառնություններ	538,639	377,883	147,764	154,373
Հաշվարկային գործառնություններ/փոխանցումներ	102,581	299,917	25,670	70,696
Երաշխիքների և ակրեդիտվների թողարկում	4,377	2,913	2,043	582
Այլ ծախսեր	36,689	5,784	18,922	2,280
Ընդամենը կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	782,157	912,191	237,728	294,771

8 Զուտ առևտրային եկամուտ

Հազար ՀՀ դրամ

	2020թ.	2019թ.	2020թ. դեկտեմբերի 31- ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան	2019թ. դեկտեմբերի 31- ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան
Առևտրային ակտիվների արտարժույթային փոխարկումներից զուտ եկամուտ	1,163,044	1,009,842	415,918	356,209
Զուտ եկամուտ առևտրային պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխությունից	-	114,265	-	-
Զուտ (վնաս)/օգուտ ածանցյալ գործիքների վերագնահատումից	(81,376)	15,136	(65,248)	(8,952)
Շահույթ կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող արժեթղթերի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ	8,569	4,087	518	705
Տոկոսային եկամուտ/(ծախս) ածանցյալ գործիքների գծով	2,890	(34)	2,911	(3)
Ընդամենը զուտ առևտրային եկամուտ	1,093,127	1,143,296	354,099	347,959

9 Այլ գործառնական եկամուտներ

Հազար ՀՀ դրամ

	2020թ.	2019թ.	2020թ. դեկտեմբերի 31- ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան	2019թ. դեկտեմբերի 31- ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան
Ստացված տույժեր և տուգանքներ	151,403	95,373	46,067	17,344
Ոչ առևտրային ակտիվների և պարտավորությունների արտարժույթային փոխարկումներից զուտ օգուտ	84,642	-	84,642	-
Եկամուտներ ակտիվներին վերաբերող շնորհներից	2,074	2,074	519	690
Շահաբաժիններից եկամուտ	2,703	1,884	-	-
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վաճառքից զուտ եկամուտ	340	43,924	340	40,031
Այլ	50,494	38,010	9,903	19,996
Ընդամենը այլ գործառնական եկամուտներ	291,656	181,265	141,471	78,061

10 Այլ գործառնական ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ

	2020թ.	2019թ.	2020թ. դեկտեմբերի 31- ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան	2019թ. դեկտեմբերի 31- ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան
Ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամի գծով ծախսեր	271,099	158,872	77,605	42,359
Վարկային ռեգիստրի և այլ գործառնական համակարգերի օգտագործման ծախսեր	58,160	-	17,901	(288)
Քարտերի անվանագրման և առաքման ծախսեր	35,153	17,638	3,053	13,847
Ինկասացիոն ծախսեր	25,637	27,101	8,272	6,221
Վարկերի գիշման ծախսեր	21,580	-	21,499	-
Ֆինանսական հաշտարարի գծով ծախսեր	17,327	13,365	4,331	3,341
Այլ ակտիվների օտարումից զուտ վնաս	4,237	89,598	499	89,598
Ոչ առևտրային ակտիվների և պարտավորությունների արտարժույթային փոխարկումներից զուտ վնաս	-	126,727	(71,702)	43,786
Այլ	47,693	32,614	6,475	24,560
Ընդամենը այլ գործառնական ծախսեր	480,886	465,915	67,933	223,424

11 Արժեզրկման ծախս

Հազար ՀՀ դրամ

	2020թ.	2019թ.	2020թ. դեկտեմբերի 31- ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան	2019թ. դեկտեմբերի 31- ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	1,660	2,338	545	1,900
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	7,940	(3,733)	(10,898)	(3,733)
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	10,892	-	(161)	(1,488)
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	3,407,484	2,027,128	1,300,727	923,924
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	51,577	(18,550)	17,991	(24,090)
Այլ ակտիվներ	19,648	(10,076)	16,306	(9,505)
Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր	16,240	974	10,131	974
Ընդամենը արժեզրկման ծախս	3,515,441	1,998,081	1,334,641	887,982

12 Անձնակազմի գծով ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ

	2020թ.	2019թ.	2020թ. դեկտեմբերի 31- ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան	2019թ. դեկտեմբերի 31- ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան
Աշխատակիցների հատուցումներ ներառյալ դրանց վերաբերող հարկերը	2,278,235	2,388,112	908,787	922,351
Անձնակազմի ուսուցման ծախսեր	16,145	7,750	10,817	3,573
Անձնակազմի գծով այլ ծախսեր	75,482	28,252	14,327	15,287
Ընդամենը անձնակազմի գծով ծախսեր	2,369,862	2,424,114	933,931	941,211

13 Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ

	2020թ.	2019թ.	2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան	2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան
Գովազդի ծախսեր	319,317	345,744	94,169	95,659
Ոչ նյութական ակտիվների սպասարկման ծախսեր	203,126	124,428	52,658	48,495
Ներկայացուցչական և կազմակերպչական ծախսեր	148,765	81,304	70,625	42,770
Նյութական ակտիվների վերանորոգման և սպասարկման ծախսեր	144,058	158,851	34,593	28,318
Վարկերի վերադարձման գծով ծախսեր	129,122	41,065	63,846	13,264
Հարկեր, (բացառությամբ շահութահարկի) և տուրքեր	104,864	39,815	18,490	(15,950)
Անվտանգության գծով ծախսեր	87,097	76,592	25,255	19,847
Գրասենյակային ծախսեր	85,748	64,325	19,221	11,754
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	72,334	122,682	17,093	21,550
Խորհրդատվական և այլ ծառայությունների գծով ծախսեր	43,547	56,426	21,231	13,010
Ակտիվների կարճաժամկետ վարձակալության ծախսեր	36,126	26,845	8,672	6,127
Գործուղման ծախսեր	1,676	17,228	135	3,748
Այլ	76,837	51,416	20,100	14,469
Ընդամենը այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	1,452,617	1,206,721	446,088	303,061

14 Շահութահարկի գծով ծախս

Հազար ՀՀ դրամ

	2020թ.	2019թ.	2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան	2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված եռամսյա ժամանակաշրջան
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս	-	665,393	606	249,778
Նախորդ տարիների շահութահարկի ճշգրտում	35,046	4,579	-	-
Հետաձգված հարկ	239,878	(161,544)	(8,712)	(139,859)
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	274,924	508,428	(8,106)	109,919

Հայաստանի Հանրապետությունում շահութահարկի դրույքաչափը կազմում է 18% (2019թ.՝ 20%): ՀՀ հարկային օրենսդրության և ՖՀՄՍ-ի միջև եղած տարբերությունը մի շարք ակտիվների և պարտավորությունների գծով առաջացնում է ժամանակավոր տարբերություններ ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման նպատակներով դրանց հաշվեկշռային արժեքների և հարկման բազայի միջև:

2019թ. հունիսին փոփոխություններ կատարվեցին ՀՀ հարկային օրենսգրքում: Հետևաբար, 2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ Հայաստանի Հանրապետությունում եկամտահարկի դրույքաչափը նվազեցվել է 20-ից 18% -ի: Այս փոփոխությունները հանգեցրել են Ընկերության հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների վերաչափման գծով 43,648 հազար դրամ վնասի, որը ճանաչվել է 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում:

Հետաձգված շահութահարկի գումարը հաշվարկվում է 18% (2019թ.՝ 20%) հիմնական դրույքաչափը կիրառելով:

Ստորև ներկայացվում է շահութահարկի գծով ծախսի և հաշվապահական շահույթի միջև փոխկապակցվածությունը.

Հազար ՀՀ դրամ

	2020թ.	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)	2019թ.	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)
Շահույթ մինչև հարկումը	1,036,878		2,247,078	
Շահութահարկ՝ 18% (2019: 20%)	186,638	18.0		20.0
դրույքաչափով (Չհարկվող եկամուտներ)/Չնվազեցվող ծախսեր	52,897	5.1	449,416 (11,533)	(0.5)
Նախորդ տարի պակաս հաշվարկված	35,046	3.4	4,579	0.2
Արտարժույթի (դրական)/բացասական փոխարժեքային տարբերություն	(14,305)	(1.4)	25,345	1.1
Զուտ (օգուտ)/վնաս ածանցյալ գործիքների վերագնահատումից	14,648	1.4	(3,027)	(0.1)
Հարկային տոկոսադրույքի փոփոխման ազդեցություն	-	-	43,648	1.9
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	274,924	26.5	508,428	22.6

Ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկ.

Հազար ՀՀ դրամ

	1 հունվարի 2020	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	31 դեկտեմբերի 2020	Հետաձգված հարկային ակտիվ	Հետաձգված հարկային պարտավորություն
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(783)	(7,902)	-	(8,685)	(8,685)	-
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	(29,044)	(1,906)	-	(30,950)	-	(30,950)
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	(4,581)	5,531	-	950	950	-
Ներդրումային արժեթղթեր	(34,786)	-	66,650	31,864	31,864	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	321,848	(194,745)	-	127,103	127,103	-
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	(316,178)	22,951	(479,010)	(772,237)	-	(772,237)
Այլ ակտիվներ	(2,146)	810	-	(1,336)	-	(1,336)
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	2,605	(7,943)	-	(5,338)	-	(5,338)
Այլ փոխառություններ	-	174	-	174	174	-
Ստորադաս փոխառություններ	-	(52)	-	(52)	-	(52)
Այլ պարտավորություններ	94,348	(73,186)	-	21,162	21,162	-
Հաջորդ ժամանակաշրջան փոխանցված հարկային վնաս	-	16,390	-	16,390	16,390	-
Հետաձգված հարկային ակտիվ/պարտավորություն	31,283	(239,878)	(412,360)	(620,955)	188,958	(809,913)

Հազար ՀՀ դրամ

	1 հունվարի 2019	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)		
				Զուտ	Հետաձգված հարկային ակտիվ	Հետաձգված հարկային պարտավորություն
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	(783)	-	(783)	-	(783)
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	-	(29,044)	-	(29,044)	-	(29,044)
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառվածություններ	1,728	(6,309)	-	(4,581)	-	(4,581)
Ներդրումային արժեթղթեր	(201,402)	-	166,616	(34,786)	-	(34,786)
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառվածություններ	233,837	88,011	-	321,848	321,848	-
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	(362,447)	9,963	36,306	(316,178)	-	(316,178)
Այլ ակտիվներ	(13,543)	11,397	-	(2,146)	-	(2,146)
Պարտավորություններ						
հաճախորդների նկատմամբ	-	2,605	-	2,605	2,605	-
Այլ պարտավորություններ	8,644	85,704	-	94,348	94,348	-
Հետաձգված հարկային ակտիվ/պարտավորություն	(333,183)	161,544	202,922	31,283	418,801	(387,518)

Հետաձգված հարկի կիրառելի դրույքը կազմում է 18 % (2019: 18%).

15 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2020	31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)
Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	24,196,064	16,746,836
Կանխիկ դրամական միջոցներ	9,024,169	8,584,553
Թղթակցային հաշիվներ բանկերում	2,254,538	701,873
Մինչև 90 օր տևողությամբ ավանդային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	2,000,410	-
	37,475,181	26,033,262
Արժեզրկումից պահուստներ դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գծով	(3,998)	(2,338)
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	37,471,183	26,030,924

Թղթակցային հաշիվները ՀՀ ԿԲ-ում ներառում են նաև ՀՀ բանկային օրենսդրության համաձայն ՀՀ ԿԲ-ում տեղաբաշխված պարտադիր պահուստները, որոնք 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաշվարկվել են Բանկի կողմից ներգրավված դրամային որոշ միջոցների 2%-ի (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 2%) և արտարժույթով որոշ միջոցների 18%-ի (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 18%) չափով: Այդ միջոցները 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում են 15,729,522 հազար դրամ (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 12,341,352 հազար դրամ): Այդ միջոցների ելքագրումն արգելված չէ, սակայն պահուստավորման նվազագույն չափը չպահպանելը հանգեցնում է ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից տույժերի կիրառման: Պարտադիր պահուստավորման միջոցների դիմաց Բանկը տոկոսներ չի ստանում:

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն չունի պայմանագրային կողմ հանդիսացող բանկ, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ նման բանկ չկար բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի), որի մնացորդները գերազանցում է Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ

	2020թ. 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	2019թ. (աուդիտ անցած) 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ
Հունվարի 1-ի դրությամբ ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	2,338	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում ներառյալ մարումները	(2,338)	-
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվների կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	3,998	2,338
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,998	2,338

16 Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2020	31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր այլ ֆինանսական կազմակերպությունների հետ	18,191,040	13,024,251
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր ֆիզիկական անձանց հետ	-	2,158,486
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր բանկերի հետ	-	959,859
	18,191,040	16,142,596
Արժեզրկումից պահուստներ հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարների գծով	(9,967)	(2,027)
Ընդամենը հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	18,181,073	16,140,569

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական կազմակերպությունների հետ ՀՀ դրամով հակադարձ ռեպո համաձայնագրերի կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 6.2% (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 6.2%), ԱՄՆ դոլարով, Եվրոյով և այլ ազատ փոխարկելի արտարժույթներով համաձայնագրերի գծով 2.8% (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 2.8%):

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆիզիկական անձանց հետ ՀՀ դրամով հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր առկա չէին (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 7.4%): Բոլոր պայմանագրերը ՀՀ դրամով էին:

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը ունի մեկ պայմանագրային կողմ (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի մեկ պայմանագրային կողմ), որի մնացորդները գերազանցում է Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս պայմանագրերի զուտ գումարը կազմում է 3,605,186 հազար դրամ (2019թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 3,115,367 հազար դրամ):

Հակադարձ ռեպո համաձայնագրերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ

	2020թ. 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	2019թ. (աուդիտ անցած) 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ
Հունվարի 1-ի դրությամբ ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	2,027	5,760
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում ներառյալ մարումները	(2,027)	(5,760)
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվների կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	9,967	2,027
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	9,967	2,027

Հակադարձ ռեպո համաձայնագրերով գնված արժեթղթերի իրական արժեքը և տրամադրված վարկերի համախառն արժեքը ներկայացվում է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2020		31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)	
	Գրավի իրական արժեքը	Վարկի գումարը	Գրավի իրական արժեքը	Վարկի գումարը
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	18,949,307	18,191,040	17,435,753	16,142,596
Ընդամենը գրավադրված ակտիվներ և հակադարձ ռեպո պայմանագրերով տրամադրված վարկեր	18,949,307	18,191,040	17,435,753	16,142,596

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կողմից հակադարձ ռեպո պայմանագրերով որպես գրավ ստացած և ռեպո պայմանագրերի ներքո վերագրավադրված արժեթղթերի իրական արժեքը կազմում է 11,639,188 հազար ՀՀ դրամ (2019թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 4,639,548 հազար ՀՀ դրամ):

17 Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2020	31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)
Բանկերին տրամադրված վարկեր	561,477	482,001
Բանկերում ներդրված ժամկետային ավանդներ	-	-
Դեպոնացված միջոցներ ՀՀ ԿԲ-ում	353,000	253,000
Դեպոնացված միջոցներ այլ բանկերում	275,805	384,772
Այլ ստացվելիք գումարներ բանկերից	-	-
Կանոնավոր գնման պայմանագրեր – սփոթ գործարքներ արտարժույթով	479	323
	1,190,761	1,120,096
Արժեզրկումից պահուստներ բանկերին տրված վարկեր և փոխատվությունների գծով	(10,892)	-
Ընդամենը բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	1,179,869	1,120,096

Դեպոնացված գումարը ՀՀ ԿԲ-ում իրենից ներկայացնում է ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների երաշխիքային ավանդ:

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ դեպոնացված գումարը այլ ֆինանսական կազմակերպություններում իրենից ներկայացնում է Master Card վճարային համակարգում անդամակցության դիմաց ստեղծված ավանդ (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ նույնպես):

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բանկերին տրված ԱՄՆ դոլարով, Եվրոյով և այլ ազատ փոխարկելի արտարժույթներով վարկերի գծով միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 6.8% (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 6.7%): 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ չկան ՀՀ դրամով վարկեր:

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն չունի ոչ մի բանկի տրված միջոցներ, որի մնացորդները գերազանցում է Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

Բանկերի նկատմամբ պահանջների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ

	2020թ.	2019թ. (աուդիտ անցած)
	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ
Հունվարի 1-ի դրությամբ ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	-	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում ներառյալ մարումները	8,916	-
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվների կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	1,976	-
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	10,892	-

18 Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ

Արժույթի և տոկոսադրույքի սվոպերը դրամական միջոցների մեկը մյուսով փոխարինման ապահովումներ են: Սվոպերը հանգեցնում են արտարժույթների տնտեսական փոխանակման: Բանկի պարտքային դիսկը ներկայացնում է սվոպային պայմանագրերի փոխարինման պոտենցիալ ծախս, այն դեպքում, եթե պայմանագրային կողմերը չմարեն իրենց պարտավորությունները:

Առկա ածանցյալ ֆինանսական գործիքների համախառն պայմանագրային կամ պայմանական գումարները, համաձայն որոնց գործիքները նպաստավոր են կամ ոչ, կարող են ժամանակ առ ժամանակ նշանակալիորեն տատանվել՝ հանգեցնելով ածանցյալ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների համախառն իրական արժեքների տատանման:

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները ներկայացված են ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2020			31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)		
	Պայմանական գումար	Ակտիվների իրական արժեք	Պարտավորությունների իրական արժեք	Պայմանական գումար	Ակտիվների իրական արժեք	Պարտավորությունների իրական արժեք
Արտարժույթով պայմանագրեր Արտաժողովային ֆորվարդ պայմանագրեր Արտաժողովային ֆորվարդ պայմանագրեր	768,800	-	67,344	768,800	1,280	-
	-	-	-	383,200	-	560
Ընդամենը ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ	768,800	-	67,344	1,152,000	1,280	560

19 Ներդրումային արժեթղթեր

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2020	31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)
Ամորտիզացված արժեքով ներդրումային արժեթղթեր	-	489,177
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ՀՀ պետական պարտատոմսեր	-	489,177
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր		
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ՀՀ պետական պարտատոմսեր	12,433,482	-
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ոչ պետական պարտատոմսեր	2,012,301	1,839,320
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ՀՀ կազմակերպությունների բաժնետոմսեր	42,825	42,825
Ընդամենը իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	14,488,608	1,882,145
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքներ	5,728,670	8,840,490

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող, ինչպես նաև հետգնման պայմանագրերով գրավադրված ներդրումային պարտքային արժեթղթերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2020թ. 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	2019թ. (աուդիտ անցած) 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ
Հունվարի 1-ի դրությամբ ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	27,892	46,442
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում ներառյալ մարումները	30,902	(42,204)
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվների կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	20,675	23,654
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	79,469	27,892

Վերոնշյալ կորուստների գծով պահուստները չեն ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, քանզի իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող և հետգնման պայմանագրերով գրավադրված պարտքային գործիքների հաշվեկշռային արժեքը հենց իրենց իրական արժեքն է:

Բանկը ժամանակաշրջանի ընթացքում ամորտիզացված արժեքով չափվող որևէ ֆինանսական ակտիվ չի վերադասակարգել որպես իրական արժեքով չափվող:

Բոլոր պարտքային արժեթղթերն ունեն հաստատուն տոկոսներ:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերն ըստ արդյունավետ տոկոսադրույքների և մարմանը մնացած ժամկետների ներառում են.

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2020		31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)	
	%	Ժամկետ	%	Ժամկետ
Պետական պարտատոմսեր	6.1-9.9	2021-2036	7.4-10.1	2020-2036
Ոչ պետական պարտատոմսեր	4.0-12.8	2021-2023	4.0-13.1	2020-2022

Ամորտիզացված արժեքով ներդրումային արժեթղթերն ըստ եկամտաբերության և մարմանը մնացած ժամկետների.

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2020		31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)	
	%	Ժամկետ	%	Ժամկետ
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	-	-	5.4	2020

20 Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառվածություններ

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2020			31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)		
	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	Հաշվեկշռային արժեք	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	Հաշվեկշռային արժեք
<i>Հիփոթեքային և սպառողական վարկեր</i>						
Հիփոթեքային վարկեր	23,739,041	(62,948)	23,676,093	16,158,181	(6,292)	16,151,889
Սպառողական վարկեր	31,097,325	(3,286,193)	27,811,132	29,626,423	(2,198,323)	27,428,100
Օվերդրաֆտ	2,113,869	(182,115)	1,931,754	2,582,613	(236,174)	2,346,439
<i>Առևտրային վարկեր</i>						
Շինարարություն	5,334,522	(120,412)	5,214,110	5,372,689	(45,858)	5,326,831
Արդյունաբերություն	11,810,478	(114,000)	11,696,478	10,146,866	(205,045)	9,941,821
Առևտուր	18,293,408	(234,503)	18,058,905	16,222,236	(145,723)	16,076,513
Ֆինանսական ծառայություններ	3,796,737	(12,574)	3,784,163	5,752,037	(71,042)	5,680,995
Այլ	19,621,352	(77,639)	19,543,713	18,652,942	(48,715)	18,604,227
Ընդամենը	115,806,732	(4,090,384)	111,716,348	104,513,987	(2,957,172)	101,556,815

Վերոնշյալ աղյուսակում ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստները ներառում են նաև որոշ վարկային պարտավորվածությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները (վճարային քարտեր և օվերդրաֆտներ), քանզի Բանկը չի կարող առանձնացնել վարկային պարտավորվածության բաղադրիչը ֆինանսական գործիքների բաղադրիչից:

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառվածությունների միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է ՀՀ դրամով վարկերի համար 15.7% (2019թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 17.2%) և ԱՄՆ դոլարով, Եվրոյով և այլ ազատ փոխարկելի արտարժույթով վարկերի համար 8.7% (2019թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 8.3%):

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի չորս վարկառու, որոնց, այդ թվում նրանց փոխկապակցված անձանց տրամադրված վարկերի մնացորդները գերազանցում է Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս վարկերի ընդհանուր գումարը կազմում է 19,918,428 հազար դրամ (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 21,276,560 հազար դրամ՝ տրամադրված թվով չորս վարկառուների և նրանց հետ փոխկապակցված անձանց):

Հիփոթեքային, սպառողական և առևտրային վարկերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստներում փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ

2020թ.

Հիփոթեքային և սպառողական վարկեր

Հունվարի 1-ի դրությամբ ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ Տարեսկզբի մնացորդում ճանաչված ֆինանսական ակտիվների փոփոխություններ՝

- փոխանցում 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ
- փոխանցում գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)
- փոխանցում գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)
- Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում ներառյալ մարումները Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվների կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում
- Վերականգնում
- Դուրսգրում տարվա ընթացքում

Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	Ընդամենը
917,571	337,443	1,185,775	2,440,789
6,470	(6,470)	-	-
(37,923)	40,856	(2,933)	-
(93,406)	(302,247)	395,653	-
(478,073)	393,236	2,083,158	1,998,321
401,632	307,843	691,146	1,400,621
-	-	497,109	497,109
-	-	(2,805,584)	(2,805,584)
716,271	770,661	2,044,324	3,531,256

Հազար ՀՀ դրամ

2019թ. (աուդիտ անցած)

Հիփոթեքային և սպառողական վարկեր

Հունվարի 1-ի դրությամբ ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ Տարեսկզբի մնացորդում ճանաչված ֆինանսական ակտիվների փոփոխություններ՝

- փոխանցում 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ
- փոխանցում գործողության ամբողջ

12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	Ընդամենը
435,860	176,130	465,942	1,077,932
-	-	-	-
3,130	(3,130)	-	-
(6,734)	10,699	(3,965)	-

Հազար ՀՀ դրամ

	2019թ. (աուդիտ անցած)			
	12-ամսյա ականկավող պարտքային կորուստներ	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ականկավող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ականկավող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	Ընդամենը
Ժամանակահատվածի ընթացքում ականկավող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)				
- փոխանցում գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ականկավող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	(39,063)	(148,509)	187,572	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում ներառյալ մարումները Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(316,524)	31,018	1,060,395	774,889
Վերականգնում	840,902	271,235	942,327	2,054,464
Դուրսգրում տարվա ընթացքում	-	-	163,932	163,932
Դուրսգրում տարվա ընթացքում	-	-	(1,630,428)	(1,630,428)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	917,571	337,443	1,185,775	2,440,789

Վարկային պորտֆելի ականկավող պարտքային կորուստների աճը պայմանավորված է եղել պորտֆելի համախառն չափի աճով և պարտքային ռիսկի աճի և տնտեսական պայմանների վատթարացման հետևանքով փոփոխությունների միջև շարժով: Տնտեսական գործոնների հետագա վերլուծությունը ներկայացված է 37.1.2 ծանոթագրությունում:

Հազար ՀՀ դրամ

	2020թ.			
	12-ամսյա ականկավող պարտքային կորուստներ	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ականկավող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ականկավող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	Ընդամենը
Առևտրային վարկեր				
Հունվարի 1-ի դրությամբ ականկավող պարտքային կորուստների պահուստ Տարեսկզբի մնացորդում ճանաչված ֆինանսական ակտիվների փոփոխություններ՝	160,952	-	355,431	516,383
- փոխանցում 12-ամսյա ականկավող պարտքային կորուստներ	-	-	-	-
- փոխանցում գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ականկավող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	(126)	171,745	(171,619)	-
- փոխանցում գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ականկավող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	(204)	-	204	-

Հազար ՀՀ դրամ

2020թ.

	12-ամսյա ականկավող պարտքային կորուստներ	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ականկավող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ականկավող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	Ընդամենը
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում ներառյալ մարումները	81,037	(113,593)	1,890	(30,666)
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվների կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	35,173	4,035	-	39,208
Վերականգնում	-	-	194,925	194,925
Դուրսգրում տարվա ընթացքում	-	-	(160,722)	(160,722)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	276,832	62,187	220,109	559,128

Հազար ՀՀ դրամ

2019թ. (աուդիտ անցած)

	12-ամսյա ականկավող պարտքային կորուստներ	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ականկավող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ականկավող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	Ընդամենը
Առևտրային վարկեր				
Հունվարի 1-ի դրությամբ ականկավող պարտքային կորուստների պահուստ	500,718	285,590	528,571	1,314,879
Տարեսկզբի մնացորդում ճանաչված ֆինանսական ակտիվների փոփոխություններ՝				-
- փոխանցում 12-ամսյա ականկավող պարտքային կորուստներ	277,868	(277,868)	-	-
- փոխանցում գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ականկավող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	(34)	34	-	-
- փոխանցում գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ականկավող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	(368)	(5,324)	5,692	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում ներառյալ մարումները	(693,912)	(2,432)	(213,967)	(910,311)
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	76,680	-	31,406	108,086
Վերականգնում	-	-	181,030	181,030
Դուրսգրում տարվա ընթացքում	-	-	(177,301)	(177,301)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	160,952	-	355,431	516,383

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 9,302,316 հազար դրամ ընդհանուր գումարով հաճախորդներին տրված վարկերը (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 6,097,777 հազար դրամ) ծառայում են որպես գրավ այլ փոխառությունների դիմաց:

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների ժամկետային վերլուծությունը ներկայացված է 35 ծանոթագրությունում:

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների պարտքային, փոխարժեքային և տոկոսադրույքային վերլուծությունը բացահայտված է 37 ծանոթագրությունում: Տեղեկատվությունը կապակցված անձանց վերաբերյալ բացահայտված է 33 ծանոթագրությունում:

21 Հիմնական միջոցներ

Հազար ՀՀ դրամ	Հոդ և շենքեր	Վարձա կալ. հիմն. միջ. գծով կապ. ներդր.	Համա- կարգ- չային տեխնի- կա և սարքա- վորում- ներ	Փոխա- դրա- միջոց- ներ	Գրասեն- յակային սարքա- վորում	Հիմն. միջ. գծով կապ. Ներ- դրում- ներ	Ոչ նյութա- կան ակտիվ- ներ	Օգտա- գործման իրա- վունք հանդի- սացող ակտիվներ	Ընդամենը
<i>Սկզբնական արժեք</i>									
2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ (աուդիտ անցած)	4,913,013	93,260	1,179,640	158,612	587,206	-	257,089	-	7,188,820
ՖՀՄՍ 16-ին անցման ճշգրտում	-	-	-	-	-	-	-	335,124	335,124
Ավելացում	75,528	584	303,450	59,699	153,259	-	186,404	171,857	950,781
Օտարում	(354,668)	-	(273)	(58,876)	(1,836)	-	-	-	(415,653)
ՕԻՀ ակտիվի ճշգրտում	-	-	-	-	-	-	-	22,787	22,787
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4,633,873	93,844	1,482,817	159,435	738,629	-	443,493	529,768	8,081,859
<i>2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ (աուդիտ անցած)</i>									
2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ (աուդիտ անցած)	4,633,873	93,844	1,482,817	159,435	738,629	-	443,493	529,768	8,081,859
Ավելացում	16,220	105,199	243,632	175	379,329	60,152	186,412	475,169	1,466,288
Վերադասակա- րգումներ	24,058	-	(860,146)	-	860,146	(24,058)	-	-	-
Օտարում	-	-	(22,397)	-	(11,862)	-	(2,530)	(78,675)	(115,464)
Վերագնահատ- ում	2,655,477	-	-	-	-	-	-	-	2,655,477
Կուտակված մաշվածության բացառում	(580,751)	-	-	-	-	-	-	-	(580,751)
ՕԻՀ ակտիվի ճշգրտում	-	-	-	-	-	-	-	100,331	100,331
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	6,748,877	199,043	843,906	159,610	1,966,242	36,094	627,375	1,026,593	11,607,740

Հազար ՀՀ դրամ	Հոդ և շենքեր	Վարձա կալ. հիմն. միջ. գծով կապ. ներդր.	Համա- կարգ- չային տեխնի- կա և սարքա- վորում- ներ	Փոխա- դրա- միջոց- ներ	Գրասեն- յակային սարքա- վորում	Հիմն. միջ. գծով կապ. ներ- դրում- ներ	Ոչ նյութա- կան ակտիվ- ներ	Օգտա- գործման իրա- վունք հանդի- սացող ակտիվեր	Ընդամենը
<i>Կուտակված մաշվածություն</i>									
2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ (աուդիտ անցած)	433,422	29,852	638,044	85,476	348,268	-	127,271	-	1,662,333
Տարվա ծախս	127,000	9,320	235,239	13,879	50,028	-	36,488	59,185	531,139
Օտարում	(30,707)	-	-	(48,057)	-	-	-	-	(78,764)
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	529,715	39,172	873,283	51,298	398,296	-	163,759	59,185	2,114,708
2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ (աուդիտ անցած)	529,715	39,172	873,283	51,298	398,296	-	163,759	59,185	2,114,708
Տարվա ծախս	174,328	10,503	111,840	17,556	145,884	-	44,900	92,001	597,012
Վերադասակա- րգումներ	(64)	87	(615,516)	-	615,504	-	(11)	-	-
Օտարում	-	-	(22,397)	-	(11,856)	-	-	(6,780)	(41,033)
Կուտակված մաշվածության բացառում	(580,751)	-	-	-	-	-	-	-	(580,751)
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	123,228	49,762	347,210	68,854	1,147,828	-	208,648	144,406	2,089,936
<i>Հաշվեկշռային արժեք</i>									
2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ (աուդիտ անցած)	4,479,591	63,408	541,596	73,136	238,938	-	129,818	-	5,526,487
2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ (աուդիտ անցած)	4,104,158	54,672	609,534	108,137	340,333	-	279,734	470,583	5,967,151
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	6,625,649	149,281	496,696	90,756	818,414	36,094	418,727	882,187	9,517,804

Օգտագործման իրավունք հանդիսացող ակտիվներ

Օգտագործման իրավունք հանդիսացող ակտիվները իրենցից ներկայացնում են գրասենյակային տարածքներ, որոնք վարձակալվել են Բանկի կողմից մասնաճյուղերում գործունեություն իրականացնելու համար:

Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների սահմանափակումներ

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2019թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չի տիրապետել պարտավորությունների դիմաց գրավադրված կամ որևէ այլ սահմանափակման ենթակա հիմնական միջոցների:

Պայմանագրային պարտավորություններ

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2019թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի պայմանագրային պարտավորություններ հիմնական միջոցներում և ոչ նյութական ակտիվներում ներդրումներ կատարելու նպատակով 51,274 հազար դրամի չափով (2019թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 104,588 հազար դրամ):

Ակտիվների վերագնահատում

Բանկի սեփականությունը հանդիսացող հողատարածքների և շենքերի վերագնահատումը կատարվել է 2020թ-ի հունիսի 1-ի դրությամբ անկախ գնահատող կազմակերպության կողմից՝ կիրառելով համեմատական, ծախսային և եկամտային մեթոդները, որի արդյունքում առաջացել է վերագնահատում 2,661,164 հազար դրամ գումարով: Ղեկավարությունը հիմք է ընդունել անկախ գնահատողների կողմից ներկայացված արդյունքները:

Բանկի ղեկավարության գնահատմամբ 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ շենքերի վերագնահատված արժեքն էականորեն չի տարբերվում դրանց իրական արժեքից:

Եթե վերագնահատված շենքերը ներկայացվեին սկզբնական արժեքի մոդելի կիրառմամբ, ապա հաշվեկշռային արժեքները կունենան հետևյալ տեսքը՝

Հազար ՀՀ դրամ

Սկզբնական արժեք

Կուտակված մաշվածություն

Հաշվեկշռային արժեք

31 դեկտեմբերի 2020

3,212,057

(970,179)

2,241,878

31 դեկտեմբերի 2019
(աուդիտ անցած)

3,177,402

(888,565)

2,288,837

22 Բռնագանձված ակտիվներ

Տարվա ընթացքում Բանկի կողմից տրամադրված վարկերի ապահովվածություն հանդիսացող գրավների նկատմամբ սեփականության իրավունք ստանալու արդյունքում ձեռք բերված ոչ ֆինանսական ակտիվների մանրամասները 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներկայացված են ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ

Անշարժ գույք

Փոխադրամիջոցներ

Այլ ակտիվներ

Ընդամենը բռնագանձված ակտիվներ

31 դեկտեմբերի 2020

2,072,059

-

-

2,072,059

31 դեկտեմբերի 2019
(աուդիտ անցած)

2,129,642

-

-

2,129,642

2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող միջանկյալ ժամանակահատվածի ընթացքում Բանկի կողմից բռնագանձվել է 72,389 հազար ՀՀ դրամի գույք հաճախորդներին տրված վարկերի գրավների մասով: 2019թ.-ի դեկտեմբերին ավարտվող տարվա ընթացքում Բանկի կողմից ոչ մի ակտիվ չի բռնագանձվել:

Բռնագանձման ամսաթվի դրությամբ գրավը չափվում է չմարած վարկային պարտավորության հաշվեկշռային արժեքից և գրավի իրացման զուտ արժեքից նվազագույնով:

Բանկի քաղաքականությունն է հետամուտ լինել այդ ակտիվների իրացմանը պատշաճ կերպով և սեղմ ժամկետներում: Բանկը հիմնականում չի օգտագործում ոչ կանխիկ գրավները իր սեփական գործունեության իրականացման համար: Ակտիվները չափվում են հաշվեկշռային արժեքի և իրական արժեքի հանած վաճառքի ծախսումներից նվազագույնով:

23 Այլ ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2020	31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)
Դեբիտորական պարտքեր և այլ ստացվելիք գումարներ	390,361	544,234
Դրամական փոխանցումների համակարգերի գծով ստացվելիք գումարներ	134,624	180,070
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	524,985	724,304
Արժեզրկումից պահուստներ այլ ակտիվների գծով	(1,370)	(810)
Ընդամենը այլ ֆինանսական ակտիվներ	523,615	723,494
Կանխավճարներ	89,447	79,282
Պահեստ	44,032	54,542
Կանխավճարներ հարկերի գծով	21	15,000
Այլ	37,058	55,617
Ընդամենը ոչ ֆինանսական ակտիվներ	170,558	204,441
Ընդամենը այլ ակտիվներ	694,173	927,935

Այլ ֆինանսական ակտիվների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներում փոփոխությունների վերլուծությունը ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ

	2020թ. 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	2019թ. (աուդիտ անցած) 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ
Հունվարի 1-ի դրությամբ ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	810	13,263
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում ներառյալ մարումները	(810)	(13,263)
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվների կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	20,458	3,187
Զուտ դուրսգրում	(19,088)	(2,377)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,370	810

24 Բանկերի նկատմամբ պարտավորություններ

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2020	31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)
Վարկեր բանկերից	2,743,505	4,090,696
Այլ վճարվելիք գումարներ բանկերին	-	-
Կանոնավոր գնման պայմանագրեր – սփոթ գործարքներ արտարժույթով	6,421	5,809
Ընդամենը բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	2,749,926	4,096,505

Բանկերից ստացված վարկերն ունեն հաստատուն տոկոսադրույքներ:

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բանկերի նկատմամբ ՀՀ դրամով պարտավորություններ առկա չեն (2019թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 5.6 %), ԱՄՆ դոլարով, Եվրոյով և այլ ազատ փոխարկելի արտարժույթով վարկերի համար 6.8% (2019թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 1.6%):

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն չունի պայմանագրային կողմ հանդիսացող բանկ (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ նման բանկ չկար), որի մնացորդները գերազանցում է Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

Հաշվետու ժամականաշրջանում Բանկը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարումների կամ այլ խախտումներ (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ նույնպես):

25 Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2020	31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)
Ռեպո համաձայնագրեր ԿԲ-ի հետ	14,004,213	8,152,510
Ռեպո համաձայնագրեր բանկերի հետ	2,444,342	4,560,826
Ռեպո համաձայնագրեր այլ ֆինանսական կազմակերպությունների հետ	75,623	-
Ռեպո համաձայնագրեր այլ կազմակերպությունների հետ	-	-
Ընդամենը հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	16,524,178	12,713,336

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամով հետգնման պայմանագրերի միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 4.4% (2019թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 5.6%), ԱՄՆ դոլարով, Եվրոյով և այլ ազատ փոխարկելի արտարժույթով պայմանագրեր առկա չեն (2019թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ չկային նման պայմանագրեր):

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն չունի պայմանագրային կողմ հանդիսացող բանկ բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ նման բանկ չկար բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի), որի մնացորդները գերազանցում է Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

26 Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2020	31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)
<i>Իրավաբանական անձինք</i>		
Ընթացիկ/հաշվարկային հաշիվներ	21,897,534	15,118,166
Ժամկետային ավանդներ	16,474,112	21,533,410
	38,371,646	36,651,576
<i>Ֆիզիկական անձինք</i>		
Ընթացիկ/հաշվարկային հաշիվներ	11,923,935	9,670,241
Ժամկետային ավանդներ	73,930,826	53,805,812
	85,854,761	63,476,053
Ընդամենը պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	124,226,407	100,127,629

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրավաբանական/ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդներում ներառված են ավանդներ, որոնք հանդիսանում են ապահովագրություն տրամադրված վարկերի և այլ պայմանական պարտավորությունների գծով համապատասխանաբար 10,147,416 հազար դրամ գումարով (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 8,696,085 հազար դրամ): Այդ ավանդների իրական արժեքը մոտ է դրանց հաշվեկշռային արժեքին:

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդների նկատմամբ ՀՀ դրամով պարտավորությունների գծով միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 9.6% (2019թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 9.3%), ԱՄՆ դոլարով, Եվրոյով և այլ

ազատ փոխարկելի արտարժույթներով պարտավորությունների համար 4.9% (2019թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 4.9%), Ռուբլով պարտավորությունների համար՝ 6.1% (2019թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 6.6):

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի երկու կապակցված հաճախորդների խումբ, որոնց միջոցների մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ չորս): 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդ մնացորդները կազմում են 10,620,958 հազար դրամ (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 20,749,760 հազար դրամ):

27 Այլ փոխառություններ

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2020	31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)
Փոխառություններ այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	8,269,508	6,097,777
Ֆիզիկական անձանց կողմից ստացված փոխառություններ	6,437,468	-
Փոխառություններ ՀՀ ԿԲ-ից	1,032,808	-
Ընդամենը այլ փոխառություններ	15,739,784	6,097,777

Պայմանագրի համաձայն՝ ՀՀ ԿԲ-ն Բանկին տրամադրում է վարկեր, որն իր հերթին վարկեր է տրամադրում համապատասխան պայմանները բավարարող վարկառուներին: Վարկերի մշտադիտարկումը և վարչարարությունը իրականացվում է «Գերմանահայկական հիմնադրամ» ծրագրի կառավարման գրասենյակի կողմից:

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամով այլ փոխառությունների գծով միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 5.7% (2019թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 6.4%), ԱՄՆ դոլարով, Եվրոյով և այլ ազատ փոխարկելի արտարժույթներով՝ 3.3% (2019թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ նման փոխառություններ չկային),

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի երկու կազմակերպությունների խումբ, որոնց միջոցների մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ մեկ խումբ): 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդ մնացորդները կազմում են 11,701,760 հազար դրամ (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 3,810,471 հազար դրամ):

28 Ստորադաս փոխառություններ

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2020	31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)
Ֆիզիկական անձանց կողմից ստացված ստորադաս փոխառություն	5,303,185	4,868,162
Թողարկված պարտատոմսեր	-	5,393,602
Ընդամենը ստորադաս փոխառություն	5,303,185	10,261,764

Ստորադաս փոխառությունն իրենից ներկայացնում է երկարաժամկետ վարկային համաձայնագիր, որը Բանկի անվճարունակության դեպքում դասվում է երկրորդական Բանկի մնացած պարտավորությունների նկատմամբ՝ ներառյալ ավանդները և այլ պարտքային գործիքները:

2016թ. ընթացքում Բանկը կապակցված անձից ստացել է 10,000 հազար ԱՄՆ դոլարի չափով ստորադաս փոխառություն, որի մարման ժամկետը սահմանված է 2026 թվականը: Տոկոսադրույքը կազմում է 9% (Տես ծանոթագրություն 33):

2015թ. ընթացքում թողարկվել են 1000 Եվրո անվանական արժեքով 10,000 հատ տոկոսային ստորադաս պարտատոմսեր, տարեկան 5.5% տոկոսադրույքով, որոնք մարվել են 2020թ.-ին:

Հաշվետու ժամանակաշրջանում Բանկը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ (2019թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ ոչինչ):

29 Այլ պարտավորություններ

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2020	31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	911,903	480,323
Պարտավորություն անձնակազմի նկատմամբ	185,249	512,832
Պարտավորություններ շահաբաժինների գծով	481,842	426,000
Վճարվելիք գումարներ պետական աջակցության ծրագրերի շրջանակներում	143,963	-
Վճարվելիք գումարներ	375,071	314,584
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	2,098,028	1,733,739
Պարտավորություններ հարկերի գծով՝ բացառությամբ շահութահարկի	181,303	139,488
Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ	43,558	45,632
Սպասվող պարտքային վնասի գծով պահուստ ֆինանսական Այլ	17,213	974
	34	1,608
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	242,108	187,702
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	2,340,136	1,921,441

Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ

Հազար ՀՀ դրամ

	2020թ.	2019թ.
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	45,632	47,706
Եկամտի ճանաչում	(2,074)	(2,074)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	43,558	45,632

30 Սեփական կապիտալ

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը կազմում էր 20,000,000 հազ. դրամ: Համաձայն Բանկի կանոնադրության, բաժնետիրական կապիտալը կազմված է թվով 150,000 հատ հասարակ բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը 100,000 դրամ անվանական արժեքով և 50,000 հատ արտոնյալ անժամկետ բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը 100,000 դրամ անվանական արժեքով:

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի բաժնետերերն են.

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2020		31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)	
	Վճարված բաժնետիրական կապիտալ	Բաժնեմասը վճարված կապիտալում %	Վճարված բաժնետիրական կապիտալ	Բաժնեմասը վճարված կապիտալում %
«Պրոմբեյ Սիթի»ՍՊԸ	-	-	17,196,100	95.8
Գեվորկյան Մարետա Ռուդիկի	19,261,600	96.3	-	-
Այլ բաժնետերեր	738,400	3.7	753,900	4.2
	20,000,000	100.0	17,950,000	100.0

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կողմից հետ գնված բաժնետոմսեր չեն եղել:

Սովորական բաժնետոմսերի բաժնետերերը ունեն մեկ ձայնի իրավունք Բանկի տարեկան և ընդհանուր ժողովներում և իրավունք ստանալու շահաբաժին:

2020թ. Բանկը ավելացրել է բաժնետիրական կապիտալը 2,050,000 հազար դրամ գումարով՝ թողարկելով 600,000 հազար ՀՀ դրամի հասարակ և 1,450,000 հազար ՀՀ դրամի արտոնյալ բաժնետոմսեր: Բանկի բաժնետիրական կապիտալի ավելացումը իրականացվել է բաժնետերերի կողմից ՀՀ դրամով և նրանք իրավունք ունեն ստանալ շահաբաժին և բաշխել շահույթը ՀՀ դրամով: 2019թ. Բանկի բաժնետերերը բաժնետիրական կապիտալը չեն ավելացրել:

Արտոնյալ բաժնետոմսերի գծով ֆինանսական հաշվետվություններում հայտարարված շահաբաժինները 2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում կազմել են 481,842 հազար ՀՀ դրամ: (2019թ-ի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում 426,000 հազար դրամ):

Բաշխման ենթակա Բանկի պահուստները սահմանափակվում են կուտակված շահույթով՝ հաշվարկված համաձայն ՀՀ օրենսդրության: Բաշխման ոչ ենթակա միջոցները ներկայացված են գլխավոր պահուստով, որը ստեղծված է համաձայն ՀՀ օրենսդրության պահանջների՝ ընդհանուր բանկային ռիսկերը, ներառյալ հնարավոր կորուստները և այլ չնախատեսված ռիսկերը և ծախսերը փոխհատուցելու նպատակով: Պահուստը ստեղծվել է համաձայն Բանկի կանոնադրության, որը նախատեսում է պահուստի ստեղծում այդ նպատակների համար ոչ պակաս քան հաշվապահական հաշվառման հաշիվներում արտացոլված բաժնետիրական կապիտալի 5%-ի չափով:

31 Պայմանական պարտավորություններ

Իրավական և հարկային պարտավորություններ

Հայաստանում հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է, և նրան բնորոշ է օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատարանի որոշումների հաճախակի փոփոխությունները, որոնք երբեմն անհասկանալի են, հակասական և ենթակա տարբեր մեկնաբանությունների: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրման հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում, հարկային մարմինների կողմից չի կարող կիրառվել հավելյալ հարկերի պարտադրումներ, տույժեր և տուգանքներ, ավելի քան ստուգման նախորդող հաշվետու 3 տարիների համար:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել հարկային ռիսկեր, որոնք ավելի զգալի են քան այլ երկրներում: Ղեկավարությունը համոզված է, որ պատշաճ կերպով կատարել է իր հարկային պարտավորությունները, հիմնվելով Հայաստանում կիրառվող հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատարանի որոշումների իր մեկնաբանությունների վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան մարմինների մեկնաբանությունները կարող են տարբերվել, և եթե ղեկավար մարմիններին հաջողվի հարկադրել իրենց մեկնաբանությունները, ապա այս ֆինանսական հաշվետվությունների վրա ազդեցությունը կարող է էական լինել:

Ղեկավարությունը համոզված է, որ Բանկն իր գործունեությունը ծավալում է օրենսդրությամբ նախատեսված պահանջների շրջանակներում, և ամբողջությամբ կատարել է իր հարկային պարտավորությունները:

Բանկին ներկայացվող դատական հայցերի առումով Բանկի ղեկավարությունը համոզված է, որ դրանց հետևանքով առաջացող պարտավորությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործառնությունների արդյունքների վրա:

Վարկային պարտավորվածություններ և ֆինանսական երաշխիքներ

Իր գործունեության ընթացքում Բանկը տրամադրում է իր հաճախորդներին հետհաշվեկշռային դիսկ պարունակող ֆինանսական գործիքներ: Նշված ֆինանսական գործիքները, որոնք ունեն պարտքային դիսկի տարբեր մակարդակներ, չեն արտացոլվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ:

Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ անվանական կամ պայմանագրային գումարները հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2020	31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)
Վարկային գծերի չօգտագործված մաս	5,982,769	6,304,773
Տրամադրված երաշխիքներ	3,224,593	2,086,414
Ակրեդիտիվ	-	159,163
Ընդամենը պարտքային դիսկ պարունակող պարտավորություններ	9,207,362	8,550,350
Արժեզրկումից պահուստներ	(17,213)	(974)

Վարկային պարտավորվածությունների՝ վճարային քարտերի և օվերդրաֆտների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստը ներառված է վարկերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստում, քանի որ Բանկը չի կարող վարկային պարտավորվածության բաղադրիչը տարանջատել ֆինանսական գործիքի բաղադրիչից և ակնկալվող պարտքային կորուստները ճանաչել առանձին-առանձին:

Երաշխիքների գծով պարտքային կորուստները ներկայացված են ստորև:

Հազար ՀՀ դրամ

	2020թ. 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	2019թ. (աուդիտ անցած) 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ
Հունվարի 1-ի դրությամբ ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	974	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում ներառյալ մարումները	2,113	810
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվների կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	14,126	164
Զուտ դուրսգրում	-	-
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	17,213	974

32 Վարձակալության գծով պարտավորություններ

Բանկը վարձակալության պայմանագրեր է կնքել մասնաճյուղերի տարածքների համար: Բացառությամբ կարճաժամկետ վարձակալությունների և հիմքում ընկած փոքրաթեք ակտիվների վարձակալությունների՝ յուրաքանչյուր վարձակալություն արտացոլվել է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում որպես օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն: Բանկը դասակարգում է իր օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները սեփական հիմնական միջոցների դասակարգմանը համահունչ (տես ծանոթագրություն 21):

Ընդհանուր առմամբ յուրաքանչյուր վարձակալություն պարունակում է սահմանափակում, ըստ որի օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը կարող է օգտագործել միայն Բանկը, քանի դեռ առկա չէ ակտիվը այլ կողմի տրամադրելու պայմանագրային իրավունք: Վարձակալությունները կամ չեղյալ չհայտարարվող են, կամ կարող են չեղյալ հայտարարվել՝ միայն առաջացնելով նշանակալի դադարեցման վճար: Որոշ վարձակալություններ պարունակում են հիմքում ընկած ակտիվը անմիջապես վարձակալության ժամկետի ավարտին ձեռք բերելու կամ վարձակալության ժամկետը երկարացնելու հնարավորություն: Բանկին արգելված է վաճառել կամ գրավադրել վարձակալված հիմքում ընկած ակտիվները: Բանկը պետք է այդ գույքերը պահպանի բարեկարգ վիճակում (վերանորոգված) և վարձակալության ավարտին գույքը վերադարձնի իր սկզբնական վիճակով:

Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ

Ստորև աղյուսակում նկարագրված են Բանկի վարձակալական գործառույթները ըստ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների տիպերի՝

Վարձակալված օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	Վարձակալված օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների քանակ	Մնացորդային ժամկետ	Միջին մնացորդային վարձակալական ժամկետ	Երկարացման հնարավորությամբ վարձակալությունների քանակ	Ձեռք բերման հնարավորությամբ վարձակալությունների քանակ	Գործակցին կապված փոփոխուն վճարով վարձակալությունների քանակ	Դադարեցման հնարավորությամբ վարձակալությունների քանակ
Մասնաճյուղեր	10	3-10 տարի	8.2 տարի	-	-	-	10

Վարձակալության գծով պարտավորությունների նկատմամբ կիրառված միջին կշռված տոկոսադրույքը կազմում է 6.6-10.42% (2018թ.՝ 6.6-10.35%):

Վարձակալության գծով պարտավորությունները ապահովագրված են համապատասխան հիմքում ընկած ակտիվներով: 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարձակալության գծով պարտավորությունների ժամկետային վերլուծությունը արտացոլված է ծանոթագրություն 38-ում:

Վարձակալության գծով վճարներ, որոնք չեն ճանաչվում որպես պարտավորություն

Ընկերությունն ընտրել է կարճաժամկետ վարձակալությունների (12 ամիս կամ ավելի պակաս անկախվող ժամկետով) հաշվառման համար չճանաչել վարձակալության գծով պարտավորություն: Նման վարձակալությունների համար կատարված վճարները ծախսագրվում են գծային հիմունքով:

33 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Համաձայն ՀՀՄՍ 24 «Կապակցված կողմերի բացահայտումն կողմերը համարվում են կապակցված, եթե նրանցից մեկը կարող է վերահսկել մյուսին կամ նշանակալի ազդեցություն ունենալ մյուսի վրա՝ ֆինանսական և գործառնական որոշումներ կայացնելիս: Ներկայացվող հաշվետվությունների առումով Բանկի կապակցված կողմերն են՝ նրա բաժնետերերը, ղեկավար անձնակազմի անդամները, ինչպես նաև նրանց հետ կապակցված անձիք և նրանց կողմից վերահսկվող կազմակերպությունները:

Բանկի վերջնական վերահսկող է համարվում Վազգեն Գևորգյանը, ով կապակցված է Բանկի մյուս բաժնետերերի հետ:

Բանկն իր գործունեության ընթացքում ներգրավված է լինում կապակցված կողմերի հետ մի շարք գործարքներում: Այդ գործարքները ներառում են վարկերը, ավանդները և այլն: Նշված գործարքները իրականացվել են՝ շուկայում գործող պայմաններից և տոկոսադրույքներից ելնելով:

Գործարքների ծավալները, մնացորդները տարվա վերջի դրությամբ և տարվա եկամուտ և ծախսերը հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2020		31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)	
	Բաժնետերեր և կապակցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմը և կապակցված կողմեր	Բաժնետերեր և կապակցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմը և կապակցված կողմեր
<i>Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն</i>				
<i>Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխադրություններ</i>				
Վարկի մնացորդը 1 հունվարի դրությամբ, համախառն	5,065,730	305,347	4,710,887	417,041
Տարվա ընթացքում տրամադրված վարկեր	57,439	251,902	6,378,148	499,489
Տարվա ընթացքում մարված վարկեր	(1,574,143)	(212,261)	(6,020,164)	(609,948)
Վարկի մնացորդը դեկտեմբերի 31 դրությամբ, համախառն	4,444,362	346,730	5,068,871	306,582
Արժեզրկումից պահուստ	(5,407)	(1,350)	(3,141)	(1,235)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4,438,955	345,380	5,065,730	305,347
<i>Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ</i>				
Ավանդներ 1 հունվարի դրությամբ	7,572,412	775,913	6,498,711	1,242,044
Տարվա ընթացքում ստացված ավանդներ	27,755,568	3,803,512	93,077,784	4,054,292
Տարվա ընթացքում վճարված ավանդներ	(29,732,735)	(3,160,402)	(92,004,083)	(4,520,423)
Ավանդներ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	6,384,974	1,513,807	7,572,412	775,913
Ստորադաս փոխառություններ	5,303,185	-	4,868,162	-
Այլ փոխառություններ	6,437,468	-	-	-
<i>Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն</i>				
Տոկոսային եկամուտ վարկերի գծով	292,500	32,121	370,775	34,063
Արժեզրկման (ծախս)/ հակադարձում	(2,266)	(115)	(315)	(295)
Տոկոսային ծախսեր ավանդների գծով	(352,279)	(52,215)	(372,653)	(48,417)
Տոկոսային ծախսեր ստորադաս փոխառությունների գծով	(441,352)	-	(432,388)	-
Տոկոսային ծախսեր այլ փոխառությունների գծով	(119,088)	-	-	-

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2020		31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)	
	Բաժնետերեր և կապակցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմը և կապակցված կողմեր	Բաժնետերեր և կապակցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմը և կապակցված կողմեր
Զուտ եկամուտ ածանցյալ գործիքների վերագնահատումից	(81,376)	-	15,136	-
Այլ գործառնական եկամուտներ	-	-	3	991
Այլ գործառնական ծախսեր	(15)	(699)	(37,098)	(1,830)
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	-	-	1,442	217

Ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումները հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ

	2020թ.	2019թ. (աուդիտ անցած)
Աշխատավարձ և պարգևատրումներ	514,752	969,379
Ընդամենը ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումներ	514,752	969,379

34 Իրական արժեքի չափումը

Բանկի Խորհուրդը սահմանում է ինչպես իրական արժեքի պարբերաբար չափման քաղաքականությունն ու ընթացակարգերը, ինչպես օրինակ չգնանշվող առևտրային և վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերը, չգնանշվող ածանցյալ ֆինանսական գործիքները, շենքերը, այնպես էլ ոչ-պարբերաբար չափման քաղաքականությունն ու ընթացակարգերը, ինչպես օրինակ վաճառքի համար պահվող ակտիվները:

Անկախ գնահատողները ներգրավվում են նշանակալի ակտիվների, ինչպես օրինակ անշարժ գույքի կրոնագանձված ակտիվների գնահատման մեջ: Անկախ գնահատողների ընդգրկումը յուրաքանչյուր տարի որոշվում է Բանկի Խորհրդի կողմից:

Ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները ներկայացվում են համաձայն իրական արժեքի հիերարխիայի: Այս հիերարխիան բաժանում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները երեք մակարդակների՝ հիմք ընդունելով դրանց իրական արժեքի չափման ժամանակ օգտագործված գործիքների նշանակալիությունը: Իրական արժեքի հիերարխիան ունի հետևյալ երեք մակարդակները՝

Մակարդակ 1՝ նույն ակտիվների և պարտավորությունների գծով ակտիվ շուկաներում գնանշվող գները (չճշգրտված):

Մակարդակ 2՝ Մակարդակ 1-ում ներառված գնանշվող գներից տարբեր այլ ելակետային տվյալներ, որոնք ակտիվի և պարտավորության համար դիտարկելի են ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ) և թե՛ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող):

Մակարդակ 3՝ ակտիվի կամ պարտավորության գծով ելակետային տվյալներ, որոնք հիմնված չեն դիտարկվող շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ):

34.1 Իրական արժեքով չչափվող ֆինանսական գործիքներ

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բոլոր ֆինանսական գործիքների գնահատված իրական արժեքները մոտավորապես համապատասխանում են դրանց հաշվեկշռային արժեքներին:

34.2 Իրական արժեքով չչափվող ֆինանսական գործիքներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չչափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վրա:

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2020

	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>				
Պետական և ոչ պետական պարտատոմսեր	-	14,445,783		14,445,783
Բաժնային գործիքներ		42,825		42,825
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված պետական պարտատոմսեր		5,728,670		5,728,670
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ		-		-
Ընդամենը	-	20,217,278	-	20,217,278
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>				
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	-	67,344	-	67,344
Ընդամենը	-	67,344	-	67,344
Զուտ իրական արժեք	-	20,149,934	-	20,149,934

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)

	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>				
Պետական և ոչ պետական պարտատոմսեր	1,579,102	260,218		1,839,320
Բաժնային գործիքներ		42,825		42,825
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված պետական պարտատոմսեր		8,840,490		8,840,490
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ		1,280		1,280
Ընդամենը	1,579,102	9,144,813	-	10,723,915
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>				
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ		560		560
Ընդամենը	-	560	-	560
Զուտ իրական արժեք	1,579,102	9,144,253	-	10,723,355

Հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում 1-ին և 2-րդ մակարդակների միջև փոխանցումներ չեն կատարվել:

Իրական արժեքի չափման մեթոդները և գնահատման մեխանիզմը չեն փոփոխվել նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի համեմատությամբ:

Գնանշվող ներդրումներ

Բոլոր ցուցակված արժեթղթերը և պարտատոմսերը թողարկվել են Հայաստանում հրապարակայնորեն գնանշվող ընկերությունների կողմից:

Չգնանշվող պարտքային արժեթղթեր

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող չգնանշվող պարտքային արժեթղթերի իրական արժեքը չափվում է գնահատման մեթոդների միջոցով՝ կիրառելով տվյալ պահին գործող շուկայական տոկոսադրույքները ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերը գեղջելու նպատակով:

Չգնանշվող բաժնային գործիքներ

Բանկը չգնանշվող բաժնային գործիքների իրական արժեքը որոշելու համար օգտագործում է շուկայական և եկամտային մոտեցումների համադրությունը: Շուկայական և եկամտային մոտեցումները ոչ հրապարակային բաժնային գործիքների գնահատմանը բնորոշ մեթոդներ են: Շուկայական մոտեցման համաձայն՝ Բանկն օգտագործում է գները և նույնական կամ համադրելի արժեթղթերով շուկայական գործարքներից հավաքված այլ համապատասխան տեղեկատվություն: Եկամտային մոտեցման ներքո ապագա գումարները վերափոխվում են մեկ ներկա գումարի (օրինակ՝ զեղչված դրամական հոսքերի մոդել): Շուկայական մոտեցումը համարվում է նախընտրելի, քանի որ հիմնական օգտագործվող տեղեկատվությունը, արպես կանոն, դիտարկելի է:

Ածանցյալներ

Երբ ածանցյալները շրջանառվում են կա՛մ բորսայում, կա՛մ բորսայից դուրս, Բանկը օգտագործում է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ փականան գինը:

Ընդհանրապես, Բանկի կողմից իրականացվող ածանցյալները չեն շրջանառվում գործող շուկաներում: Այս պայմանագրերի իրական արժեքները գնահատվում են՝ օգտագործելով այն գնահատման մեխանիզմը, որը առավելագույնս մեծացնում է դիտարկելի շուկայի գործիքների օգտագործումը, օր.՝ շուկայի արժույթի փոխանակման դրույքը (մակարդակ 2): Բանկի կողմից ներդրվող ածանցյալների մեծամասնությունը ներառված է 2-րդ մակարդակում և բաղկացած է արտարժույթային ֆորվարդային պայմանագրերից:

35 Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Իր գործունեության ընթացքում Բանկը ֆինանսական գործիքների հետ իրականացնում է տարբեր գործառնություններ, որոնք կարող են ներկայացվել զուտ արժեքով, եթե գոյություն ունի օրենսդրորեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն իրականացնելու հաշվանցում կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը: Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվներն ու ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք հաշվանցված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ, կամ ենթակա են կատարման համաձայն հաշվանցման գլխավոր համաձայնագրի կամ համանման պայմանագրերի, որը ներառում է նմանատիպ ֆինանսական գործիքները, անկախ այն բանից, դրանք հաշվանցվել են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ թե ոչ:

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2020

	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվների/Պարտավորությունների համախառն գումար	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվների/Պարտավորությունների համախառն գումար՝ հաշվանցված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում	Ֆինանսական ակտիվների/Պարտավորությունների զուտ գումար՝ ներկայացված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում	Կապակցված գումարներ, որոնց գծով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցում չի իրականացվել		
				Ֆինանսական գործիքներ	Ստացված դրամական ապահովում	Զուտ
Ֆինանսական ակտիվներ						
Հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր (Ծանոթ.16)	18,181,073		18,181,073	18,181,073	-	-
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ (Ծանոթ. 25)	16,524,178		16,524,178	17,367,858	-	(843,680)

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)

	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվների/ Պարտավորությունների համախառն գումար	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվների/ Պարտավորությունների համախառն գումար՝ հաշվանցված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում	Ֆինանսական ակտիվների/պարտավորությունների զուտ գումար՝ ներկայացված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում	Կապակցված գումարներ, որոնց գծով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցում չի իրականացվել		
				Ֆինանսական գործիքներ	Ստացված դրամական ապահովում	Զուտ
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>						
Հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր (Ծանոթ.16)	16,142,596	-	16,142,596	16,142,596	-	-
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>						
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ (Ծանոթ. 25)	12,713,336	-	12,713,336	13,480,038	-	(766,702)

36 Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետային վերլուծություն

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն ըստ սպասվելիք մարման ժամկետների: Բանկի չզեղչված պայմանագրային պարտավորությունների մասին տեղեկատվությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 37.3 -ում:

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2020						
	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթահանրագումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթահանրագումար	Ընդամենը
<i>Ակտիվներ</i>							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	37,471,183		37,471,183			-	37,471,183
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	18,181,073	-	18,181,073	-	-	-	18,181,073
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	655,369	317,990	973,359	206,510	-	206,510	1,179,869
- Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	2,623,741	2,623,741	8,676,761	3,188,106	11,864,867	14,488,608
- Հետզնման պայմանագրերով գրավադրված իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	402,452	402,452	3,652,216	1,674,002	5,326,218	5,728,670
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	5,777,514	25,304,731	31,082,245	55,597,660	25,036,443	80,634,103	111,716,348
Այլ ֆին. ակտիվներ	523,615	-	523,615			-	523,615
	62,608,754	28,648,914	91,257,668	68,133,147	29,898,551	98,031,698	189,289,366
<i>Պարտավորություններ</i>							
Բանկերի նկատմամբ պարտավորություններ	2,749,926	-	2,749,926	-	-	-	2,749,926
Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	16,524,178	-	16,524,178	-	-	-	16,524,178

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2020

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթահանրագումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթահանրագումար	Ընդամենը
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	38,642,883	48,220,991	86,863,874	37,359,175	3,358	37,362,533	124,226,407
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	-	34,072	34,072	33,272	-	33,272	67,344
Այլ փոխառություններ	62,758	814,282	877,040	9,736,880	5,125,864	14,862,744	15,739,784
Ստորադաս փոխառություններ	23,422	53,863	77,285	-	5,225,900	5,225,900	5,303,185
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	695,472	579,084	1,274,556	414,626	408,846	823,472	2,098,028
	<u>58,698,639</u>	<u>49,702,292</u>	<u>108,400,931</u>	<u>47,543,953</u>	<u>10,763,968</u>	<u>58,307,921</u>	<u>166,708,852</u>
Զուտ Դիրք	<u><u>3,910,115</u></u>	<u><u>(21,053,378)</u></u>	<u><u>(17,143,263)</u></u>	<u><u>20,589,194</u></u>	<u><u>19,134,583</u></u>	<u><u>39,723,777</u></u>	<u><u>22,580,514</u></u>
Կուտակված ճեղքվածք	<u><u>3,910,115</u></u>	<u><u>(17,143,263)</u></u>		<u><u>3,445,931</u></u>	<u><u>22,580,514</u></u>		

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթահանրագումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթահանրագումար	Ընդամենը
Ակտիվներ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	26,030,924	-	26,030,924	-	-	-	26,030,924
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	16,140,569	-	16,140,569	-	-	-	16,140,569
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	640,400	159,899	800,299	319,797	-	319,797	1,120,096
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	-	-	-	1,280	-	1,280	1,280
- Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆին. արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	163,887	163,887	1,718,258	-	1,718,258	1,882,145

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2019 (առդիտ անցած)

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթահանր ազումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթահանր ազումար	Ընդամենը
- Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	489,177	489,177	-	-	-	489,177
- Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	701,732	701,732	4,903,299	3,235,459	8,138,758	8,840,490
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ Այլ ֆին. ակտիվներ	3,253,900	27,517,748	30,771,648	49,038,211	21,746,956	70,785,167	101,556,815
	723,494	-	723,494	-	-	-	723,494
	46,789,287	29,032,443	75,821,730	55,980,845	24,982,415	80,963,260	156,784,990
<i>Պարտավորություններ</i>							
Բանկերի նկատմամբ պարտավորություններ	2,750,595	1,345,910	4,096,505	-	-	-	4,096,505
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	12,713,336	-	12,713,336	-	-	-	12,713,336
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	26,276,927	42,070,782	68,347,709	31,777,491	2,429	31,779,920	100,127,629
Ածանցյալ ֆին. պարտավորություններ	-	560	560	-	-	-	560
Այլ փոխառություններ	30,916	249,202	280,118	2,076,109	3,741,550	5,817,659	6,097,777
Ստորադաս փոխառություններ	21,437	5,443,327	5,464,764	-	4,797,000	4,797,000	10,261,764
Այլ ֆին. պարտավորություններ	822,236	492,389	1,314,625	243,830	175,284	419,114	1,733,739
	42,615,447	49,602,170	92,217,617	34,097,430	8,716,263	42,813,693	135,031,310
Զուտ Դիրք	4,173,840	(20,569,727)	(16,395,887)	21,883,415	16,266,152	38,149,567	21,753,680
Կուտակված ճեղքվածք	4,173,840	(16,395,887)		5,487,528	21,753,680		

37 Ռիսկի կառավարում

Բանկային գործունեությանը բնորոշ է ֆինանսական ռիսկերի բազմազանություն, և այդ գործունեությունը ենթադրում է ռիսկերի որոշակի աստիճանի և համադրությունների վերլուծություն, գնահատում, ընդունում և կառավարում:

Ռիսկերի կառավարումը Բանկն իրականացնում է բացահայտման, գնահատման և մոնիթորինգի մշտական գործընթացների, ինչպես նաև ռիսկերի սահմանաչափերի հաստատման և ներքին վերահսկողության այլ միջոցառումների միջոցով: Ռիսկերի կառավարման գործընթացը էական նշանակություն ունի Բանկի շահութաբերության կայունության ապահովման գործում, և Բանկի յուրաքանչյուր աշխատակից պատասխանատվություն է կրում իր պարտականությունների հետ կապված ռիսկերի առաջացման համար: Բանկի գործունեությունը ենթարկվում է պարտքային, իրացվելիության ռիսկերի և շուկայական ռիսկի, որն, իր հերթին, բաժանվում է առևտրային և ոչ առևտրային գործառնությունների հետ կապված շուկայական ռիսկի: Բանկը նաև ենթարկվում է գործառնական ռիսկերի:

Ռիսկերի անկախ կառավարման գործընթացը չի ներառում գործարար ռիսկերը, ինչպիսիք են միջավայրի փոփոխությունները, տեխնոլոգիաների կամ արդյունաբերության փոփոխությունները: Դրանք կառավարվում են Բանկի կողմից ռազմավարական պլանավորման գործընթացում:

Ռիսկերի կառավարման կառուցվածք

Ռիսկերի բացահայտման և վերահսկմանն ուղղված ամբողջ պատասխանատվությունը կրում է Բանկի Խորհուրդը, սակայն, գոյություն ունեն ռիսկերի կառավարման և վերահսկման համար պատասխանատու առանձին անկախ մարմիններ:

Բանկի Խորհուրդ

Խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման ընդհանուր վերահսկողության, ռազմավարության հաստատման և ռիսկերի կառավարման սկզբունքների հաստատման համար:

Վարչություն

Վարչությունը պատասխանատու է գործընթացների ներդրման, իրականացման և վերահսկման համար, որոնք կապված են ռիսկերի կառավարման հետ:

Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանում

Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանումը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման սկզբունքների վերահսկման, քաղաքականության և Բանկի ռիսկի սահմանաչափերի համար: Տվյալ բաժինը նաև ապահովում է ռիսկերի գնահատման և հաշվետվության համակարգում ամբողջական տեղեկատվության հավաքը:

Ներքին աուդիտ

Բանկի կողմից իրականացվող ռիսկի կառավարման գործընթացը յուրաքանչյուր տարի աուդիտի է ենթարկվում ներքին աուդիտի բաժնի կողմից, որը ստուգում է ինչպես ընթացակարգերի ամբողջականությունը, այնպես էլ Բանկի գործունեության համապատասխանությունը ընթացակարգերին: Ներքին աուդիտի բաժինը անցկացված ստուգումների արդյունքները քննարկում է ղեկավարության հետ և իր եզրակացություններն ու առաջարկները ներկայացնում է Բանկի Խորհրդին և Վարչությանը:

Ռիսկի գնահատման և ռիսկերի ներկայացման համակարգեր

Բանկի ռիսկերը գնահատվում են այն մեթոդով, որն արտացոլում է ինչպես սպասվող կորուստը, որը հնարավոր է սովորական գործունեության ընթացքում, այնպես էլ անսպասելի կորուստները, որոնք իրենցից ներկայացնում են փաստացի ամենաշատ կորուստների արժեքը ըստ վիճակագրական մոդելների հիմքի: Մոդելում կիրառվում են նախորդ փորձից ստացված և շտկված հնարավորությունների նշանակությունները, հաշվի առնելով տնտեսական պայմանները: Բանկը նաև մոդելավորում է “վատագույն դեպքերը”, որոնք տեղ կունենան քիչ հավանական թվացող դեպքերի առաջացման ժամանակ:

Ռիսկերի մոնիթորինգը և կառավարումը հիմնականում հիմնված է Բանկի կողմից սահմանված ռիսկերի սահմանաչափերի վրա: Այս սահմանաչափերը արտացոլում են Բանկի գործարար ռազմավարությունը և շուկայական պայմանները, որոնցում գործում է Բանկը, ինչպես նաև Բանկի համար ընդունելի ռիսկի մակարդակը, որը Բանկը պատրաստ է ընդունել, ընդ որում հատուկ ուշադրություն է դարձվում առանձին բնագավառների վրա: Բացի դրանից, Բանկը վերահսկում և գնահատում է իր

ընդհանուր կարողությունը կրել դիսկեր՝ կապված բոլոր տեսակի դիսկերի և գործառնությունների համապարփակ դիրքերի հետ:

Գործունեության բոլոր տեսակների գծով տեղեկատվությունը ուսումնասիրվում և մշակվում է դիսկերի վերլուծության, վերահսկողության և գնահատման նպատակով: Տվյալ տեղեկատվությունը բացատրություններով ներկայացվում է Բանկի Խորհրդին և Վարչությանը: Հաշվետվությունը պարունակում է տեղեկություններ պարտքային դիսկի համապարփակ չափի, դիսկի սահմանված սահմանաչափերի բացառությունների վերաբերյալ, իրացվելիության ցուցանիշների և դիսկի աստիճանի փոփոխության վերաբերյալ: Յուրաքանչյուր ամիս տրամադրվում է դիսկերի վերաբերյալ տեղեկատվություն ըստ բնագավառների, հաճախորդների և աշխարհագրական շրջանների, ըստ ժամկետայնության: Վարչությունը եռամսյակային կտրվածքով ստանում է դիսկերի վերաբերյալ մանրամասն հաշվետվություն, որը պարունակում է ամբողջ անհրաժեշտ տեղեկատվությունը Բանկի դիսկերի գնահատման և համապատասխան որոշումների կայացման համար:

Յուրաքանչյուր օր դիսկերի ստորաբաժանման կողմից տրամադրվում է հաշվետվություն վարչության անդամներին, որը ներառում է բանկային նորմատիվները, բանկի ընթացիկ հաշվեկշիռը, եկամուտների և ծախսերի օրական փոփոխությունը և արտահաշվեկշռային հոդվածների փոփոխությունը:

Դիսկի չափազանց կենտրոնացումներ

Դիսկի կենտրոնացումները առաջանում են, երբ մի շարք գործընկերներ իրականացնում են նմանատիպ գործունեություն, կամ գործունեությունը կատարվում է միևնույն շրջանում, կամ նրանք ունեն համանման տնտեսական հատկանիշներ, և տնտեսական, քաղաքական կամ այլ պայմաններում փոփոխության արդյունքում ցուցաբերում են նմանատիպ ազդեցություն այդ գործընկերների պայմանագրային պարտավորությունների կատարման ունակության վրա: Դիսկի կենտրոնացումները արտացոլում են Բանկի գործունեության արդյունքների հարաբերական զգայունությունը պայմանների փոփոխություններին, որոնք ազդեցություն են ունենում կոնկրետ բնագավառի կամ աշխարհագրական շրջանի վրա:

Դիսկի չափազանց կենտրոնացումներից խուսափելու համար, Բանկի քաղաքականությունը և գործընթացները ներառում են հատուկ սկզբունքներ, ուղղված բազմաբնույթ պորտֆելի պահպանմանը: Իրականացվում է կառավարում դիսկի սահմանված կենտրոնացումներով:

37.1 Պարտքային դիսկ

Բանկի գործունեությունը ենթարկվում է պարտքային դիսկի՝ կապված վարկառուի կողմից պարտավորության չկատարելու հետ, որը Բանկին կորուստներ կարող է պատճառել: Պարտքային դիսկը Բանկի կարևորագույն դիսկն է, այդ պատճառով էլ Բանկն այն առանձնակի ուշադրությամբ է վերահսկում: Պարտքային դիսկը կապված է հիմնականում վարկային գործառնությունների հետ, որոնք հանգեցնում են վարկերի և փոխառությունների տրամադրմանը և ներդրումային գործունեության հետ, որոնք Բանկի ակտիվների պորտֆելի մեջ ավելացնում են պարտքային արժեթղթեր և այլ պարտքային գործիքներ: Դիսկն առկա է նաև արտահաշվեկշռային ֆինանսական գործիքներում, ինչպիսիք են վարկային պարտավորությունները: Վարկային դիսկի կառավարումը և վերահսկողությունը իրականացվում է Բանկի դիսկերի կառավարման ստորաբաժանման կողմից և հաշվետվությունները պարբերաբար ներկայացվում են Բանկի Խորհրդին և վարչությանը:

Բանկի ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը լավագույնս ներկայացնում է նրանց պարտքային դիսկի առավելագույն ենթարկվածությունը՝ առանց հաշվի առնելու պահվող գրավը կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցները:

37.1.1 Վարկերի որակի վերլուծություն

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է պարտքային դիսկին ֆինանսական գործիքների ենթարկվածության վերլուծությունը, որոնց գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ է ճանաչվում: Ստորև բերված ֆինանսական ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքը ներկայացնում է Բանկի՝ այդ ակտիվների գծով պարտքային դիսկի առավելագույն ենթարկվածությունը՝ հաշվի չառնելով որևէ ապահովվածություն կամ այլ բարելավումներ: Ստանձնված պարտավորվածությունների կամ երաշխիքների գումարները ներկայացնում են վարկային պարտավորվածությունների և ֆինանսական երաշխիքային պայմանագրերի գումարները:

Հազար ՀՀ դրամ
Ներքին վարկանիշեր

31 դեկտեմբերի 2020

	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Գործողության ամբողջ ժամանակահա- տ-վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	Գործողության ամբողջ ժամանակահա- տ-վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	Ընդամենը
<i>Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ</i>				
Բարձր	9,024,169	-	-	9,024,169
Ստանդարտ	28,451,012	-	-	28,451,012
Ցածր	-	-	-	-
Չաշխատող	-	-	-	-
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	37,475,181	-	-	37,475,181
Արժեզրկումից պահուստ	(3,998)	-	-	(3,998)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	37,471,183	-	-	37,471,183
<i>Հակադարձ հեղձնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ</i>				
Բարձր	-	-	-	-
Ստանդարտ	18,191,040	-	-	18,191,040
Ցածր	-	-	-	-
Չաշխատող	-	-	-	-
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	18,191,040	-	-	18,191,040
Արժեզրկումից պահուստ	(9,967)	-	-	(9,967)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	18,181,073	-	-	18,181,073
<i>Բանկերին տրված վարկեր և փոխադրվածություններ</i>				
Բարձր	-	-	-	-
Ստանդարտ	1,190,761	-	-	1,190,761
Ցածր	-	-	-	-
Չաշխատող	-	-	-	-
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	1,190,761	-	-	1,190,761
Արժեզրկումից պահուստ	(10,892)	-	-	(10,892)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	1,179,869	-	-	1,179,869
<i>Հիփոթեքային և սպառողական վարկեր</i>				
Բարձր	51,457,933	-	-	51,457,933
Ստանդարտ	716,527	333,979	-	1,050,506
Ցածր	-	1,175,404	-	1,175,404
Չաշխատող	-	-	3,266,392	3,266,392
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	52,174,460	1,509,383	3,266,392	56,950,235
Արժեզրկումից պահուստ	(716,271)	(770,661)	(2,044,324)	(3,531,256)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	51,458,189	738,722	1,222,068	53,418,979

Հազար ՀՀ դրամ
Ներքին վարկանիշեր

31 դեկտեմբերի 2020

		Գործողության ամբողջ ժամանակահա- տ-վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	Գործողության ամբողջ ժամանակահա- տ-վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	Ընդամենը
<i>Վարկեր և փոխադրվածություններ կոմերցիոն հաճախորդներին</i>				
Բարձր	56,852,087	-	-	56,852,087
Ստանդարտ	11,191	1,375,049	-	1,386,240
Ցածր	-	32,000	-	32,000
Չաշխատող	-	-	586,170	586,170
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	56,863,278	1,407,049	586,170	58,856,497
Արժեզրկումից պահուստ	(276,832)	(62,187)	(220,109)	(559,128)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	56,586,446	1,344,862	366,061	58,297,369
<i>Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր՝ ներառյալ գրավադրվածները</i>				
Բարձր	-	-	-	-
Ստանդարտ	20,217,278	-	-	20,217,278
Ցածր	-	-	-	-
Չաշխատող	-	-	-	-
Հաշվեկշռային արժեք - իրական արժեք	20,217,278	-	-	20,217,278
<i>Այլ ֆինանսական ակտիվներ</i>				
Բարձր	-	-	-	-
Ստանդարտ	524,985	-	-	524,985
Ցածր	-	-	-	-
Չաշխատող	-	-	-	-
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	524,985	-	-	524,985
Արժեզրկումից պահուստ	(1,370)	-	-	(1,370)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	523,615	-	-	523,615
<i>Վարկային պարտավորվածություններ և ֆինանսական երաշխիքներ</i>				
Բարձր	9,207,362	-	-	9,207,362
Ստանդարտ	-	-	-	-
Ցածր	-	-	-	-
Չաշխատող	-	-	-	-
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	9,207,362	-	-	9,207,362
Արժեզրկումից պահուստ	(17,213)	-	-	(17,213)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	9,190,149	-	-	9,190,149

Հազար ՀՀ դրամ
Ներքին վարկանիշեր

31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)

	12-ամսյա ականավոր պարտքային կորուստներ	Գործողության ամբողջ Ժամանակահատ- վածի ընթացքում ականավոր պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	Գործողության ամբողջ Ժամանակահատ- վածի ընթացքում ականավոր պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	Ընդամենը
<i>Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ</i>				
Բարձր	8,584,553	-	-	8,584,553
Ստանդարտ	17,448,709	-	-	17,448,709
Ցածր	-	-	-	-
Չաշխատող	-	-	-	-
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	26,033,262	-	-	26,033,262
Արժեզրկումից պահուստ	(2,338)	-	-	(2,338)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	26,030,924	-	-	26,030,924
<i>Հակադարձ հեղձանման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ</i>				
Բարձր	-	-	-	-
Ստանդարտ	16,142,596	-	-	16,142,596
Ցածր	-	-	-	-
Չաշխատող	-	-	-	-
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	16,142,596	-	-	16,142,596
Արժեզրկումից պահուստ	(2,027)	-	-	(2,027)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	16,140,569	-	-	16,140,569
<i>Բանկերին տրված վարկեր և փոխադրվածություններ</i>				
Բարձր	-	-	-	-
Ստանդարտ	1,120,096	-	-	1,120,096
Ցածր	-	-	-	-
Չաշխատող	-	-	-	-
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	1,120,096	-	-	1,120,096
Արժեզրկումից պահուստ	-	-	-	-
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	1,120,096	-	-	1,120,096
<i>Հիփոթեքային և սպառողական վարկեր</i>				
Բարձր	45,659,672	-	-	45,659,672
Ստանդարտ	536,983	88,717	-	625,700
Ցածր	-	520,254	-	520,254
Չաշխատող	-	-	1,561,591	1,561,591
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	46,196,655	608,971	1,561,591	48,367,217
Արժեզրկումից պահուստ	(917,571)	(337,443)	(1,185,775)	(2,440,789)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	45,279,084	271,528	375,816	45,926,428

Հազար ՀՀ դրամ
Ներքին վարկանիշեր

31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)

	12-ամսյա ականավոր պարտքային կորուստներ	Գործողության ամբողջ Ժամանակահատ- վածի ընթացքում ականավոր պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	Գործողության ամբողջ Ժամանակահատ- վածի ընթացքում ականավոր պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	Ընդամենը
<i>Վարկեր և փոխադրվածություններ կոմերցիոն հաճախորդներին</i>				
Բարձր	52,129,962	-	-	52,129,962
Ստանդարտ	12,325	2,320,048	-	2,332,373
Ցածր	-	54,346	-	54,346
Չաշխատող	-	-	1,630,089	1,630,089
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	52,142,287	2,374,394	1,630,089	56,146,770
Արժեզրկումից պահուստ	(160,952)	-	(355,431)	(516,383)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	51,981,335	2,374,394	1,274,658	55,630,387
<i>Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային գործիքներ</i>				
Բարձր	-	-	-	-
Ստանդարտ	489,177	-	-	489,177
Ցածր	-	-	-	-
Չաշխատող	-	-	-	-
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	489,177	-	-	489,177
Արժեզրկումից պահուստ	-	-	-	-
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	489,177	-	-	489,177
<i>Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր՝ ներառյալ գրավադրվածները</i>				
Բարձր	-	-	-	-
Ստանդարտ	10,722,635	-	-	10,722,635
Ցածր	-	-	-	-
Չաշխատող	-	-	-	-
Հաշվեկշռային արժեք - իրական արժեք	10,722,635	-	-	10,722,635
<i>Այլ ֆինանսական ակտիվներ</i>				
Բարձր	-	-	-	-
Ստանդարտ	724,304	-	-	724,304
Ցածր	-	-	-	-
Չաշխատող	-	-	-	-
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	724,304	-	-	724,304
Արժեզրկումից պահուստ	(810)	-	-	(810)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	723,494	-	-	723,494

Վարկային պարտավորվածություններ և

	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ- վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	Ընդամենը
Ֆինանսական երաշխիքներ				
Բարձր	8,513,915	-	-	8,513,915
Ստանդարտ	2,367	30,926	-	33,293
Ցածր	-	580	-	580
Չաշխատող	-	-	2,562	2,562
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	8,516,282	31,506	2,562	8,550,350
Արժեզրկումից պահուստ	(974)	-	-	(974)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	8,515,308	31,506	2,562	8,549,376

Աձանցյալ գործարքների հետևանքով առաջացող պարտքային ռիսկը բացահայտվում է 18 ծանոթագրությունում:

37.1.2 Արժեզրկման գնահատում

Ստորև բերված հղումները ցույց են տալիս, թե տվյալ հաշվետվության որ ծանոթագրություններում են բացահայտվում Բանկի՝ արժեզրկման գնահատման և չափման մոտեցումները: Այն պետք է ընթերցվի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հետ միասին (տես 4.4.6 ծանոթագրությունը):

Պարտքային ռիսկի էական աճ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բանկը գնահատում է, թե արդյոք էական է աճել ֆինանսական գործիքի պարտքային ռիսկը սկզբնական ճանաչումից հետո: Գնահատում կատարելիս, Բանկը օգտագործում է ֆինանսական գործիքի մարման ակնկալվող ժամկետի ընթացքում դեֆոլտի ռիսկի փոփոխությունները, այլ ոչ թե ակնկալվող պարտքային կորուստների գումարի փոփոխությունները:

Պարտքային ռիսկի էական աճը որոշելու համար, Բանկը հաշվի է առնում ապագային միտված ինչպես քանակական, այնպես էլ ապագային միտված որակական չափանիշներ:

Այնուամենայնիվ, եթե ապագային միտված տեղեկատվությունը (ինչպես անհատական, այնպես էլ խմբային կերպով) հասանելի չէ առանց չարդարացված ծախսերի կամ ջանքերի, Բանկը օգտագործում է ժամկետանց օրերի վերաբերյալ տեղեկատվությունը որոշելու համար, թե արդյոք առկա է պարտքային ռիսկի էական աճ սկզբնական ճանաչման պահից հետո:

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառվածությունների չափանիշներ

Ստորև ներկայացված են հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառվածությունների պարտքային ռիսկի էական աճի որոշման չափանիշները: Պարտքային ռիսկի էական աճը սահմանելիս ներկայացված բոլոր չափանիշներն ունեն նույն կշիռը:

- 30 օր ժամկետանց – Վարկերի ու փոխառվածությունների 30 օրից ավել ժամկետանց լինելը պարտքային ռիսկի էական աճի ցուցիչ է:
- Ժամկետանց – 30 օրից տարբերվող ժամկետանց: Պարտքային ռիսկի էական աճ է դիտարկվում այն դեպքում, եթե, չնայած հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ժամկետանց օրերը 30-ից քիչ են, վերջին 6 ամսվա ընթացքում 60-ից ավել ժամկետանց օրերի առնվազն մեկ դեպք է գրանցվել:
- Համեմատական փոփոխություն 12-ամսյա դեֆոլտի հավանականության մեջ: 12-ամսյա դեֆոլտի հավանականության մեջ էական փոփոխությունը դիտարկվում է որպես դեֆոլտի հավանականության փոփոխություն գործիքի ամբողջ ժամկետի համար: Դա վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Այս չափանիշը օգտագործվում է այն դեպքում, երբ Բանկը ունի վարկանիշային ներքին համակարգ:

- Դեֆոլտի հավանականության նհամեմատական փոփոխություն գործիքի ամբողջ ժամկետի համար – դեֆոլտի հավանականության էական աճը գործիքի ամբողջ ժամկետի համար վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Այս չափանիշը օգտագործվում է այն դեպքում, երբ Բանկը ունի վարկանիշային ներքին համակարգ:
- Դեֆոլտ («փուլ 3») վերջին 12 ամիսների ընթացքում – գոյություն ունի պարտքային ռիսկի էական աճ, անկախ այն հանգամանքից, որ հաշվետու օրվա դրությամբ մնացորդները չեն դասակարգվում որպես դեֆոլտային, եթե մնացորդը վերջին 12 ամիսների ընթացքում ամենաքիչը մեկ անգամ գտնվել է 3-րդ փուլում:
- Փորձաշրջանում գտնվող վարկեր. գոյություն ունի պարտքային ռիսկի էական աճ վերանայման պահին աշխատող կամ վերանայման պահին չաշխատող, այն վարկերի համար, որոնք գտնվում են փորձաշրջանում (առողջացման ժամանակաշրջանից հետո ընկած ժամանակաշրջան): Միաժամանակ այդ վարկերը չպետք է ունենան 30 օրից ավել ժամկետանց օր կամ քիչ հավանական վճարման որևէ չափանիշ:

Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների չափանիշներ

Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների պարտքային ռիսկի էական աճի որոշման չափանիշները ներկայացված են հետևյալ պարագրաֆներում: Պարտքային ռիսկի էական աճը սահմանելիս ներկայացված բոլոր չափանիշներն ունեն նույն կշիռը:

- 30 օր ժամկետանց – Վարկերի ու փոխառությունների 30 օրից ավել ժամկետանց լինելը պարտքային ռիսկի էական աճի ցուցիչ է:
- 7 և ավել ժամկետանց օրեր հաշվարկային և ընթացիկ հաշիվների համար – Հաշվարկային և ընթացիկ հաշիվների համար 7 և ավել ժամկետանց օրերը վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին:
- Ժամկետանց – 30 օրից տարբերվող ժամկետանց: Պարտքային ռիսկի էական աճ է դիտարկվում այն դեպքում, եթե, չնայած հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ժամկետանց օրերը 30-ից քիչ են, վերջին 6 ամսվա ընթացքում 60-ից ավել ժամկետանց օրերի առնվազն մեկ դեպք է գրանցվել:
- Արտաքին վարկանիշային ցուցանիշի փոփոխություն – այս չափանիշի շրջանակներում հաշվի է առնվում կորպորատիվ վարկանիշը: Վարկանշային ցուցանիշի էական փոփոխությունը վարկանիշային գործակալության կողմից (Standard & Poor's, Moody's և Fitch) վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Պարտքային ռիսկի էական աճը հաշվի է առնվում, երբ ըստ S&P գործակալության սխեմայի (կամ համարժեք Moody's և Fitch գործակալությունների սխեմաներով) վարկանիշային ցուցանիշը սկսած BB մակարդակից ամեն անգամ մեկ մակարդակով իջնում է: Այն դեպքերում, երբ ֆինանսական հաստատությունները չունեն կորպորատիվ վարկանիշ վերոնշյալ վարկանիշային գործակալությունների կողմից և բանկը չունի համարժեք ներքին վարկանիշային համակարգ, կիրառվում է կորպորատիվ դեֆոլտի վարկանիշը, որը համապատասխանում է տվյալ երկրի սովորեն վարկանիշին:
- Համեմատական փոփոխություն 12-ամսյա դեֆոլտի հավանականության մեջ: 12-ամսյա դեֆոլտի հավանականության մեջ էական փոփոխությունը դիտարկվում է որպես դեֆոլտի հավանականության փոփոխություն գործիքի ամբողջ ժամկետի համար: Դա վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Այս չափանիշը օգտագործվում է այն դեպքում, երբ Բանկը ունի վարկանիշային ներքին համակարգ:
- Դեֆոլտի հավանականության նհամեմատական փոփոխություն գործիքի ամբողջ ժամկետի համար – դեֆոլտի հավանականության էական աճը գործիքի ամբողջ ժամկետի համար վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Այս չափանիշը օգտագործվում է այն դեպքում, երբ Բանկը ունի վարկանիշային ներքին համակարգ:
- Դեֆոլտ («փուլ 3») վերջին 12 ամիսների ընթացքում – գոյություն ունի պարտքային ռիսկի էական աճ, անկախ այն հանգամանքի, որ հաշվետու օրվա դրությամբ մնացորդները չեն դասակարգվում որպես դեֆոլտային, եթե մնացորդը վերջին 12 ամիսների ընթացքում ամենաքիչը մեկ անգամ գտնվել է 3-րդ փուլում:

Ներդրումային արժեթղթերի չափանիշներ

Ստորև ներկայացված են արժեթղթերի պարտքային ռիսկի էական աճի որոշման չափանիշները, որոնք բոլորն էլ որոշման մեջ ունեն հավասար կշիռ.

- 12-ամսյա դեֆոլտի հավանականության նհամեմատական փոփոխություն – 12-ամսյա դեֆոլտի հավանականության էական փոփոխությունը դիտարկվում է որպես դեֆոլտի հավանականության փոփոխություն գործիքի ամբողջ ժամկետի համար: Դա վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Այս չափանիշը օգտագործվում է այն դեպքում, երբ Բանկը ունի վարկանիշային ներքին համակարգ:
- Դեֆոլտի հավանականության նհամեմատական փոփոխություն գործիքի ամբողջ ժամկետի համար – դեֆոլտի հավանականության էական աճը գործիքի ամբողջ ժամկետի համար վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Այս չափանիշը օգտագործվում է այն դեպքում, երբ Բանկը ունի վարկանիշային ներքին համակարգ:
- Արտաքին վարկանիշային ցուցանիշի փոփոխություն – այս չափանիշի շրջանակներում հաշվի է առնվում երկրի (սովորեն) վարկանիշը: Վարկանշային ցուցանիշի էական փոփոխությունը վարկանիշային գործակալության կողմից (Standard & Poor's, Moody's և Fitch) վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Պարտքային ռիսկի էական աճը

հաշվի է առնվում, երբ ըստ S&P գործակալության սխեմայի (կամ համարժեք Moody's և Fitch գործակալությունների սխեմաներով) վարկանիշային ցուցանիշը սկսած B2 մակարդակից ամեն անգամ մեկ մակարդակով իջնում է: Այն դեպքերում, երբ ֆինանսական հաստատությունները չունեն կորպորատիվ վարկանիշ վերոնշյալ վարկանիշային գործակալությունների կողմից և բանկը չունի համարժեք ներքին վարկանիշային համակարգ, կիրառվում է կորպորատիվ դեֆոլտի վարկանիշը, որը համապատասխանում է տվյալ երկրի սովորական վարկանիշին:

Հական վարթարացման կարգավիճակից դուրս գալու չափանիշներ

Եթե առկա չէ Բանկի կողմից պարտքային ռիսկի էական աճի որոշման չափանիշներից որևիցե մեկը, ապա տեղի է ունենում փուլ 2-ից անցում փուլ 1-ին, բացառությամբ վերանայված պարտքերի, որոնց համար կիրառվում է փորձաշրջան:

Պարտքային ռիսկի մակարդակներ

Բանկը առանձնացնում է պարտքային ռիսկի մակարդակները տարբեր տվյալների հիման վրա, որոնք կանխատեսում են դեֆոլտի ռիսկը և հիմնվում են վարկային փորձված դատողության վրա: Պարտքային ռիսկի մակարդակները սահմանվում են որակական և քանակական (հիմնականում ժամկետանց օրերով պայմանավորված) գործոններով, որոնք մատնանշում են դեֆոլտի ռիսկը: Այս գործոնները տարբերվում են կախված ռիսկի բնույթից և փոխառուի տեսակից:

Խմբային կամ անհատական գնահատում

Բանկը ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկում է անհատական կամ խմբային հիմունքներով: Ակտիվների դասերը, որտեղ ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկները կատարվում են անհատական հիմունքներով, ներառում են.

- փուլ 3-ում գտնվող անհատապես նշանակալից վարկեր՝ ֆինանսական ակտիվների դասից անկախ,
- խոշոր և առանձնահատուկ վարկեր
- գանձապետական, առևտրային և միջբանկային հարաբերություններ, ինչպիսիք են բանկերում պահվող միջոցները, հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթերը և ամորտիզացված արժեքով/իրական արժեքով՝ այլ համապատասխան ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային գործիքները,
- Մնացորդներ, որոնք դասակարգվել են որպես ձեռքբերված կամ ստեղծված արժեգրված, եթե սկզբնական վարկը ապաճանաչվել է, իսկ նոր վարկը ճանաչվել է պարտքի վերակազմավորման արդյունքում:

Բանկը խմբավորում է ակտիվները, որոնց ակնկալվող պարտքային կորուստները չեն հաշվարկվում անհատական հիմունքներով, ըստ համանման պարտքային ռիսկով առանձին դասերի՝ հիմնվելով վարկերի բնութագրերի վրա, ինչպես օրինակ՝

- վարկի տեսակը (կորպորատիվ, հիփոթեք, վարկային քարտ, սպառողական վարկ և այլն)
- հաճախորդի տեսակը (օրինակ՝ ֆիզիկական անձ կամ իրավաբանական անձ կամ ըստ տնտեսության ճյուղի),
- գրավի տեսակը (օրինակ՝ գույք, ստացվելիք գումարներ և այլն),
- արժույթ
- այլ բնորոշ հատկանիշներ:

Դեֆոլտի սահմանում և «առողջացում»

Բանկը համարում է ֆինանսական գործիքը դեֆոլտի ենթարկված, և, հետեաբար, Փուլ 3-ում դասակարգված (արժեգրված)՝ ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկների համար, բոլոր այն դեպքերում, երբ փոխառուի պայմանագրային վճարումները 90 օր ժամկետանց են:

Բանկը միջբանկային հաշիվները համարում է դեֆոլտի ենթարկված և անհապաղ գործողություններ է կատարում, երբ պահանջվող վճարումները չեն կատարվում մինչև աշխատանքային օրվա ավարտը, ինչպես նշված է անհատական պայմանագրերով:

Որպես որակական գնահատման մի մաս՝ առ այն՝ արդյոք հաճախորդը վճարունակ է, Բանկը նաև դիտարկում է տարբեր դեպքեր, որոնք կարող են մատնացույց անել «քիչ հավանական վճարման» կարգավիճակը: Նման դեպքերում Բանկը մանրամասն դիտարկում է, թե արդյոք այդ իրադարձությունը կարող է հանգեցնել հաճախորդի՝ դեֆոլտի ենթարկված լինելուն, և, հետևաբար, գնահատվում է՝ արդյոք պետք է վարկը դասակարգել Փուլ 3-ում՝ ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկների համար, թե արդյոք Փուլ 2-ում դասակարգումը բավարարում է: Նման իրադարձությունները ներառում են.

- դատավարություն, պարտքի հավաքագրման համար իրավական գործողությունների կատարում կամ հարկադիր կատարում,
- պարտապանի լիցենզիայի կասեցում,
- վարկառուն համարվում է համավարկառու, երբ հիմնական վարկառուն դեֆոլտում է,

- նույն մնացորդի բազմակի վերաձևակերպում,
- կան հիմնավոր մտավախություններ վարկառուի ապագա ունակության վերաբերյալ՝ կայուն և բավարար դրամական հոսքերի ստեղծման հետ կապված,
- վարկառուի վարկերի օգտագործման մակարդակը՝ վարկային լծակը, զգալիորեն ավելացել է կամ առկա են վարկային լծակի նման փոփոխության համար արդարացված սպասումներ. Հաշվետու ժամանակահատվածում կապիտալը 50%-ով կրճատվել է վնասների պատճառով,
- պարտքերի ծածկման գործակիցը ցույց է տալիս, որ պարտքը կայուն չէ,
- հիմնական հաճախորդի կամ վարձակալի կորուստ,
- փոխկապակցված և կարևոր հաճախորդ դիմել է սնանկ ճանաչվելու համար,
- վերաձևակերպում՝ վարկի զգալի մասի զիջմամբ,
- վարկային կազմակերպությունը սնանկության գործառույթ է սկսում փոխառուի նկատմամբ:

Ըստ Բանկի քաղաքականության՝ ֆինանսական գործիքը համարվում է «առողջացած, և հետևաբար վերադասակարգվում Փուլ 3-ից, եթե առնվազն երեք անընդմեջ ամիսների ընթացքում դեֆոլտի սահմանված չափանիշներից որևէ մեկը բացակայել է: Ակտիվի՝ առողջանալուց հետո Փուլ 2-ում կամ Փուլ 1-ում դասակարգելու որոշումը կախված է առողջացման պահին ճշգրտված ռիսկի մակարդակից, և արդյոք սա նշանակում է, որ սկզբնական ճանաչման համեմատ եղել է պարտքային ռիսկի զգալի աճ: Բանկի՝ ակնկալվող պարտքային կորուստների «առողջացման» չափանիշն ավելի մեղմ է, քան վերանայված և չափսատող պարտքերի վերաբերյալ 12-ամսյա պահանջը:

Վերանայված և փոփոխված վարկեր

Բանկը երբեմն զիջումներ կամ փոփոխություններ է կատարում վարկի սկզբնական պայմաններում՝ արձագանքելով վարկառուի ֆինանսական դժվարություններին՝ գրավը սեփականություն վերցնելու կամ այլ կերպ այն հավաքագրելու փոխարեն: Բանկը համարում է վարկը վերանայված այն ժամանակ, երբ կատարում է զիջումներ կամ փոփոխություններ՝ ելնելով վարկառուի ներկա կամ կանխատեսվող ֆինանսական դժվարություններից, և դրանք չէր կատարի, եթե վարկառուն ֆինանսապես առողջ լիներ: Ֆինանսական դժվարությունների ցուցիչներ են ֆինանսական ցուցանիշների ձախողումները կամ պարտքային ռիսկերի բաժնի կողմից բարձրացված էական մտահոգությունները: Վերանայման միջոցառումները կարող են ընդգրկել վճարման պայմանավորվածությունների երկարաձգում և վարկավորման նոր պայմանների համաձայնեցում: Պայմանների վերանայումից հետո ցանկացած արժեզրկում չափվում է արդյունավետ տոկոսադրույքի կիրառմամբ, որը հաշվարկվում է պայմանների փոփոխությունից առաջ: Դա Բանկի՝ վերանայված վարկերի վերահսկման քաղաքականությունն է, ինչը կօգնի ապահովել ապագա վճարումների հավանականությունը:

Ապաճանաչման վերաբերյալ որոշումները և Փուլ 2-ի ու Փուլ 3-ի միջև դասակարգումը կատարվում է դեպք առ դեպք:

Բանկը «առողջացման» ժամանակաշրջան է սահմանում վերանայումից հետո ընկած 12-ամսյա ժամանակաշրջանը, որը կիրառվում է միայն վերանայված և չափսատող պարտքերի համար (բացառելով արտոնյալ ժամանակահատվածը): Հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ վերանայումից անմիջապես հետո հնարավոր չէ որոշել ֆինանսական դժվարությունների առկայությունը՝ անհրաժեշտ է օգտագործել «առողջացման» ժամանակաշրջանը՝ որոշելու համար արդյոք պարտքն արդյունավետ է «առողջացել»: Այսպիսով, բոլոր վերանայված և չափսատող պարտքերը վերանայումից հետո՝ «առողջացման ժամանակաշրջանում, պետք է մնան 3-րդ փուլում, անկախ պարտավորության դրական դրսևորումից (ժամկետանց օրերի բացակայություն և այլն):

Բանկը փորձաշրջան է համարում «առողջացման» ժամանակաշրջանից հետո ընկած 24-ամսյա ժամանակաշրջանը, որը կիրառվում է վերանայված և աշխատող պարտքերի համար: Ակտիվը՝ որպես վերանայված և աշխատող պարտքեր դասակարգվելուց հետո շարունակում է մնալ առնվազն 24-ամսյա փորձաշրջանում որպես վերանայված:

Որպեսզի վարկը չդասակարգվի վերանայված կատեգորիայում, հաճախորդը պետք է համապատասխանի բոլոր հետևյալ չափանիշներին.

- իր բոլոր պարտքերը պետք է դիտարկվեն աշխատող,
- երկու տարվա փորձաշրջանն ավարտվում է այն օրը, երբ վերանայման պայմանագիրը համարվում է աշխատող,
- փորձաշրջանի ժամկետի առնվազն կեսի ընթացքում ոչ էական համարվող մայր գումարի կամ տոկոսագումարի կանոնավոր վճարումներ,
- հաճախորդը չունի որևէ պայմանագիր, որը ավելի քան 30 օր ժամկետանց է:

Եթե փոփոխությունները զգալի են, վարկը ապաճանաչվում է, ինչպես բացատրվում է 4.4.4 ծանոթագրությունում:

Դեֆոլտի հավանականություն (PD)

PD- ն ներկայացնում է վարկառուի կողմից իր ֆինանսական պարտավորությունները կա՛մ առաջիկա 12 ամիսների (12mECL), կա՛մ պարտավորության գործողության ամբողջ ժամկետի (LTECL) ընթացքում չկատարելու հավանականությունը:

Գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքի PD հաշվարկվում է կիրառելով ժամկետայնության կառուցվածքը 12-ամսյա PD-ի վրա: Ժամկետայնության կառուցվածքը ցույց է տալիս, թե ինչպես է փոխվում պորտֆելի դեֆոլտ հավանականությունը՝ սկզբնական ճանաչման պահից սկսած՝ վարկի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում: Ժամկետայնության կառուցվածքը հիմնված է պատմականորեն դիտարկված տվյալների վրա և ենթադրվում է, որ նույնն է պորտֆելի և վարկային դասի խմբի բոլոր ակտիվների համար: Սա հաստատվում է պատմական վերլուծությունների հիման վրա:

Վնաս դեֆոլտի ժամանակ (LGD)

LGD- ն որոշվում է այն գործոնների հիման վրա, որոնք ազդում են դեֆոլտից հետո իրականացվող վերականգնումների վրա: Դրանք տարբերվում են ըստ ֆինանսական գործիքի տեսակի.

- ապահովված ֆինանսական գործիքների համար սա առաջին հերթին հիմնված է գրավի տեսակի և դրա կանխատեսվող արժեքների, պարտադիր վաճառքների դեպքում շուկայական/հաշվեկշռային արժեքների պատմական գեղչերի, բռնագանձման ժամանակահատվածի և դիտարկվող փոխհատուցման ծախսերի վրա:
- Չապահովված ֆինանսական գործիքների դեպքում LGD- ն սովորաբար սահմանվում է ըստ գործիքի տեսակի՝ տարբեր փոխառուների վերականգնման սահմանափակ տարբերակման պատճառով: LGD-ի վրա ազդում է հավաքագրման ռազմավարությունը՝ ներառյալ պայմանագրային պարտքերի վաճառքը և գինը:

Դեֆոլտի դեպքում ռիսկի տրակ գրնվող գումար (EAD)

12-ամսյա և գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում EAD- ները որոշվում են ակնկալվող վճարումների հիման վրա, որը տարբերվում է ըստ ֆինանսական գործիքի տեսակի.

- Պայմանագրային ժամկետ ունեցող ֆինանսական գործիքների դեպքում դա հիմնված է փոխառուի կողմից 12 ամսվա կամ ամբողջ ժամկետի ընթացքում իրականացվելիք պայմանագրային մարումների վրա: Սա նաև ճշգրտվում է փոխառուի կողմից կատարվելիք ակնկալվող գերավճարներով: Հաշվարկի մեջ ներառվում են նաև վաղաժամկետ մարման/վերաֆինանսավորման հետ կապված ենթադրությունները:
- Վերականգնվող ֆինանսական գործիքի համար դեֆոլտի ռիսկին ենթարկվածությունը կանխորոշվում է՝ ընթացիկ մնացորդային հաշվեկշռին գումարելով «վարկի շրջանառելիության գործակիցը, ինչը հաշվի է առնում դեֆոլտի պահին մնացած սահմանաչափի ակնկալվող օգտագործումը: Այս ենթադրությունները տարբերվում են ըստ ֆինանսական գործիքի տեսակի և ընթացիկ սահմանաչափերի օգտագործման՝ հիմնվելով Բանկի դեֆոլտների վերջին տվյալների վերլուծության վրա:

Կանխատեսվող տեղեկատվություն

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման մոտեցումը ներկայացվում է 4.4.6 ծանոթագրության գնահատումներում ու ենթադրություններում: Ամբողջականության և ճշգրտության ապահովման նպատակով Բանկը օգտագործում է տեղեկատվություն երրորդ կողմի աղբյուրներից (ՀԲ, ԿԲ, ՀՀ Կառավարություն և այլն): Մակրոտնտեսական գործոնների ազդեցության գնահատման նպատակով Բանկը որոշում է ընտրված մակրոտնտեսական գործոնների և կանխատեսված տարբեր սցենարների (բազային, լավատեսական և վատատեսական) կշիռները: Մակրոտնտեսական գործոնների ազդեցությունը ակնկալվող պարտքային կորուստների վրա հաշվարկելու համար Բանկն օգտագործում է կանխատեսվող տեղեկատվության լայն շրջանակ որպես ելակետային տվյալներ իր մոդելների համար, այդ թվում՝

- ՀՆԱ-ի աճ,
- Զուտ ընթացիկ արտասահմանյան տրանֆերտներ (արտահայտված ԱՄՆ դոլլարով)
- Գործազրկության մակարդակ, ընդամենը (ընդհանուր աշխատուժի տոկոս)
- Բանկի չաշխատող վարկերի մասնաբաժինն ընդհանուր տրված վարկերում (%)
- Առևտուր (աճի տեմպ %)
- Արդյունաբերություն (աճի տեմպ %)
- Արտարժույթի փոխարժեք
- Անշարժ գույքի գները (միջին գինը Երևանում)

37.1.3 Պարտքային ռիսկի առավելագույն չափի կենտրոնացումներ

Աշխարհագրական սեգմենտներ

Պարտքային ռիսկի ենթարկվող ակտիվներն հիմնականում տեղաբաշխված են ՀՀ տարածքում:

Արդյունաբերության ճյուղեր

Վարկային ներդրումների վերլուծությունը ըստ ճյուղերի ներկայացված է 20 ծանոթագրությունում:

37.1.4 Գրավ և վարկային ապահովման այլ միջոցներ

Պահանջվող գրավի գումարը և տեսակը կախված են փոխառուի պարտքային ռիսկի գնահատումից: Գոյություն ունեն գրավադրման յուրաքանչյուր տեսակի ընդունելիության և գնահատման վերաբերյալ ուղեցույցեր:

Ստացված գրավի հիմնական տեսակները հետևյալն են.

- արժեթղթերի փոխառության և հակադարձ հետգնման գործարքների դեպքում, դրամական միջոցներ կամ արժեթղթեր,
- առևտրային վարկերի դեպքում՝ անշարժ և շարժական գույք, սարքավորումներ, պաշարներ և առևտրային դեբիտորական պարտքեր, իսկ հատուկ հանգամանքներում՝ պետական երաշխիքներ,
- գրավադրմամբ սպառողական վարկերի դեպքում՝ անշարժ գույք
- հիփոթեքային վարկերի դեպքում՝ անշարժ գույք:

Բանկը նաև երաշխիքներ է ստանում մայր ընկերություններից իրենց դուստր ընկերությունների վարկերի համար: Դեկավարությունը վերահսկում է գրավի շուկայական արժեքը և անհրաժեշտության դեպքում՝ ըստ հիմնական համաձայնագրի՝ պահանջում լրացուցիչ գրավ:

Կորպորատիվ կազմակերպությունների երկարաժամկետ ֆինանսավորումը և վարկավորումը հիմնականում ապահովվում են գրավով, ֆիզիկական անձանց գծով վերականգնվող վարկային գծերը հիմնականում ապահովված չեն: Ի լրումն, վարկային կորուստը նվազագույնի հասցնելու համար Բանկը վարկառուից լրացուցիչ երաշխիքներ է պահանջում, հենց որ համապատասխան անհատական վարկերի և փոխառությունների արժեզրկման հատկանիշներ են նկատվում:

Վարկեր և փոխառություններից տարբեր ֆինանսական ակտիվներ ապահովող գրավները որոշվում են ֆինանսական գործիքի բնույթով: Հիմնականում ֆինանսական հաստատություններին, հատկապես բանկերին, վարկեր և կանխավճարներ տրամադրելու համար գրավներ չեն պահանջվում: Բացառություն են կազմում այն գրավները, որոնք ձեռք են բերվել ըստ հետգնման պայմանագրերի և արժեթղթերի փոխառության գործարքներից: Պարտատոմսերը և այլ պարտքային արժեթղթերը հիմնականում չեն ապահովվում:

Համախառն վարկային պորտֆելի վերլուծությունն ըստ ապահովվածության.

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2020	31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)
Անշարժ գույք	67,045,128	55,472,352
Շարժական գույք և այլ հիմնական միջոցներ	1,212,684	3,227,779
Ընթացիկ հաշիվներ և ժամկետային ավանդներ	5,884,680	6,220,079
Պաշարներ	3,140,741	3,323,674
Երաշխիքներ	6,899,219	4,655,659
Ոսկյա զարդեր և ոսկյա այլ իրեր	1,515,356	1,095,790
Այլ	235,661	-
Ապահովվածություն չունեցող	29,873,263	30,518,654
Ընդամենը վարկեր և փոխառություններ (համախառն)	115,806,732	104,513,987

Վերը նշված աղյուսակում ներկայացված արժեքները վարկերի հաշվեկշռային արժեքներն են, և պարտադիր չէ ներկայացնեն գրավների իրական արժեքը: Գրավների շուկայական արժեքների գնահատումները հիմնված են գրավի գնահատման վրա ըստ տրամադրված վարկերի ամսաթվի: Հիմնականում դրանք չեն թարմացվում մինչև վարկերը չգնահատվեն, որպես անհատապես արժեզրկված:

37.2 Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերը կամ իրական արժեքը կտատանվի այնպիսի շուկայական փոփոխականների պատճառով, ինչպիսիք են տոկոսադրույքները և արտադրության փոխարժեքները: Բանկը տարանջատում է շուկայական ռիսկերը առևտրային և ոչ առևտրային պորտֆելների: Առևտրային պորտֆելի շուկայական ռիսկը կառավարվում և վերահսկվում է VaR մեթոդով, որը արտացոլում է ռիսկի փոփոխականների միջև կախվածությունը: Ոչ առևտրային պորտֆելը կառավարվում և վերահսկվում է զգայունության վերլուծությունների օգնությամբ: Արտադրության կենտրոնացումներից բացի, Բանկը չունի շուկայական ռիսկի զգալի այլ կենտրոնացումներ:

37.2.1 Շուկայական ռիսկ – Ոչ առևտրային

Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը ծագում է այն հավանականությունից, որ տոկոսադրույքների փոփոխություններն ուղղակիորեն կազդեն Բանկի ֆինանսական գործիքների հետ կապված դրամական միջոցների հոսքի և նրանց իրական արժեքի վրա: Բանկի Խորհուրդը սահմանել է որոշված ժամկետների համար տոկոսադրույքների ճեղքվածքների չափ: Դիրքերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով, և հեջավորման ռազմավարություն է օգտագործվում դրանք սահմանված շրջանակներում պահելու համար:

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս Բանկի ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զգայունությունը տոկոսադրույքների հնարավոր փոփոխությունների նկատմամբ՝ այլ փոփոխականները հաստատուն մնալու պայմանով:

Ֆինանսական արդյունքների զգայունությունը տոկոսադրույքներում ենթադրվող փոփոխությունների ազդեցությունն է մեկ տարվա զուտ տոկոսային եկամուտի վրա՝ 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաշվեկշռում հաշվառվող տատանվող տոկոսադրույքով ոչ առևտրային ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով: Կապիտալի զգայունությունը հաշվարկվում է վերագնահատելով իրական արժեքով այլ համապարփակ արդյունքով չափվող հաստատուն տոկոսադրույքով ակտիվները 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ հիմք ընդունելով տոկոսադրույքների ենթադրվող փոփոխությունները:

Հազար ՀՀ դրամ

Արտադրյալ	Փոփոխություն եր հիմնական տոկոսադրույքն երում	31 դեկտեմբերի 2020	31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)	31 դեկտեմբերի 2020	31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)
		Զուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն	Զուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն	Կապիտալի զգայունություն	Կապիտալի զգայունություն
ՀՀ դրամ	+1	34,750	6,715	(579,074)	(356,717)
ՀՀ դրամ	-1	(34,750)	(6,715)	579,074	356,717

Արտադրության ռիսկ

Արտադրության ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների արժեքը կտատանվի արտադրության փոխարժեքներում փոփոխությունների հետևանքով: Տնօրենների Խորհուրդը սահմանել է սահմանաչափեր արտադրության դիրքերի համար: Դիրքերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով:

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս այն արտադրությունները, որոնք կարող են ազդել 2020թ. դեկտեմբեր 31-ի և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների և դրանց կանխատեսված դրամական հոսքերի վրա: Վերլուծությունը հաշվարկում է արտադրության ՀՀ դրամի նկատմամբ հնարավոր տատանումների ազդեցությունը, այլ փոփոխականները հաստատուն մնալու պայմանով, համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության վրա (կապված արտադրության նկատմամբ զգայուն ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխմամբ): Աղյուսակում հանդիպող բացասական արժեքը արտացոլում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում կամ կապիտալում պոտենցիալ զուտ նվազում, մինչդեռ դրական արժեքը ցույց է տալիս պոտենցիալ զուտ աճ:

Հազար ՀՀ դրամ

Արտարժույթ

Ազատ փոխարկելի արժույթ
Ոչ ազատ փոխարկելի արժույթ

31 դեկտեմբերի 2020

Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում %	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը
---	--

+5 48,530
+5 187

31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ
անցած)

Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում %	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը
---	--

+5 75,063
+5 (2,147)

Բանկի արտարժույթի դիսկի վերլուծությունն ըստ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ունի հետևյալ տեսքը.

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2020

Ակտիվներ

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով
ստացվելիք գումարներ
Բանկերին տրված վարկեր և
փոխատվություններ
- Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ
ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող
ներդրումային արժեթղթեր
- Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված
իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ
ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող
ներդրումային արժեթղթեր
Հաճախորդներին տրված վարկեր և
փոխատվություններ
Այլ ֆինանսական ակտիվներ

Ընդամենը

Պարտավորություններ

Բանկերի նկատմամբ պարտավորություններ
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք
գումարներ
Պարտավորություններ հաճախորդների
նկատմամբ
Այլ փոխառություններ
Ստորադաս փոխառություններ
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ

Ընդամենը

Կանոնավոր գնման պայմանագրեր-սփոթ
գործարքների ազդեցությունը
Ընդամենը ածանցյալ ֆինանսական
գործիքների ազդեցությունը

Զուտ Դիրք

Պարտքային դիսկ պարունակող
պարտավորություններ

ՀՀ դրամ	Ազատ փոխարկելի արժույթ	Ոչ ազատ փոխարկելի արժույթ	Ընդամենը
14,440,326	21,473,543	1,557,314	37,471,183
16,832,902	1,348,171	-	18,181,073
348,877	830,992	-	1,179,869
13,289,320	1,199,288	-	14,488,608
5,728,670	-	-	5,728,670
43,659,966	68,056,382	-	111,716,348
104,031	284,806	134,778	523,615
94,404,092	93,193,182	1,692,092	189,289,366
2,100,631	649,295	-	2,749,926
16,524,178	-	-	16,524,178
43,578,367	77,762,293	2,885,747	124,226,407
9,302,316	6,437,468	-	15,739,784
-	5,303,185	-	5,303,185
2,061,228	36,328	472	2,098,028
73,566,720	90,188,569	2,886,219	166,641,508
-	(1,197,872)	1,197,872	-
768,800	(836,144)	-	(67,344)
21,606,172	970,597	3,745	22,580,514
6,395,379	2,794,770	-	9,190,149

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)

	ՀՀ դրամ	Ազատ փոխարկելի արժույթ	Ոչ ազատ փոխարկելի արժույթ	Ընդամենը
<i>Ակտիվներ</i>				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	10,095,058	13,271,316	2,664,550	26,030,924
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	14,177,280	1,963,289	-	16,140,569
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	253,000	867,096	-	1,120,096
- Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	771,416	1,110,729	-	1,882,145
- Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	489,177	-	489,177
- Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	8,840,490	-	-	8,840,490
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	43,294,048	58,099,693	163,074	101,556,815
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	241,301	382,179	100,014	723,494
Ընդամենը	77,672,593	76,183,479	2,927,638	156,783,710
<i>Պարտավորություններ</i>				
Բանկերի նկատմամբ պարտավորություններ	1,401,502	2,689,194	5,809	4,096,505
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	12,713,336	-	-	12,713,336
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	36,582,460	62,398,966	1,146,203	100,127,629
Այլ փոխառություններ	6,097,777	-	-	6,097,777
Ստորադաս փոխառություններ	-	10,261,764	-	10,261,764
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	1,669,642	63,838	259	1,733,739
Ընդամենը	58,464,717	75,413,762	1,152,271	135,030,750
Կանոնավոր գնման պայմանագրեր-սփոթ գործարքների ազդեցությունը	(64,514)	1,882,822	(1,818,308)	-
Ընդամենը ածանցյալ ֆինանսական գործիքների ազդեցությունը	1,152,000	(1,151,280)	-	720
Զուտ Դիրք	20,295,362	1,501,259	(42,941)	21,753,680
 Պարտքային դիսկ պարունակող պարտավորություններ	 4,865,293	 3,684,083	 -	 8,549,376

Ազատ փոխարկելի արտարժույթը ներկայացնում է ԱՄՆ դոլարը և Եվրոն: Ոչ փոխարկելի գումարները վերաբերվում են ԱՊՀ երկրների արժույթներին, բացառությամբ Հայաստանի Հանրապետությանը:

37.2.2 Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը կապված է Բանկի ֆինանսական պարտավորությունները ժամանակին մարելու կարողությամբ նորմալ և սթրեսային իրավիճակներում: Այս ռիսկի գսպման նպատակով Բանկը ներգրավում է լրացուցիչ ֆինանսական միջոցներ, ի լրումն իր հիմնական ավանդային բազայի, կառավարում է ակտիվները՝ հաշվի առնելով իրացվելիության ռիսկը, և վերլուծում է ապագա դրամական հոսքերը և իրացվելիությունը օրական կտրվածքով: Սա ներառում է նաև սպասվելիք դրամական հոսքերի գնահատումները և բարձր իրացվելի ապահովվածության հասանելիությունը, որն, անհրաժեշտության դեպքում, կարող է օգտագործվել լրացուցիչ ֆինանսավորում ստանալու նպատակով:

Բանկը պահում է բարձր իրացվելի և ապակենտրոնացված ակտիվների պորտֆել, որը կարող է հեշտությամբ կանխիկացվել դրամական հոսքերի չկանխատեսված ընդհատման դեպքում: Բանկն ունի նաև ապահով վարկային գծեր, որ նա կարող է օգտագործել իրացվելիության կարիքները բավարարելու համար: Բացի այդ Բանկը ՀՀ կենտրոնական բանկում պահում է իր որոշ դրամով պարտավորությունների 2%-ի և որոշ արտարժույթով պարտավորությունների 18%-ի չափով պահուստավորման գումար (տես ծանոթագրություն 15-ը): Իրացվելիության դիրքը գնահատվում և կառավարվում է տարբեր սցենարների դեպքում, հաշվի առնելով սթրես գործոնները կապված շուկայի հետ ընդհանրապես և Բանկի հետ մասնավորապես:

Բանկի իրացվելիության կառավարումը պահանջում է հաշվի առնել իրացվելի ակտիվների այն մակարդակը, որն անհրաժեշտ է պարտավորությունները մարելու համար ըստ ժամկետների, ապահովել ֆինանսավորման տարբեր աղբյուրների հնարավորությունը, ֆինանսավորման արտակարգ պլանի առկայությունը և վերահսկել հաշվեկշռային իրացվելիության նորմատիվները կանոնակարգային պահանջներին համապատասխան: Բանկը հաշվարկում է իրացվելիության ցուցանիշները ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջներին համապատասխան:

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ցուցանիշները հետևյալն են.

	31 դեկտեմբերի 2020, %	31 դեկտեմբերի 2019, %
Ն2/1 Ընդհանուր իրացվելիություն (Բարձր իրացվելի ակտիվներ/Ընդհանուր ակտիվներ)	26.00	21.85
Ն2/2 Ընթացիկ իրացվելիություն (Բարձր իրացվելի ակտիվներ/Ցպահանջ պարտավորություններ)	152.21	142.64

Ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունը՝ ըստ միջև մարումը մնացած ժամկետների

Ստորև ներկայացվում է 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ֆինանսական պարտավորությունների բաշխումը՝ հաշվեկշռի ամսաթվից միջև պայմանագրերում նշված մարմանը մնացած ժամկետների համաձայն: Տես ծանոթագրություն 36-ը այս պարտավորությունների մարման սպասվելիք ժամկետների համար: Ցպահանջ վճարումները դասակարգված են այն ենթադրությամբ, որ վճարումը կպահանջվի անմիջապես: Սակայն Բանկի ղեկավարությունը կարծում է, որ շատ հաճախորդներ անմիջապես վճարում չեն պահանջի, և աղյուսակը չի արտացոլում սպասվող դրամական հոսքերը Բանկի կողմից ավանդների պահպանման պատմությամբ:

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2020					
	Ցպահանջ և միջև 1 ամիս	1-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	Արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռային արժեք
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ						
Բանկերի նկատմամբ	2,749,920	-	-	-	2,749,920	2,749,926
պարտավորություններ						
Հետգնման պայմանագրերի գծով	16,544,173	-	-	-	16,544,173	16,524,178
վճարվելիք գումարներ						
Պարտավորություններ	38,747,693	51,201,986	40,359,518	6,421	130,315,618	124,226,407
հաճախորդների նկատմամբ						
Այլ փոխառություններ	77,593	1,455,242	12,094,374	5,842,381	19,469,590	15,739,784

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2020

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	Արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռային արժեք
Ստորադաս փոխառություններ	25,226	444,302	1,883,643	5,648,554	8,001,725	5,303,185
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	702,640	652,913	653,412	501,926	2,510,891	2,098,028
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ, չզեղչված	58,847,245	53,754,443	54,990,947	11,999,282	179,591,917	166,641,508
<i>Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ</i>						
<i>Արդաժութային ֆորվարդ պայմանագրեր</i>						
Ներհոսք		384,000	384,800		768,800	768,800
Արտահոսք		(418,072)	(418,072)		(836,144)	(836,144)
Պարտքային դիսկ պարունակող պարտավորություններ	313,820	4,179,474	4,370,072	326,783	9,190,149	9,190,149

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2019 (աուդիտ անցած)

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	Արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռային արժեք
<i>Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ</i>						
Բանկերի նկատմամբ պարտավորություններ	2,750,595	1,345,910	-	-	4,096,505	4,096,505
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	12,728,924	-	-	-	12,728,924	12,713,336
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	26,391,515	44,456,097	34,398,502	5,111	105,251,225	100,127,629
Այլ փոխառություններ	40,801	591,146	3,301,015	4,266,372	8,199,334	6,097,777
Ստորադաս փոխառություններ	23,093	6,191,806	1,727,866	5,617,405	13,560,170	10,261,764
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	828,736	522,362	344,280	209,195	1,904,573	1,733,739
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ, չզեղչված	42,763,664	53,107,321	39,771,663	10,098,083	145,740,731	135,030,750
<i>Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ</i>						
<i>Արդաժութային ֆորվարդ պայմանագրեր</i>						
Ներհոսք	-	383,200	768,800	-	1,152,000	1,152,000
Արտահոսք	-	(383,760)	(767,520)	-	(1,151,280)	(1,151,280)
Պարտքային դիսկ պարունակող պարտավորություններ	103,065	3,188,147	3,675,405	1,582,759	8,549,376	8,549,376

37.3 Գործառնական ռիսկ

Գործառնական ռիսկը ուղղակի կամ անուղղակի կորստի ռիսկն է, որն առաջանում է պատճառների լայն բազմազանությունից՝ կապված Բանկի ֆինանսական գործիքների մեջ ներգրավվածության, գործընթացների, անձնակազմի, տեխնոլոգիաների և ենթակառուցվածքների հետ, և արտաքին գործոններից՝ բացառությամբ վարկային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերի, ինչպիսիք են իրավական և կարգավորիչ պահանջները և կորպորատիվ վարքագծի ընդհանուր ընդունված չափանիշները:

Բանկի նպատակն է կառավարել գործառնական ռիսկը՝ ֆինանսական վնասներից և հեղինակության կորստից խուսափումը հավասարակշռելով ռիսկի կառավարման ծախսային արդյունավետության հետ:

Գործառնական ռիսկի կառավարմանն ուղղված վերահսկողության մշակման և իրականացման հիմնական պատասխանատվությունը կրում է Խորհուրդը: Այս պատասխանատվությունը ուղեկցվում է գործառնական ռիսկի կառավարման համար համընդհանուր չափանիշների մշակմամբ հետևյալ ոլորտներում՝

- պարտականությունների համապատասխան տարանջատման պահանջներ, այդ թվում գործարքների անկախ հաստատում,
- գործարքների համաձայնեցման և մոնիթորինգի պահանջներ,
- կարգավորիչ և այլ իրավական պահանջների համապատասխանեցում, ներառյալ ՀՀ ԿԲ ներքին վերահսկողության համակարգի վերաբերյալ նվազագույն պահանջները,
- վերահսկողական մեխանիզմների և ընթացակարգերի փաստաթղթավորում,
- առաջացած գործառնական ռիսկերի պարբերաբար գնահատման պահանջներ, ինչպես նաև ռիսկերի կառավարմանն ուղղված ընթացակարգերի համապատասխանություն,
- գործառնական կորուստների զեկուցման պահանջներ և առաջարկվող մեղմացուցիչ գործողություններ,
- արտակարգ իրավիճակների ծրագրերի մշակում,
- վերապատրաստում և մասնագիտական զարգացում,
- էթիկայի և գործարար չափանիշներ,
- ռիսկերի մեղմացում:

Բանկի ստանդարտների համապատասխանությունը ուղեկցվում է ներքին աուդիտի կողմից իրականացվող պարբերական դիտարկումներով: Ներքին աուդիտի դիտարկումների արդյունքները քննարկվում են Բանկի ղեկավարության այն ներկայացուցչի հետ, որին դրանք վերաբերում են: Դիտարկումների ամփոփագրերը ներկայացվում են Խորհրդին:

38 Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքերի համադրում

Բանկի պարտավորություններում ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող փոփոխությունները կարող են դասակարգվել հետևյալ կերպ.

Հազար ՀՀ դրամ	2020թ.				
	Այլ փոխառություններ	Ստորադաս փոխառություններ	Վարձակալության գծով պարտավորություններ	Պարտավորություններ շահաբաժինների գծով	Ընդամենը
2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	6,097,777	10,261,764	480,323	426,000	17,265,864
Դրամային հոսքերից	8,606,497	(5,716,940)	(125,337)	(426,000)	2,338,220
Վճարումներ	(872,023)	(5,716,940)	(125,337)	(426,000)	(7,140,300)
Ստացված գումար	9,478,520	-	-	-	9,478,520
Ոչ դրամային հոսքերից	1,035,510	758,361	556,917	481,842	2,832,630
Վարձակալության գծով պարտավորության ճշգրտում	-	-	100,331	-	100,331
Վարձակալության գծով պարտավորության ավելացում	-	-	475,169	-	475,169
Վարձակալության գծով պարտավորության դուրսգրում	-	-	(71,895)	-	(71,895)
Փոխարժեքային տարբերությունից օգուտ	1,000,840	781,638	-	-	1,782,478
Հաշվեգրված և չվճարված տոկոսներ	34,670	(23,277)	53,312	-	64,705
Շահաբաժնի հաշվեգրում	-	-	-	481,842	481,842
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	15,739,784	5,303,185	911,903	481,842	22,436,714

Հազար ՀՀ դրամ	2019 (աուդիտ անցած)				
	Ստորադաս փոխառություններ	Այլ երկարաժամկետ փոխառություններ	Վարձակալության գծով պարտավորություններ	Պարտավորություններ շահաբաժինների գծով	Ընդամենը
2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	10,466,922	3,707,012	-	426,000	14,599,934
Դրամային հոսքերից	-	2,384,802	(73,020)	(426,000)	1,885,782
Վճարումներ	-	(602,710)	(73,020)	(426,000)	(1,101,730)
Ստացված գումար	-	2,987,512	-	-	2,987,512
Ոչ դրամային հոսքերից	(205,158)	5,963	553,343	426,000	780,148
Անցում ՖՀՄՍ 16-ին	-	-	335,124	-	335,124

Հազար ՀՀ դրամ

2019 (աուդիտ անցած)

	Ստորադաս փոխառու- թյուններ	Այլ երկարա- ժամկետ փոխառու- թյուններ	Վարձակալու- թյան գծով պարտավո- րություններ	Պարտավո- րություններ շահաբա- ժինների գծով	Ընդամենը
Վարձակալության գծով պարտավորության ճշգրտում	-	-	22,787	-	22,787
Վարձակալության գծով պարտավորության ավելացում	-	-	171,857	-	171,857
Փոխարժեքային տարբերությունից օգուտ	(205,393)	-	-	-	(205,393)
Հաշվեգրված տոկոսներ	235	5,963	23,575	-	29,773
Շահաբաժնի հաշվեգրում	-	-	-	426,000	426,000
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	10,261,764	6,097,777	480,323	426,000	17,265,864

39 Կապիտալի համարժեքություն

Բանկը պահպանում է ակտիվ կառավարվող կապիտալի կառուցվածք բանկային գործունեությանը բնորոշ ռիսկերը ծածկելու համար: Բանկի կապիտալի համարժեքությունն այլ միջոցների հետ մեկտեղ վերահսկվում է նաև օգտագործելով Բանկային Վերահսկողություն Բազելյան Հանձնաժողովի, ինչպես նաև ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հաստատված կանոնները և նորմատիվները:

Բանկի կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակներն են համոզվել, որ Բանկի կապիտալը համապատասխանում է հաստատված պահանջներին, և որ Բանկը պահպանում է ամուր վարկային վարկանիշ և առողջ կապիտալի ցուցանիշներ՝ իր գործունեությունը ամրապնդելու և բաժնետերերի շահույթը առավելագույնի հասցնելու համար:

Բանկը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը և իրականացնում համապատասխան ճշգրտումները տնտեսական պայմանների և իր գործունեության ռիսկերի փոփոխությանը համապատասխան: Կապիտալի կառուցվածքը պահպանելու կամ փոփոխելու համար Բանկը կարող է փոփոխել բաժնետերերին վճարվող շահաբաժինների գումարը, կապիտալը վերադարձնել բաժնետերերին կամ բաժնետոմսեր թողարկել: Նախորդ տարիների համեմատ նպատակներում, քաղաքականությունում և գործընթացներում փոփոխություններ չեն եղել:

ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը սահմանվում է 12%:

Ընդհանուր կապիտալը կազմված է հիմնական կապիտալից, որը ներառում է բաժնետիրական կապիտալը, էմիսիոն եկամուտը, չբաշխված շահույթը, այդ թվում ընթացիկ տարվա շահույթը, գլխավոր պահուստը: Կապիտալի մեկ այլ բաղադրիչ է լրացուցիչ կապիտալը, որը ընդգրկում է վերագնահատման և այլ պահուստները (փոխել ըստ անհրաժեշտության):

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ըստ ռիսկերի կշիռների՝ դասակարգված համաձայն վարկային, շուկայական և գործառնական ռիսկերի գնահատման:

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ընդհանուր կապիտալի, ռիսկով կշռված ակտիվների և կապիտալի համարժեքության նորմատիվի չափերը՝ հաշվարկված համաձայն ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջների, ներկայացված է ստորև.

Ժամանակաշրջանի ընթացքում Բանկը պահպանել է կապիտալի համարժեքության նկատմամբ բոլոր պահանջները:

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2020	31 դեկտեմբերի 2019
Հիմնական կապիտալ	29,266,068	26,865,186
Լրացուցիչ կապիտալ	8,779,820	6,807,376
Ընդամենը՝ ընդհանուր կապիտալ	38,045,888	33,672,562
Ռիսկով կշռված ակտիվներ	192,308,841	160,474,732
Կապիտալի համարժեքության նորմատիվ	19.78%	20.98%